

JÁSZBERÉNY VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

ELŐTERJESZTÉSEK

FEDŐLAPJA

Az előterjesztés címe, tárgya:	Előterjesztés a „Jászberény Város Környezetvédelmi Programja 2022 – 2027” című dokumentum jóváhagyására
Az előterjesztő megnevezése:	Budai Lóránt polgármester
Az előterjesztés Képviselő-testület általi tárgyalásának időpontja:	2022. április 27.
Mellékletek száma:	3 db
Mellékletek megnevezése:	1. Jászberény Város Környezetvédelmi Programja 2022-2027 2. Véleményezési eljárásban beérkezett vélemények 3. Beérkezett vélemények értékelése
Feladatot jelent:	Bató Andrea Városgazdálkodási Osztály vezetője
Véleményező bizottság:	Városüzemeltetési Bizottság
Egyéb véleményező szerv:	-
A törvényességi ellenőrzésre való leadás időpontja:	2022. április 13.
Törvényességi ellenőrzést végző neve, aláírása:	Dr. Mága Anita
Az előterjesztés nyílt/zárt ülésen tárgyalandó:	nyílt
A zárt ülés elrendelésének indoka:	-
Az ügyirat iktatószáma:	PH/1996-40/2022.
Előkészítésben résztvevők:	Bató Andrea Városgazdálkodási Osztály vezetője Kardos Orsolya Környezetvédelmi ügyintéző

ELŐTERJESZTÉS

a „Jászberény Város Környezetvédelmi Programja 2022 – 2027” című dokumentum jóváhagyására

Tisztelt Képviselő-testület!

A települési környezetvédelmi program elkészítése és Képviselő-testület általi jóváhagyása a *környezet védelmének általános szabályairól* szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 46. § (1) bekezdésének b) pontja alapján kötelező az önkormányzatok számára.

Jászberény Városi Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) korábbi Környezetvédelmi Programja 2016-2021 közötti időszakra szólt, ezért az Önkormányzat 2021 évben szerződést kötött a VTK Innosystem Víz-, Természet- és Környezetvédelmi Kft. (1117 Budapest, Prielle Kornélia u. 47.-49.)-vel a 2022-2027 időszakra szóló Környezetvédelmi Program (a továbbiakban: Környezetvédelmi Program) kidolgozására.

Az elkészült és jelen előterjesztés 1. sz. mellékletét képező Környezetvédelmi Program hosszútávú környezetvédelmi célkitűzéseket tartalmaz cselekvési tervvel együtt. Szükséges kiemelni, hogy a Környezetvédelmi Program időszakosan korrekciós felülvizsgálatot igényelhet, tekintettel a megyei és országos (Nemzeti Környezetvédelmi Program) aktualitásokra, szemléletváltásokra, technikai fejlődésre és a gazdasági körülmények változására.

A város Környezetvédelmi Programjának átfogó célkitűzése, a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosítása, figyelemmel a település élet- és környezetminőség javítására, a természeti erőforrások és értékek védelmére, valamint a fenntartható életmód, termelés és fogyasztás elősegítésére.

A Környezetvédelmi Program tervezet a Kvtv. 48/F. § (1) és (3) bekezdésében foglaltak szerint véleményezésre megküldésre került az illetékes

- környezetvédelmi hatóságnak
- ingatlanügyi hatóságnak
- egészségügyi államigazgatási szervnek
- vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervnek
- vízügyi hatóságnak
- és az illetékes megyei önkormányzatnak,

továbbá tájékoztatásul a szomszédos települések önkormányzatai részére is megküldésre került.

A Kvtv. 48/A. § (3) bekezdése alapján a helyi önkormányzatok környezetvédelmi feladatainak tervezési rendszerében, a környezetvédelmi program elkészítése során gondoskodni kell annak széleskörű társadalmi egyeztetéséről is, így a tervezet Jászberény Város honlapján is közzétételre került. Vélemény, javaslat nem érkezett.

A tervezet a fentiekén túl megküldésre került javaslattétel és véleményezés céljából a Környezetvédelmi Programban nevesített gazdasági társaságoknak, továbbá a Képviselő-testület valamennyi tagjának (külsős tagok, tanácsnokok is).

A visszaérkezett észrevételek, javaslatok, módosítások, kiegészítések részben beépítésre kerültek. A megfogalmazott észrevételeket és azok értékelését jelen előterjesztés 2. és 3. számú melléklete tartalmazza.

A Környezetvédelmi Programban megfogalmazott célkitűzések alapján elkészült a 2022. évi Környezetvédelmi Akcióterv is, külön előterjesztéssel a Tisztelt Képviselő-testület általi elfogadásra.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztés megvitatása után az alábbi határozati javaslatot - egyszerű többségű döntéssel - elfogadni szíveskedjen!

Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének

...../2022. (IV. 27.) határozata

A „Jászberény Város Környezetvédelmi Programja 2022 – 2027” című dokumentum jóváhagyásáról

1. Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdésének b) pontja alapján jóváhagyja a jelen határozat 1. számú mellékletét képező „Jászberény Város Környezetvédelmi Programja 2022–2027” című dokumentumot.

Határidő: folyamatos

Felelős: Budai Lóránt polgármester
Bató Andrea PH Városgazdálkodási osztályvezető

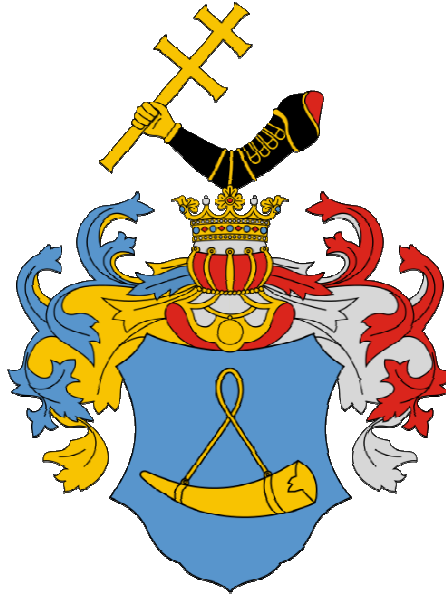
Erről értesül:

- 1./ Jász- Nagykun Szolnok Megyei Kormányhivatal-Szolnok,
- 2./ PH Városgazdálkodási Osztály – helyben,
- 3./ Városüzemeltetési Bizottság tagjai,
- 4./ Képviselő-testület valamennyi tagja,
- 6./ Irattár.

J á s z b e r é n y, 2022. április 11.

**Budai Lóránt s.k.
polgármester**

Jászberény Város Környezetvédelmi Programja

2022-2027

Készítette:

VTK Innosystem Kft.
1117 Budapest, Prielle Kornélia u. 47-49.

2022.

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS	5
2. A PROGRAM JOGI HÁTTERE	7
2.1. A PROGRAM KIALAKÍTÁSÁNÁL FIGYELEMBE VETT JOGSZABÁLYI ELŐÍRÁSOK.....	7
2.2. KÖRNYEZETVÉDELMI ALAPELVEK ÉRVÉNYESÜLÉSE.....	13
2.3. KÖRFORGÁSOS GAZDASÁG ELVEINEK ÉRVÉNYESÜLÉSE	14
3. ÁLTALÁNOS TERÜLETI JELLEMZŐK	16
3.1. TELEPÜLÉS ELHELYEZKEDÉSÉNEK ÁLTALÁNOS BEMUTATÁSA	16
3.2. A TELEPÜLÉS TÖRTÉNETÉNEK RÖVID ISMERTETÉSE.....	20
3.3. NÉPESEDÉSI FOLYAMATOK	21
3.4. GAZDASÁGI HELYZETKÉP.....	23
3.5. FOGLALKOZTATÁSI HELYZET.....	28
3.6. KÖZLEKEDÉS	32
4. ÁLLAPOTFELMÉRÉS, HELYZETÉRTÉKELÉS	40
4.1. VIZEK MENNYISÉGI ÉS MINŐSÉGI ÁLLAPOTA	40
4.1.1. Felszíni vizek	40
4.1.2. Felszín alatti vizek.....	44
4.2. FÖLDTANI KÖZEG, TALAJ.....	46
4.3. LEVEGŐMINŐSÉG.....	48
4.4. KÖRNYEZETI ZAJÁLLAPOT	58
4.5. TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM	63
4.6. A TELEPÜLÉSI ÉS AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÁLLAPOTA	66
4.6.1. Ivóvízellátás	66
4.6.2. Szennyvízelvezetés és szennyvíztisztítás.....	70
4.6.3. Csapadékvíz elvezetés	74
4.6.4. Hulladékgazdálkodás.....	76
4.6.5. Épített környezet állapota.....	87
4.6.6. Energiagazdálkodás	94
4.6.7. Zöldfelület gazdálkodás.....	96
4.6.8. Környezetbiztonság, környezet-egészségügyi helyzet.....	99
5. ELŐZŐ KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM EREDMÉNYEINEK KIÉRTÉKELÉSE	105
6. SWOT ELEMZÉS	117
7. KÖRNYEZETI CÉLKITŰZÉSEK 2022-2027 IDŐSZAKRA.....	119
7.1. AZ EMBERI EGÉSZSÉG ÉS AZ ÉLETMINŐSÉG KÖRNYEZETI FELTÉTELEINEK JAVÍTÁSA, A KÖRNYEZETTERHELÉS HATÁSAINAK CSÖKKENTÉSE.....	119
7.1.1. A település levegőminőségének javítása	119
7.1.2. Zajterhelés csökkentése	121
7.1.3. Egészséges ivóvíz biztosítása.....	122
7.1.4. Szennyvízelvezetés és -tisztítás, szennyvíziszap kezelés, hasznosítás	124

7.1.5.	Zöldfelületek védelme, zöldinfrastruktúra fejlesztése.....	125
7.2.	TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS ERŐFORRÁSOK VÉDELME, FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA	127
7.2.1.	A biológiai sokféleség megőrzése, természet- és tájvédelem	127
7.2.2.	Talajok védelme és fenntartható használata	129
7.2.3.	Vizeink védelme és fenntartható használata	129
7.3.	AZ ERŐFORRÁS-TAKARÉKOSSÁG ÉS -HATÉKONYSÁG JAVÍTÁSA, A GAZDASÁG ZÖLDÍTÉSE ÉS KÖRFORGÁSOS MŰKÖDÉSÉNEK ERŐSÍTÉSE	131
7.3.1.	A fogyasztás környezeti hatásainak csökkentése.....	131
7.3.2.	Energiatakarékosság és -hatékonyság javítása, a megújulóenergia-hasznosítás növelése	132
7.3.3.	Hulladékgazdálkodás.....	134
7.3.4.	Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, felkészülés az éghajlatváltozás hatásaira	136
7.3.5.	Az erdőgazdálkodás környezeti aspektusai.....	136
7.3.6.	Közlekedés és környezet	137
7.3.7.	Turizmus és környezet.....	139
7.3.8.	A környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése	140
8.	A CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK ELLENŐRZÉSI RENDSZERE	162
9.	A MEGVALÓSÍTÁS LEHETSÉGES PÉNZÜGYI ESZKÖZEI	165
9.1.	SAJÁT FORRÁSOK	165
9.2.	KÖRNYEZETVÉDELMI ALAP	166
9.3.	EU TÁMOGATÁS ÉS HAZAI KÖLTSÉGVETÉSI TÁRSFINANSZÍROZÁS.....	167
9.3.1.	Széchenyi Terv Plusz (2021-2027)	167
9.3.2.	Zöld Busz Program.....	170
9.4.	ENERGIAHATÉKONYSÁGI BERUHÁZÁS ESCO-FINANSZÍROZÁSSAL.....	170
10.	VÉGREHAJTÁS.....	172

Táblázatok jegyzéke

3-1. táblázat: Jászberény népesség és lakásszám alakulása (2001-2020)	22
3-2. táblázat: Népmozgalmi folyamatok Jászberényben	23
3-3. táblázat: Aktuális népsűrűségi adat	23
3-4. táblázat: A város legjelentősebb vállalkozásainak adatai (2018)	27
3-5. táblázat: A város legnagyobb foglalkoztatóinak 2018. és 2020. évi dolgozói létszáma ...	29
3-6. táblázat: Nyilvántartott álláskeresők száma (2001-2020)	30
3-7. táblázat: A város jövedelemviszonyai (2018. év)	31
3-8. táblázat: A működő vállalkozások adatai (2018. év)	31
3-9. táblázat: A 2014. évi országos forgalomszámlálás eredménye	37
3-10. táblázat: A 2018. évi országos forgalomszámlálás eredménye	38
4-1. táblázat: A Zagyva vízminőségi adatai	43
4-2. táblázat: Légszennyezőanyag kibocsátás Jászberényben (2019-2020)	48
4-3. táblázat: A VM rendeletben meghatározott zónacsoport tartományok	52
4-4. táblázat: NO ₂ mérési eredmények (µg/m ³) az OLM mérései alapján	54
4-5. táblázat: PM _{2.5} (µg/m ³), fémek (ng/m ³) és BaP (ng/m ³) mérési eredmények (2019) ...	55
4-6. táblázat: Légszennyező anyag kibocsátás Jászberény területén (forrás: OKIR rendszer) ...	56
4-7. táblázat: A stratégiai zajtérképezéssel érintett jászberényi útszakaszok	58
4-8. táblázat: Nappali zajterhesséssel (L _{den}) érintett lakosok és intézmények száma	60
4-9. táblázat: Éjszakai zajterhesséssel (L _{éjje}) érintett lakosok és intézmények száma	60
4-10. táblázat: Hosszú távon tervezett zajcsökkentési beavatkozások	62
4-11. táblázat: Vízműkutak aktuális vízhozama	67
4-12. táblázat: Jászberényi szennyvíztisztító telep szennyvíz- és szennyvíziszap mennyiségi adatai (2015-2020)	71
4-13. táblázat: Nyers szennyvíz minőségi adatai (2020-2021.06)*	72
4-14. táblázat: Tisztított szennyvíz minőségi adatai (2020-2021.06)	72
4-15. táblázat: Begyűjtött illegális hulladékok 2019. évi mennyisége	78
4-16. táblázat: Hulladékudvarban begyűjtött hulladékok 2019. évi mennyisége	80
4-17. táblázat: Lomhulladék éves mennyisége Jászberény területén	81
4-18. táblázat: Közszolgáltatás keretében átvett hulladékok mennyisége (2020)	81
4-19. táblázat: Szelektíven gyűjtöthulladék éves mennyisége Jászberény területén	82
4-20. táblázat: Jászberény területén begyűjtött veszélyes hulladék mennyisége	85
4-21. táblázat: Hulladékgyűjtési gyakoriság Jászberény területén hulladékaaronként	85

4-22. táblázat: Veszélyeztető hatások priorizálása	100
4-23. táblázat: Jászberényben üzemelő veszélyes üzemek	102
5-1. táblázat: Előző tervezési periódus eredményeinek értékelése	105
6-1. táblázat: SWOT elemzés.....	118
7-1. táblázat: Cselekvési program - Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése.....	142
7-2. táblázat: Cselekvési program - Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata.....	149
7-3. táblázat: Cselekvési program - Az erőforrás-takarékosság és -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése.....	153
9-1. táblázat: TOP Plusz program keretében tervezett fejlesztések.....	168
10-1. táblázat: A Polgármesteri Hivatal szervezeti felépítése.....	172

Ábrajegyzék

2-1. ábra: Az 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-5) szerkezete.....	12
2-2. ábra: A körkörös gazdaság modellje	15
3-1. ábra: A Jászság kistáj	16
3-2. ábra: A település lakosszáma (2001-2020)	22
3-3. ábra: Nyilvántartott álláskeresők száma (2001-2020).....	32
3-4. ábra: Jászberény közúthálózata (forrás: <i>kira.kozut.hu</i>)	35
4-1. ábra: Zagyva alegység területi elhelyezkedése (forrás: VGT)	41
4-2. ábra: Települési belvíz veszélyeztetettség (forrás: KÖTIVIZIG, 2020).....	42
4-3. ábra: Elkerülő út III. szakaszának nyomvonala	53
4-4. ábra: A szolnoki mérőállomáson rögzített NO ₂ koncentráció változása 2020-ban	54
4-5. ábra: Natura 2000 területek, ökológiai hálózat övezetek, kunhalmok Jászberény környezetében.....	65
4-6. ábra: Ivóvízhálózat javítási munkák száma (2015-2020)	69
4-7. ábra: Helyi területi védelemmel érintett településrészek.....	88
4-8. ábra: Magyarország szeizmikus zónatérképe	101
9-1. ábra: ESCO konstrukció sematikus ábrája.....	171

1. BEVEZETÉS

Magyarország környezetpolitikai céljainak és intézkedéseinek átfogó keretét 1997 óta a Nemzeti Környezetvédelmi Programok (a továbbiakban: NKP) jelentik. A Program kidolgozásáról, céljáról, tartalmáról és megvalósításáról a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (Környezetvédelmi törvény) rendelkezik. A hatévente megújítandó, az Országgyűlés által jóváhagyott NKP a környezetvédelmi tervezés alapját képezi. A törvény értelmében az NKP-ben foglaltakat a gazdaságpolitikai döntések kialakítása, a terület- és településfejlesztés, a regionális tervezés, továbbá a nemzetgazdaság bármely ágában megvalósuló állami tervezési és végrehajtási tevékenység során érvényre kell juttatni.

A nemzeti szintű programra alapozva, az abban vázolt célok megvalósulása érdekében a Környezetvédelmi törvény megyei környezetvédelmi programok és települési környezetvédelmi programok kidolgozását írja elő. Az alacsonyabb területi szintű környezetvédelmi tervek összhangját az átfogó tervekkel biztosítani szükséges.

A települési környezetvédelmi program kidolgozása a törvény előírása értelmében a helyi önkormányzat környezetvédelmi feladatát képezi. A települési önkormányzat gondoskodik továbbá a települési környezetvédelmi programban foglalt feladatok végrehajtásáról, a végrehajtás feltételeinek biztosításáról, és figyelemmel kíséri a feladatok ellátását. A települési környezetvédelmi program - a Nemzeti Környezetvédelmi Program tervezési intervallumát is figyelembe véve- középtávú (6 év) program, aktualizálása érdekében a törvény a program kétévenkénti felülvizsgálatát írja elő.

A Környezetvédelmi törvényben foglalt tartalmi követelményeknek megfelelően környezetvédelmi program a település adottságaival, sajátosságaival és gazdasági lehetőségeivel összhangban az alábbi fő részeket tartalmazza:

- a környezeti elemek állapotának bemutatásán és az azt befolyásoló főbb hatótényezők elemzésén alapuló helyzetértékelést;
- a települési épített környezeti elemek állapotának ismertetését (zöldfelület gazdálkodás, ivóvízellátás, csapadékvíz-gazdálkodás, szennyvízkezelés, hulladékgazdálkodás, energiagazdálkodás, közlekedés)
- az előző tervezési időszak eredményeinek vizsgálatát és értékelését
- a fenntartható fejlődéssel összhangban álló, elérni kívánt környezetvédelmi célokat, valamint környezeti célállapotokat;
- a célok és célállapotok elérése érdekében teendő főbb intézkedéseket, valamint azok megvalósításának ütemezését;
- a kitűzött célok megvalósításának szabályozási, ellenőrzési, értékelési eszközeit;
- az intézkedések végrehajtásához felhasználni kívánt tervezett források megjelölését.

A 2016-2021 periódusra érvényes Jászberény Város Környezetvédelmi Programját a Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a 30/2016. (II.10.) határozatával fogadta el. Az egyes évekre szóló Környezetvédelmi Akció Terveket mely az adott évben végrehajtandó feladatokat részletezi és határidőt, illetve felelőst rendel hozzá a Képviselő Testület minden évben külön határozattal szabályozta. Mivel az elfogadott Környezetvédelmi Program hatálya lejárt, szükségessé vált a következő tervezési periódusra vonatkozó program kidolgozása.

Jelen környezetvédelmi program, illetve az abban közzé tett adatok archív dokumentációk áttanulmányozásának eredményeként, a nyilvánosan rendelkezésre álló környezetvédelmi és települési statisztikai adatok, a szolgáltatóktól kapott adatok, az önkormányzattól kapott adatszolgáltatás felhasználásával, továbbá az önkormányzat illetékeseivel végzett interjúk és helyszíni bejárások alapján, az előző környezetvédelmi program felülvizsgálatával készült el.

A település 2022-2027 időszakra szóló programjának elkészítésénél a Nemzeti Környezetvédelmi Program, Jász-Nagykun-Szolnok Megye Környezetvédelmi Program, Jászberény Településrendezési Terve, Jászberény Helyi Építési Szabályzata figyelembevételre került.

Ezeket a dokumentumokat alapulva a program a jelenlegi környezeti állapot ismeretében és a lehetőségének feltérképezését követően meghatározza Jászberény Város 2022-2027 évekre vonatkozó környezetvédelmi programját, különös tekintettel a település környezeti prioritásainak kijelölésére és az ezekhez kapcsolódó célok kitűzésére.

Meg kell említeni, hogy a települési környezetvédelmi feladatok döntő többsége valójában hosszú távú (legalább 10-15 év) gondolkodást és tervezést igényel. A hosszú időtávból következik, hogy időszakosan korrekciós felülvizsgálatokat kell beiktatni, alkalmazkodva a helyi és országos (NKP) aktualitásokhoz, szemléletváltásokhoz, technikai fejlődéshez és nem utolsósorban a megvalósításhoz elérhető gazdasági források rendelkezésre állásához.

2. A PROGRAM JOGI HÁTTERE

2.1. A program kialakításánál figyelembe vett jogszabályi előírások

Magyarország Alaptörvénye

Hazánkban a környezet és természet védelmével foglalkozó legmagasabb szintű jogszabály az Alaptörvény, amely Magyarország jogrendszerének alapját képezi.

A Nemzeti Hitvallásban az Alaptörvény vállalást fogalmaz meg arra vonatkozóan, hogy a Kárpát-medence természet adta és ember alkotta értékeit ápoljuk és megóvjuk. Felelősséget viselünk utódainkért, ezért anyagi, szellemi és természeti erőforrásaink gondos használatával védelmezzük az utánunk jövő nemzedékek életfeltételeit.

Az Alapvetés részben megfogalmazásra kerül, hogy a természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.

A Szabadság és felelősség rész XX. cikke szerint mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez, ezen jogok érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő. A XXI. cikk továbbá elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.

Az Alaptörvény kimondja továbbá, hogy az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele.

Környezetvédelmi Törvény (1995. évi LIII. törvény)

Magyarország első környezetvédelmi törvénye 1976-ban született, de laza kerettörvény jellege miatt hatása csak korlátozott volt. A környezetvédelem társadalmi üggyé válása hazánkban a '80-as évek második felére tehető, s az új, nemzetközi viszonylatban is naprakész környezetvédelmi törvény több éves szakmai vita után 1995-ben került elfogadásra. A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Környezetvédelmi törvény) rendelkezik.

Az önkormányzat feladatainak szabályozása

Az önkormányzati környezetvédelemmel kapcsolatos feladat- és hatáskörök ellátását is a Környezetvédelmi törvény 46.§. (1) bekezdése szabályozza az alábbiak szerint:

A települési önkormányzat a környezet védelme érdekében:

- a) biztosítja a környezet védelmét szolgáló jogszabályok végrehajtását, ellátja a hatáskörébe utalt hatósági feladatokat.
- b) a programban foglalt célokkal, feladatokkal és a település rendezési tervével összhangban illetékességi területére önálló települési környezetvédelmi programot dolgoz ki, amelyet képviselő-testület hagy jóvá.
- c) a környezetvédelmi feladatok megoldására önkormányzati rendeletet bocsát ki, illetőleg határozatot hoz.
- d) együttműködik a környezetvédelmi feladatot ellátó egyéb hatóságokkal, más önkormányzatokkal, társadalmi szervezetekkel.
- e) elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot.
- f) a fejlesztési feladatok során érvényesíti a környezetvédelem követelményeit, elősegíti a környezeti állapot javítását az átfogó és helyi környezetvédelmi programok kidolgozásáról, céljáról, tartalmáról és megvalósításáról.

A környezetvédelem tervezési rendszere

A törvény szabályozza a környezetvédelem tervezési rendszerét is, mely alapján a környezettel, annak védelmével, illetve a környezetet veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatos általános tervet (*átfogó környezetvédelmi terv*), az egyes környezeti elemekkel, azok védelmével, illetve a környezeti elemeket veszélyeztető egyes tényezőkkel kapcsolatos részletes tervet (*tematikus környezetvédelmi terv*) és egyedi környezeti adottsággal, problémával foglalkozó tervet (*egyedi környezetvédelmi terv*) kell készíteni. A tervezés során

- a) az alacsonyabb területi szintű környezetvédelmi tervet a magasabb területi szintű környezetvédelmi tervekkel,
- b) a tematikus és az egyedi környezetvédelmi terveket az adott területi szint átfogó környezetvédelmi tervével

össze kell hangolni.

Átfogó környezetvédelmi tervnek minősül az országos, a területi, a megyei és a települési környezetvédelmi program. Magyarország környezetpolitikai céljainak és intézkedéseinek átfogó keretét 1997 óta a hat éves időtartamokra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programok jelentik.

A törvény előírásai szerint a Települési Környezetvédelmi Programnak mivel átfogó tervnek minősül tartalmaznia kell az alábbiakat:

- a) a környezeti elemek állapotának bemutatásán és az azt befolyásoló főbb hatótényezők elemzésén alapuló helyzetértékelést;
- b) a fenntartható fejlődéssel összhangban álló, elérni kívánt környezetvédelmi célokat, valamint környezeti célállapotokat;
- c) a célok és célállapotok elérése érdekében teendő főbb intézkedéseket (különösen a folyamatban lévő, illetve az előírányzott fejlesztésekkel és a működtetéssel kapcsolatos feladatokat), valamint azok megvalósításának ütemezését;
- d) a kitűzött célok megvalósításának szabályozási, ellenőrzési, értékelési eszközeit;
- e) az intézkedések végrehajtásának, valamint a d) pont szerinti eszközök alkalmazásának várható költségigényét, a tervezett források megjelölésével.

Ezen kívül a település adottságaival, sajátosságaival és gazdasági lehetőségeivel összhangban tartalmaznia kell az alábbiakat:

- a) a légszennyezettség-csökkentési intézkedési programmal, valamint a légszennyezéssel,
- b) a zaj és rezgés elleni védelemmel, valamint a stratégiai zajtérképekre épülő intézkedési tervekkel,
- c) a zöldfelület-gazdálkodással,
- d) a települési környezet és a közterületek tisztaságával,
- e) az ivóvízellátással,
- f) a települési csapadékvíz-gazdálkodással,
- g) a kommunális szennyvízkezeléssel,
- h) a települési hulladék-gazdálkodással, valamint az elhagyott hulladék felszámolásával,
- i) az energiagazdálkodással,
- j) a közlekedés- és szállításszervezéssel,
- k) a feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításával és a környezetkárosodás csökkentésével

kapcsolatos feladatokat és előírásokat.

Fentiekén túl a Települési Környezetvédelmi Program tartalmazhatja továbbá:

- a) a települési környezet minőségének, környezetbiztonságának, környezet-egészségügyi állapotának javítása, valamint a természeti értékek védelme és fenntartható használata érdekében különösen:
- a. a területhasználattal,
 - b. a földtani képződmények védelmével,
 - c. a talaj, illetve termőföld védelmével,
 - d. a felszíni és felszín alatti vizek, vízbázisok védelmével,
 - e. a rekultivációval és rehabilitációval,
 - f. a természet- és tájvédelemmel,
 - g. az épített környezet védelmével,
 - h. az ár- és belvízgazdálkodással,
 - i. az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével, az éghajlatváltozás várható helyi hatásaihoz való alkalmazkodással,
- b) a környezeti neveléssel, tájékoztatással és a társadalmi részvétellel

kapcsolatos feladatokat és előírásokat.

A települési önkormányzat feladata a települési környezetvédelmi programban foglalt feladatok végrehajtásáról való gondoskodás, a végrehajtás feltételeinek biztosítása, és a feladatok ellátásának figyelemmel kísérése.

A program tervezetét a törvény előírásainak értelmében az illetékes hatóságoknak, valamint a megyei önkormányzatnak is véleményezésre meg kell küldeni.

Az 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program 2021–2026

A Program az ország adottságait, a társadalom hosszú távú érdekeit és jövőbeni fejlődési céljait, valamint a globális felelősségből és a nemzetközi együttműködésből, EU-tagságból adódó kötelezettségeket figyelembe véve meghatározza az ország környezeti céljait és az elérésükhöz szükséges feladatokat és eszközöket.

Jelenleg a 2021-2026 közötti időszakra szóló 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-5) véglegesítése zajlik, mely a 2021-2027 közötti időszakban rendelkezésre álló környezetügyi célú európai uniós fejlesztési források felhasználásának szakmai megalapozását is szolgálja. A programtervezet kidolgozásra került, jelen települési környezetvédelmi program

kidolgozásával párhuzamosan zajlik az 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program stratégiai környezeti vizsgálati eljárása.

Az NKP-5 összhangban van az Európai Unió 2030-ig tartó időszakra szóló 8. Környezetvédelmi Cselekvési Programjával és az Országgyűlés által elfogadott Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiával. Az NKP-5 egyúttal a 2021–2027 közötti időszakban rendelkezésre álló környezetügyi célú európai uniós fejlesztési források felhasználásának szakmai megalapozását is szolgálja.

Fentiekre tekintettel a Jászberény Város Környezetvédelmi Programja számára tervezési keretként, igazodási pontként az NKP-5 tervezete szolgál, amely integrálja a Magyarországi környezetpolitika szempontjából meghatározó átfogó, illetve ágazati stratégiai szakpolitikai programokat, terveket.

A Program átfogó célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához.

Az NKP-5 stratégiai céljai az alábbiak:

- Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése.
- Természeti értékek és erőforrások védelme, helyreállítása, fenntartható használata.
- Az erőforrás-takarékosság és -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése.
- A környezetbiztonság javítása.

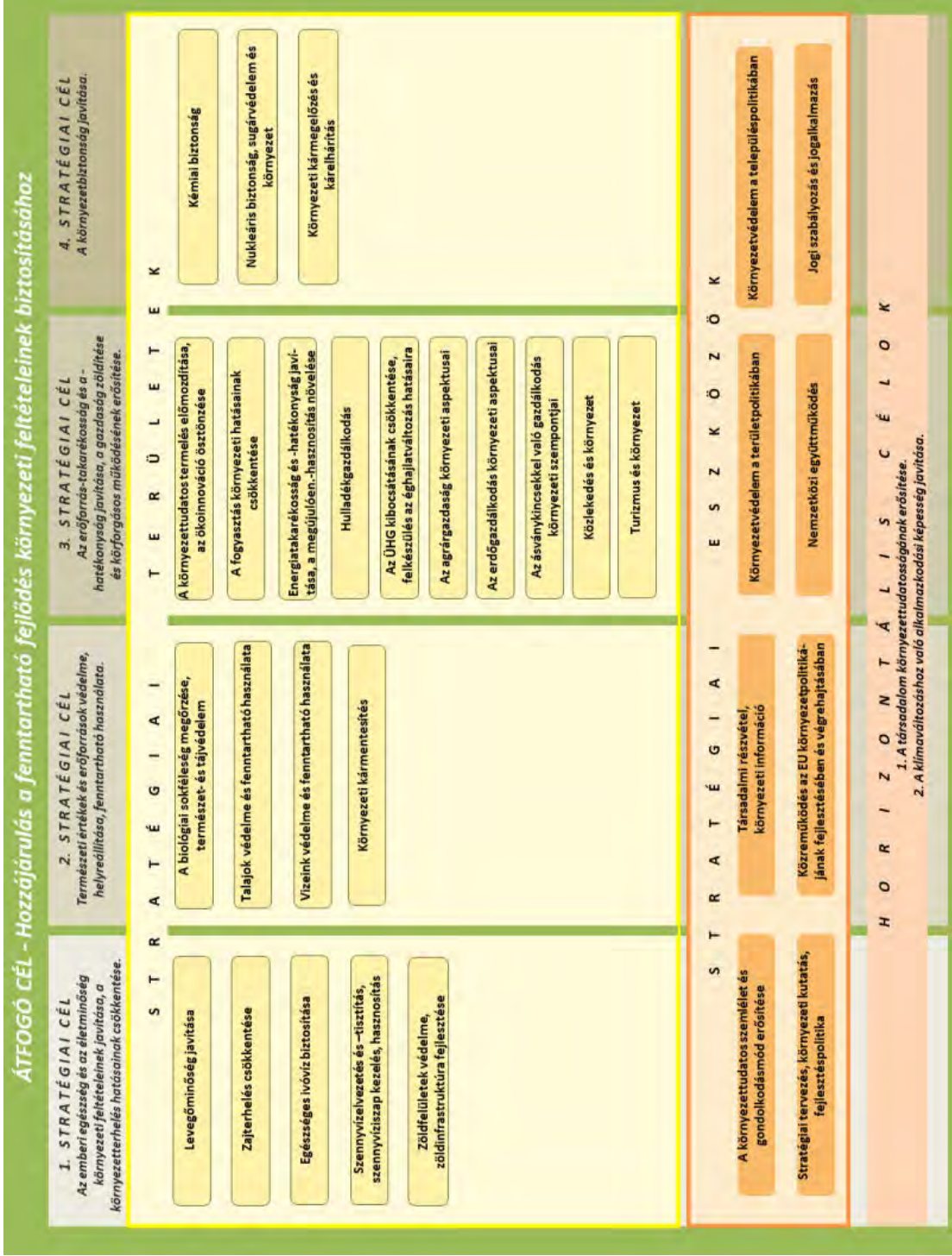
Horizontális céljai:

- A társadalom környezettudatosságának növelése,
- Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képesség erősítése

A Program stratégiai céljainak elérését az egyes stratégiai területeken meghatározott célok és intézkedések, illetve az átfogó intézkedési területeken megfogalmazott cselekvési irányok biztosítják.

Fenti stratégiai célokat és horizontális célkitűzéseket kell figyelembe venni a települési környezetvédelmi terv kidolgozása során. Fentiekből következően a 2022-2027 periódusra vonatkozó városi környezetvédelmi programnak a fenti célok helyi szintű megvalósulását kell szolgálnia, kiegészülve a környezeti állapotértékelés, helyzetértékelés során feltárt, helyi szinten szükséges beavatkozásokkal.

Az NKP-5 megfelelő végrehajtása az egész társadalom részvételét igényli, melynek során a legszélesebb körű partnerség megvalósítása szükséges. A kormányzat aktív partnerei többek között az önkormányzatok is, a célok elérése érdekében az egyes szereplőkhöz rendelt szükséges intézkedésekkel, feladatokkal együtt.

2-1. ábra: Az 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-5) szerkezete

2.2. Környezetvédelmi alapelvek érvényesülése

A programban vázolt intézkedések és környezethasználatok megszervezésre során szem előtt kell tartani a környezetvédelmi alapelvek érvényesülését, melyek az alábbiak:

Az elővigyázatosság, a megelőzés és a helyreállítás

A környezethasználatot úgy kell megszervezni és végezni, hogy

- a) a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézzék elő;
- b) megelőzzék a környezetszennyezést;
- c) kizárják a környeztkárosítást.

A környezethasználatot továbbá az elővigyázatosság elvének figyelembevételével, a környezeti elemek kíméletével, takarékos használatával, továbbá a hulladékképződés csökkentésével, a természetes és az előállított anyagok visszaforgatására és újrafelhasználására törekedve kell végezni.

A megelőzés érdekében a környezethasználat során a leghatékonyabb megoldást, továbbá a külön jogszabályban meghatározott tevékenységek esetén az elérhető legjobb technikát kell alkalmazni.

A környezethasználó köteles gondoskodni a tevékenysége által bekövetkezett környeztkárosodás megszüntetéséről, a károsodott környezet helyreállításáról.

Felelősség

A környezethasználó felelősséggel tartozik tevékenységének a környezetre gyakorolt hatásaiért.

Együttműködés

Az állami szervek, a helyi önkormányzatok, a természetes személyek és szervezeteik, a gazdálkodást végző szervezetek és mindezek érdekvédelmi szervezetei, valamint más intézmények együttműködni kötelesek a környezet védelmében. Az együttműködési jog és kötelezettség kiterjed a környezetvédelmi feladatok megoldásának minden szakaszára.

Tájékoztatás, tájékoztatás és nyilvánosság

- A környezet védelmével kapcsolatos állampolgári jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése céljából a közfeladatot ellátó szervek mindenki számára lehetővé teszik a környezet és az egészség lényeges összefüggéseinek, a környeztkárosító tevékenységek és azok fontosságának megismerését.
- Mindenkinek joga van a külön jogszabályban meghatározott környezeti információkat – mint közérdekű adatokat – megismerni.

- Az állami szervek, az önkormányzatok feladatkörükben kötelesek a környezet állapotát és annak az emberi egészségre gyakorolt hatását figyelemmel kísérni, igény esetén a rendelkezésére álló környezeti információt hozzáférhetővé tenni, rendelkezésre bocsátani, továbbá a környezeti információk külön jogszabályban meghatározott körét, illetve a birtokában levő vagy a számára tárolt információk jegyzékét elektronikusan vagy más módon közzétenni.
- A környezeti információval rendelkező szerv biztosítja a nyilvánosság, illetve a környezeti információt igénylő számára, hogy a környezeti információ megismerésére vonatkozó jogosultságairól tudomást szerezzen, továbbá elősegíti a környezeti információhoz való hozzájutást.

2.3. Körforgásos gazdaság elveinek érvényesülése

2020 márciusában az Európai Bizottság elindította a „A körkörös gazdaság új cselekvési terve a tisztább és versenyképesebb Európáért” megnevezésű tervezési folyamatot. Ez egy erős és koherens politikai keretet vezet be, amely elősegíti a fenntartható termékek, szolgáltatások és üzleti modellek tervezését. A módszertan célja, hogy olyan új fogyasztási mintázatokat alakítson ki, amelyek működése során nem keletkezik hulladék.

A körforgásos (vagy körkörös) gazdaság egy olyan rendszer, amelyben nincsenek hulladékok és amelyben a ma termékei egyben a jövő alapanyagai. Azért körforgásos, mert a mai – jellemzően lineáris – rendszerrel szemben, amikor a termékeket legyártjuk, felhasználjuk, majd kidobjuk, a körforgásos gazdaságban a termékek nem válnak hulladékká – azonos, vagy feldolgozott formában – visszakerülnek a gyártásba. A körforgásos gazdaság célja tehát mind a hulladékcsökkentés, mind az erőforrás-felhasználás csökkentése a termékek életciklusának átalakításával.

A hulladékmennyiség és erőforrásfelhasználás csökkentésének gondolata is régóta benne van a köztudatban, napjainkban viszont az alábbi tényezők miatt előtérbe került ezen rendszer érvényesülése:

1. átalakuló fogyasztói igények: a fogyasztók vásárlásai során egyre fontosabb, hogy egy vállalat működése vagy egy beruházás végrehajtása során mennyire veszik figyelembe fenntarthatósági szempontokat
2. szűkös erőforrások: A Föld erőforrásai korlátozott mennyiségben érhetők el, és a jelenlegi, többnyire lineáris gazdasági modell következtében ezeknek nagy része mindössze egyszer felhasználható, a növekvő népesség viszont egyre több erőforrást igényel.
3. technológiai áttörések térnyerése: A gazdaság jelenleg lényegében egyirányú utcaként működik, amelyben erőforrásokat veszünk el a természettől, termékeket állítunk elő, melyeket elfogyasztunk, a felesleg eldobásával pedig hulladékot hozunk létre. A technológiai fejlődésnek köszönhetően viszont

lehetőség nyílik arra, hogy nagy mértékben megújuló erőforrásokat használjunk, a véges készletekből származó anyagokat pedig végtelen körforgásban tartsuk.

2-2. ábra: A körkörös gazdaság modellje

A helyi és regionális önkormányzatok kulcsfontosságú szereplőknek számítanak a víz- és hulladékgazdálkodással, valamint a lehetséges másodlagos nyersanyagok előállításával foglalkozó központok megszervezése szempontjából. A tervezett környezetvédelmi célok és intézkedések meghatározásánál és a környezeti szemléletformálás során ezért a körforgásos gazdaság megvalósításának szempontjait is szem előtt kell tartani.

3. ÁLTALÁNOS TERÜLETI JELLEMZŐK

3.1. Település elhelyezkedésének általános bemutatása

Jászberény az 1.7.15-Jászság kistáj területénnek É-ÉNy-i részén található. A kistáj Pest és Jász-Nagykun-Szolnok megye területén helyezkedik el. Területe 701 km² (a középtáj 9,6%-a, a nagytáj 1,4%-a).

3-1. ábra: A Jászság kistáj

Domborzati adatok

A vízrendszer a Zagyva jobb partján terül el. A vízrendszert É-ről a Zagyva folyó és Ágó patak vízválasztója, K-ről a Zagyva jp-i töltése, D-ről a Tápió belvízrendszer, Ny-ról a Tápió és Zagyva folyók vízválasztója határolja. A város és környékére (a Ny-i határrész kivételével, aminek a magassága 99-206 m), 85-105 m a jellemző magasság. A lejtés D-i irányú.

Típusát tekintve alacsony ártéri síkság, mocsaras múltja miatt bizonyos területeken ma is belvízzel veszélyeztetett. A felszíni formákat az alsó szakasz jellegű folyó feltöltő

tevékenysége határozta meg. A felszínt évszázadokon át a kanyargós, sekély holtágak, holtmedrek és hozzájuk csatlakozó árterek uralták

Földtani adottságok

A város és környéke a Pannon időszaktól napjainkig az Alföld mértékét tekintve legerősebben, időben legtartósabban süllyedő medencéje. A pleisztocén időszakban a medence É-i részén (ez kb. a mai város területe) a hordalékkúpok között kanyargós, mocsaras területek alakultak ki. A pleisztocén végén a Ny-i felszínekre 1-4 m-es infúziós lösztakaró került. ÉNy-on megjelent a futóhomok, ez a mai Neszűr és környéke.

Vízrajz

A Jászság a Zagyva Jászberény alatti 90 km-es szakaszának a medencéje. Ezen a részen csak két mellékvize van: balról a Tarna (105 km, 2 116 km²), jobbról a Tápió (59 km, 898 km²). Száraz, gyér lefolyású, erősen vízhiányos terület.

A Zagyván és a Tápión a kora tavaszi, a Tarnán a kora nyári árvizek a gyakoriak. A kisvizek ősszel uralkodnak. A vízminőség II. osztályú. A vízfolyásokat védgátak kísérik. A belvizeket mintegy 300 km-es csatornahálózat vezeti le.

A talajvíz mélysége 2-4 m között van, de a Tápió mentén van 2 m-nél magasabb vízállású terület is. Mennyisége jelentéktelen. A kémiai jelleg túlnyomóan nátrium-kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos. Keménysége 15-25 nk° közötti, ami a települések körzetében a 45 nk°-ot is meghaladja. A szulfáttartalom általában na-gyobb 300 mg/l-nél.

A rétegvíz mennyisége csekély. Az artézi kutak mélysége kevéssel haladja meg átlagban a 100 m-t. Vízhozamuk nem éri el a 100 l/p-et, de vannak bő hozamú kutak is. Hévízes kutak vannak Alattyánban (45 °C), Jánoshidán (54 °C), Jászberényben (45 °C), Jászboldogházán (42 °C), Jákóhalmán (40 °C), Jászladányban 50 °C feletti több is, Szászbereken (48 °C), Újszászon (44 °C) és Zagyvarékason (48 °C).

Növényzet

A döntően szántók uralta kistáj vegetációját hajdan mocsarakkal, lápokkal, sekély tavakkal mozaikos puha- és keményfás ligeterdők uralták. A flórája a középhegységihez csak gyengén kötődik. Jelenleg szolonyec sziki legelők és rétek, alföldi mocsárrétek, kisebb mocsarak és a javarészt ültetvény jellegű származékerdők jellemzik, mindannyian igen fajszegények. A gyepekben a szikesedés kisebb mértékű. Az álló- és folyóvizeket, csatornákat szalagszerű mocsarak és itt-ott enyhén szikes mocsárrétek kísérik, melyekben néhol tömeges a fátyolos nőszirm. Puhafás és keményfás ligeterdő-maradványok főleg a Zagyva mentén (Jásztelek, Újszász) találhatók. Az alföldi kocsányos tölgyesek ill. a sziki tölgyesek és sziki erdős-pusztarétek igen ritkák.

Az erdőművelésbe vont területeken keménylombos, zömében fiatalos erdők díszlenek. Az erdők átlagos évi folyónövedéke, a kedvezőtlen adottságok következtében 2,1-3,0 m³/ha között alakul.

Jászberényben a közel 3 700 ha erdőterület nagyobb részben a település délnyugati részén húzódik. A szántóföldi művelésű területek aránya az utóbbi években ugyan csökkent, de 11 800 ha kiterjedéssel még mindig a közigazgatási terület 53%-át teszik ki. Meghatározó az intenzív mezőgazdasági művelés. A szántóföldi termelés során elsősorban búzát (3400 ha), napraforgót (2500 ha), kukoricát (1200 ha) és repcét (7-800 ha) termesztnek.

Talajok

A talajtakaró 97%-a a Zagyva és a Tarna által lerakott finoman szemcsézett, agyagos hordalékanyagokon és az arra 1-4 m vastagságban települt lösztakarón képződött, míg a folyókat kísérő homokdűnesorokon humuszos- és csernozjom jellegű homoktalajok találhatók, összesen 3%-nyi területen. A humuszos homoktalajok a tájban erdőterületi hasznosításúak, míg a csernozjom jellegű homoktalajok szántóként hasznosulhatnak.

A táj legtermékenyebb taljai a lösztakarón képződött alföldi mészlepedékes csernozjom (26%) és a réti csernozjom (7%). E talajok vályog mechanikai összetételűek, kedvező víz- és tápanyag-gazdálkodásúak. Öntözéssel gazdálkodással nagy búza- és kukoricatermések érhetők el, valamint jól terem a cukorrépa, a napraforgó és a lucerna is.

A csernozjom talajok mélyben sós változatának (6%) termékenysége már korlátozottabb és a szántó hasznosítás mellett a rét-legelő kb. 15% lehet. E talajon az öntözéssel gazdálkodás a másodlagos szikesedés lehetősége miatt fokozott figyelmet igényel.

A kistáj legnagyobb kiterjedésű talajtípusa az agyagos üledékeken képződött, agyagos vályog mechanikai összetételű, nagy szervesanyag-tartalmú (4%), mészmentes réti talaj. Termékenysége kedvező lehet, de meszezése szükséges, különösen öntözéssel gazdálkodás esetén. Főként (70%) szántóterületként hasznosítható. Öntözéssel a termékenység és a termésbiztonság különösen kedvezővé tehető.

A szikes talajok kiterjedése a tájban jelentős (20%). A szikes talajtípusok közül a sztyepesedő réti szolonyec (15%) a legnagyobb kiterjedésűek, termőképességük igen gyenge. Mechanikai összetételük agyag vagy agyagos vályog, amely a szikességgel együtt különösen kedvezőtlen vízgazdálkodást eredményez.

Az ugyancsak agyag, agyagos vályog szemcseösszetételű szolonyeces réti talajok (2%) termékenysége kedvezőbb. A szoloncsák-szolonyec talajok (3%) a többi szikes talajjal együtt főként legelőként hasznosíthatók.

A szikes talajok ellenére a táj mezőgazdaságilag értékes.

Tájtípológiai összefoglalás

A Jászság mérsékelt meleg, igen száraz, erősen vízhiányos terület. A táj DK-i nagyobb fele alacsonyártéri síkságjellegű, holtmedrekkel és sűrűn lecsapoló csatornahálózattal tagolt mentesített ártér. Uralkodó talajtípusa a réti talaj, amelyet terjedelmes szikes talajú foltok tarkítanak. Előbbiekben a szántóföldi hasznosítás a túlnyomó, míg utóbbiakon a típusos sziki növényzetet fenntartó szikes puszták gyenge legelői is megtalálhatók. Ezek erősen kultúrsztyep jellegűek, még a telepített akácos liget is kevés.

A táj É-i és DNy-i, Zagyva melletti része homokos ill. löszös felszínű hordalékkúp síkság. A kötött homokos felszíneken humuszos homoktalajokon a szántóföldi művelés mellett kevés szőlőt, kertet találunk homoki tölgyes ligetek és főleg akácosok társaságában. A löszös felszínek csernozjom talajain - az alföldi mészlepedékes csernozjom a legelterjedtebb - a szántóföldi hasznosítás csaknem kizárólagos, ami a kultúrsztyep jelleg felerősödését jelenti.

Éghajlat

A mérsékelt égövi meleg-száraz és mérsékelt meleg-száraz övezet határa, az évi középhőmérséklet 10,2 °C, a napsütötte órák száma 2000, az uralkodó szélirány ÉNy-i.

Az éves csapadék mennyiség 520-550 mm, a 24 órás csapadék maximum (Portelek) 94 mm volt. A csapadék eloszlása szeszélyes. Természetesen az egyes évek csapadéka lényegesen különbözhet a sokévi átlagtól. Száraz esztendőben az átlag 70%-a, míg a nedves években annak 1,5- 2-szerese is hullhat. A 15 éves átlagot figyelembe véve a legcsapadékosabb hónapok május-június, a csapadékban legszegényebb hónapok január -február. Hóborítással átlagosan 25 napon át lehet számolni, az utóbbi években azonban volt olyan tél is, hogy mérhető hó nem esett. A hó vastagság a területen csak igen szűk határok között változik. A tél végi hóolvadás és a tavaszi esősebb időszak egybeesése nagy belvízi terhelést jelenthet. Ezek általában egybeesnek a Tiszán, a Zagyván és a Körösökön levonuló árvizek idejével is. A 15 évi maximális csapadék mennyisége 27,2 cm volt. Az ariditási index 1,35 körüli.

A város hőmérsékleti viszonyaira a szélsőségeség jellemző. A nyári maximum léghőmérséklet megközelíti a 40 °C-t, télen pedig a hőmérő higanyszála -20 °C alá is süllyedhet. A Jászberényi mérőállomás 11 éves adatsorát figyelembe véve a városban az időszak alatti hőmérséklet max: 41,2 °C átlag: 10,6 °C min: -25,1 °C-nak adódott. A talajfagy vastagsága a jászberényi hidrometeorológiai állomáson mért adatok alapján a hideg mértékétől és annak tartósságától függően 0-60 cm. *(forrás: Jászberény Város Védelmi Terve 2021)*

Uralkodó szélirány az ÉNy-i, az átlagos szélsébség 2,5 m/s körüli.

3.2. A település történetének rövid ismertetése

A város környéke már a kőkorszakban is lakott volt, erre utalnak a Jászberény környékén talált mezolitikus (középső kőkori) telep maradványai. Szintén régészeti emlékek utalnak a vaskorban itt élő keltákra, majd a későbbi szarmata és avar jelenlétre. A településtől északra halad el a szarmaták által 324 és 337 között épített, a Dunát a Tiszával összekötő Csörsz árok nyomvonala. Valószínűleg az Árpád-ház korában alakult a település, de a tatárjárás elpusztította.

A jászok által a 13. században benépesített tájegység, a Jászság gazdasági, szellemi és vallási központja kezdettől fogva Jászberény, amelyet a források 1357-ben említenek először „Beren” névalakban. A jászok letelepülésüktől fogva különböző kiváltságokat élveztek (adó- és vámmentesség, a megyéktől független élet, önálló közigazgatás, pallosjog), amely fejében a mindenkori katonai szolgálattal tartoztak a királynak. A 15. században ferences szerzetesek telepedtek a városba és építettek kolostort, hogy a jászokat keresztény hitre térítsék. 1550-ben már városi rangú település, jóllehet korábban is így tekintik, s közigazgatási székhely mind a török időkben, mind pedig a Jászkun Hármaskörület fennállása idején.

A török időkben a város a szultán magánkincstárához tartozott, védelmére palánkvárat építettek. Ezt leégése után már nem építették újjá, a katonai központot is feladták. A jászok kiváltságai 1702-ben veszélybe kerültek, amikor I. Lipót eladta a Jászságot a Német Lovagrendnek, amibe nem nyugodtak bele és 1745-ben saját pénzükön visszaváltották azokat. Ez volt a Redemptio (önmegváltás).

A város az 1848-49-es szabadságharcból is kivette részét, a jászságból toborzott önkéntesekből Jászberényben alakult meg a Lehel huszárezred, melynek 3 százada még Világosnál sem tette le a fegyvert. Csehországi állomáshelyéről is hazaszökött a jászokból és kunokból álló 12. Nádori ezred számos katonája. 1849 tavaszán a városban tartózkodott Kossuth Lajos, Görgey Artúr és Damjanich János, valamint a magyar hadsereg I., II. és III. hadteste.

Itt található az ország egyik legrégebbi múzeuma, az 1874-ben alapított Jász Múzeum, ahol látható Jászberény város és a jászság szimbóluma, nemzeti ereklényk, Lehel kürtje.

3.3. Népesedési folyamatok

A település lakosság száma 1900 előtt nagyobb volt, mint Szolnoké. A XX. században azonban a növekedése a magyar városokra jellemzőnél kisebb mértékű és lassúbb volt, ezért lakónépessége ma a szolnoki egyharmadánál alig több. A népességszám csúcsa 1980-ban volt (31 402 fő), de ezt megelőzően már 1920-ban is meghaladta a harmincezret. 1980 óta a csökkenés folyamatossá vált. Ekkora a természetes szaporulat is és a vándorlási egyenleg is negatív volt. A népesség-csökkenés üteme a rendszerváltás óta mérséklődött, az elvándorlás eleinte csökkent, majd Jászberényben és a kistérségében vándorlási pozitívum volt mérhető. Ez különösen kedvező, mert a megye egésze, sőt a megyeközpont Szolnok is vándorlási veszteséggel küzd.

Az elmúlt 15 év demográfiai adatai alapján a település népességszámának lassú csökkenése továbbra is tart. Az enyhe csökkenő tendencia ellenére a népesség alakulásának előrejelzésénél stagnálással számolunk, figyelembe véve a térséget érintő gazdaságfejlesztési programokat, valamint a folyamatos infrastruktúra fejlesztést.

A 2001-es népszámlálás szerint Jászberényben 28 405-en éltek. 2015-re csökkent a lakosok száma 26 372-re, ami 7,2 %-os csökkenést jelent. 2017-től megfordult a tendencia, a lakosság szám kismértékű, de folyamatos növekedése tapasztalható. Ennek következtében a 2001 évi adatot alapul véve már csak 4,8 %-os népességfogyás tapasztalható.

A település lakónépességének alakulását négy tényező befolyásolja:

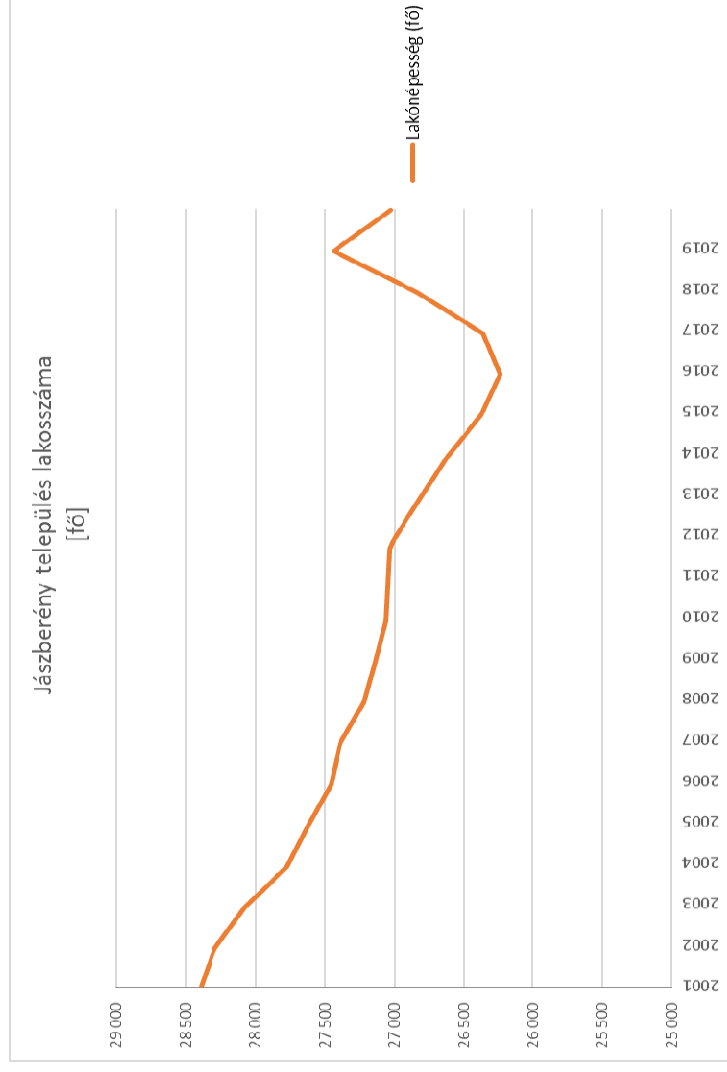
- élve születések száma
- halálozások száma
- állandó odavándorlás száma
- állandó elvándorlások száma

Tulajdonképpen így lehet negatív természetes szaporodás, vagy negatív vándorlási egyenleg mellett is népességnövekedés. Tehát csak ezen indexek figyelembevételével kaphatunk reális képet arról, hogy milyen folyamatok alakítják a település népességszám összetevőit.

3-1. táblázat: Jászberény népesség és lakásszám alakulása (2001-2020)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Jászberény népesség (fő)	28 388	28 293	28 078	27 771	27 620	27 458	27 386	27 218	27 134	27 065	27 032	26 999	26 809	26 622	26 372	26 235	26 360	26 828	27 439	27 028
Jászberény lakásszám (db)	11 397	11 415	11 449	11 522	11 551	11 625	11 650	11 705	11 771	11 819	12 154	12 160	12 179	12 203	12 228	12 246	12 242	12 271	12 291	12 337
Lakos/lakás aránya	2,49	2,48	2,45	2,41	2,39	2,36	2,35	2,33	2,31	2,29	2,22	2,22	2,20	2,18	2,16	2,14	2,15	2,19	2,23	2,19

(forrás: KSH)

3-2. ábra: A település lakossága (2001-2020)

A népmozgalmi mutatók elemzéséhez (élve születések száma, halálozások száma, állandó odavándorlás száma, állandó elvándorlások száma) a KSH honlapján található Tájékoztatói adatbázison Jászberényre vonatkozó adatait használtuk fel, melyeket az alábbi táblázat ismertet.

3-2. táblázat: Népmozgalmi folyamatok Jászberényben

ÉV	2015	2016	2017	2018	2019	2020
LAKÓNÉPESSÉG	26.372	26.235	26.360	26.828	27 439	27.028
ÉLVESZÜLETÉS	239	243	230	237	218	203
ELHALÁLOZÁS	383	419	381	373	389	392.
SZAPORODÁSI EGYENLEG	-144	-176	-151	-136	-171	-189
ODAVÁNDORLÁSOK	919	966	1181	1232	1291	1222.
ELVÁNDORLÁSOK	1020	960	1132	1177	1201	1261.
VÁNDORLÁSI EGYENLEG	-101	6	49	55	90	-39
NÉPMOZGALMI EGYENLEG	-245	-170	-102	-81	-81	-228

(*forrás: KSH, adott évben január 1-én)

A népességcsökkenés Jászberényben elsősorban a negatív szaporodási egyenlegnek köszönhető, melyet némileg tompított a 2016-2019 években a pozitív vándorlási egyenleg. A kedvező tendencia 2020. évben megfordult, ekkor a szaporodási egyenleg és a vándorlási egyenleg is negatív értéket mutatott, az összesített népmozgalmi egyenleg pedig közel a 2015 évi adatra esett vissza. A folyamatok visszafordulása vélhetően jelentős mértékben a koronavírus járványnak a számlájára írható.

A népességszám országos átlagnál nagyobb fogyása jellemző Jász-Nagykun-Szolnok megye egészére a KSH 2020. évi népmozgalmi jelentése alapján

(<https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/nepmozg/nepmozg20/index.html>).

3-3. táblázat: Aktuális népsűrűségi adat

Terület nagysága (km ²)	Lakosok száma	Népsűrűség (fő/km ²)
221,35	27 028	122,1

3.4. Gazdasági helyzetkép

Megyei helyzetkép

Jász-Nagykun-Szolnok Megyében az egy főre jutó GDP értéke az országos átlagtól jelentősen elmarad. A megye összteljesítménye a bruttó hazai termékhez (GDP) való hozzájárulás tekintetében az utóbbi évek jelentős javulásának ellenére is gyengének mondható. A 2019. évi adatok (egy főre jutó GDP) alapján pedig Jász-Nagykun-Szolnok megye a megyék rangsorában a 16. helyen szerepelt. A GDP ágazati megoszlását tekintve a mezőgazdaság,

vad-, erdő- halgazdálkodás aránya 7,6%, az ipar, építőipar aránya 41%, tercier és kvarterner szektor aránya valamivel több, mint 51%.

A legnagyobb forgalmat a feldolgozóipari és a kereskedelmi szektor vállalkozásai bonyolítják. Gazdasági téren a megye járásai között jelentős eltéréseket találunk, 2 járás (Szolnoki és Jászberényi) a többi járáshoz viszonyítva fejletteknek számít. A Jászágban az elektronikai, feldolgozó- és gépipar a meghatározó ágazat.

A 2020 tavaszán a koronavírus okozta járvány miatt meghozott kormányzati korlátozó intézkedések következtében a gazdasági szereplők is változtatásokra kényszerültek, a járvány a gazdaságot egy emelkedő pályáról térítette le. Ennek ellenére Jász-Nagykun-Szolnok megyében a 2020. évben az ipari termelés volumenváltozása 15,5 % volt, mely országos szinten a legkedvezőbb megyei adatnak bizonyult. (forrás: Tér-kép, 2019, KSH)

Ipar

Napjainkra a megye két regionális léptékű térségi szervező központjává az igazgatási-szolgáltató funkciójú Szolnok és a termelési központtá fejlődött Felső-jászági ipari agglomeráció (Jászberény – Jászfényszaru – Jászárokszállás háromszög) vált. Ezen túlmenően csak a nagyobb városok közelében létesült egy-egy ipari park. Az infrastrukturális ellátottság megfelelőnek mondható, a közművek kiépítettsége magas szintű. Egyedüli gyengeségnek a közúti kapcsolat mondható: az ipari parkok többsége nem kapcsolódik közvetlenül gyorsforgalmi úthoz, de ennek ellenére minden esetben viszonylag könnyen megközelíthetőek. Sajátos, hogy a megye termelési centrumában, Jászberényben nem működik ipari park, hanem ipari zónák alakultak ki.

Kedvező folyamatként értékelhető, hogy a nemzetközi jelentőségűvé vált fővárosi agglomeráció országban betöltött súlya és a társadalmi-gazdasági fejlődés szuburbanizációs tendenciái nyomán kibontakozott egy Budapest metropolisz térség. A Jászág gazdasági súlya, közelsége és M3 általi feltártsága miatt már-már része a metropolisz térségnek. Ennek külső gyűrűjén helyezkedik el Jászberény, mely jelentős gazdasági potenciált jelent a város számára. Az előzőekben részletezett kedvező feltételeknek köszönhető az is, hogy Jászberény részévé vált a Jászág és Dél-Heves térségében (Jászberény – Jászfényszaru – Jászárokszállás – Hatvan – Gyöngyös központú) kialakuló új nemzetközi léptékű növekedési zóna fejlesztésnek. Ez a térség és a település gazdasági súlyára is kedvező hatással van.

Mezőgazdaság

Jász-Nagykun-Szolnok megye az ország egyik legnagyobb területű megyéje, itt található az ország mezőgazdasági hasznosítású földterületeinek mintegy ötöde. Tökéletes síkság lévén kedvezőek a mezőgazdasági adottságai, azonban szélsőséges vonásokat mutató éghajlata - kevés és egyenetlen eloszlású a csapadék, gyakori szárazság és aszály és az évente visszatérő belvíz - jelentős problémákat okozhat.

Jász-Nagykun-Szolnok megye mezőgazdaságát ágazati szinten áttekintve megállapítható, hogy a növénytermesztési ágazatok közül meghatározó a búza, az őszi káposztarepce, a kukorica és a napraforgó termesztése, valamint a gyepterületek művelése, míg az állattenyésztési ágazatok közül a sertés-, a baromfi-, a szarvasmarha- és a juhtenyésztés jellemző a tőgazdaságokban történő 67 haltenyésztés mellett. A Jászságban, valamint a Tiszaságban jelentős volumenben folyik zöldség-, gyümölcs-, és szőlőtermesztés. A megyében jelentős az öntözhető területek nagysága, amely mintegy 40.000 hektár, mintegy 1.500 termelő rendelkezik az öntözésre feljogosító vízjogi üzemeltetési engedéllyel. Ennek köszönhetően jelentős területet képvisel a megyében a különböző növényfajok vetőmagtermesztése is (hibridkukorica, napraforgó), az ország kukorica vetőmag-előállító területének 40%-a itt található.

A megye területének teljes nagysága 558.000 hektár, melyből a mezőgazdaság által hasznosított 415.180 hektár. Szántóföldi növénytermesztés a megyében 375.980 hektáron folyik. A megye termőföldhasználatának meghatározó sajátossága a termőterületeken belül a mezőgazdasági területek közel 90%-os aránya, ezen belül pedig a szántóterületek igen magas aránya (kb. 76%), ami az országos átlagot jóval meghaladja. A gyepterületek aránya a termőterületeken belül közel 11%. Az erdőterületek aránya 11%, ami jelentősen elmarad az országos átlagtól.

A szántóföldi növénytermesztést tekintve őszi vetésű kultúrák közül az őszi búza termesztési területe a legnagyobb, de emellett az árpa és a káposztarepce termesztése is jelentős mértékű. Kisebb területeken folyik tritikale és őszi rozs termesztés.

A tavaszi vetésű kultúrák közül a napraforgó termesztése kiemelkedő, ezt követi a kukorica termesztés, illetve még egyes területeken szója, tritikale, zab, magborsó, árpa, szója, cukorrépa és burgonya termesztés is folyik.

Jász-Nagykun-Szolnok megyében a mezőgazdaságilag művelt területnek mindössze 2-3%-át foglalják el kertészeti kultúrák. Ennek döntő részét a szántóföldi zöldségtermesztés adja, főként a csemegekukorica, de a megyében jellemző egyéb konzervipari zöldségfajok (zöldbab, zöldborsó) termesztése is. A Jászság nagy hagyományokkal rendelkezik a fólíásátras paprikatermesztésben is. A gyümölcsstermesztéshez szükséges klimatikus viszonyok és talajadottságok a megyében nem kedvezőek, ezért ez az ágazat kevésbé jelentős országos viszonylatban. A zöldségtermeléshez hasonlóan a Jászságban található meg a legnagyobb gyümölcs-termőterületek: szilva, kajsziarack, alma és cseresznye ültetvények. Legnagyobb területen meggytermelés folyik a megyében. A Jászságban elterjedt még a szőlőtermesztés is, leginkább borszőlőt termelnek, fontosabb fajták: Kövidinka, Zalagyöngye és a Kékfrankos.

Állattenyésztés

Az állattenyésztésben a sertés-, szarvasmarha- és juhállomány száma az 1996-tól kezdődő kedvezőtlen felvásárlási és világpiaci helyzet miatti szerkezetváltásból adódóan visszaesett, napjainkban azonban megfigyelhető a főbb haszonállatok tartásának élénkülése, és növekszik a juh- valamint a tyúkfélék állománya is.

Jász-Nagykun-Szolnok megyében a szarvasmarha-állomány, beleértve a tej- és húshasznú állományokat, országos és regionális szinten is emelkedő tendenciát mutat az elmúlt évek tekintetében. A megtermelt nyerstej mennyisége is folyamatosan emelkedő tendenciát mutat.

A sertésállomány vonatkozásában megyei szinten stagnálás tapasztalható. A gazdaságok tekintetében szerkezeti átalakulás figyelhető meg ezen a területen: míg az 1990-es évek elején még többségében volt a háztáji tartás, ez évről évre háttérbe szorul, az állomány jelentős részét gazdálkodó szervezetek adják.

A juhállomány stagnálása, a baromfiállomány kis mértékű növekedése figyelhető meg a megyében.

Ezek mellett kisebb jelentőséggel, de még meg lehet említeni a méhészetet és a halgazdálkodást és a vadgazdálkodást is.

Erdőgazdálkodás

Jász-Nagykun-Szolnok megyében az erdőterületek aránya 7,77%, ami jelentősen elmarad az országos átlagtól (~27%). Az arány folyamatosan emelkedő tendenciát mutat, mely főként a szántóterületek felhagyását követő spontán erdősülés eredménye. Összefüggő erdőterületek a Tisza és Hármas-Körös mentén helyezkednek el nagyobb arányban, illetve a Jászság délnyugati részén, Jászberény és Jászfényszaru környékén.

Jász-Nagykun-Szolnok megye legnagyobb állami erdőgazdasága a NEFAG Zrt., mely a megyében 8900 ha-on gazdálkodik, kezeli az erdőterületeket.

A Jászberényi járás gazdasági jellemzői

A megye gazdaságát nagymértékben meghatározó cégek döntő többsége a megye nyugati részén található Szolnoki és Jászberényi járásban koncentrálódik. A gazdálkodó szervezetek és egyéni vállalkozók 15,4 százaléka működik a Jászberényi járásban, ami a második legnagyobb arány a megyében. A járásban működő vállalkozásokhoz köthető a megyei nettó adóbefizetés 37,1 %-a a kiemelt adónemekben. A megye értékesítésének 56,4 %-a, az export 68,6 %-a, illetve a belföldi eladások 44,6 %-a ebben a járásban keletkezett 2018-ban. Mind fajlagosan, mind összegében a Jászberényi járás vállalkozásai bonyolították a legnagyobb belföldi és külföldi értékesítést a megyén belül.

A város gazdasági helyzete

A megyén belül Jászberény gazdasága kiemelkedő, sok tekintetben megelőzi a megyeszékhely Szolnokot is. Jászberény – az Alföldi városok jellegzetességeinek megfelelően – ásványkincsekben szegény. Ebből adódóan az ipar kialakulásának és fejlődésének alapját korábban szinte kizárólag a mezőgazdasági nyersanyagok, a rendelkezésre álló munkaerő és a fogyasztói piacok jelentették. Jászberény gazdaságában az 1990-es évek derekán szerkezetátalakulási folyamat kezdődött meg, mely a 2000-es évek elején is folytatódott. A folyamat eredményeként a társas vállalkozások szektoronkénti megoszlása a fejlett gazdaságok ismérveit tükrözi. Ma a város gazdaságát alkotó nagyvállalatok tevékenységi körük alapján elsősorban az ipar területén működnek, illetve van néhány jelentősebb cég a szolgáltatási szektorban is. Fontos ágazat maradt a gépgyártás, a műanyagipar és elektronikai ipar.

A jászberényi gazdaság erősségét jelzi, hogy a város iparűzésiadó-bevétele folyamatos növekedést mutat. Jász-Nagykun-Szolnok megye kiemelt 50 vállalkozása közül 13 Jászberényben található, ezek adatait az alábbi táblázat ismerteti.

A 2018 évi és a 2020. évi foglalkoztatási és mérlegfőösszeg adatokat elemezve megállapítható, hogy az egyik legnagyobb gazdasági szereplőnek és foglalkoztatónak számító Electrolux Lehel Hűtőgépgyár Kft. adataiban jelentős visszaesés tapasztalható. A kiemelt vállalkozások között a Fortaco Zrt., a Trend Kft. és a Kód Kft. esetében tapasztalható még kedvezőtlen tendencia, a többi vállalkozás az adott évek adatait összehasonlítva 2020-ban gazdaságilag kedvezőbb évet zárt.

3-4. táblázat: A város legjelentősebb vállalkozásainak adatai (2018)

Ssz.	Vállalkozás neve	Szakágazat	Átl. stat. létszám (fő)	Mérleg-főösszeg (millió Ft)
1.	Electrolux Lehel Hűtőgépgyár Kft.	háztartási villamos készülék gyártása	2 807 (2018) 2 133 (2020)	101 819 (2018) 61 757 (2020)
2.	Jász-Plasztik Kft.	akkumulátor, szárazelem gyártása	2 732 (2018) 3 648 (2020)	104 668 (2018) 156 606 (2020)
3.	Szatmári Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	fémáru, szerelvény, fűtési berendezés nagykereskedelme	501 (2018) 518 (2020)	17 662 (2018) 19 799 (2020)
4.	Ferro-Press Fémipari Szolgáltató Kft.	fémlemezmegmunkálás, forgácsolás, lézervágás	378 (2018) 369 (2020)	14 157 (2018) 18 682 (2020)
5.	Jász-Plasztik Autócentrum Kft.	személygépjármű-, könnyűgépjármű kereskedelem	176 (2018) 216 (2020)	9 314 (2018) 11 946 (2020)
6.	Co-op Star Kereskedelmi Zrt.	élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelem	1 050 (2018) 1 023 (2020)	11 660 (2018) 13 005 (2020)

Ssz.	Vállalkozás neve	Szakágazat	Átl. stat. létszám (fő)	Mérleg-főösszeg (millió Ft)
7.	Samyang EP Magyarország Kft.	műanyag-alapanyag gyártás	79 (2018) 80 (2020)	7 623 (2018) 8 167 (2020)
8.	Szatmári Malom Kft.	malomipari termék gyártása	120 (2018) 139 (2020)	13 740 (2018) 15 639 (2020)
9.	Fortaco Zrt.	bányászati, építőipari gépek gyártása	346 (2018) 287 (2020)	6 347 (2018) 4 491 (2020)
10.	Metálpaszt Kft.	egyéb műanyag termék gyártása	191 (2018) 180 (2020)	8 853 (2018) 8 411 (2020)
11.	Dometic Zrt.	háztartási villamos készülék gyártása	282 (2018) 301 (2020)	5 657 (2018) 6 984 (2020)
12.	Palmi-Top Kereskedelmi Kft.	baromfihús feldolgozása, tartósítása	50 (2018) 51 (2020)	3 148 (2018) 2 834 (2020)
13.	Trend Szerszám, Célgép, Műanyagipari és Kereskedelmi Kft.	egyéb műanyag termék gyártása	335 (2018) 265 (2020)	4 999 (2018) 3 589 (2020)
14.	Kód Műszaki és Kereskedelmi Kft.	villanszerelés	159 (2018) 120 (2020)	9 066 (2018) 7 609 (2020)

(forrás: 2018. évi adat: TOP 50 2019 Jász-Nagykun-Szolnok megye 50 legjelentősebb cége, Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kereskedelmi és Iparkamara kiadványa https://www.iparkamaraszolnok.hu/wp-content/uploads/2019/12/TOP50_2019_HU_WEB.pdf, 2020 évi adat: <https://e-beszamolo.im.gov.hu/oldal/kezdolap>)

3.5. Foglalkoztatási helyzet

Jászberény már a rendszerváltás előtt is ipari város volt. Az ipari fejlődés már a XIX. sz. második felében megindult, először elsősorban az Alföld mezőgazdasági terményeinek feldolgozására alapozott élelmiszeripar (pl. tejipar, malomipar) alakult ki, később a termelési profil szélesre bővült, elsősorban a gépgyártási profil erősödött meg (pl. hűtőgépgyár, aprítógépgyár). A rendszerváltást követő gazdasági átalakulásban Jászberény jól megtalálta új szerepét. A változások során lezajlott az ipari struktúraváltás is. Továbbra is jelentős volt a gépipar, de megjelent és erősödött az elektronikai profil és a műanyag-feldolgozás is. A terciér szektorban is egyre többen dolgoztak.

Jászberény egyértelműen környezete foglalkoztatási központja, vonzáskörzete foglalkoztatási szempontból túlnyúlik a szomszédos megyék határ menti településeire is. Jászberényben az összes munkahely 54,3%-át a helyi dolgozók, a munkahelyek 45,7 %-át a külső, naponta bejáró munkavállalók töltik be. Az elingázás és beingázás különbség tekintetében Jászberény értéke +219 beingázó/ezer lakos, ami magasabb, mint a megyeszékhely Szolnokon (+117 beingázó/ezer lakos). Jászberény foglalkoztatási szerepe az egész megyében és országosan is kiemelkedő.

A foglalkoztatási szerkezet stabil, a megyei foglalkoztatási ráta folyamatosan emelkedik. A bruttó átlagkeresetek szintén növekedési tendenciát mutatnak, de a bérek még elmaradnak a hazai átlagtól.

A megye társas vállalkozásai által foglalkoztatottak 31,9 százalékát a Jászberényi járásban működő cégek alkalmazták, melyek közül öt a megye 10 legnagyobb foglalkoztatója közé tartozik.

A megye két legnagyobb foglalkoztatója Jászberényben található, Electrolux Lehel Hűtőgépgyár Kft. és a Jász-Plasztik Kft.

A városban található legnagyobb foglalkoztatók dolgozói létszámát a 2018. és 2020. évekre az alábbi táblázat ismerteti.

3-5. táblázat: A város legnagyobb foglalkoztatóinak 2018. és 2020. évi dolgozói létszáma

Ssz.	Vállalkozás neve	Átl. stat. létszám (fő)		Változás (%)
		2018	2020	
1.	Electrolux Lehel Hűtőgépgyár Kft.	2 807	2 133	-24,01
2.	Jász-Plasztik Kft.	2 732	3 648	33,53
3.	Szatmári Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	501	518	3,39
4.	Ferro-Press Fémipari Szolgáltató Kft.	378	369	-2,38
5.	Jász-Plasztik Autócentrum Kft.	176	216	22,73
6.	Co-op Star Kereskedelmi Zrt.	1 050	1 023	-2,57
7.	Samyang EP Magyarország Kft.	79	80	1,27
8.	Szatmári Malom Kft.	120	139	15,83
9.	Fortaco Zrt.	346	287	-17,05
10.	Metálpaszt Kft.	191	180	-5,76
11.	Dometic Zrt.	282	301	6,74
12.	Palmi-Top Kereskedelmi Kft.	50	51	2,00
13.	Trend Szerszám, Célgép, Műanyagipari és Kereskedelmi Kft.	335	265	-20,90

Ssz.	Vállalkozás neve	Átl. stat. létszám (fő)		Változás (%)
14.	Kód Műszaki és Kereskedelmi Kft.	159	120	-24,53
	Összesen	8 828	8 961	

(forrás: <https://e-beszamolo.im.gov.hu/oldal/kezdolap>)

A táblázat alapján megállapítható, hogy a 14 legnagyobb jászberényi vállalatnál az összes foglalkoztatotti létszám kis mértékben növekedett, viszont a vizsgált időszakban a vállalatok közül 4 esetében is jelentős, 20 % körüli, vagy azt meghaladó mértékű leépítés volt tapasztalható.

3-6. táblázat: Nyilvántartott álláskeresők száma (2001-2020)

Időszak	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)
2001.	512	182
2002.	500	169
2003.	566	214
2004.	751	288
2005.	656	285
2006.	582	274
2007.	600	226
2008.	672	235
2009.	1089	588
2010.	991	511
2011.	984	474
2012.	1056	467
2013.	857	348
2014.	743	307
2015.	569	273
2016.	544	226
2017.	463	201
2018.	483	198
2019.	586	215
2020.	720	361

(forrás: KSH, adott évben január 1-én)

3-7. táblázat: A város jövedelemviszonyai (2018. év)

Paraméter	Megye	Járás	Város
1000 lakosra jutó adózók száma	504	515	519
SZJA alapot képző jövedelem egy adófizetőre (ezer Ft)	2 753	3 067	3 320
SZJA alapot képző jövedelem egy állandó lakosra (ezer Ft)	1 387	1 580	1 722

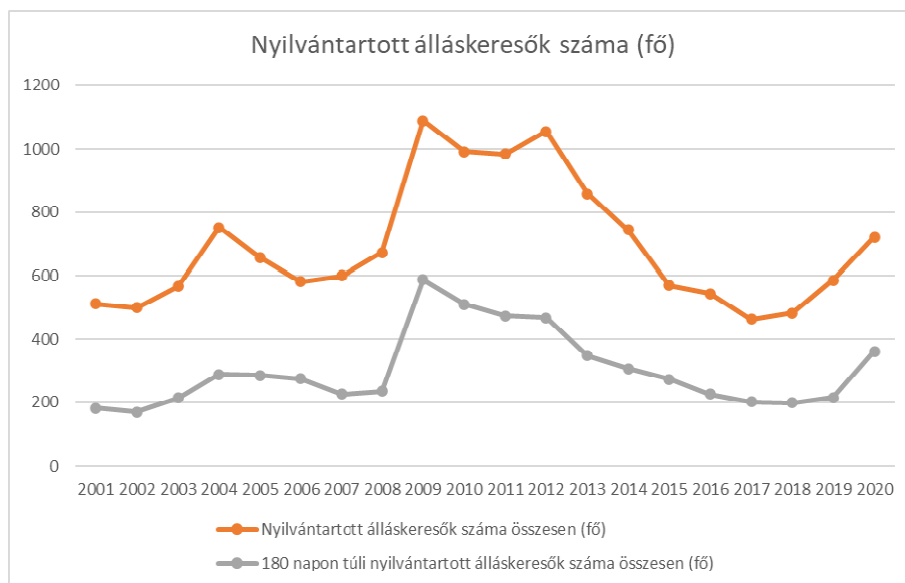
(forrás: KSH Térképes Interaktív Megjelenítő Alkalmazás)

A város jövedelemviszonyait elemezve megállapítható, hogy mindegyik vizsgált mutató esetében a Jászberényre vonatkozó értékek kedvezőbbnek bizonyultak a járási és a megyei adatoknál.

3-8. táblázat: A működő vállalkozások adatai (2018. év)

Paraméter	Megye	Járás	Város
1000 lakosra jutó működő vállalkozások száma (db)	54	63	79
Mezőgazdasági tevékenységben működő vállalkozások aránya a működő vállalkozásokon belül (%)	6,2	4,7	3,6
Ipari tevékenységben működő vállalkozások aránya a működő vállalkozásokon belül (%)	8,4	10,4	9,6
Építőipari tevékenységben működő vállalkozások aránya a működő vállalkozásokon belül (%)	11,1	12,2	10,7
Kereskedelmi tevékenységben működő vállalkozások aránya a működő vállalkozásokon belül (%)	19,4	19,9	20,5
Szakmai, tudományos tevékenységben működő vállalkozások aránya a működő vállalkozásokon belül (%)	13,4	12,2	13,5
Ingatlanügyletek tevékenységben működő vállalkozások aránya a működő vállalkozásokon belül (%)	2,5	2,2	2,7

Jászberényben az 1000 lakosra jutó működő vállalkozások száma magasabb, mint a járást és a megyét jellemző adat. A vállalkozások jelentős része (20,5 %) a kereskedelmi szektorban működik, további 10 % körüli arányt képeznek a működő vállalkozásokon belül az ipari, az építőipari és a szakmai tudományos tevékenységben működő vállalkozások. A mezőgazdasági tevékenységben működő vállalkozások aránya a megyei és a járási értékek alatt marad.

3-3. ábra: Nyilvántartott állás keresők száma (2001-2020)

A nyilvántartott állás keresők számában jelentős növekedés volt tapasztalható a 2008 évi gazdasági válság hatására. A kedvezőtlen trend 2012-ben fordult meg, 2012 és 2019 között jelentősen nőtt a lakosság gazdasági aktivitása, ami bővülő foglalkoztatottság és csökkenő munkanélküliség mellett ment végbe.

A koronavírus járvány első hullámának (2019-2020) gazdasági folyamatai megtörték az utóbbi évek kedvező munkaerőpiaci tendenciáit: csökkent a foglalkoztatottak, nőtt az állás keresők száma.

A 2020. évi adatot az jellemzi, hogy a koronavírus járvány következtében végbement gazdasági változások lecsapódtak a munkaerőpiaci folyamatok alakulásában is. A hirtelen megváltozott helyzet miatt jelentős mértékben megnőtt az állás keresők száma, illetve sok munkáltató a munkaviszony fenntartása mellett részben ideiglenesen, változtatott az alkalmazottak munkakörülményein: otthoni munkavégzés lehetőségének megteremtése, a munkaidő, munkarend módosítása.

3.6. Közlekedés

A megye közlekedési adottságai

A megye közlekedési hálózata Szolnok központú. A megyeszékhelyről a közlekedési folyosók – a város megyén belüli aszimmetrikus fekvéséből eredően – legyezőszerűen nyílnak ki, és futnak a megye távolabbi térségeibe. A megye közúti hálózata ritkább az országos átlagnál, 100 km² -re 24 km országos közút jut. A megyei elsőrendű főúthálózat központi fekvéséből adódóan jelentős tranzit személy- és áruforgalmat bonyolít le. A megyei úthálózat tetemes hányadának sem felületi állapota, sem teherbírása nem megfelelő.

A megye minden települése szilárd burkolatú úton, egyéni közlekedéssel megközelíthető, Szolnok közvetlen vonalvezetésű útvonalakon érhető el. A szomszédos megyék irányából a közúti közlekedés feltételei minden esetben adottak.

A gyorsforgalmi utak csak napjainkban érik el a megyét, ám autópálya továbbra sem érinti területét, ami befolyással van a gazdaság teljesítményére. Az elmúlt évek szakaszos közúti infrastruktúra-fejlesztéseinek eredményeként – a jelentősebb településeket elkerülő utak kiépülésével – csökkent a környezetterhelés, élhetőbbé váltak a települések, biztonságosabbá vált a közlekedés.

A megye közlekedésföldrajzi helyzete a vasúti infrastruktúraellátottság tekintetében kiemelkedően jó, Budapesttel két nemzetközi jelentőségű vasútvonal köti össze. Vasúti közlekedés szempontjából a vasúthálózat gerincvonalai a Szolnok – Jászberény – Hatvan, a (Budapest) – Szolnok – Debrecen és a (Budapest) – Szolnok – Békéscsaba vonalak, az ezeken megvalósuló személy-, zónázó-, gyors- és IC-vonatforgalom a vasútvonalak vonzáskörzetében kielégítő eljutási időket és sűrűséget biztosít. Az ország egyik legnagyobb pályaudvara Szolnokon van, mely mind személy, mind teherszállítást tekintve alkalmas a kelet-nyugat irányú belföldi és külföldi összeköttetésre. A megye 78 településéből 42 rendelkezik vasútállomással, illetve vasúti megállóhellyel. A városok közül csak Túrkevének nincs vasúti kapcsolata.

A megye továbbra is megkerülhetetlen a nemzetközi és nagytérségi vasúti forgalomban, a személyszállításban és a cargo fuvarozásban egyaránt. A térség vasúti gerincvonalát alkotó két nagy forgalmú vonalon (100-as és 120-as) folyamatos az infrastruktúra fejlesztése.

A buszközlekedés tekintetében a megyeszékhely, valamint Jászberény csomóponti szerepet töltenek be. A megyén belüli, valamint a szomszédos megyék települései jól elérhetők a helyközi közlekedés nyújtotta lehetőségekkel, ám a Tisza folyón a közúti híd hiánya miatt a megye északkeleti része csak egy-egy ponton kapcsolódik Heves megyéhez. Jászberény közvetlen összeköttetésben áll a Tápió-mente településeivel, Budapesttel, Gyöngyössel, Kecskeméttel, Miskolccal, Egerrel, Hatvannal és Hevessel. Jászberény esetében a megyei agglomerációs járatokkal azonos súllyal jelennek meg a megyehatáron átnyúló járatok, illetve Jászapáti is erősen kötődik közlekedési szempontból a településhez.

A megyében működő polgári repülőtér nincs, viszont a megye nyugati felétől 80 km-re van a Liszt Ferenc nemzetközi repülőtér, a keleti felétől pedig 70 km-re található a Debrecen Airport. Működő katonai repülőtér Szolnokon található.

Országos közforgalmi kikötő ill. medencés kikötő nem működik a megyében. A személyforgalom számára a megye területén áthaladó Tisza-szakaszon Tiszafüred, Szolnok, Martfű, Tiszaúrt, valamint Tiszaug területén állnak rendelkezésre személyforgalmi kikötők.

Bár a megye földrajzi adottságai a kerékpáros közlekedés tekintetében nagyon kedvezőek (töltések, egyenletes szintkülönbség), a kiépített kerékpárutak száma alacsony, a hiányos regionális és országos hálózat akadályozza ezen közlekedési mód jelentősebb térnyerését. A folyamatosan bővülő kerékpárút-hálózat főleg a települések legforgalmasabb belterületi szakaszain található. Belterületen kialakított kerékpárúttal rendelkezik – többek között – Jászberény is. A települést érinti továbbá a Zagyvamenti kerékpárút (Zagyvaszántó – Hatvan – Jászberény – Szolnok) és a Jászok, kiskunok földje elnevezésű kerékpárút is (Jászberény – Cegléd – Nagykőrös – Kecskemét – Bugacpusztaháza). A hatályos megyei területrendezési

terv a következő kerékpárutakat tartalmazza továbbá melyek érintik Jászberényt, mint a térségi kerékpárút-hálózat elemei:

- (Hatvan) – megyehatár – Jászfényszaru – Jászberény – Jásztelek– Jászkisér
- (Nagykátá) – megyehatár – Jászberény – Jászapáti – megyehatár – (Heves)
- (Vámosgyörk) – megyehatár – Jászárokszállás – Jászberény

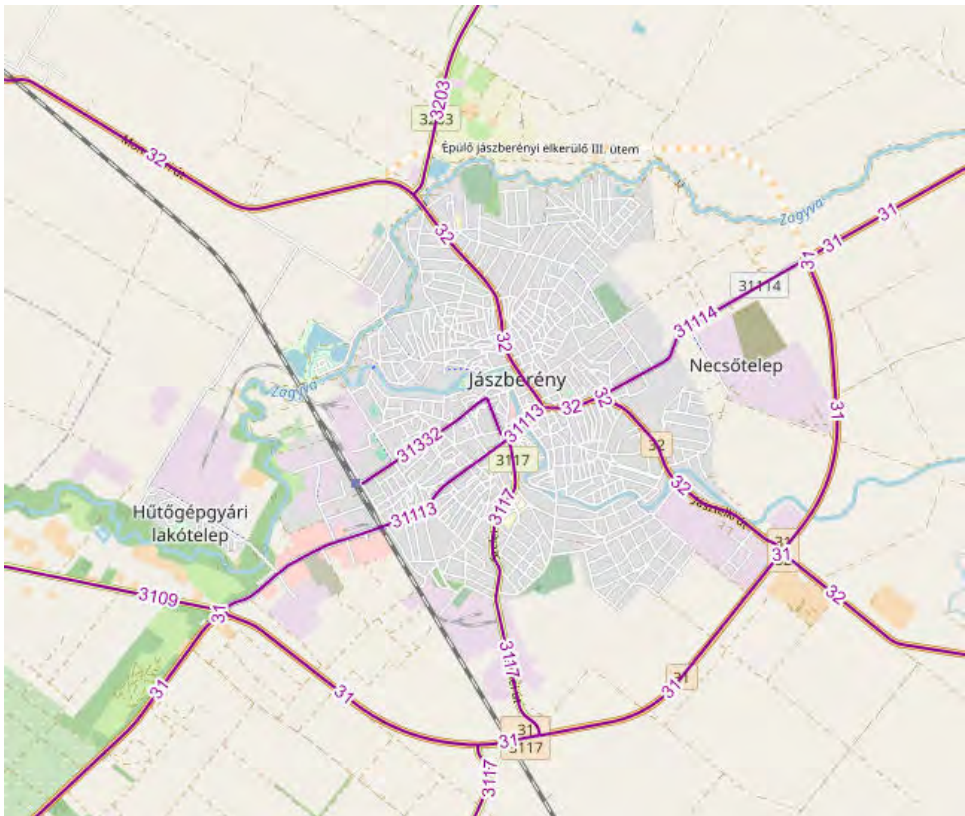
A megye Közlekedésfejlesztési Konceptiójának középtávú stratégiai programjában szerepel a Jászberény – Szolnok kerékpárút-fejlesztése (hossza: 44 km).

Jászberény a 31. és 32. számú főutakon keresztül közelíthető meg, melyek a városközpontban keresztezik egymást. A belváros forgalmának csökkentése érdekében több ütemben valósul meg a várost elkerülő körgyűrű megépítése.

Jászberény közlekedési adottságai

A város az M3 autópálya vonzásának határán van (mintegy 30 km-re). Kelet-nyugati irányban a 31. számú Budapest – Jászberény - Dormánd másodrendű főút, észak-déli irányban a 32. számú Hatvan – Jászberény – Szolnok másodrendű főút teremt összeköttetést az ország főútvonal hálózattal. A környező településekkel országos mellékutak biztosítják a kapcsolatot, melyek az alábbiak:

- 3109 jelű Szentlőrinc-káta –Jászfelsőszentgyörgy – Jászberény összekötő út.
- 3117 jelű Farnos – Jászberény összekötő út.
- 3125 jelű Jászberény – Jászboldogháza összekötő út.
- 3203 jelű Gyöngyös – Jászárokszállás – Jászberény összekötő út.
- 31122 jelű Portelek bekötő út.
- 31113 jelű Jászberény nyugati bekötő út.
- 31114 jelű Jászberény keleti bekötő út.
- 31329 jelű Portelek vasútállomáshoz vezető út.
- 31332 jelű Jászberény vasútállomáshoz vezető út.

3-4. ábra: Jászberény közúthálózata (forrás: kira.kozut.hu)

A 31 számú és 32 számú országos másodrendű főutak meghatározzák Jászberény úthálózati rendszerét. A 31 sz. főút várost elkerülő szakaszának két ütemben (2005-ben és 2009-ben) történő kiépítése után már nem halad át, viszont a 32 számú főút észak-dél irányban végighalad a városon.

A 31 számú főút korábban a Nagykátai út – Kossuth Lajos út – Szövetkezet út – Dózsa György út – Jákóhalmi út nyomvonalát követte. Az elkerülő útszakasz forgalomba helyezése után a városon áthaladó régi nyomvonal forgalmi terhelése nem csökkent látványosan, sőt, ha a forgalomszámlálási adatokra visszatekintünk, erőteljes forgalomműködés állapítható meg az utóbbi 5 évben is. Ez a forgalomműködés részben a Nagykátai út térségében települt és jól fejlődő vállalkozásoknak, üzemeknek, gyógyszereknek tudható be.

A 32 számú főút a Gyöngyösi út – Lehel vezér tér – Dózsa György út – Vásártér – Jászteleki út nyomvonalon halad, forgalma súlyosan terheli a várost és a városközpontot: 14 500 áthaladó járművével naponta. A 32 számú főút várost elkerülő szakaszának építése 2020. június hónapban megkezdődött, és várhatóan 2022. évben elkészül. Ez jelentős forgalomváltozást eredményez a város életében, és lehetőséget ad arra, hogy a városközponton jelenleg áthaladó nehéz motoros forgalmat korlátozzák, illetve az átmenő forgalmat az elkerülő útra tereljék.

Az elmúlt időszak forgalmi adatait elemezve megállapítható, hogy minden kategóriában forgalomnövekedés figyelhető meg. Bizonyos útszakaszokon a forgalomnövekedés erőteljesebb az átlagnál: Nagykátai út – Kossuth út – Szövetkezet út, Lehel vezér tér - Dózsa György út útvonalon (31113 jelű Jászberény Nyugati bekötő út, és 32 sz. főút). A legnagyobb növekedés a személygépkocsik darabszáma esetében figyelhető meg, de az autóbusz és a tehergépkocsi forgalom növekedése is átlagon felüli. A nehézgépjárművek darabszámának erős növekedése ugyan a gazdaság növekedésére utal, ugyanakkor a legnagyobb igénybevétel is az útburkolatok szempontjából.

3-9. táblázat: A 2014. évi országos forgalomszámlálás eredménye

Út szám	Szakasz	Összes forgalom	Szkg.	Kís tkg.	Autóbusz		Tehergépjármű					Motor- kerékpár	Kerékpár	Lassú jármű
					Csuklós		Közép- nehéz	Nehéz	Pótk.	Nyerges	Spec.			
					Egyes	j/nap								
31	69+003- 75+171	4 234	2 803	674	59	7	122	98	102	300	0	36	22	11
	75+171- 81+194	2 700	1 898	330	59	0	69	109	56	144	0	26	4	5
	81+194- 81+285	1 147	606	198	73	3	14	67	39	130	0	8	2	7
	81+285- 86+723	6 118	4 072	1 206	197	17	83	72	49	58	1	82	254	27
32	10+463- 24+857	4 565	2 966	874	105	5	9	133	101	360	0	8	1	3
	24+857- 27+047	7 410	5 902	729	156	4	45	105	56	260	0	66	81	6
	27+047- 27+629	11 431	8 139	1 973	369	29	164	66	120	363	0	182	5	21
	27+629- 29+679	5 613	3 991	823	114	10	145	110	57	92	0	86	168	17
3109	29+679- 46+351	4 086	2 546	930	167	15	48	95	58	143	1	44	22	17
	1+776- 2+346	569	439	43	32	0	15	10	0	3	0	7	19	1
3117	2+346- 10+740	1 699	1 160	208	52	0	43	41	14	45	0	28	92	16
	5+748- 15+884	1 918	1 128	455	78	0	38	41	31	103	0	20	18	6
3125	0+000- 12+323	1 486	892	239	35	0	17	2	1	1	0	22	274	3
3203	22+671- 32+350	3 226	2 037	643	132	0	41	72	47	171	0	45	20	18
31113	0+000- 0+828	8 457	6 321	1 392	129	14	61	85	61	111	7	157	5	14
	0+828- 1+609	10 512	7 473	1 221	374	74	332	102	58	84	1	293	479	21
	1+609- 3+327	13 095	10 253	1 854	311	20	153	72	71	90	0	271	3	11
31114	0+000- 2+165	5 611	3 546	890	190	18	105	119	50	267	1	122	267	36
31122	0+000-2+328	336	187	82	6	0	19	16	9	7	0	3	5	2
31329	0+000- 2+221	113	62	27	2	0	7	6	3	2	0	1	1	1
31332	0+000- 1+698	4 286	3 448	548	161	8	8	22	2	4	0	80	3	2

(forrás: Jászberény városi forgalmi rend felülvizsgálata, Hajás-Útternv Bt., 2020. március)

3-10. táblázat: A 2018. évi országos forgalomszámlálás eredménye

Út szám	Szakasz	Összes forgalom	Szkg.	Kis tkg.	Autóbusz		Tehergépjármű				Motor- kerékpár	Kerékpár	Lassú jármű
					Egyes	Csuklós	Közép- nehéz	Nehéz	Pótk.	Nyerges			
		j/nap	j/nap	j/nap	j/nap	j/nap	j/nap	j/nap	j/nap	j/nap	j/nap	j/nap	j/nap
31	69+003- 75+171	4 741	3 872	369	43	10	56	116	57	168	0	42	7
	75+171- 81+194	3 700	2 177	776	30	0	42	113	126	316	0	18	1
	81+194- 81+285	2 054	1 473	237	19	2	34	36	44	177	0	23	1
	81+285- 86+723	3 322	2 106	600	224	12	63	77	31	93	0	53	57
32	10+463- 24+857	6 067	3 745	1 027	158	18	247	150	142	508	0	42	8
	24+857- 27+047	7 060	4 933	1 018	128	4	23	89	102	112	0	63	6
	27+047- 27+629	14 455	10 363	2 513	487	38	179	72	131	396	1	240	22
	27+629- 29+679	10 835	7 953	1 543	222	14	137	102	57	174	1	112	586
3109	29+679- 46+351	5 224	3 374	576	151	18	409	236	118	230	2	36	7
	1+776- 2+346	1 250	830	198	79	1	41	17	2	12	0	18	28
3117	2+346- 10+740	1 916	1 303	233	54	0	58	55	19	60	0	31	14
	5+748- 15+884	4 562	2 874	854	62	0	88	36	38	33	0	176	38
3125	0+000- 12+323	366	195	63	0	0	29	11	28	0	0	14	8
3203	22+671- 32+350	3 680	2 288	722	138	0	55	97	63	229	1	49	0
31113	0+000- 0+828	12 524	7 901	2 288	451	30	261	183	92	217	0	161	18
	0+828- 1+609	16 717	12 418	1 833	243	14	79	127	53	150	0	206	917
	1+609- 3+327	14 754	11 520	2 060	326	21	205	96	95	121	0	295	1 566
31114	0+000- 2+165	6 340	3 982	1 000	199	19	140	159	67	357	1	132	3
31122	0+000-2+328	385	210	92	7	0	25	21	12	9	0	3	246
31329	0+000- 2+221	129	70	30	2	0	9	7	4	3	0	1	4
31332	0+000- 1+698	4 803	3 872	615	169	8	10	29	3	5	0	87	2

(forrás: Jászberény város forgalmi rend felülvizsgálata, Hajjas-Útternv Bt., 2020. március)

A városban kb. 3300 db *(forrás: Jászberény város forgalmi rend felülvizsgálata, Hajas-Útternv Bt., 2020. március)* parkolóhely van. Ezek nem mindegyike van ellátva szilárd burkolattal. A településen jelenleg csak a Szabadság téri Áruház melletti területen van fizető parkoló. A viszonylag nagyszámú parkoló ellenére parkolási anomáliák alakulnak ki elsősorban a városközpont térségében, az iskolák közelében (Reggeli iskolakezdési és a délutáni órák után), a Piac környékén (Piac napokon) és a Kórház környékén.

Jászberény mérete és domborzati adottságai kedvez a kerékpáros közlekedés térhódításának. Nincsenek számottevő szintkülönbségek és a város két legtávolabbi pontja is alig 5 km-re található egymástól, ennek megfelelően élénk a kerékpáros forgalom. A forgalomszámlálási adatok szerint 2014. évi kerékpáros forgalom 2018-ra megduplázódott. A jelenlegi hálózat az egyes irányokból (kevés kivétellel, például déli és keleti irányból) átgondoltan vezeti a városközpont felé a kerékpáros forgalmat, de az egyes irányok és nyomvonalak átjárhatósága, kapcsolata hiányos. A meglévő kerékpáros infrastruktúra minősége általánosan jónak mondható, burkolataik minősége jó, biztonsági elemeik kiépítettek. A kerékpárutak, kerékpárforgalmi létesítmények megvalósításánál törekedni kell a továbbiakban a hálózatos kialakításra.

4. ÁLLAPOTFELMÉRÉS, HELYZETÉRTÉKELÉS

4.1. Vizek mennyiségi és minőségi állapota

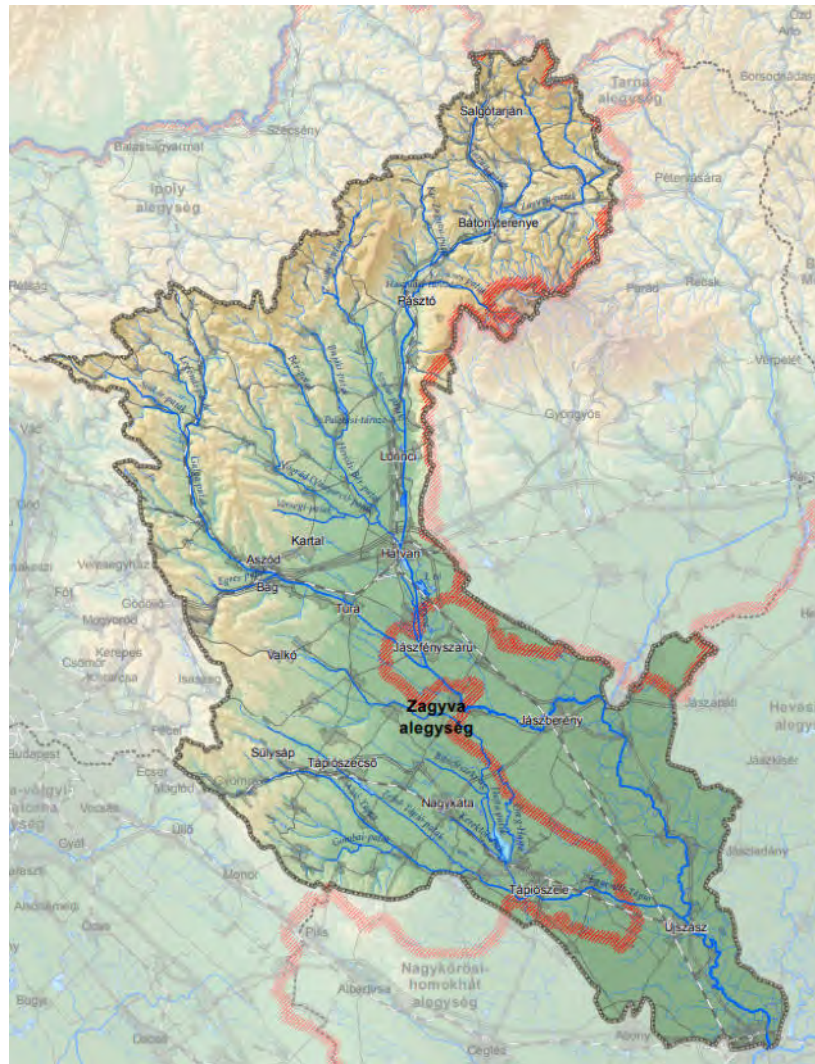
4.1.1. Felszíni vizek

Jász-Nagykun-Szolnok megye területe négy – Vízyűjtő-gazdálkodási Tervben definiált – alegységhez tartozik (Hevesi-sík, Zagyva (Zagyva-alsó), Nagykőrösi homokhát, Nagykunság).

Jász-Nagykun-Szolnok megyében 4 jelentős vízfolyás (Tisza, Zagyva, Hármas-Körös, Hortobágy-Berettyó) és számos belvízi- és öntözőcsatorna található. A Tisza vízkészlete a térségi vízgazdálkodás kulcsa, ezért a jobb kihasználás érdekében 1973-ban üzembe helyezésre került a Kiskörei Vízlépcső, amely a Tisza vízkészletének szétosztásában kulcsszerepet tölt be. A vízlépcső és a hozzá tartozó öntözőrendszerek komplex vízgazdálkodási létesítmények, elsődleges céljuk a Tisza-völgy mezőgazdasági termőerejének stabilizálása, az öntözővíz, az ipar fejlesztéséhez és a lakosság ivóvízellátásához szükséges vízmennyiség biztosítása.

Jászberény vízyűjtő-gazdálkodást tekintve a Zagyva (Zagyva-alsó) alegységhez tartozik. Az alegység nevét adó Zagyva a térség legjelentősebb felszíni vize. Az alegységben a kijelölt vízfolyás víztestek: Zagyva alsó, Zagyva felső, kijelölt állóvíz víztestek az alegységben nem találhatók.

A Zagyva Magyarország legmagasabbra emelkedő hegyvidékének, a Mátra vízyűjtőjének főbefogadója. Teljes hossza 179,4 km, vízyűjtőterülete a tiszai torkolatánál 5676,6 km². A Zagyva teljes egészében hazai vízfolyás, vízyűjtőjének alig egy ezredrésze fekszik külföldön. Jelentős a felszín közeli vízátbocsátó kőzet is, ezért nem sok vizet szállít a Tiszába. Az árhullám levonulása gyors, mert a hegyvidéki szakaszon nagy a vízfolyások esése, viszont közepes és kisvizek mennyisége jelentéktelen. Vízjárása heves.

4-1. ábra: Zagyva alegység területi elhelyezkedése (forrás: VGT)

A város és térsége a Zagyva-folyó vízgyűjtőjéhez tartozik. A folyó a várost nyugatról és északról kerüli meg, belterülete a folyó jobb partján helyezkedik el. A várost védő árvízvédelmi fővédvonal a Hatvan-Szolnok vasúti hídtól lefelé (a Zagyva folyásirányának megfelelően) a folyó mindkét partján földtöltés, fölfelé természetes magaspart (nyílt ártér), melyen elsőrendű árvízi védmű nem épült.

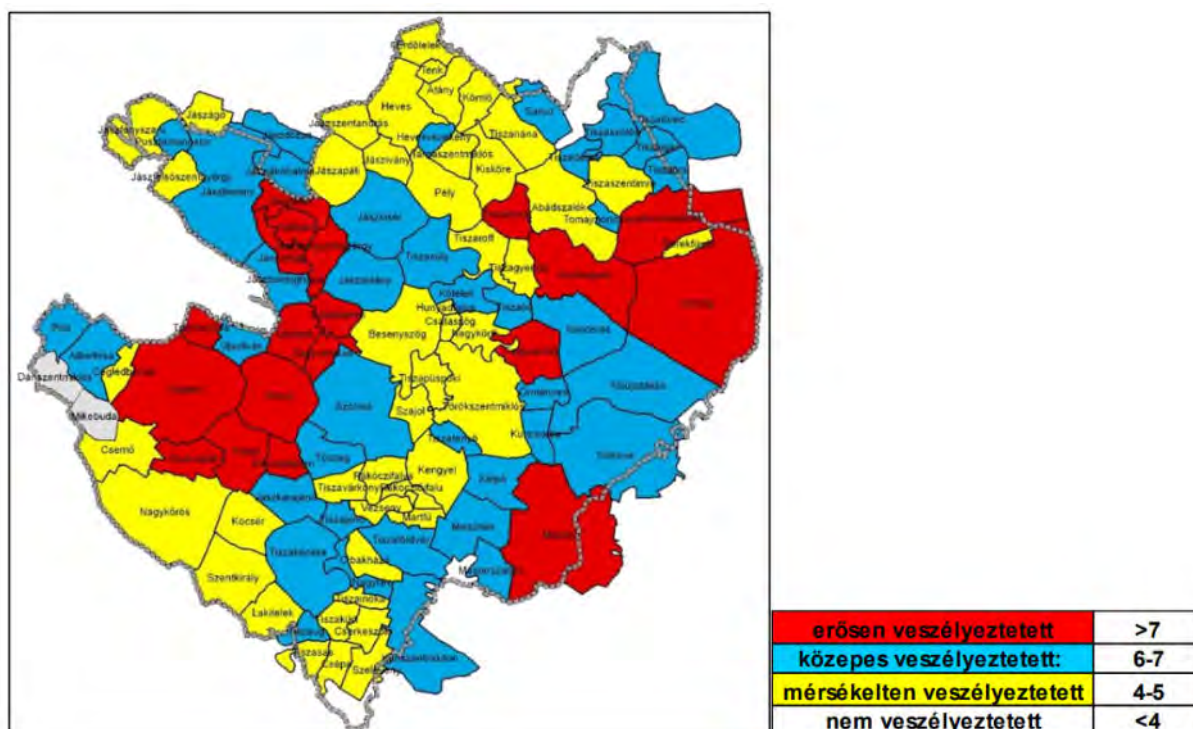
A folyó szabályozása következtében jött létre a Városi-Zagyva, mely a belterületen húzódik keresztül. A Zagyva-folyó 65+687 fkm-nél lévő leeresztő zsilipnél juttatják a vizet a mederbe, melynek hossza belterületen 4758 m, külterületen 3085 m. A vízszint szabályozása a leeresztő zsilipnél, illetve a 3 db duzzasztóműnél történik. A beeresztő zsilip és torkolati átemelő a Zagyva jobb parti 54+875 fkm szelvényben épült. A Városi-Zagyva fő feladata a belterület jelentős részéről lefolyásra kerülő csapadékvíz befogadása. Emellett állandó víz és kísérő zöldfelületével esztétikus látványt nyújt és kellemes, természetközeli érzetet kelt. A meder város alatti szakaszának egy része árvízvédelmi töltéssel védett.

Belvízvédelem

A kis esésű alföldi területeken, a csapadékból keletkező víz a földfelszínen és a csatornáknak egyaránt kis sebességgel mozog, alacsonyabb terepakadályok is hatalmas területeken tarthatnak vissza vizet, ezért elvezetése nehézségekbe ütközik. Ezeken a területeken a víz természetes körülmények között visszamarad a mélyedésekben és csak mesterséges eszközökkel, létesítményekkel oldható meg az elvezetésük. A belvíz kialakulásának kockázatát nagy mértékben növeli, hogy az altalaj kiterjedt területeken rossz vízbefogadó képességű, tömörödött állapotú, ezért a szerkezetéből adódó természetes vagy mesterséges tározó kapacitás csak korlátozottan áll rendelkezésre.

Leggyakrabban a csapadékos őszt követően télvégi időszakban, fagyott talajon a hirtelen hóolvadásból és egyidejű csapadékból alakul ki, de gyakoriak a hosszabb csapadékos periódusban vízzel telített talajállapot, megemelkedett talajvízszint esetén bármely évszakban.

A megye területe 17 belvízvédelmi szakaszra van felosztva. A belvizek elvezetését a belvízcsatornák, és a kettős funkciójú csatornák is segítik, melyek folyamatos karbantartása kiemelt feladat. Jászberény belvízvédelmi szempontból a megye közepesen veszélyeztetett települései közé tartozik.

4-2. ábra: Települési belvíz veszélyeztetettség (forrás: KÖTIVIZIG, 2020)

A település közigazgatási területének nagy része a 051 Reketyési belvízrendszerhez tartozik. A település közigazgatási területén a KÖTI-KÖVIZIG kezelésben lévő Reketyés belvízcsatorna

halad át (0537, 0541 hrsz.-ok). A belvízcsatornához kapcsolódó bármilyen tevékenységgel (vízbevezetés, vízkivétel, mederkeresztezés stb.) kapcsolatban a kezelő szakvéleménye az irányadó. A Rekettyés belvízcsatornába csak a 220/2004. (VII.21.) kormányrendeletben foglalt minőségű víz vezethető.

A település közigazgatási területén található holtágak

- Necsői Holt-Zagyva (hossza 3339 m, vízfelület nagysága 7 ha, átlagos szélesség 16 m, átlagos vízmélység 1,0 m)
- Jásztelek felső Holt-Zagyva – Tulajdonosa és kezelője: Jásztelek Község önkormányzata (Z/1082 vksz-on kapott üzemeltetési engedélyt) (hossza 2330 m, vízfelület nagysága 7 ha, átlagos szélesség 30 m, átlagos vízmélység 1,5 m)

A település közigazgatási területe a Jászkisér és Vidéke Vízgazdálkodási Társulat működési területére esik. A következő csatornák kapcsolatban a Társulat illetékes intézkedni:

- Gyilkos (Társulati üzemeltetési, Jász-Nagykun-Szolnok megyei Közigazgatási Hivatal kezelésében van)
- Keleti-Gyilkos
- Nyugati-Gyilkos
- Borsóhalmi
- Cigányér
- Csonkásér
- Rekettyés I.; II.; III.

(forrás: Jászberény Településfejlesztési Konceptiója, I. kötet, 2015)

Vízminőség

Az országos törzshálózati mintavételi helyhez tartozó mérési pont a településen nem található. A legközelebbi mérési pont a Zagyva, város feletti szakaszán Szentlőrinc-kútán, a város alatt pedig Jásztelken helyezkedik el. A felszíni víztest ökológiai állapota nem éri el a jó minőséget, a folyóvíz erősen módosított.

Az alábbi táblázatban az OKIR rendszerben szereplő vízminőségi adatokat mutatjuk be. A mintavételezés Jásztelek településen történt.

4-1. táblázat: A Zagyva vízminőségi adatai

Anyag neve	2020-as éves átlag	P90 (90% percentilis)	mértékegység
Metilorange-lúgosság (m-lúgosság)	8	6	mmol/liter
Klorofill-a	0,001	0,00123	milligramm/liter
Oxigénfogyasztás (KOIps) eredeti	0,005	0,0052	gramm/liter

A Városi Zagyva ág több vízminőséget érintő problémával is küzd. Számos illegális rákötésből éri kommunális, illetve ipari jellegű szennyezés is, ezen túl a Zagyva fő ágának vízminősége, a főágat terhelő szennyvíztisztítók miatt sem mindig megfelelő. Amennyiben a Zagyva

vízhozama alacsony ($<1,5 \text{ m}^3/\text{s}$), a KöTIVIZIG nem tud pótvizet adni a Városi Zagyva ágnek, ami különösen a nyári időszakban vezethet oxigénhiány kialakulásához.

2010-2011. során elvégezték a Városi Zagyva-ág fenntartó kotrását. Az elmúlt években a kotrást egyes szakaszokon nem lehetett elvégezni, így az nem volt teljes. A Zagyva-ág jellemző problémái az eutrofizáció, a meder nagyfokú benövényesedése és a nyári időszakban előforduló oxigénhiányos állapot.

Megállapítható, hogy a megyében található folyók és csatornák környezeti állapota nem tekinthető kedvezőnek a természetközeli vízfolyásokba kerülő szennyvizek és a mezőgazdasági művelés alatt álló, vegyszermaradványokkal terhelt csapadékvizek miatt, ezért különös hangsúlyt kell fektetni az illegális szennyvízkivezetések felszámolására.

4.1.2. Felszín alatti vizek

A Zagyva Vízgazdálkodási alegység területén 21 db felszín alatti víztest található, részben egymásra települve részben pedig horizontálisan egymáshoz kapcsolódva. Ez 5 db termál karszt, 3 db porózus termál, 4 db porózus, 2 db hegyvidéki, 1 db karszt, 4 db sekély porózus és 2 db sekély hegyvidéki víztestet jelent.

A megye területén kiemelt szerepe van a felszín alatti vízkészleteknek. Különösen a rétegvizeknek és a hévizeknek, melyek nélkül ma már nehéz lenne elképzelni az életet a Közép-Tisza vidéken. Szolnok város és a környezetében lévő kisebb települések kivételével - melyek a szolnoki felszíni vízműről kapják ivóvizüket - ezekre a vízkészletekre alapul a közcélú vízellátás egésze. Hasonlók mondhatók el az ipari vízellátásról, valamint a nem öntözési célú mezőgazdasági vízigényt is sok helyen nagyrészt csak felszín alatti vízkészletekből lehet biztosítani a térségben.

A hévíz kutak legnagyobb része 500-1000 méter mélységű. A területen nincsenek komolyabb mennyiségi problémák a réteg és hévízkészletekkel. Igaz ez annak ellenére is, hogy különösen a mélyebb víztartókban a nyomásszintek továbbra is csökkenést mutatnak, azonban a víztermelést egyelőre még nem nehezítik.

Az ivóvizet adó rétegvizek vízáadó összletei hidrogeológiai szempontból általában védettnek tekinthetők, mivel a felszíntől való távolságuk csak ritkán kevesebb 50-60 m-nél, illetve a fedőképződményeik rétegzettek, homokos és agyagos rétegek váltakozásából épülnek fel. A rétegvizek megfelelő védettségének következménye, hogy minőségük jónak mondható. Ez azért is fontos, mert a megyében a rétegvíz bázisok jelentik a lakossági vízellátás legnagyobb részét. Ennek ellenére is vannak sérülékenyek tekinthető ivóvízbázisok.

Jászberény vonatkozásában megállapítható, hogy a felszínhez viszonylag közeli rétegek megcsapolása és a kőzettani felépítés miatt a vízáadó összletek (illetve azok egy része) sérülékeny.

Víztest mennyiségi értékelése

Víztest neve	Víztest jele	Alegység száma	Minősítés	Környezeti célkitűzés	Elérés tervezett ideje
Jászság, Nagykunság	sp.2.9.2	2-10	gyenge oka: vízmérleg	a jó állapot elérése	2027+

sp= sekély porózus

(forrás: Magyarország Vízigyűjtő-gazdálkodási Terve, www.vizeink.hu)

Víztest minőségi értékelése

Víztest neve	Víztest jele	Alegység száma	Minősítés	Környezeti célkitűzés	Elérés tervezett ideje
Jászság, Nagykunság	sp.2.9.2	2-10	gyenge	a jó állapot elérése	2027+

sp= sekély porózus

(forrás: Magyarország Vízigyűjtő-gazdálkodási Terve, www.vizeink.hu)

A felszín alatti víztestek jó mennyiségi és minőségi állapotának megőrzésére, illetve a jó állapotba való hozására kell törekedni.

A település szennyezettség érzékenységi besorolása a 27/2004. (XII.25) KvVM rendelet - a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról - alapján érzékeny terület.

A nitrátérzékeny területeknek a MePAR szerinti blokkok szintjén történő közzétételéről szóló 43/2007. (VI. 1.) FVM rendelet és a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet módosításáról – jogszabályok szerint a település nitrátérzékeny területen fekszik.

Jászberény területén, a város délnyugati területén jelentős kiterjedésű, mintegy 40 km² nagyságú vízbázis található. A vízkészletek hidrogeológiai védettsége megoldott.

A térség nagy mennyiségű és jó minőségű termálvízkinccsel rendelkezik. Jászberény közigazgatási területén a 700 és 760 m közötti felső pannon vízadókat megcsapoló 800,5 m-es (K562) és 804,0 m-es (B-415) termál kutak 44-45 °C-os hévizet hoznak a felszínre. Az ugyancsak felső-pannon körű, de mélyebben (973-1000 m között) települő vízadókat beszűrőző 1022,0 m-es kút (K-676) 56,6 °C-os hévizet termel, maximális vízhozama 740 l/perc. A használt termálvizek sótartalma a felszíni befogadó szennyezőanyag terhelését növeli.

A Jászberényi Strand és Termálfürdő területén üzemelő – 804,0m talpmélységű – termálkút 45°C hőmérsékletű vizét – helyben- reumatikus és mozgásszervi betegségek gyógyítására használják.

A térségben a talajvíz megjelenési mélysége 3-4 m a terepszint alatt. A talajvíz mélységére jelentős befolyással bír a Zagyva vízállása. A talajvíz minősége a felszín közeli képződmények változatossága miatt mozaikszerűen változó, de uralkodóan nátrium-magnéziumos és szulfátos-kloridos. A minőséget jelentősen befolyásolhatja egyes területeken a szennyvizek elszikkasztása és/vagy felszíni vízelvezető rendszerekbe kerülése.

A rekultivált hulladéklerakó monitoring kútjainak vizsgálati eredményeinek értékelése

A hulladéklerakó utógondozására vonatkozó határozat előírásai szerint hulladéklerakó területén (0270/48 hrsz) található 4 db monitoring kútból származó talajvízmintákat évente egyszer vízszintmérés mellett akkreditált laboratóriummal kell bevizsgáltatni. Mérési eredmények 2014. évtől állnak rendelkezésre.

Összefoglalóan az alábbi megállapításokat lehet tenni a mintázott felszín alatti víz állapotáról:

- A mintákban magasak a szulfát, nitrát, klorid és nátrium értékek, amelyek részben a lerakó környezetében folyó mezőgazdasági tevékenységből is származhatnak.
- A határérték feletti bór és arzén értékek valószínűleg a helyi földtani adottságokból erednek.
- A határérték feletti molibdén- és nikkel-szennyeződés a hulladéktestből származhat.

A mérési eredményeket a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság értékeli és minden évben jóvá hagyja.

4.2. Földtani közeg, talaj

A Talajvédelmi Információs és Monitoring Rendszer (TIM) nyújt tájékoztatást a talajok állapotáról. A TIM országos mérőhálózata 1236 mérési pontot foglal magába, melyeket kisebb természetföldrajzi egységek reprezentatív területein jelölték ki, a jellemző talajsajátosságokat követve.

A település talajai igen változatosak, előforduló talaj típusok:

Mészlepedékes csernozjom talajok, mélyben sós alföldi mészlepedékes csernozjom, réti talajok, réti szolonyec, sztyeppesedő réti szolonyec, szolonyeces réti, és humuszos homoktalajok (D-DNy).

A település területén a termőföldek átlagos termőképessége a közepesnél kissé gyengébb. Jó termőtalajok a közigazgatási terület ÉNy-i és DK-i peremén található, homok, humuszos homoktalajok fordulnak elő a DNy-i részeken, É-on és K-en pedig gyenge minőségű, szikes foltokkal tarkított réti talajok dominálnak. Ez utóbbi gyepgazdálkodásra, az előbbieket szántóföldi művelésre és gyümölcs termelésre alkalmasak. A gyepgazdálkodáson alapuló

állattenyésztés vezetett a tejipar kifejlődéséhez, egykor virágzó gyümölcsösei és szőlőtermelése azonban mára vesztett jelentőségéből.

Problémát jelent a talajtermékenységet gátló tényezők jelenléte, illetve az elindult talajdegradációs folyamatok (savanyodás, szikesedés, mélyben sófelhalmozódás, nagy agyagtartalom, szerkezetleromlás, defláció).

A talajokat a kommunális szennyvízszikkasztásból és mezőgazdasági termelésből (hígtrágya elhelyezés, trágya tárolása) eredő szennyezések érhetik. Bár az elmúlt években jelentősen lecsökkent az állattartás, ezen szennyezőforrások továbbra is problémát jelenthetnek.

A településen jelenleg az alábbi két kármentesítés van folyamatban:

- Az MNV Zrt. WDS-1 jelű szennyezett talajtárolójánál. Az összes szennyezett talaj és a nem veszélyes hulladék mennyisége, melyet a WDS-1 lerakóban elhelyeztek 155 000 m³. A WDS-1 lerakó egy korábbi hulladéklerakó terület helyére épült, ahol több ezer tonna veszélyes hulladékot tároltak. A korábbi rendezetlen hulladéklerakás következtében a terület alatt húzódó talajvíz is elszennyeződött CrVI szennyezőanyag vonatkozásában. A kármentesítés során a szennyezett talajvíz szivattyúzása és kezelése történik. A kármentesítés a környezetének hasznosítására nincs hatással.
- Az Electrolux Lehel Kft. Jászberény, Fémnyomó út 1. alatti telepén feltárt felszín alatti víz és földtani szennyezés kármentesítése fokozott in situ bioremediáció alkalmazásával a szennyezési gócterületeken eredményesen működik. A kármentesítési rendszer hatékony a HVOC és CrVI tartalmú felszín alatti víz vertikális és horizontális visszatartásában, a szivattyúzás és tisztítás típusú kármentesítési rendszerrel továbbra is jelentős mennyiségű szennyezőanyag kerül eltávolításra.

Az Electrolux Lehel Kft. Fémnyomó út 1. alatti telephely környezetébe több ipari létesítmény is települt, azonban az infrastruktúra – főként a vízellátás és szennyvíz elvezetés-kiépítésének hiánya miatt pótló létesítményekkel végzik a tevékenységet. További fejlesztéseknél figyelembe kell venni, hogy a területen vízkivétel csak úgy végezhető hogy annak módja és mértéke a tevékenységek együttes hatása esetén se okozza a szennyezés további nem szennyezett területekre és rétegekre történő áttérjedését, a kármentesítést ne akadályozza.

Az önkormányzat és a JVV NZrt. tulajdonában és használatában lévő földterületek javarészt a Neszűrben találhatóak. Ezen ingatlanokat a közmunka program keretében homoktövis termelése és faiskola létesítésére hasznosítja.

Ásványvagyon tekintetében megemlíthető, hogy Jászberénynél homokbánya és kevert nyersanyag bánya található. Geotermikus energia hasznosítására a megye területén két koncessziós terület került kijelölésre, ezek egyike Jászberény térségében van.

4.3. Levegőminőség

Levegő védelmével kapcsolatos főbb jogszabályok

A levegő védelmével kapcsolatos szabályok zömét a 306/2010. (XII. 23.) Kormányrendelet tartalmazza.

A levegőterhelést okozó forrásokra, tevékenységekre, technológiákra, létesítményekre (a továbbiakban: légszennyező forrás) az elérhető legjobb technika alapján, jogszabályban, illetőleg a környezetvédelmi hatóság egyedi eljárásának keretében kibocsátási határértéket, levegővédelmi követelményeket kell megállapítani.

A levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről a 4/2011. (I. 14.) VM rendelet rendelkezik. A jogszabály szerint a rendelet 1. számú mellékletében szerepelnek a levegőterheltségi szint egészségügyi határértékei, célértékei, hosszú távú célkitűzései. A terület jelenlegi állapotának megfelelő, az alapállapotot jelentő levegőminőségi helyzetének megítéléséhez a terület légszennyezettségi paramétereit az egészségügyi határértékekkel kell összevetni.

Jász-Nagykun-Szolnok megye légszennyezettségi helyzete

Jász-Nagykun-Szolnok megyében nem található olyan levegőszennyező üzemi létesítmény, amelynek olyan mértékű szennyezőanyag kibocsátása lenne, amely térségi szintű védelmi övezet kijelölését igényelné. A megye egészét tekintve az utóbbi években a légszennyező anyagok éves összes kibocsátása szén-monoxid tekintetében csökkent, kén-dioxid, nitrogén-oxidok, szilárd anyag, szén-dioxid, illékony szerves vegyületek és egyéb légszennyező anyagok esetében pedig emelkedett. A Jászberényre vonatkozó 2019. és 2020. évi adatok alapján megállapítható, hogy a kén-dioxid kibocsátás csökkent, a szén-dioxid és szén-monoxid, illetve a nitrogén-oxidok kibocsátása emelkedett a 2019. évi adatokhoz képest a 2020. évben.

4-2. táblázat: Légszennyezőanyag kibocsátás Jászberényben (2019-2020)

LAL kód	Anyagnév	CAS szám	Éves kibocsátás (kg/év) 2019	Éves kibocsátás (kg/év) 2020
1	Kén-oxidok (SO ₂ és SO ₃) mint SO ₂	SO ₂ : 7446-09-5; SO ₃ : 7446-11-9	9552	4276
100	METÁN	74-82-8	0	6
1005	1-metoxi-2-propil-acetát	108-65-6	87	206
1009	Butil-benzolok (kivéve izo-butil benzol)	104-51-8; 135-98-8; 98-06-6	3	3
102	Propán	74-98-6	0	1
103	Bután	106-97-8	4388	3662
104	Pentán	109-66-0	14005	13993
105	Hexán	110-54-3	13	46
106	Oktán	11-65-9	2	3
109	Heptán	142-82-5	5	34

LAL kód	Anyagnév	CAS szám	Éves kibocsátás (kg/év) 2019	Éves kibocsátás (kg/év) 2020
110	Etilén	74-85-1		68
115	Propilén	115-7-1	41	108
12	Kénsav-kénsav gőzök (SPECIFIKUS)	8014-95-7	56	56
142	Ciklohexán	110-82-7	5	10
143	Metil-ciklohexán	108-87-2	0	0
150	Benzol	71-43-2	2	1
151	Toluol	108-88-3	324	225
152	Xilolok	1330-20-7;95-47-6;106-42-3;108-38-3	2100	2369
157	Etil-benzol	100-41-4	479	599
158	Metil-etil-benzolok (orto, meta, para)	611-14-3; 620-14-4; 622-96-8	88	176
16	Sósav és egyéb szervesetlen gáznemű klór vegyületek, kivéve klór és cián-klorid HCl-ként	7647-01-0	21	345
160	Sztirol	100-42-5	1196	1279
162	Propil-benzol	103-65-1	41	49
163	1,2,4,-Trimetil-benzol (Pseudokumol)	95-63-6	305	372
164	Trimetil-benzolok (kivéve pszeudokumol)	108-67-8;526-73-8;25551-13-7	77	95
165	Izo-propil-benzol / kumol; metil-etil-benzol /	98-82-8	7	9
166	Izo-propil-toluol-(4) / 4-Izo-propil-toluol, p-cimol /	99-87-6	0	0
18	Salétromsav	7697-37-2	0	0
2	Szén-monoxid	630-08-0	50040	51970
201	Triklór-etilén (TRI)	79-01-6	141	82
205	Diklór-metán (DCM) / metilén-klorid /	75-09-2	1	9
207	Vinilklorid	75-01-4	79	43
226	Diklór-etilén-(1,2) / 1,2-diklór-etilén /	540-59-0	232	108
237	TETRAKLÓR-METÁN (TCM) / szén-tetraklorid /	56-23-5	0	3
239	Tetraklór-etilén (PER) / perklór-etilén /	127-18-4	0	0
24	Foszforsav	7664-38-2	3	8
252	Klór-benzol	108-90-7	4	4
257	Diklór-benzol-(1,2) / 1,2-diklór-benzol /	95-50-1	0	0
258	Diklór-benzol-(1,4) / 1,4-diklór-benzol /	106-46-7	0	0
260	METOXI ETIL-(2)-ACETÁT (METIL-CELLOSZOLV-ACETÁT)	110-49-6	0	3
261	2-METOXI PROPIL-ACETÁT	70657-70-4	102	38
266	Butil-alkohol (szekunder-butanol) / butanol-2 /	78-92-2	0	1
267	Butil-alkohol (tercier-	75-65-0	0	0

LAL kód	Anyagnév	CAS szám	Éves kibocsátás (kg/év) 2019	Éves kibocsátás (kg/év) 2020
	butanol) / trimetil-metanol /			
268	Butil-hidroxi-acetát / butil-glikolát /	7397-62-8	0	0
280	LINDÁN (HCH gamma)	58-89-9	11	11
3	Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	NO ₂ : 10102-44-0; NO: 10102-43-9	33923	42789
300	Metil-alkohol / metanol /	67-56-1	2	7
301	Etil-alkohol / etanol /	64-17-5	2051	2098
302	Propil-alkohol	71-23-8	1	1
304	Izo-butil-alkoholok	78-83-1	57	36
307	Izo-propil-alkohol	67-63-0	2454	2508
308	Butil-alkohol (primer-butanol) / butanol-1 /	71-36-3	50	59
310	Formaldehid	50-00-0	4	4
311	Acetaldehid	75-07-0	8	9
312	Aceton	67-64-1	468	562
313	Metil-etil-ke-ton / 2-butanon /	78-93-3	11	13
314	Ecetsav	64-19-7	402	349
315	Ciklohexanon	108-94-1	147	130
316	Metil-izobutil-ke-ton / 4-metil-2-pentan-on; izobutil-metil-ke-ton /	108-10-1	6	72
317	Diaceton-alkohol	123-42-2	0	0
320	Metil-acetát / ecetsav-metil-észter /	79-20-9	54	47
321	Etil-acetát / ecetészter; ecetsav-etil-észter /	141-78-6	506	288
323	Butil-acetát / ecetsav-butil-észter /	123-86-4	1343	1973
326	Izo-butil-acetát	110-19-0	304	329
331	Butil-glikol-acetát	112-07-2	9	48
35	Nikkel és nem rákkeltő vegyületei Ni-ként	Ni: 7440-02-0	0	0
360	Etilén-glikol-monobutil-éter / 2-butoxi-etanol;butil-glikol /	111-76-2	89	256
363	Etilén-glikol / glikol /	107-21-1	0	
367	Butilén-glikol / 1,4 bután-diol /	110-63-4	0	
369	Hexanolok	111-27-3; 626-93-7; 17015-11-1;	0	3
374	Metil-éter / dimetil-éter /	115-10-6	22	13
393	Amil-acetátok (kivéve n-amil acetát és sec-amil acetát)	123-92-2;624-41-9;625-16-1;5343-96-4;926-41-0;620-11-1	0	0
402	Akril-nitril	107-13-1	1	1
407	Etil-amin	75-04-7	0	
459	Etanol-amin	141-43-5	0	0
469	Tetrahidrofurán	109-99-9	0	79
49	Réz és vegyületei Cu-ként	Cu: 7440-50-8	0	0
500	Benzin mint C, ásványolajból	A csoport tagjai eltérő CAS számokkal rendelkeznek	87	95
503	Petró-leum	64742-81-0	134	47
52	Ólom és szervetlen	Pb: 7439-92-1	134	181

LAL kód	Anyagnév	CAS szám	Éves kibocsátás (kg/év) 2019	Éves kibocsátás (kg/év) 2020
	vegyületei Pb-ként			
530	Ásványolaj gőzök	A csoport tagjai eltérő CAS számokkal rendelkeznek	13	6
57	Antimon és vegyületei Sb-ként	Sb: 7440-36-0	19	26
584	Fluor gőz vagy -gáznemű szervesetlen vegyületei (HF-ként)	Fluor: 7782-41-4; HF: 7664-39-3	0	0
598	Paraffin-szénhidrogének C9-től	A csoport tagjai eltérő CAS számokkal rendelkeznek	739	818
6	Ammónia	7664-41-7	483	472
60	Arzén és vegyületei As -ként az arzén (arzén hidrogén) kivételével	As: 7440-38-2	0	1
618	Di-izobutil-kezon / 2,6-dimetil-heptán-4-on /	108-83-8	0	13
640	Metil-ciklonhexanon	1331-22-2; 589-92-4; 591-24-2; 583-60-8	0	0
641	Metil-metakrilát / metakrilsav-metil-észter /	80-62-6	0	0
67	Cink és vegyületei Zn-ként	Zn: 7440-66-6	0	0
7	Szilárd anyag	Nincs	6623	7013
703	4,4-Difenil-metán-di-izocianát	101-68-8	67	76
715	Nátrium-hidroxid	1310-73-2	25	31
719	Pinének	80-56-8; 18172-67-3; 7785-26-4; 7785-70-8; 127-91-3 127-91-3;		0
728	Metil-tercier-butíler	1634-04-4	4	1
729	Butil-diglikol / dietilén-glikol-monobutíter /	112-34-5	91	148
735	Ciklopentán	287-92-3	11914	5448
736	Propilén-glikol-monometil-éter / metil-proxitol; 1-metoxi-2-propanol /	107-98-2	410	84
75	Króm (VI) vegyértékv vegyületei	Cr: 7440-47-3	0	0
77	Mangán és vegyületei Mn-ként	Mn: 7439-96-5	0	0
79	Nátrium-nitrit	7632-00-0	1	1
80	Nátrium-szulfát	7757-82-6	3	6
82	Nikkel és vegyületei Ni-ként	Ni: 7440-02-0	0	0
84	Ón és vegyületei Sn-ként	Sn: 7440-31-5	0	1
85	Szelén és vegyületei Se-ként	Se: 7782-49-2	0	0
870	Nátrium és vegyületei mint Na, kivéve a nátrium-hidroxid	1313-59-3	0	0
9	Nitrogén-dioxid (SPECIFIKUS)	10102-44-0	16	16
94	Nátrium-nitrát	7631-99-4	0	0
973	Összes szénhidrogén - kivéve CH ₄ - C-ban kifejezve	null	364	4002
980	Összes szerves anyag C-	null	0	878

LAL kód	Anyagnév	CAS szám	Éves kibocsátás (kg/év) 2019	Éves kibocsátás (kg/év) 2020
	ként (TOC) (SPECIFIKUS)			
999	SZÉN-DIOXID	124-38-9	23296557	31303967

(forrás: OKIR, <http://web.okir.hu/sse/?group=LAIR>)

Jászberény légszennyezettségi helyzete

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet 1. és 2. számú mellékletének figyelembevételével Jászberény település, a légszennyezettségi zónába sorolás alapján, a 10. zónacsoportba tartozik. A rendelet alkalmazásában zónacsoport vagy zónatípus a légszennyezettség alapján kijelölt olyan területegységet jelent, amelyen belül a környezetvédelmi hatóság által meghatározott helyen, a szennyező anyag koncentrációja tartósan vagy időszakosan a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet 5. mellékletében meghatározott tartományok valamelyikébe esik.

4-3. táblázat: A VM rendeletben meghatározott zónacsoport tartományok

Légszennyező anyagok megnevezése	Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	PM ₁₀	Benzol	Talajközeli ózon	PM ₁₀ Arzén (As)	PM ₁₀ Kadmium (Cd)	PM ₁₀ Nikkel (Ni)	PM ₁₀ Ólom (Pb)	PM ₁₀ benz(a)-pirén (BaP)
	F	F	F	E	F	O-I	F	F	F	F	D

E csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.

F csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

O-I csoport: azon terület, ahol a talaj közeli ózon koncentrációja meghaladja a célértéket.

D csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték, az 1. melléklet 1.1.4.1. pontjában foglalt táblázat 3-6. sorában szereplő anyagok esetében a célérték között van.

A települési levegő minőségét az alábbi tényezők befolyásolják:

- a mezőgazdasági tevékenységből eredő diffúz légszennyezés, kiporzás (talajművelés, természárítás, takarmánygyártás)
- állattartásból eredő bűz kibocsátás
- légszennyező pontforrások: a város levegőjét terhelő kibocsátások döntő többsége 10-20 méter magas, ipari termelőüzemi kúrtőkön keresztül történik
- közlekedésből eredő légszennyezés
- fűtés (hagyományos illetve vegyes tüzelés, avar-és kerti hulladékégetés)
- pollenallergiát okozó gyomok elterjedése

A levegő minőségét a városban alapvetően az ipari kibocsátókon kívül a fűtésből és a közlekedésből adódó füstgáz és porszenyezés határozza meg.

A legnagyobb forgalmat a 31. és 32. számú fő közlekedési utak bonyolítják, így a közlekedési eredetű levegőszennyezés elsősorban a 31 és 32. számú utak településeken áthaladó szakaszai mentén lévő lakóterületeket érinti. A közlekedési eredetű légszennyezés csökkentése a település belterületét elkerülő út kiépítésével valósítható meg. A közbeszerzést megnyerő konzorcium 2020. májusában megkezdte a Jászberény elkerülő út III. ütem megvalósításra vonatkozó kiviteli feladatokat. A fejlesztés keretében az alábbi létesítmények épülnek meg, melyek segítségével a városközpont légszennyezettségi helyzete jelentősen javulni fog:

- 4,5 km hosszú új nyomvonalú szakasz kiépítése 2X1 sávval
- 3203 sz. út kereszteződésénél új körforgalmi csomópont kialakítása
- 3203 sz. út rekonstrukciója 650 m hosszan
- A Gyilkos ér I. belvízcsatorna és a Kis-Gyilkos csatorna közös medre felett 12 méter hosszú, vasbeton tartós gerendahíd készül
- a Zagyva folyó keresztezésében háromnyílású 66,2 méter szerkezeti hosszúságú előregyártott vasbeton tartós gerendahíd
- 2,5 km hosszú szervízút kiépítése

4-3. ábra: Elkerülő út III. szakaszának nyomvonala

Továbbra is problémaként jelentkeznek viszont az alábbiak:

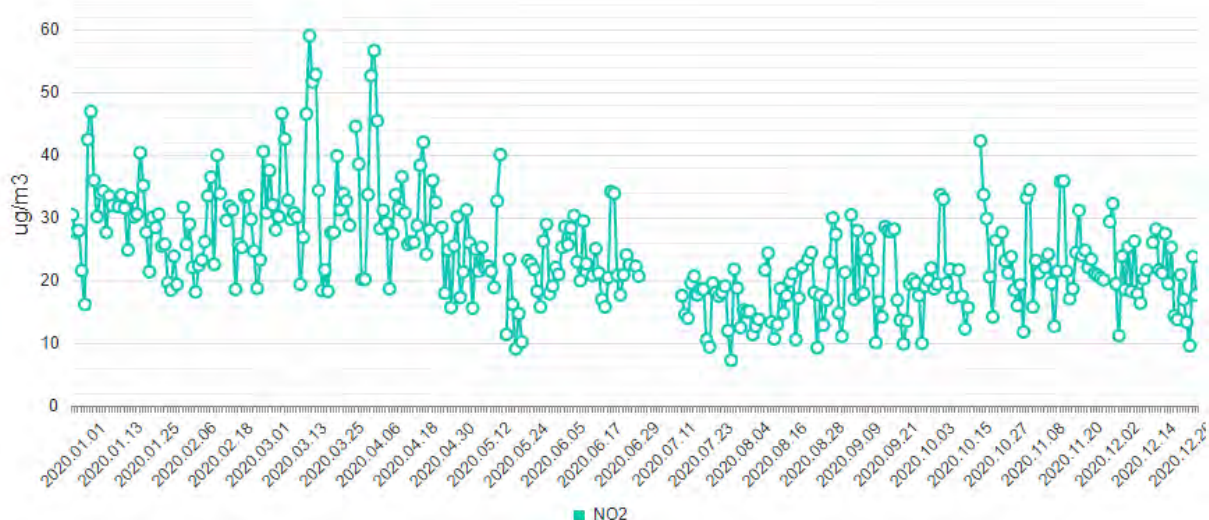
- A kisebb forgalmú burkolatlan utak mentén a porszenyezés lehet időszakonként jelentős.
- A város központjában lévő autóbusz pályaudvar jelentős lokális légszennyezőanyag terhelést jelent a környező lakosság számára.

Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (OLM) mérései

Az ország levegőminőségét a vonatkozó kormányrendelet alapján az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (OLM) méri és értékeli. A levegőminőség állapotának jellemzésére a mérőhelyek adatai, valamint a bejelentés köteles légszennyező forrást üzemeltető telephelyek önbevalláson alapuló kibocsátási értékei szolgálnak alapul. A levegőminőség minősítésére alkalmas automata mérőhálózat nem működik a településen, a legközelebbi ilyen mérőállomás Szolnokon található.

A levegő minősítését a mérőhelyek közelében a légszennyezettségi index alapján végzik, mely a mért koncentrációtól függően 1-5 skálán értékeli a levegő minőségét (1-kiváló, 5-erősen szennyezett).

A 2020. évben a szolnoki mérőállomáson rögzített NO₂ mérési eredményeit az alábbi grafikonon szemléltetjük.

4-4. ábra: A szolnoki mérőállomáson rögzített NO₂ koncentráció változása 2020-ban

Jól látszik, hogy a NO₂ koncentráció a 85 µg/m³ 24 órás egészségügyi határértéket az év során egyszer sem haladta meg. A nitrogén-dioxid éves átlaga 2020-ban 24,21 µg/m³, ami alapján „jó” minősítést kapott a település.

4-4. táblázat: NO₂ mérési eredmények (µg/m³) az OLM mérései alapján

Jászberény	Éves átlag	24 órás átlagok alapján				
		Max.	Elméleti adat (db)	Tényleges adat (db)	Adat (%)	Határérték túllépés (db)
2015	23,61	96,2	365	334	91,51	5
2016	37,79	133,76	366	336	91,8	18

2017	28,9	113,76	365	322	88,22	1
2018	28,49	88,57	365	339	92,88	1
2019	14,41	135	365	339	92,88	1
2020	25,59	96,07	366	231	63,1	3

Jászberényben (Lehel Vezér tér 18.) manuális mérőhely üzemel, ahol a levegő NO₂ koncentrációját mérik.

Országos Meteorológiai Szolgálat által végzett mérés eredményei

Az Országos Meteorológiai Szolgálat megbízásából a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Környezetvédelmi Mérőközpontja mintavevő készüléket helyezett el a Jászberény, Árpád u. 14. alatti gazdakör udvarán abból a célból, hogy elvégezzék a mérőhálózat felülvizsgálatát. A készülék szeptember és december folyamán 2x2 hét időtartamban végzi a PM_{2.5} szálló porra vonatkozó méréseket. A mintából a benz(a)pirén és EC/OC értékeket határozzák meg. A mérések alapján számított koncentráció értékeket az alábbi összefoglaló táblázatban ismertetjük.

4-5. táblázat: PM_{2.5} (µg/m³), fémek (ng/m³) és BaP (ng/m³) mérési eredmények (2019)

Légszennyező anyag*	Mintavétel ideje	
	2019.09.11-25.	2019.12.01-14.
PM_{2.5}	3,5-28,4	22,9-45,1
B(a)antracén	0,01-1,18	1,56-7,33
B(b)fluorantén	0,05-3,76	3,26-13,29
B(k)fluorantén	0,02-0,98	1,01-3,42
PM_{2.5}_BaP	0,02-2,32	1,83-7,35
indenol(123-cd)P	0,06-2,21	1,66-5,18
dibenz(a,h)antracén	0,01-0,29	0,31-0,96

*A PM_{2.5}-re nincs hivatalos óras vagy napi egészségügyi határérték, csak éves átlagos határérték, ami 25 µg/m³. A PM₁₀-en belüli PM_{2.5} frakció esetében – jogszabályban rögzített napi egészségügyi határérték hiányában – a WHO ajánlása tekinthető irányadónak (25 µg/m³).

AKUSZTIKA Kft. méréseinek értékelése

2020-2021 években az AKUSZTIKA Kft. végzett környezeti levegőben lévő légszennyező anyag koncentráció méréseket a városban kijelölt mintavételi ponton (Kossuth L. u. 58.) három időszakban (2020. október, 2021. január, 2021. június), 2 hetes időtartamban. A mért paraméterek a következők voltak: NO_x, NO₂, CO, SO₂, O₃, PM₁₀, PM_{2.5} és PM₁. A vizsgáltok ideje alatt csupán egy alkalommal haladta meg a szállópor koncentrációja a vonatkozó határértéket (PM₁₀ 2020.10.22. mért érték: 52 µg/m³, határérték 50 µg/m³), amit

feltehetőleg a kedvezőtlen időjárási körülmények okoztak. A többi mért komponens esetében a mért értékek jelentősen alatta maradtak a határértéknek.

A mérések alapján elmondható, hogy a közterületen végzett beruházások építkezések összehangolása, a forgalomtechnikai felülvizsgálatok és tájékoztató táblák kihelyezése illetve a lakosság tájékoztatása egyértelműen javítja a környezeti levegő minőségét.

Ipari légszennyezés kibocsátók

A Levegőtisztaság-védelmi adatszolgáltatások alapján az OKIR honlapján lekérdezhető a településre vonatkozó légszennyező anyag kibocsátások éves mennyisége. Az adatok az adatszolgáltatók éves levegőtisztaság-védelmi jelentésében megadott, és hatóság által ellenőrzött kibocsátási adatain alapulnak. Jászberény településen a 2019. évi bevallások alapján összesített jelentősebb mennyiségű legszennyező anyagokat az alábbi táblázat ismerteti.

A Levegőtisztaság-védelmi (LAIR) adatszolgáltatásra kötelezettek körét és az adatszolgáltatás tartalmi követelményeit a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII.23.) Korm. rendelet írja elő.

4-6. táblázat: Légszennyező anyag kibocsátás Jászberény területén (forrás: OKIR rendszer)

Vegyí anyag megnevezése	Kibocsátás kg/év
szén-dioxid	23 296 557
Szén-monoxid	50 040
Nitrogén oxidok (No és No ₂)	33 923
Pentán	14 005
Ciklopentán	11 914
Kén-oxidok	9 552
Szilárd anyag	6 623
Bután	4 388
Izo-propil-alkohol	2 454
Xilolok	2 100
Etil-alkohol (etanol)	2 051
Butil-acetát	1 343
Sztirol	1 196
Parafin szénhidrogének C ₉ -től	739
Etil-acetát	506
Ammónia	483
Etil-benzol	479
Aceton	468
Propilén-glikol-monometil-éter	410

Vegyianyag megnevezése	Kibocsátás kg/év
Ecetsav	402
Összes szénhidrogén kivéve CG4-c-ben kifejezve	364
Toluol	324
1,2,4 -trimetil-bezol	305
Izo-butil-acetát	304
1,2 diklór-etilén	232

Jelenleg nem ismert jelentősebb légszennyezést okozó beruházás megvalósítására vonatkozó terv, azonban a szabályozási előírásokban rögzítették, hogy a 310/2008.(XII.22) Korm. rendelet mellékletében felsorolt új tevékenységek esetén védelmi övezetet kell kialakítani.

A védelmi övezetben állandó emberi tartózkodásra szolgáló épület, valamint időszakos vagy átmeneti emberi tartózkodásra szolgáló létesítmény (így különösen oktatási, egészségügyi, üdülési célt szolgáló létesítmény), levegőterhelésre érzékeny, élelmezési célt szolgáló növényi kultúra nem telepíthető. A védelmi övezet kialakításával kapcsolatos költségek viselése a légszennyezőt terhelik.

Helyi levegőterhelés csökkentésére tett intézkedések

A Jászberény Városi Önkormányzat minden év telén átlagosan közel 160 család számára nyújt természetbeni települési támogatást szociális tűzifa formájában. A természetbeni támogatás kiosztása során átlagosan 65 erdei m³ tűzifa kerül kiosztásra. A korábbi évek tapasztalatai alapján javasolt volt a téli időszakban történő beszerzés gyakorlatán változtatni és a tűzifa biztosításához szükséges mennyiség nyári időszakban történő beszerzés és téli időszakig történő tárolásával. Ezzel biztosítható, hogy a tüzelésre kerülő fa megfelelő nedvességtartalommal rendelkezze, tüzelésre környezetkímélő módon alkalmas legyen.

Parlagfű fertőzöttség

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Jászberényi Járási Hivatalának Földhivatali Osztálya rendszeresen végez parlagfű mentesítéssel kapcsolatos ellenőrzéseket 2019 évtől kezdődően. Jászberény város közigazgatási területén végzett 2019. évi ellenőrzések során 117 db jegyzőkönyv felvételére került sor. Ezek közül 65 esetben a bejelentésre történő helyszíni szemle során már nem lehetett fertőzést megállapítani, az intézkedések időközben megtörténtek. 52 esetben továbbra is fennállt a fertőzés ténye, ami 33,7315 ha területet jelentett.

A parlagfű észleléssel kapcsolatos bejelentéseket a lakosság interneten az Önkormányzati Parlagfű Bejelentő Rendszeren keresztül is megteheti, mely rendszer 2013 óta üzemel.

2020. évben megvalósult intézkedések

- lakosság tájékoztatása a helyi médián keresztül („Tisztább levegő”, „Fűtsünk okosan”)
- levegőminőségi vizsgálati lehetőségek feltérképezése
- mobil laboratóriummal végzett levegőminőség vizsgálat
- A fenntartható települési közlekedésfejlesztés Jászberény belvárosában” című TOP-os projekthez kapcsolódó, szemléletformáló kampány keretében BRINGÁS REGGELI megszervezése

4.4. Környezeti zajállapot

A településen az ipari, gazdálkodási tevékenységhez kapcsolódó üzemi zajforrásokról és közlekedési eredetű zajforrásokról beszélhetünk elsődlegesen.

A vasúti közlekedés zaj- és rezgés terhelése a vasútvonal kedvező vezetése és elhelyezkedése a lakóterületektől való több mint 50 m-es távolsága, illetve a forgalom alacsony szintje miatt nem okoz lakossági panaszt.

Stratégiai zajtérképezés eredményei

Hazánk európai uniós tagságából eredő kötelezettsége a környezeti zajterhelésnek a jogszabályokban leírt módon történő meghatározása és értékelése – a stratégiai zajtérképek elkészítése –, valamint a zajterhelés szinten tartása, illetve mérséklése érdekében végrehajtandó stratégiai intézkedések megfogalmazása – a zajvédelmi intézkedési tervek összeállítása.

A zajtérképeknek be kell mutatniuk az aktuális helyzetet, a zajterhelési küszöbérték túllépés mértékét és a lakosság érintettségét, majd a konfliktussal érintett területekre intézkedési terveket kell készíteni.

A 3 millió jármű/évnél nagyobb forgalmú országos közutakra, valamint a 30 000 szerelvény/évnél nagyobb forgalmú vasútvonalakra vonatkozó stratégiai zajtérképek és kapcsolódó dokumentációk elkészítése érintette Jászberény városát is.

4-7. táblázat: A stratégiai zajtérképezéssel érintett jászberényi útszakaszok

Közút száma	Útkategória	Határszelvénye (km)		Hossz (km)
		kezdő	vég	
31113	Bekötő út	0+000	3+327	3,327
32	II. rendű főút	27+496	29+676	2,180

A zajtérképek a 25/2004. (XII.20.) KvVM rendelet 7. § (1) pontjában előírtak szerint a következő zajjellemzőkre vonatkozóan készültek el:

- L_{den} napi – a teljes napi zajterhelésre vonatkozó zajjellemző;

- Léjjel – az éjszakai zajterhelésre vonatkozó zajjellemző.

A stratégiai zajtérképezési folyamat fő céljai közé tartozik az érintett lakosság számának, valamint az érintett lakóépületek és védendő (egészségügyi, oktatási) intézmények számának meghatározása.

Az alábbi táblázatokban az érintett lakosság, valamint az érintett védendő (egészségügyi, oktatási) intézményekhez tartozó épületek száma került megadásra.

4-8. táblázat: Nappali zajterhesssel (L_{den}) érintett lakosok és intézmények száma

Zajterhelés mértéke (dB)	Lakosság (fő)	Oktatási épületek (db)	Egészségügyi épületek (db)
55-59	400	0	0
60-64	500	0	0
65-69	900	0	0
70-74	100	0	0
>75	0	0	0

4-9. táblázat: Éjszakai zajterhesssel ($L_{éjjel}$) érintett lakosok és intézmények száma

Zajterhelés mértéke (dB)	Lakosság (fő)	Oktatási épületek (db)	Egészségügyi épületek (db)
50-54	400	0	0
55-59	1100	0	0
60-64	200	0	0
65-69	0	0	0
>70	0	0	0

A 31113. sz. bekötő út zajtérképezett szakasza a 0+650 km szelvényig külterületen halad, ritkán beépített részen. Az ezt követő belterületi szakasz közepesen, illetve sűrűn beépített területeken halad át.

A 32. sz. II. rendű főút zajtérképezett szakasza a 28+788 km szelvényig belterületen halad, közepesen, illetve sűrűn beépített részen. Az ezt követő külterületi szakasz ritkán beépített területeken halad át.

A település egészére vonatkozó összes zajforrás (közúti, vasúti, ipari) figyelembevételével készülő zajtérkép ismeretében lennének kijelölhetők a település csendes területei. Mivel a stratégiai zajtérképezés projekt kizárólag nagyforgalmú vonalas létesítményekre készült, ezért csak annyi jelenthető ki, hogy a nagyforgalmú közúttól eltávolodva a beépítettség függvényében csökken a zajterhelés. nappal kb. 300 m távolságba alakulnak ki a nagyobb épületek zajárnyékoló hatása következtében kisebb csendes szigetek, míg éjszaka az útszakasz 80-300 m-es térségén kívül már nincs érdemi zajterhelés.

A nappali és éjszakai zajterhelési értékek alapján a lakosság mintegy 5%-a él konfliktussal terhelt területen. A 31113. sz. bekötő út külterületi szakaszán az útpályától 25-30 m széles sávban, míg a belterületen 20-30 m-es sávban jelentkezik a probléma a nappali időszakban,

az éjszakai időszakban ezek az értékek külterületen 20-25 m, illetve belterületen 15-25 m-nek adódnak. A 32.sz. II. rendű főút külterületi szakaszán az útpályától 25-30 m széles sávban, míg a belterületen 20-30 m-es sávban jelentkezik a probléma a nappali időszakban, az éjszakai időszakban ezek az értékek külterületen 25 m, illetve belterületen 20-25 m-nek adódnak.

Közlekedési eredetű zaj csökkentésének lehetőségei

A közlekedési eredetű zajártalom a település belterületét elkerülő út kiépítésével jelentősen csökkenthető. A város ezt felismerve az elkerülő út harmadik szakaszának megépítése mellett döntött. A kivitelezési munkák 2020. májusában megkezdődtek. A Jászberény elkerülő út III. ütem megvalósításával a városközpont közlekedési eredetű zajterhelési állapota jelentősen javulni fog.

A közlekedési zajok csökkentésének további lehetőségei:

- Forgalmi rend felülvizsgálati dokumentáció készítése

A közúti közlekedésről szóló törvény előírja, hogy a közutak forgalmi rendjét legalább ötvenként felül kell vizsgálni, és ha szükséges, módosítani kell. Tekintettel arra, hogy Jászberény városában átfogó forgalomtechnikai felülvizsgálatra az elmúlt időszakban nem került sor, az Önkormányzat megbízást adott a város forgalmi rendjének felülvizsgálatára. Az elkészült anyag egyrészt átfogó tájékoztatást ad a város forgalmi helyzetéről, a teher- és személygépkocsi forgalom növekedéséről, a balesetek számának alakulásáról, a város közúti hálózatáról, a helyi gyűjtő utak helyzetéről, másrészt ajánlásokat tesz a város területére különböző forgalmi rendek kialakítására. A dokumentációt a Városüzemeltetési Bizottság 96/2020. (IX.10.) határozatával elfogadta. A határozat értelmében a Városüzemeltetési Bizottság a jövőben a város forgalmi rendjének változtatásainál – az Önkormányzat anyagi lehetőségeit szem előtt tartva – figyelembe veszi és megvalósítja a felülvizsgálati anyagban szereplő javaslatokat. Az elkészült Forgalmi rend felülvizsgálat dokumentáció tehát gerince lehet a jövőbeni változásoknak.

- Stratégiai zajtérképezés intézkedési tervében megfogalmazott hosszú távú tervek végrehajtása

Az intézkedési tervben felsorolásra kerültek azok a területek, ahol a zajterhelés a stratégiai küszöbértéket legfeljebb 10 dB értékkel, illetve több, mint 10 db értékkel meghaladják. ezeknek a területeknek a zajcsökkentésével kapcsolatban intézkedéseket kell hozni.

Az intézkedési terv a hosszú távú stratégia keretében az alábbi táblázatban ismertetett zajcsökkentési beavatkozások elvégzését irányozza elő.

4-10. táblázat: Hosszú távon tervezett zajcsökkentési beavatkozások

Intézkedés típusa	Érintett útszakasz	Zajcsökkentéssel érintett lakosság (L) (fő)	Becsült költség (K) (nettó Mft)	Becsült zajemisszió csökkenés (dL)(dB)	Becsült költség-haszon index (L*dL)/K
Kopóréteg cseréje az útpálya mindkét oldalán	31113. sz. bekötő út 1+848 - 1+884	9	1,26	0,5	3,57
Kopóréteg cseréje az útpálya mindkét oldalán	31113. sz. bekötő út 2+030– 2+090	33	2,1	0,5	7,86
Kopóréteg cseréje az útpálya mindkét oldalán	31113. sz. bekötő út 2+745 - 2+805	99	2,1	0,5	23,57
Kopóréteg cseréje az útpálya mindkét oldalán	31113. sz. bekötő út 2+155– 2+245	52	3,15	0,5	8,25

Az intézkedések rangsorolására a becsült költség-haszon index ad iránymutatást.

Üzemi zajforrások

Üzemi zajforrásnak minősül a környezeti zajt, rezgést előidéző, termelő, szolgáltató tevékenység, a telephelyen található gép, berendezés, ideértve tevékenységhez kapcsolódó, telephelyen belüli – közlekedési célú tevékenységnek nem minősülő – járműhasználatot, járműmozgást, rakodást is. A lakó és iparterületek egybefonódása miatt egyrészt az ipari létesítményekben keltett zaj, másrészt a teherforgalom belterületen való bonyolódása miatt a lakosság nagyobb zajhatásnak van kitéve. Az üzemi zajforrásokra vonatkozó zajvédelmi követelményeket a zajterhelési határérték figyelembevételével meghatározott kibocsátási határértékek előírásával rögzítik, s ahhoz kapcsolódóan rendelkezik a jogsértő magatartásokhoz fűződő szankciókról (zajbírság, intézkedési terv, korlátozás). Az üzemi eredetű zajforrások jellemzően telekhatártól számított 100 m-es távolságot elérve nem jelentenek zavarást.

Környezetvédelmi hatósági ügyben 2019-ben 3 db ipari létesítménnyel kapcsolatban indult zajkibocsátási határérték megállapítására eljárás. Egy autómosót hatósági eljárás lefolytatását követően zajárnyékoló fal építésére és intézkedési terv benyújtására kötelezték.

Kereskedelmi, vendéglátó, szabadidős tevékenységek

Kereskedelmi, vendéglátó, szabadidős tevékenységek által keltett zaj területén jelentkező problémák főleg helyi jellegűek és önkormányzati hatáskörbe tartoznak. Környezetvédelmi hatósági ügyben 2019-ben 3 db vendéglátó egység esetében indult zajkibocsátási határérték megállapítására eljárás.

Az Önkormányzat minden évben csatlakozik az Európai Mobilitási Hét és az Autómentes Nap akciókhoz.

Feladatok:

- naprakész forgalmi térkép és forgalomtechnikai kataszter készítése
- forgalmi rend felülvizsgálati dokumentációban javasolt módosítások megvalósítása
- stratégiai zajtérképezés intézkedési tervében meghatározott hosszú távú feladatok megvalósítása
- lakossági panaszok kivizsgálása

4.5. Természet és tájvédelem

Természetvédelmi szempontból Jászberény közigazgatási területe a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság felügyelete alá tartozik.

Helyi jelentőségű védett természeti területeknek nevezzük a települési önkormányzat által, rendeletben védetté nyilvánított természeti területeket. Védelmi kategóriájukat tekintve lehetnek *természetvédelmi területek (TT)* vagy *természeti emlékek (TE)* is. Jász-Nagykun-Szolnok megyében 50 db helyi jelentőségű védett természeti terület található. A legtöbb Jászberény városában került kijelölésre: 18 db.

Az *érzékeny természeti területek* olyan extenzív művelés alatt álló területek, amelyek a természetkímélő gazdálkodási módok megőrzését, fenntartását, ezáltal az élőhelyek védelmét, a biológiai sokféleség fennmaradását, a tájképi és kultúrtörténeti értékek megőrzését szolgálják. E területek különleges, illetve sérülékeny természeti, környezeti értékekkel bírnak, és ezek megőrzése speciális gazdálkodási rendszer alkalmazását, rendszabályok, technológiai előírások betartását kívánja meg a gazdálkodótól.

Jász-Nagykun-Szolnok megyében az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról szóló 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM számú együttes rendelet 2. számú mellékletében a „Hajta és Tápió-mente – Jászberény, Jászboldogháza, Jászfelsőszentgyörgy, Jászfényszaru, Újszász” térség fontos érzékeny természeti területként került felsorolásra.

Natura 2000 területek

Az Európai Unió által létrehozott Natura 2000 egy olyan összefüggő európai ökológiai hálózat, amely a közösségi jelentőségű természetes élőhely-típusok, vadon élő állat- és növényfajok védelmén keresztül biztosítja a biológiai sokféleség megőrzését és hozzájárul kedvező természetvédelmi helyzetük fenntartásához, illetve helyreállításához.

Jászberény környezetében az alábbi Natura 2000 területek találhatók:

- Borsóhalmi-legelő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület, HUHN20076
- Hajta mente kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület, HUDI20025

- Jászság különleges madárvédelmi terület, HUHN10005
- Jászsági Zagyva-ártér kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület, HUHN20078

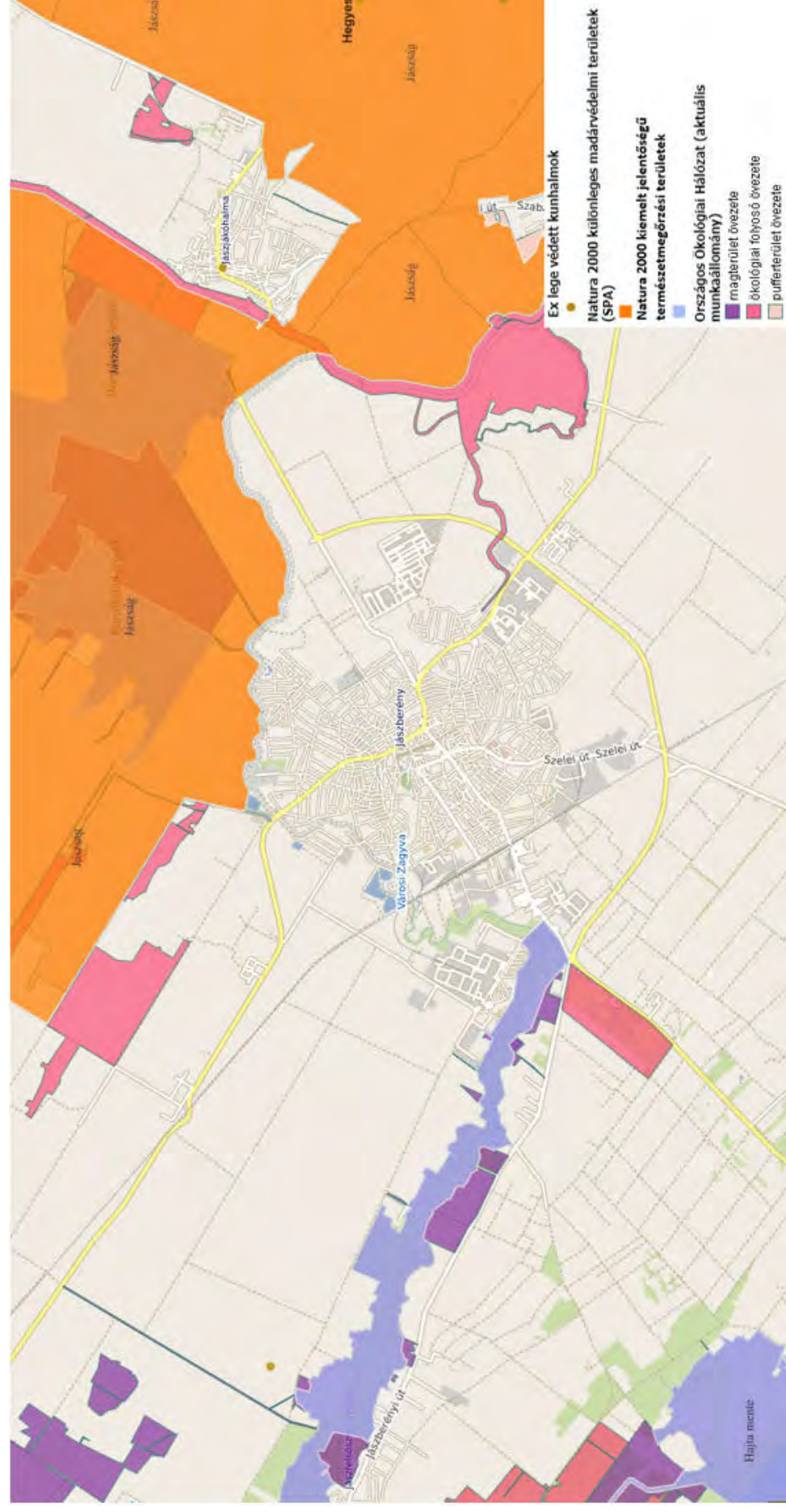
Jászberény közigazgatási területén található kiemelkedő jelentőségű táji és természeti értékek az alábbiak:

- A Zagyva folyó Jászberény és Jászfelsőszentgyörgy közötti szabályozatlan szakasza. (Az ország egyik utolsó, még bolygatatlan mederszakasza, ahol a természetes folyamatok határozzák meg a folyó haladási irányát. A szakaszt bokorfüzesekkel tarkított ártéri kaszálórétek és legelők kísérik.)
- A jászsági erdők orchidea állományai. (Magas tőszámmal és diverzitással vannak jelen az erdei, árnyékos termőhelyet kedvelő orchideafajok)
- Jászberény közigazgatási területén a fokozottan védett parlagi sas (*Aquila heliaca*) országos tekintetben is legerősebb, stabil állománya található.

Jellemző fajok: karvaly, nádirigó, énekes nádiposzáta, foltos nádiposzáta, cserregő nádiposzáta, őzlapó, mezei pacsirta, jégmadár, tőkés réce.

Jászberény Város Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozási tervéről szóló 4/2017. (II.20.) önkormányzati rendelet tartalmazza a természeti táj értékek védelmére vonatkozó előírásokat.

A következő oldalon található ábra mutatja a város környezetében elhelyezkedő természeti értékeket.

4-5. ábra: Natura 2000 területek, ökológiai hálózat övezetek, kunhalmok Jászberény környékében

4.6. A települési és az épített környezet állapota

4.6.1. Ivóvízellátás

Jászberény vízellátása tekintetében mindenképpen az a legfontosabb, hogy olyan ivóvízkészlettel rendelkezzen a város, ami még a legmelegebb nyári időszakban is biztonsággal elégíti ki a város lakosságát, a közintézményeket illetve a városban működő vállalkozásokat.

Vízbázisok

Jászberény város vízellátása két vízbázisra alapozott hálózaton keresztül történik. A túlzott beépítettség miatt az I. vízmű jelenlegi területén nem volt fejleszthető, ezért a város déli oldalán új vízműtelepet (II.) jelöltek ki.

Vízművek:

- Az I. sz. vízmű a Margit-szigeten került kijelölésre. A telepen 2 db. kút létesült, melyek közül csak egy üzemel, nyári időszakban max. 20 órás szivattyúzási idővel 400 l/p figyelembe vehető hozammal. A másik figyelőkútként működik.
- A II. sz. vízműtelepen az engedélyezett 32 db. kútból 20 db. kút üzemel. A figyelő kutak száma 24 db. A körvezeték rendszeren összegyűjtött vizet 300 m³-es előtározóba, majd vastalanítóba vezetik. A térszíni tározást a 4x400 m³-es medencerendszer látja el. A vízmű mértékadó kapacitása 12 800 m³/d. A biztonságos üzemeltetés érdekében 2019. évben a II. számú vízműtelepen a folyamatirányító számítógép felújításra került, valamint az üzemeltető beszerzett 2 db fúvó-lazító kompresszort. A búvárszivattyúk karbantartása folyamatos tevékenységként valósul meg.

Vízellátást biztosító kiegészítő létesítmények:

- A városi hálózatra nem kapcsolt vízbázisok: Jászberény város ipari, mezőgazdasági üzei kivétel nélkül saját vízellátó művel, kutakkal rendelkeznek, ezek kapacitása együttesen viszonylag jelentős lehet.
- Lakossági csőkutak
- A városhoz tartozó Portelek területén lévő 106 db lakóingatlan ellátására 1 db mélyfúrású kútra alapozott helyi vízmű épült, melynek mértékadó kapacitása 260 m³/d.

Jászberény vízművei sérülékeny környezetben helyezkednek el. A vízbázis védelmében elkészült a II. sz. vízmű sérülékeny üzemelő ivóvízbázisának diagnosztikai vizsgálata, a II. sz. vízmű védőterület-védőidom rendszerének kijelölése és kialakítása. A védelem alá helyezett vízkészlet típusa: rétegvíz, a nagysága: 6000 m³/nap.

A vízmű tulajdonosa a város, üzemeltetője 2013. január 1. óta a Tiszamenti Regionális Vízmű ZRt. (TRV ZRt.)

4-11. táblázat: Vízműkutak aktuális vízhozama

Kút jele	Vízhozam (l/perc)	
	Előző évek	2020. évi állapot
I/1 (Margit-sziget)	380	175
II/1/a	70	nem üzemel (keveset szállít)
3/a	900	900
4	180	80
5/a	820	460
8/a	400	nem üzemel (homokol)
9/a	180	nem üzemel (keveset szállít)
10/a	nem üzemel	nem üzemel
11	180	200
13	400	290
14	400	350
15	120	nem üzemel (szivattyú hiba)
16	nem üzemel	nem üzemel
18	120	40
20	300	60
21 (19/a)	330	350
II/22 (új)	400	450
III/1	800	740
2	680	660
3	680	140
Összesen:	440 m³/h	290 m³/h

A táblázat adatai alapján jól látható, hogy a kutak rendszeres karbantartásuk ellenére kevesebb vízhozammal bírnak, mint a korábbi években. A vízhozam csökkenéssel természetesen az üzemi vízszintek is süllyedtek. Ezért a kutakban lévő búvárszivattyúkat fokozatosan - az előírásoknak megfelelően - az üzemi szintek alá építettek be. Tovább viszont már nem lehet süllyeszteni, mert félő, hogy egy-egy kút behomokolódása következik be.

A jövőre nézve számolni kell a településen népességszám és infrastrukturális növekedéssel is, ezek is alátámasztják azt, hogy a meglévő vízbázist és vízműkapacitást növelni kell. Az

üzemeltetést végző TRV Zrt. a biztonságos vízellátás érdekében a műtárgyak, tározók és épületek felújítása mellett ezért új kút fúrását is javasolják. A kút tervek szerint a mélyebb vízadó rétegeket szűrőzné meg, tervezett mélysége 300 m.

A beruházás elmaradása nyári melegebb időszakokban veszélyezteti a város szükségleteinek kiszolgálását.

Szolgáltatott ivóvíz minősége

A településen a hatóság által jóváhagyott vízmintavételi ütemterv szerint történik a szolgáltatott ivóvíz minőségének ellenőrzése. A Jászberényi Vízmű hálózatán 2020 évben elvégzett vizsgálatok száma 66 db volt, ebből megfelelő étékelést kapott 60 db minta, 6 db minta estén a vízminőség kifogásoltnak lett minősítve. Kifogásoltnak minősített vízminták esetén intézkedések történtek (technológia műszaki felülvizsgálata, vegyszer mennyiségének felülvizsgálata, hálózat/mintavételi hely fertőtlenítése és mosatása).

A Porteleki Vízmű hálózatán 2020 évben elvégzett vizsgálatok száma 41 db volt, ebből megfelelő étékelést kapott 16 db minta, 25 db minta estén a vízminőség kifogásoltnak lett minősítve, a szükséges intézkedések itt is megtörténtek. A víz mangán- és ammónium tartalma jellemzően határérték feletti, így a hálózatot gyakrabban kell mosatni és a bakteriális fertőzés is többször előfordul. A problémák kiküszöbölését tisztítóberendezést létesítésével lehetne elérni.

Összességében a településen az ivóvíz minősége az előírásnak megfelelt, vízostásra vagy egyéb korlátozásra nem volt szükség.

Ivóvízvezeték hálózat

Jászberény ivóvízellátása 100 %-osnak tekinthető.

A TRV Zrt, tájékoztatása alapján az ivóvízvezeték hálózatot évente két alkalommal, tavasszal és ősszel mosatják át. Ilyenkor a víztároló medencék és a víztorony mosatására is sor kerül. Erre azért van szükség, mert a csőhálózat falán az idő folyamán lerakódások képződnek, melyek emelt szintű fertőtlenítéssel és mosatással eltávolíthatók. Évente két alkalommal sor kerül továbbá a tűzcsapok felülvizsgálatára is. A tisztítási munkafolyamat idejéről a lakosság a Jászkürt újságon és a Trió Rádión keresztül kap tájékoztatást.

Az időszakos vezeték rekonstrukciók a várossal egyeztetve kerülnek megvalósításra. Ezek a munkák az útfelbontással járó gerinc-, vagy bekötővezeték javítási munkák. Az aknában való javítások száma még ezt is meghaladja. A csőtörések előfordulása a régi azbesztcement csővezetékeknél gyakoribb, ezek mielőbbi cseréje nagyon fontos. A hálózatjavítási munkák számát az alábbi ábra szemlélteti.

4-6. ábra: Ivóvízhálózat javítási munkák száma (2015-2020)

A felmérés alapján Jászberény városban az ivóvízellátó gerincvezeték 40 %-a azbesztcement anyagú. Ivóvízhálózat-fejlesztése folyamatosan történik, elsősorban az elöregedett és gyakori meghibásodásokat produkáló azbesztcement vezetékszakaszokat cserélik korszerű vezetékekre. A hálózati javítások számából is jól látható az emelkedő tendencia, amely arra hívja fel a figyelmet, hogy a vezetékek cseréjét folyamatosan, akár tervszerűen kell végezni és az ehhez szükséges forrásokat is biztosítani szükséges. Fontos továbbá a prioritások körültekintő meghatározása, hogy mindig a legrosszabb állapotú vezetékek kerüljenek sorra.

A szolgáltató által adott javaslat szerint az alábbi helyszíneken történő felújítások élveznek prioritást:

- Szent István körút elmaradt része (Móra Ferenc utca és a Csokonai utca közötti szakasz)
- Jókai utca elmaradt része (Sportpálya utca és Bem József utca közötti szakasz) toronytöltő kerülő vezeték
- Táncsics Mihály utca
- Báthori utca
- Széchenyi utca
- Szent Imre herceg utca
- Fazekas utca

Jelentősebb megvalósult fejlesztések

- Azbesztcement vezeték kiváltása: Szt. István körúton a Rét utca és a Csokonai Vitéz Mihály utcák közötti, és a Rét utca Móra Ferenc utca közötti szakaszon.

- Ivóvízvezeték részleges cseréje: Balaton utca, Hold utca (78 m hosszan), Déryné utca (82 m hosszan)
- Riszter sétány ivóvíz töltővezeték kiváltása

Feladatok:

- új kút fúrása
- víztorony felújítása (belső víztér szivárgásának megszüntetése, vakolatjavítások, festések)
- hálózaton a tolózárnak felújítása
- vízműtelepen szivattyúcsere
- Porteleki Vízműben tisztítóberendezés létesítése
- Szent István körúti ivóvíz gerincvezeték és a kapcsolódó bekötővezetékek megépítésének második üteme
- 2021-2035 évi Gördülő Fejlesztési Tervben előirányzott, tervezési időszakra eső beruházásai
- A város Gazdasági Programja alapján 2024-ig előirányzott szakterületi cél a rákötések számának emelése, a 100-os % rákötés elérése, a meglévő rendszer műszaki színvonalának a megőrzése, a pénzügyi lehetőségek szerinti fejlesztése, a szükséges pótlások elvégzése.

4.6.2. Szennyvízelvezetés és szennyvíztisztítás

Szennyvíztisztítás

A szennyvíztisztító telep tulajdonosa az Önkormányzat, üzemeltetője 2013. január 1. óta a Tiszamenti Regionális Vízmű ZRt. (TRV ZRt.)

A várostól délkeletre lévő szennyvíztisztító telep 1980-ban épült, majd 1994-re elkészült a 8000 m³/d-re történő bővítése. A szennyvíztisztító telep felújítása a Jászfákóhalmával közös KEOP projekt keretén belül történt meg, a felújítás 2016-ban zárult. A telepen kiépült a 3. tisztítási fokozat, valamint elkészült a tisztított szennyvizet szállító nyomócső a Zagyva folyóig, mintegy 2,2 km hosszan. Kiépítésre került továbbá a városi végátemelőtől a szennyvíztisztító telepig egy új, NA500 KPE nyomóvezeték, valamint a Jászfákóhalma szennyvizét a tisztítótelepre szállító D 160 KPE nyomóvezeték is.

A telephelyen alkalmazott technológia eleveniszapos szennyvíztisztítási technológiára épül. A telephelyre beérkező szennyvíz (a külön szippantott szennyvíz fogadására kiépített műtárgyon a rendszerre érkező szippantott szennyvizek esetében is) mechanikai szűrésen esik át (gépi rács és homokfogó berendezés), majd az átalakított, osztott térrészekre tagolt biológiai tisztítósorokra (2 db) kerül az osztó műtárgyon keresztülvezetve (anaerob tér, anoxikus I. tér, levegőztetett tér és anoxikus II. tér). A biológiai tisztítást követően jut a szennyvíz a Dorr típusú ülepítőkhöz (2 db), melyekből a leföldrőtt iszap az iszapsűrítőbe kerül elvezetésre, ahonnan idővezérlés segítségével jut az iszapvíztelenítőbe (2 db szalagprés). A tisztított szennyvíz nyomott vezetéken távozik az élő Zagyvába. A keletkező szennyvíziszap a

préselést követően iszaptárolóba kerül, majd kiszáradás után elszállítják az összegyűlt rácsszeméttel együtt. A szennyvíztisztító telep működését számítógép vezérli.

Szennyvíziszap komposztálás a szennyvíztisztító telepen jelenleg nem történik.

A telep mértékadó kapacitása 12 000 m³/d.

Tisztított szennyvíz mennyisége, minősége

A 2020. évben az éves kibocsátott tisztított szennyvíz mennyisége 1 596 188 m³ volt. Az év során 12 önellenőrzési mintavételt hajtottak végre. A téli hónapok kivételével a kibocsátott tisztított szennyvíz minősége a megengedett határérték közeli volt.

A 2018. év folyamán kibocsátott tisztított szennyvíz minősége több esetben meghaladta a kibocsátási határértéket, ezért a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság a szennyvíztisztító telepet 796 353 Ft vízszennyezési bírság megfizetésére kötelezte. A 2019. évi adatok alapján a bírság mértéke 17 978 369 Ft volt.

4-12. táblázat: Jászberényi szennyvíztisztító telep szennyvíz- és szennyvíziszap mennyiségi adatai (2015-2020)

Év	Települési folyékony hulladék (m3)	Víztelenített szennyvíziszap (t)	Beérkező nyers szennyvíz (m3)	Távozó tisztított szennyvíz (m3)
2015	3 889	1 706	1 456 626	1 456 626
2016	1 810	1 182	1 805 183	1 805 183
2017	2 853	901	1 816 784	1 816 784
2018	1 264	1 257	1 867 526	1 867 526
2019	1 251	1 467	1 834 766	1 834 766
2020	1 814	983	1 910 368	1 910 368

(forrás: üzemeltetői adatszolgáltatás)

4-13. táblázat: Nyers szennyvíz minőségi adatai (2020-2021.06)*

Mintavétel ideje	KOI _k	BOI ₅	Ammónia	ÖN	ÖP	Lebegő anyag
2020.01.23	821	415	73	95	10,9	439
2020.02.21	558	214	67	147	9,85	277
2020.03.19	539	413	30	51	12,4	280
2020.04.09	742	405	66	84	14,8	604
2020.05.21	463	239	57	76	15,8	271
2020.06.25	361	203	49	72	9,4	276
2020.07.23	709	402	7,3	11,93	13,1	484
2020.08.27	422	289	52	68	16,4	323
2020.09.24	1071	654	93	125	13,9	558
2020.10.08	1307	304	39	96	33,8	1266
2020.11.12	434	362	63	76	14,8	348
2020.12.17	1010	736	90	124	14,3	729
2021.01.21	535	402	73	88	12,1	302
2021.02.18	2922	1507	48	107	14,6	2111
2021.03.25	543	344	65	82	10,3	272
2021.04.29	501	282	64	78	11	271
2021.05.20	240	125	33	42	8,81	136
2021.06.24	589	377	66	84	9,8	318

* a nyers szennyvíz pH mérése helyszínen zajlik, nem rögzítik

4-14. táblázat: Tisztított szennyvíz minőségi adatai (2020-2021.06)

Mintavétel ideje	pH	KOI _k	BOI ₅	SZOE	Ammónia	ÖN	ÖP	Lebegő anyag
2020.01.23	7,74-7,75	148	38	2	5,5	26	6,49	121
2020.02.21	7,55	384	54	5	56	63	6,82	286
2020.03.19	7,59	221	61	<2	2,8	22	4,9	173
2020.04.09	7,62	41	12	<2	1,73	14,39	0,8	17
2020.05.21	7,48	188	39	<2	7,3	27	5,5	177
2020.06.25	7,5	180	100	<2	5	19,09	5,49	195
2020.07.23	7,9	<30	<3	<2	2,1	6,17	0,43	15
2020.08.27	7,5-7,6	106	24	<2	2,2	15,32	3,64	131
2020.09.24	7,48	51	<3	<2	0,42	22	0,48	16
2020.10.08	7,52	81	10	<2	19,5	27	2,33	48
2020.11.12	7,9	173	37	<2	3,2	26	7,06	116
2020.12.17	7,64	221	60	2	1,28	23	3,87	199
2021.01.21	7,8	102	28	<2	1,62	31	5,91	70
2021.02.18	7,7	190	49	2	2,4	26	5,25	168
2021.03.25	7,94	173	49	<2	3,6	31	4,87	167
2021.04.29	7,34	75	23	<2	13,6	21	1,24	33
2021.05.20	7,43	91	16	<2	18,3	23	1,61	66
2021.06.24	7,15	120	34	<2	1,18	15,06	3,83	131

Szennyvízgyűjtés

A városban elválasztott rendszerű csatornahálózat épült. Jászberény város szennyvízcsatorna hálózatának folyamatos bővítése következtében gyakorlatilag a belterületi részeken a csatlakozási lehetőség minden vízfogyasztó részére adottnak tekinthető. A szennyvízcsatornára történő rákötések száma a régi városrészekben csekély mértékben emelkedik, mert az ingatlanok nagy része már rákötött. Az új lakó övezetben az ingatlanok csatornabekötéssel ellátottak, amelyek használatbavétele a lakások használatbavételével egyidőben történik. A fennmaradó ingatlanok tekintetében sok esetben a bekötéssel járó költségek aránytalanul nagy terhet rónak a tulajdonosra, ezért a szennyvízcsatornára való rákötést ösztönző támogatások kidolgozása válhat szükségessé esetükben.

A csatornahálózat és az átemelők is műszakilag megfelelő állapotban vannak, folyamatos a karbantartás, az üzemeltető az átemelőket negyedévente kötelezően, egyéb probléma esetén esetleg is takarítja, a szivattyúkat karbantartja.

A rendszeren lakossági panaszok kapcsán érkezett hibaelhárításokat az üzemeltető folyamatosan végzi. A szennyvízátemelő szivattyúk felújítása és pótlása folyamatosan történik. A szivattyúk felújítását, esetleges pótlását az adott év Gördülőfejlesztési Tervében, az Önkormányzattal egyeztetve szerepelteti a TRV Zrt.

Problémát jelent viszont, hogy csapadékos időjárás esetén többszörös mennyiségű szennyvíz érkezik a szennyvíztisztító telepre, mely a telep hidraulikus túlterelésének következtében végül részben a Zagyva városi ágában (mint csapadékvíz- elvezető hálózat főgyűjtőjébe) köt ki. A JVV NZrt. tapasztalatai alapján is a csapadékvíz egy jelentős része az utcai aknákon keresztül kerül a szennyvízcsatornába. A nem megfelelően kialakított útburkolat illetve a csapadékvíz elvezetés hiánya miatt a víz végül a szennyvízakna fedlapok mellett vagy azok nyílásain betalál a szennyvízhálózatba.

Csapadékos időszakban nagyon gyakoriak a felszíni szennyvíz elöntések a Vásártér utca-Kisberényi tér térségében. 2021-ben kiépült egy szennyvíz nyomóvezeték a Vásártér utcától a Régivágóhíd utcáig, amely megoldja a korábbi elöntések problémáját.

A csapadék szennyvízcsatornába kerülésének másik forrását a szennyvízcsatornára történő szabálytalan rákötések jelentik. Az üzemeltető a csapadékvíz szennyvízcsatornába történő szabálytalan bekötéseinek felderítését füstöléses eljárással próbálja feltárni. Szakmai egyeztetések után végül 2020. október 8-án 3 oldalú megállapodás aláírása megtörtént Jászberényi Városi Önkormányzat a JVV NZrt és a TRV Zrt. részéről. A megállapodás szerint a füstölési ütemterv alapján az alábbi 3 terület került megjelölésre: 1. terület: Attila utca, Mária utca környezete 2. terület: Darázs utca, Huszár utca környezete 3. terület: Kisberényi tér környezete. A füstöléses eljárással történő felderítést megelőzően szükséges a csatornahálózat nagynyomású csatornatisztító teherautóval való tisztítása.

További feladatot jelent még az illegális szennyvízelvezetések feltárása is, mely főként a Városi Zagyva Ágon (Nádor utca 1-40-0 - Hunyadi utca 47-49. - Móricz hídnál - Csók utcai

hídnál - Kisberényi téren - Városi Zagyva ág 0+650 kmsz körül) tapasztalható. A konkrét bevezetési helyek felderítése műszeres vizsgálattal lehetséges.

Jelentősebb megvalósult fejlesztések

- Szent István körúti szennyvízátemelő felújítása, (épület felújítás, villamos teljesítmény növelés, nagyobb teljesítményű szivattyúk beépítése)
- Szent István körúti szennyvíz végponti átemelő telep teljes rekonstrukciója

Feladat:

- 2021-2035 évi Gördülő Fejlesztési Tervben előirányzott, tervezési időszakra eső beruházásai
- Bajnok utcai szennyvízátemelő telep rekonstrukciós munkálatai
- Szennyvíztelep állapotfelmérése és fejlesztése

4.6.3. Csapadékvíz elvezetés

A város elválasztó rendszerű vízelvezetéssel rendelkezik, külön szennyvízelvezető és csapadékvíz elvezető rendszer működik. A csapadékvíz elvezető hálózat a főgyűjtő szakaszokon kívül zárt csatornaszakaszokból és nyílt árkos rendszerből tevődik össze. A Városi Zagyva ág mintegy 8 km-es szakasza a rendszer főgyűjtője. A Városi-Zagyván a belvíz, a használt víz befogadásán és elvezetésén túl állandó jellegű ökológiai célú vízatvezetés történik.

Az Önkormányzat 2003 óta rendelkezik tervekkel a csapadékvíz-elvezető rendszerének kiépítésére, fejlesztésére. A településen hat öblözetet alakítottak ki a következők szerint:

- I. öblözet: Főgyűjtője az 1-0-0 jelű Városi-Zagyva, ebbe torkollik további két főgyűjtő. A város belterületének jelentős részéről lefolyó vizek befogadója.
- II. öblözet: Főgyűjtője a belterület keleti oldalán húzódó 2-0-0 jelű övárak, melynek torkolata a Városi-Zagyva 3+225 km szelvényben található
- III. öblözet: Főgyűjtője a város délnyugati, déli oldalán vezetett 3-0-0 jelű övárak. Torkolata a Városi-Zagyva 3+922 km szelvényben épült
- IV. öblözet: a város északnyugati területén található. A hálózathoz szükség esetén mobil szivattyúval emelhető a csapadékvíz a befogadó Zagyvába
- V. öblözet: a hűtőgépgyári lakótelep területét foglalja magába, az 5-0-0 jelű csatorna, majd nyílt árok a csapadékvíz közvetlenül a Zagyvába vezeti
- VI. öblözet: Portelek területén került kijelölésre. A Pórtelken összegyülekező (szállított mértékadó vízhozam 0,2 m³/s) csapadék víz az R-II.jelű Jász-Nagykun-Szolnok megyei Szakig. Hivatal kezelésű, majd a KÖTI-KÖVIZIG kezelésű Rekettyés belvízcsatornán keresztül a Zagyva jobbpart 31+536 km szelvényébe kerül.

A JVV NZrt. üzemelteti a város területén a zárt és nyílt rendszerű csapadékvíz-elvezető műveket. A zárt szakaszokat- mely mintegy 92 km hosszú hálózatot, kb 3.000 db aknát, kb. 8.000 db víznyelőt jelent- rendszeres nagynyomású mosó tehergépkocsival történő mosatással tartják karban.

A nyílt szakaszok hossza közel 25 km. A nyílt medrű szakaszokat rendszeres fűnyírással és szükség szerinti kotrással tartják karban, illetve áteresz csöveiket szükség szerint mosatják. A Városi Zagyva ág partjának és a záportározók (2-0-0, 3-0-0, Békás-tó) környékének rendszeres kaszálásáról is gondoskodik az üzemeltető. 2020. évben a Zagyva városi ágán egyes helyein kotrást végeztek. A jövőben a víztest megfelelő kezelése érdekében szükséges a teljes szakaszon megvalósuló kotrás elvégzése, melyet jelenleg a parti előregedett fűzfák ellehetetlenítenek.

A víztestben levő víz minőségét veszélyeztetik továbbá az alábbi tényezők:

- alacsony vízhozam esetén (2 m³/sec alatt) a KÖTIVIZIG nem tud a folyóból tápvizet biztosítani a Zagyva Városi ágának. A víztestben álló vízben nagy nyári melegben oxigénhiány léphet fel
- az eutrofizáció is okozhat oxigénhiányt
- a Zagyva folyó város feletti szakaszain 34 másik szennyvíztisztító telep található melyek befogadója a Zagyva. Ezek meghibásodása esetén szennyvíz érkezik a Zagyva városi ágába.
- A szennyvízelvezető rendszerből intenzív eső esetén rendszeresen a burkolt utakra, majd onnan a víznyelőkön keresztül a csapadékvíz-elvezető hálózatba kerül a kiömlő nyers szennyvíz.

A KÖTIVIZIG 2019. évben készített a város számára egy javaslatot, mely a Városi Zagyván történő gravitációs vízatvezetés lehetőségeit vizsgálta. A tanulmány megállapításai szerint a felső bögén túl kicsi a lejtés, ezért egy felső szabályozhatóságot jelentő átalakítást kellene végrehajtani a Nádor utcai zsilipen. Az alsó szakaszon viszont túl nagy az esés, így itt további (1-2 db) zsilip elhelyezése jelenthetne vízmélység növekedést.

A terveken szereplő öblözetekben eddig 3 alkalommal került sor nagyobb volumenű beavatkozásra, melyek leginkább a fő gyűjtőcsatornákat érintették.

A karbantartásokat főként a panaszok (hibabejelentések) alapján végzik, a beérkezést követő legrövidebb időn belül kimosásra, kiszippantásra kerülnek az eldugult szakaszok a zárt rendszerekben. A megrongálódott víznyelők és aknafedlapok javítása is folyamatos. Az üzemeltető tájékoztatása szerint összességében megfelelőnek tekinthető a csatornahálózat működése, nagyobb esőzések alkalmával is csak néhány lakossági panasz érkezik.

A folyamatos javításokkal és felújításokkal a városban megvalósítható a bel- és csapadékvizek belterületről történő biztonságos elvezetése, a csapadékvíz okozta károk enyhítése és a biztonságos lakókörnyezet megteremtése.

A város csapadékvíz-elvezetése úgy épül fel, hogy kb. 50 % -a kerül a csapadéknak elvezetésre, a fennmaradó kb. 50 % a szikkasztó árkok segítségével helyben elsikkasztásra kerül.

Rendszeren jelentkező problémát jelent, hogy egyes területeken – így például a Váltó utcai iparterületen – nem megoldott a csapadékvíz megfelelő elvezetése, mely időszakosan veszélyezteti a területen működő vállalkozásokat. Ezen a részen szükséges a csapadékcsatorna rendszer fejlesztésének megvalósítása a nagyobb mértékű gazdasági károk elkerülése érdekében.

Jelentősebb megvalósult fejlesztések

- Fátyol-Álmos-Horváth Péter -Temető utcák új csapadékvíz csatornák létesítése
- Hableány-Szigony-Garat-Térítő utcák új csapadékvíz csatornák létesítése
- Jászkürt-Pákász-Huszár utcai csapadékvíz elvezető árok burkolása
- Magyar utcában új zárt csapadékvíz elvezető hálózat kiépítése a meglévő nyílt árok helyett
- TOP pályázati forrásból Lehel vezér tér alatt csapadékvízgyűjtő ciszterna létesítése, valamint a Polgármesteri Hivatal udvarán alternatív vízgyűjtő létesítése

Feladatok:

- A Vízkárelhárítási és vízminőség védelmi Tervben veszélyeztetett területként felsorolt településrészek vízrendezésének megoldása
- Suba – öböl projekt
- a Jász-Plasztik gyártelepének bővülésével lefolyó csapadékvíz elvezetése a hirtelen, illetve tartósabban jelentkező esőzések alkalmával gondot okoz, szükséges a földárkok lejtésének helyrehozatala.
- Reketyési belvízcsatorna (VI. öblözet befogadója) elégtelen keresztmetszetű műtárgyainak átépítése
- Váltó utcai iparterületen a csapadékcsatorna rendszer fejlesztése (TOP Plusz - Élhető település projekt 2022.)
- Városi Zagyva gravitációs vízáthvezetési fejlesztésének megvalósítása

4.6.4. Hulladékgazdálkodás

Az 5/2014. (II.13.) önkormányzati rendelet szabályozza a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátásáról és igénybeviteléről szóló kérdéseket.

Közzolgáltató

Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének többször módosított 5/2014. (II. 13.) önkormányzati rendelete szól a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátásáról és igénybeviteléről. A hulladékgazdálkodási közszolgáltató a rendelet alapján a REGIO-KOM Térségi

Kommunális Szolgáltató Társulás és a Szelektív Hulladékhasznosító és Környezetvédelmi Nonprofit Kft volt. Később az NHKV Zrt a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás rendszerének átalakítása következtében a Szelektív Nonprofit Kft-t jelölte ki, mint Közszolgáltatót. Az integráció hatására a REGIO-KOM Térségi Kommunális Szolgáltató Társulás 2018. június 28-án a Társulás működési területére hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződést kötött a Szelektív Nonprofit Kft-vel. A Szelektív Nonprofit Kft-vel kötött alvállalkozói szerződés alapján Jászberényben a közszolgáltatói tevékenységet jelenleg az Önkormányzat tulajdonában álló Jászberényi Vagyongazdálkodási és Városüzemeltető Nonprofit Zrt. látja el 2028-ig.

Jászberényi Vagyongazdálkodási és Városüzemeltető Nonprofit Zrt. végzi a települési hulladék gyűjtését, szállítását és kezelését Jászberény mellett Alattyán, Jánoshida, Jásztelek, Jászfelsőszentgyörgy, Jászfákóhalma és Jászboldogháza települések vonatkozásában is. A társaság a hulladékgazdálkodási tevékenységet az illetékes Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya által kiadott hulladékgazdálkodási engedélye alapján végzi.

A Jászberény város közigazgatási területén keletkező, az általa gyűjtött és elszállított települési hulladékot az alvállalkozó a Jászteleknél található Regionális Hulladékkezelő Központba szállítja kezelés és ártalmatlanítás céljából.

Hulladéklerakó

Jászberény keletkező hulladéka a Jászteleki lerakóra kerül beszállításra, ez a létesítmény a Jászszági- és a Dél-hevesi térség településeit szolgálja. Jásztelek területén 20 hektár nagyságú telep a Csátés-főcsatorna mellett helyezkedik el Jászkisér és Jászsalsószentgyörgy határában egy tervezett térségi jelentőségű út mentén, mely a közeli M8 autópályával csomópontot alkot. A lerakó engedélyezett teljes kapacitása 1 500 000 m³/1 950 000 tonna. Az átrakó-hulladéktömörítő állomás Jászberényben található.

A Jászszági és Dél-Hevesi Regionális Hulladéklerakót üzemeltető adatai:

- Név: REGIO-KOM Térségi Kommunális Szolgáltató Nonprofit Kft.
- Cím: 5141 Jásztelek, hrsz: 090/2.
- Hulladéklerakó engedélyszám: JN-07/61/00821-4/2018 (egységes környezethasználati engedély)
- Engedély érvényessége: 2024. 03.31.
- Nem veszélyes hulladékok szállítására és gyűjtésére vonatkozó engedély: PE/KTFO/01410-12/2020.
- Engedély érvényessége: 2025.08.13.

Rekultivált hulladéklerakó

A 19 hektáron elterülő korábbi Jászberény Települési Szilárd Hulladéklerakó 1991 óta, 10 éven keresztül kommunális szemétkerakó telepként működött. A hulladéklerakás síkterületen kezdődött, amely lassan dombbá fejlődött. A geodéziai felmérés 410.000 m³-re becsülte az ide hordott hulladék mennyiségét, kizárólag szilárd kommunális hulladék és építési törmelék került itt deponálásra. Az önkormányzati tulajdonú, engedéllyel, de műszaki védelem és szigetelés nélkül létesült lerakó 2001. július 1-én került lezárásra, majd 2013-ban a helyben történő rekultivációja (végleges rétegrendű lezárással) KEOP forrás igénybevételeivel megvalósult. A hulladéklerakó utógondozása 2023. szeptemberéig folyamatosan történik. A hulladéklerakó utógondozására vonatkozó kötelezettséget a Zagyva/1666 vízkönyvi számú vízjogi üzemeltetési engedély előírásai tartalmazzák, amely szerint a rekultivált hulladéklerakó területén található 4 db monitoring kútból származó talajvízmintákat évente egyszer vízszintmérés mellett akkreditált laboratóriummal kell bevizsgáltatni.

Illegális hulladéklerakás megszüntetése

Az illegális hulladéklerakás az egyik legjelentősebb környezeti problémaként jelentkezik, mely érinti az ingatlantulajdonost, akinek a területére elhelyezték a hulladékot, és a hulladék elhagyóját is. Sajnos megfigyelhető jelenség, hogy az illegális hulladéklerakás helyszínei közé a szelektív hulladékgyűjtő szigetek is felsorakoztak, folyamatos lakossági panasz van a hulladékgyűjtő szigetek környékét érintően.

Az illegális hulladéklerakás hatékony felszámolása érdekében a JVV NZrt. együttműködik a Városgazdálkodási Osztállyal és a Közterület-felügyelettel. Számos esetben történt hatósági eljárás kezdeményezése, szabálysértési feljelentés, valamint köztisztasági feljelentés és helyszíni bírság kiszabása, továbbá külterületeken a mezőőrök jelzései alapján hatósági eljárás kezdeményezése. Az üzemeltető ezen kívül folyamatosan végzi a gyűjtőszigetek takarítását és az illegális lerakások felszámolását. Ennek során az alábbi hulladékmennyiségek kerültek begyűjtésre.

4-15. táblázat: Begyűjtött illegális hulladékok 2019. évi mennyisége

Hulladékfajta	Hulladékmennyiség (kg)
	2019. év
kommunális hulladék	169 720
építési bontási hulladék	4 170
zöldhulladék	11 630
Összesen	185 520

Települési szilárd hulladék gyűjtése

Házhoz menő gyűjtés

A lakossági szilárd hulladék gyűjtése szabvány gyűjtőedényekkel történik, illetve az egyedi igényekhez igazodva szabványos, 60, 80, 120, 240, 1100 literes hulladéktároló edényzetet használnak. Rendszeresen keletkező többlethulladék elszállítására második, vagy nagyobb térfogatú edény igényelhető. Alkalmilag keletkező többlethulladék elszállításához – a szolgáltatótól beszerezhető térítési díj ellenében – zsák is igénybe vehető.

- A kötelező hulladékgazdálkodási közszolgáltatások biztosítása rendszeres, heti egyszeri (alkalommal) gyűjtéssel-ürítéssel, Jászberény és Portelek belterületére, valamint Necső ipari telephelyekre és Monostori úti ipari telephelyekre vonatkozik.
- Az egyéb külterületi ingatlanoknál a települési hulladékokra vonatkozóan egyedi beszállítással az ingatlanhasználók a kijelölt hulladékártalmatlanítóba saját maguk kötelesek a szilárd hulladékot elszállítani, és az átvételi bizonylat megőrzésével bizonyítani.
- Az ingatlanhasználó évente egy alkalommal a jászteleki regionális hulladékártalmatlanító telepére 200 kg-ig ingyenesen kiszállíthatja települési hulladékát.

A külterületi volt zártkerti településrészen Neszűrben a szervezett hulladékszállítás csak konténeres módon megoldott.

A házhoz menő hulladékgyűjtési szolgáltatás több, mint 12 000 háztartást érint a Jászberényi Vagyongkezelő és Városüzemeltető Nonprofit Zrt. ellátási területén.

Hulladékudvar

Jászberényben 2016. évtől kezdődően üzemel hulladékudvar a Szelei úton, melynek célja a lakosságnál keletkező speciális hulladékok és azok veszélyes összetevőinek begyűjtése, illetve az illegális hulladékelhelyezés megelőzése. A Jászberényi hulladékudvart Jászberény, Jászfelsőszentgyörgy és Pusztamonostor lakossága veheti igénybe díjmentesen.

A hulladékgyűjtő udvarban kizárólag a lakosságnál keletkező alábbi típusú és mennyiségű hulladékok kerülnek ingyenesen átvételre:

- félévente 1 m³ (1000 kg) mennyiségű zöldhulladék (növényi eredetű kerti hulladékok, falevelek, nyesedékek, darabolt gallyak, melyeket zsákokban, vagy kötegelve, maximum 1 m hosszúsága darabolva lehet átadni;
- félévente 0,5 m³ (500 kg) mennyiségű építési jellegű inert hulladék, amely veszélyes összetevőt nem tartalmaz;
- félévente 200 kg lomhulladék, települési szilárd hulladék (nagydarabos hulladék, bútor, textília, stb.);

- évente 4 db személygépjármű gumiabroncs és 2 db kerékpár gumiabroncs;
- mennyiségi korlát nélkül leadható a háztartásban szelektíven gyűjthető papír, műanyag, fém (újság, hullámpapír, csomagolópapír, karton, tiszta fólia, műanyag, üvegek - italos, befőttes stb. – egyéb üvegpalack, sörös, üdítő-, konzerves dobozok);
- félévente 50 kg elektronikai hulladék (tv, telefon, elhasznált háztartási gép, stb.);
- félévente 50 kg egyéb veszélyes hulladék (festékek, ragasztók, gyanták, tinták, oldószer maradékok, nyomtató toner, elemek, akkumulátorok, motor és hajtóműolaj, fáradt olaj, szennyezett csomagolási hulladék);
- félévente 50 kg használt étolaj, zsírok.

A hulladékudvarban összegyűjtött hulladékmennyiségeket az alábbi táblázat ismerteti.

4-16. táblázat: Hulladékudvarban begyűjtött hulladékok 2019. évi mennyisége

Hulladékfajta	Hulladékmennyiség (kg)
	2019. év
étolaj és zsír	606
elektronikai hulladék	22 690
festék, lakk hulladék	6 627
zöldhulladék	26 565
elemek, akkumulátorok	85
motorolaj	929
növényvédő szer	204
nyomtató toner	218
olajsűrű	10
csomagolási papír hulladék	12 336
csomagolási műanyag hulladék	749
csomagolási fém hulladék	237
csomagolási üveg hulladék	9 376
vegyes beton	288 435
lomhulladék	72 587
használt autógumi	12 542
fénycső	107
Összesen	454 303

Lomtalanítás

A lomhulladékok begyűjtésének rendszere úgy lett kialakítva, hogy alkalmas legyen az OHKT-ban előírt 10 kg/fő/év mennyiségű hulladék szállítására. Lomtalanításra éves rendszerességgel kerül sor. A lomtalanítás során a nagydarabos, azaz a közszolgáltatás keretében rendszeresített gyűjtőedény méreteit meghaladó lom hulladék kerül elszállításra. A nagyméretű lomokat (pl.: ágy, szekrény, ülőgarnitúra) szétszedett állapotban kell kihelyezni úgy, hogy az kézi erővel könnyen mozgatható legyen. Az apróbb méretű lomokat zsákban, vagy dobozban kell kihelyezni a szétszóródás megelőzése érdekében.

A kikészített lomokat kizárólag a jelzett időpontban szállítják el. Az ingatlanonként maximálisan kihelyezhető lomhulladék mennyisége 1,5 m³.

A meghirdetett időponton kívül a lakosság a jászberényi hulladékudvarban adhatja le a képződött lomhulladékát. Az összegyűjtött lomhulladék mennyiségét az alábbi táblázat ismerteti.

4-17. táblázat: Lomhulladék éves mennyisége Jászberény területén

Év	Lomhulladék mennyisége (t)*
2019	320
2020	252

*tartalmazza a hulladékudvarban leadott mennyiséget is

4-18. táblázat: Közszolgáltatás keretében átvett hulladékok mennyisége (2020)

Hulladék megnevezése	Azonosító kód	Keletkezett mennyiség (kg)	Átadó	Átvevő	KÜJ/KTJ szám	Engedély száma
Kommunális hulladék	20 03 01	8 454 200	lakosság, közület, intézmény	Regio-Kom Kft.	100419463; 100575092	JN-07/61/00821-4/2018
Lomhulladék	20 03 07	277 870	lakosság			
Biológiailag lebomló	20 02 01	1 691 220	lakosság, közület, intézmény			
Kevert csomagolási hulladék	15 01 06	215 000	lakosság (házhoz menő zsákos)			
Üveg	15 01 07	123 848	lakosság			
Fém	15 01 04	10 369	(szelektív)			

Papír	15 01 01	119 601	sziget)			
Műanyag	15 01 02	67 906				

(forrás: közszolgáltatói adatszolgáltatás)

Szelektív hulladékgyűjtés

A korábbi évek tapasztalatai és a begyűjtött hulladék mennyiségéből jól látszik, hogy a lakosság előszeretettel veszi igénybe ezen szolgáltatásokat, hiszen évről évre folyamatosan emelkedik Jászberényben a begyűjtött szelektív hulladékok mennyisége.

Házhoz menő szelektív gyűjtés

A kevert csomagolási hulladékok szelektív gyűjtését, házhoz menő zsákos gyűjtéssel 2016 óta végzik. A házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés rendszerében papír, műanyag, fém és kevert csomagolási hulladék begyűjtése valósul meg havi egyszeri alkalommal. A városban a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés zsákos gyűjtéssel valósul meg. A szelektív hulladékgyűjtő zsákok kihelyezésének időpontja Jászberény Város közigazgatási területén meghatározott ütemterv szerint, utcajegyzék alapján bontott időpontokban valósul meg. Az elszállítás havi gyakoriságú. A társaság a begyűjtött zsákok számának megfelelő cserezsákot biztosít az ingatlan tulajdonosoknak. A nagyobb papírhulladékok gyűjtése kötegelve valósul meg.

A házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés igénybevétele a lakossági ügyfelek részére továbbra is díjmentes.

Szelektív gyűjtőszigetek

Jászberény területén a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés mellett, a szolgáltató továbbra is működteti a szelektív gyűjtőszigeteket a lakosság részére. A gyűjtőszigetek szerves részét képezik a szelektív hulladékgyűjtésnek. A szelektív gyűjtőszigetekeken a lakosságnak napszaktól függetlenül van lehetősége a szelektálható hulladékok elhelyezésére a megfelelő gyűjtőedényekben. A gyűjtőedények általában áruházak, lakótelepek, útkereszteződések környezetében találhatóak, hogy mindenki számára könnyen megközelíthetőek legyenek.

A házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés több, mint 12 000 háztartást érint, továbbá közel 31 szelektív hulladékgyűjtő sziget található a Jászberényi Vagyonkezelő és Városüzemeltető Nonprofit Zrt. ellátási területén.

Lakossági ingatlanhasználók részére az elkülönítetten gyűjtött szelektív hulladékok leadására a jászberényi hulladékudvar is rendelkezésre áll.

4-19. táblázat: Szelektíven gyűjtött hulladék éves mennyisége Jászberény területén

Időszak	Szelektív sziget	Házhoz menő zsákos	Összesen
---------	------------------	--------------------	----------

	Papír (kg) 15 01 01	Műanyag (kg) 15 01 05	Fém (kg) 15 01 04	Üveg (kg) 15 01 07	Egyéb kevert csomagolási (kg) 15 01 06	
2010*	47 000	40 722	3 757	41 236	-	132 715
2011*	40 742	47 728	3 560	42 946	-	134 976
2012*	30 652	36 875	3 107	39 529	-	110 163
2013*	27 097	36 945	2 709	35 053	-	101 804
2014*	28 486	35 987	3 708	44 988	-	113 169
2015*	21 230	26 784	2 934	31 782	-	82 730
2016	100 700	69 350	4 610	93 250	32 180	300 090
2017	103 700	62 925	4 530	96 530	103 780	371 465
2018	89 438	59 086	6 691	100 123	131 290	386 628
2019	104 504	60 111	6 784	107 319	161 690	440 408
2020	119 601	67 906	10 369	123 848	215 000	536 724
2021.06.30- ig	52 503	31 563	5 588	63 208	112 750	265 612

*2010-2015 időszakban a hulladékgyűjtést még a Regio-Kom Hulladékszállítási Kft. végezte, ezt követő évek adatszolgáltatását a JVVN ZRt. biztosította.

Zöldhulladék gyűjtése

A zöldhulladékokat a lakosok biológiailag lebomló, kizárólag átlátszó 120 literes gyűjtőzsákban, illetve az ágakat, metszési nyesedékeket max. 1 m hosszúságra vágva, kizárólag kötegelve helyezhetik ki összesen 5 db-ot, aminek átmérője nem lehet nagyobb, mint a gyűjtőzsák mérete. A szolgáltató a zöldhulladékokat március-december közötti időszakban meghatározott ütemterv szerint gyűjti be. Jellemzően márciusban és a szeptember -október időszakban havi 2 alkalommal kerül sor a begyűjtésre, mely a gyűjtési előírásnál nagyobb gyakoriságot jelent. Januárban további két alkalmat jelölnek ki a fenyőfák kihelyezésére és összegyűjtésére

A házhoz menő zsákos zöldhulladék gyűjtést azon ingatlanhasználók vehetik igénybe, akik rendelkeznek érvényes lakossági közszolgáltatási szerződéssel.

A házhoz menő gyűjtés mellett a lakosság a városi hulladékudvarban zöldhulladékot fél évente 1 m³ mennyiségig térítésmentesen leadhat.

A házhoz menő zöldhulladék gyűjtés és a hulladékudvarban összegyűjtött mennyiség alapján ezen hulladéktípusnál is elmondható, hogy előszeretettel veszik igénybe ezen szolgáltatást, hiszen itt is kimutatható több évre visszamenőleg, hogy évről évre folyamatosan emelkedik az így begyűjtött hulladékok mennyisége.

A városban pályázat keretében beszerzett 2000 db komposztáló edényzetet folyamatosan biztosítja az üzemeltető a lakosság részére, 2021. I. negyedévéig 1625 db került átadásra.

A házhoz menő zöldhulladék gyűjtés több, mint 10 000 háztartást érint a Jászberényi Vagyonkezelő és Városüzemeltető Nonprofit Zrt. ellátási területén.

Veszélyes hulladékok gyűjtése és ártalmatlanítása

A lakosságnál képződött veszélyes hulladékok a jászberényi hulladékudvarban adhatók le. A hulladékudvar az alábbi hulladékokat fogadja:

- elektronikai hulladék
- festékek, gyanták
- fáradt olaj
- használt étolaj, zsírok
- nyomtató toner
- szennyezett csomagolási hulladék
- akkumulátorok, elemek

A begyűjtött veszélyes hulladékok mennyiségét az alábbi táblázat ismerteti.

4-20. táblázat: Jászberény területén begyűjtött veszélyes hulladék mennyisége

Év	Begyűjtött veszélyes hulladék mennyiség (kg)
2010*	3 524
2011*	10 563
2012*	7 002
2013*	13 720
2014*	n.a.
2015*	n.a.
2016	2 939
2017	8 765
2018	10 600
2019	4 684
2020	5 093
2021.06.30-ig	2 885

*2010-2015 időszakban a hulladékgyűjtést még a Regio-Kom Hulladékszállítási Kft. végezte, ezt követő évek adatszolgáltatását a JVVN ZRt. biztosította.

Hulladékgyűjtés gyakorisága

4-21. táblázat: Hulladékgyűjtési gyakoriság Jászberény területén hulladékáramonként

Hulladéktípus	Azonosító kód	Begyűjtési gyakoriság
Egyéb települési hulladék, ideértve a vegyes települési hulladékot is	20 03 01	heti 1
Szigetes szelektív hulladékgyűjtés		
Papír és karton csomagolási hulladék	15 01 01	2 hetente
Műanyag csomagolási hulladék	15 01 02	2 hetente
Fém csomagolási hulladék	15 01 04	2 hetente
Üveg csomagolási hulladék	15 01 07	2 hetente
Házhoz menő zsákos szelektív hulladékgyűjtés		
Egyéb kevert csomagolási hulladék	15 01 06	havonta 1
Házhoz menő zsákos zöldhulladék gyűjtés		
Biológiailag lebomló hulladék	20 02 01	évi 24-26 alkalom
Közterületi hulladékgyűjtés		
Lomhulladék	20 03 07	évi 1 alkalom

A város hulladékgazdálkodás eszközparkjának fejlesztése céljából Jászberény önkormányzata korábban sikeres pályázatot nyújtott be. Az elnyert támogatásból hat darab hulladékgyűjtő járművet, valamint kétezer darab komposztáló edényt szereztek be.

A fejlesztés eredményeképp az uniós elvárásoknak megfelelően folyamatosan csökken a begyűjtött zöldhulladék mennyisége tehermentesítve a lerakót, mely az önkormányzatnak költségcsökkentést jelent.

Kommunális hulladéktömörítő telep

Azon intézmények és ipari létesítmények esetében, ahol zárt felépítményű 3-7 m³-es fémkonténerek kerültek telepítésre konténeres gépjárművekkel történik a hulladékok összegyűjtése és elszállítása. A hulladékok közvetlen lerakóba történő szállítása a hulladékok tömörítése nélkül ennél a fajta gyűjtésnél gazdaságatlan lenne, ezért ezeket a típusú hulladékokat a Jászberény 0270/4 hrsz-ú ingatlanon lévő átrakó/tömörítő telepre szállítják be, ahol Avermann-Horváth 10/5 típusú tömörítő berendezés segítségével tömörítik (tömörítési arány 1:5). Tömörítést követően a lerakóba szállítják a hulladékot előkezelés és ártalmatlanítás céljából.

Az ipari cégek esetében gyakran előfordul, hogy a konténeres hulladékszállítmány jelentős mennyiségű papír és műanyag hulladékot tartalmaz. Ilyen hulladékszállítmányok esetén mód van a tömörítőgaratba öntött hulladékból kézi válogatással a papír és műanyag komponensek elkülönítésére és a telephelyen külön tárolására.

A napi gyűjtött konténerek száma 18 db, ami tömörítve 18 tonna hulladékot jelent. A napi tömör konténer elszállítás átlagosan 4-5 forduló.

Feladatok:

- Rendszeres lakossági tájékoztatás folytatása
- Szelektív hulladékgyűjtés hatékonyságának növelése érdekében együttműködés a társasházi közös képviselőkkel a közszolgáltatóval és a Közterület-felügyelettel.
- Fontos cél a közterületi illegális hulladékok elhelyezésének csökkentése. Ennek érdekében erősíteni kell a Közterület-felügyeleti intézkedéseinek megtételét a hulladékelhagyók azonosításában és szankcionálásában, tettenérés esetén maximális helyszíni bírság kiszabásával.
- Fokozni kell a lakossági tájékoztatást az építkezés és felújítás során keletkező építési-bontási hulladékok tárolásának és elhelyezésének módjáról.
- Szigorúan és következetesen ellenőrizni kell, hogy a kereskedelmi és vendéglátó egységek üzemeltetői/ tulajdonosai közterületi tisztántartási kötelezettségüknek eleget tesznek-e.
- Az önkormányzat minden intézményében – a Polgármesteri Hivatalhoz hasonlóan - ki kell alakítani szelektív hulladékgyűjtés lehetőségét.
- Lakossági lomtalanításról tájékoztatás nyújtása

- Fontos cél a külterületi településrészen – Újerdő, Tőtevény, Alsómuszaj, Hajta, Öregerő, Neszúr- életvitelszerűen élők részére a hulladékszállítási közszolgáltatás igénybevétele / igénybevételi lehetőségeinek a vizsgálata.

4.6.5. Épített környezet állapota

Az épített környezet a települések beépített területeinek lakás- és középület-állományának összességét jelenti az épületekhez tartozó műtárgyakkal és nyomvonalas létesítményekkel együtt.

Jászberény városa épített környezetét tekintve folyamatosan változik. Természetesen vannak romló és fejlődő területek, sokszor egymás mellett is. A közterületek alakítása, fejlesztése önkormányzati feladat, ennek tervszerű, tudatos végrehajtása pedig közérdek. A fejlesztések megvalósításához a város az egész területére vonatkozó Arculati Stratégiai Tervvel (2013) rendelkezik, melynek alkalmazása különösen fontos a városközponti területeken.

Helyi védelem

A helyi védelemmel kapcsolatos előírásokat a településkép védelméről szóló 18/2017. (IX.14.) önkormányzati rendelet tartalmazza. Helyi védettség alá helyezésről vagy a védettség megszüntetéséről Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének Városüzemeltetési Bizottsága javaslatára dönt. A rendelet mellékletét képezik a védett épített értékek és a védett zöldfelületi értékek felsorolása is. Az elmúlt 6 évben nem történt újabb létesítmény/terület helyi védelem alá vonásával kapcsolatban intézkedés.

A rendelet szerint a helyi védelem feladata különösen:

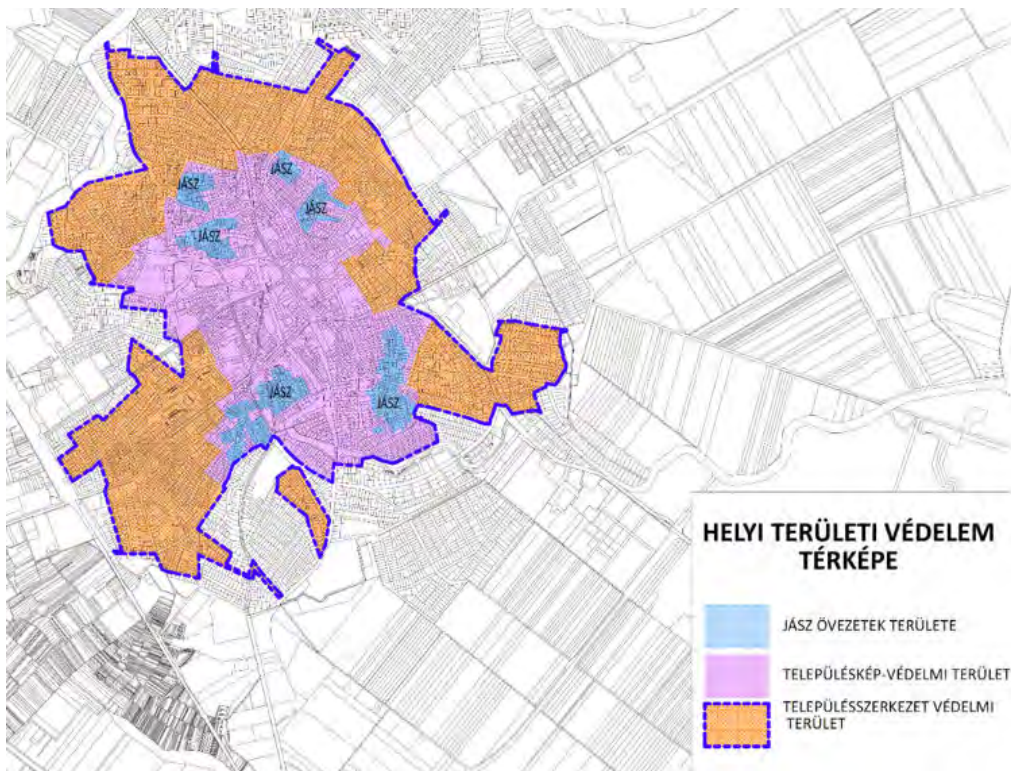
- a) a város történeti múltját, építészeti kultúráját és a város polgárainak önbecsülését, identitását elősegítő településrészek, épületcsoportok, épületek, építmények, illetve az azok által létrehozott utcák, útszakaszok, terek, valamint parkok, fasorok, zöldfelületek számbavétele és meghatározása, védetté nyilvánítása, dokumentálása, egészben vagy részbeni megőrzése, megőriztetése és a lakossággal történő megismertetése;
- b) a helyi védettségű építészeti örökség, védett zöldfelületi értékek károsodásának megelőzése, elhárítása, illetve a bekövetkezett károsodás csökkentésének vagy megszüntetésének elősegítése.

A helyi védelem fajtái:

- a) helyi területi védelem
 - a településszerkezet védelem (történeti értékű közlekedési célú közterületek, történetileg kialakult utcaszerkezet, telekstruktúra)

- településkép
- településkarakter
- b) helyi egyedi védelem
 - építmény (épület és műtárgy)
 - szobor, képzőművészeti alkotás
 - egyedi tájérték, növényzet védelmére

Helyi területi védelmet kell biztosítani a város azon összefüggő részére, amely a jellegzetes településszerkezet történelmi folyamatosságát képviseli, valamint olyan városrészre, utcára, útszakaszra, térre, ahol jelentős számban találhatók a város avagy azon városrész arculatát meghatározó épületek, építmények.

4-7. ábra: Helyi területi védelemmel érintett településrészek

Helyi egyedi védelem alá helyezett értékek listája:

- 1) Ady Endre u. 8., 10., 21., 23.,
- 2) Ady Endre út 22. (romantikus, volt nagypolgári lakóház)
- 3) Ady Endre u. 27., 31.
- 4) Báthori u. 13.
- 5) Bercsényi u. 27. (romantikus, volt nagypolgári lakóház)
- 6) Bercsényi u. 42.
- 7) Bercsényi u. 73.
- 8) Dózsa György út 14.

- 9) Fehértói út 5.
- 10) Gyökér u. 1.
- 11) Gyöngytyúk u. 7.
- 12) Hableány u. 39., 66.,
- 13) Hajnal u. 4.
- 14) Hatvani út 1., 35., 43., 45.
- 15) Hatvani út 5.
- 16) Hatvani út 11.
- 17) Hentes u. 15.
- 18) Kender u. 12.
- 19) Király u. 18.
- 20) Klapka u. 20.
- 21) Kossuth Lajos u. 1., 10., 43.
- 22) Költő u. 1.
- 23) Költő u. 3.
- 24) Lagzi u. 2., 20.
- 25) Lehel vezér tér 5., 19., 20., 31., 33.
- 26) Mozsár u. 3.
- 27) Nádor u. 14.
- 28) Nádverő u. 18.
- 29) Pethes Imre u. 5.
- 30) Pipacs u. 6.
- 31) Rákóczi u. 32.
- 32) Rákóczi u. 40.
- 33) Rákóczi út 84. (klasszicizáló eklektikus épület)
- 34) Serház u. 1.
- 35) Sikló u. 32.
- 36) Szabadság tér 1.
- 37) Szél u. 1.
- 38) Szelei út 39., 42.
- 39) Szent István Egyetem / Tanítóképző (klasszicizáló, eklektikus épület)
- 40) Szentháromság tér 1.
- 41) Szentháromság tér 2. / ún. Csák-ház
- 42) Szent Imre herceg u. 7.
- 43) Szent Imre herceg u. 21.
- 44) Szőlő u. 1.
- 45) Szőlő u. 3.
- 46) Táncsics u. 2.
- 47) Thököly út 15., 20., 22.
- 48) Toborzó u. 6., 9., 17., 31.
- 49) Villany u. 12.
- 50) négyszállási kápolna (hrsz.: 0152/10)

- 51) Neszűr, hrsz.: 16580/1
- 52) Időjósító szentek
- 53) 48-as oszlop
- 54) I.világháborús / Jászhuszár emlék
- 55) Fehértói temető védett temetőkertje
- 56) Ferencesek tere az övező utcák fasoraival (hrsz.: 6462, 1,2975 ha)
- 57) A Ferences-kolostor kertje (hrsz. 6460, 2,3919 ha)
- 58) Margit-sziget, az azt övező Zagyva mederrel és a mellette lévő fasorokkal (hrsz. 6450/1; 6450/4; 6449; 6452, cca. 2,8 ha)
- 59) Szentháromság tér, Lehel vezér tér, Fürdő u., Holló András u. zöldfelületei, fasorai az érintett Városi Zagyvaszakasszal együtt (hrsz. 6379; 6380; 6378; 3910/1; 3910/2; 3902/2; 6376; 1888; 3902/1; 3928; 3924; 3931, cca. 3,34 ha)
- 60) A Városi Zagyva, és az azt két oldalról kísérő zöldfelületi sáv a zúgótól a Jásztelki útig (hrsz. 6562; 6564; 3931; 3898; 4073/1; 3787; 3185/2; 3238; 3184; 3185/1; 3193/13; 3237/25; 3239/10; 3193/53; 3193/48, cca. 11,5 ha)
- 61) A Fehértói temető teljes területe (hrsz. 725/1; 725/2, cca. 5,7 ha)
- 62) Az Új temető északi része (hrsz. 1794, cca. 3,7 ha)
- 63) Az Izraelita temető teljes területe (hrsz.3403, 5937 m²)
- 64) A Szentkúti templom kertje (hrsz. 4095; 4163/4, 5960 m²)
- 65) A Református templom kertje (hrsz. 5285, cca. 3630 m²)
- 66) A Tanítóképző Főiskola kertje és a hozzá tartozó Arborétum (hrsz. 6028/1; 6027, cca. 3,76 ha)
- 67) A Szent Erzsébet Kórház és Szakorvosi Rendelő kertje (hrsz. 3690, 3 ha 7468 m²)
- 68) Az Állat- és Növénykert teljes zöldfelülete (hrsz. 8789, 4 ha 6744 m²)
- 69) A Nagyer utcai szociális otthon kertje (hrsz. 7709, 7345 m²)
- 70) A Szelei út és Nyár u. találkozásánál lévő fészület körüli vadgesztenye facsoport (hrsz. 4256; 4375, cca. 0,63 ha)
- 71) Japánakác (*Sophora japonica*) – 2 egyed (5100 Jászberény, Báthori u., hrsz. 7265)
- 72) Szomorú japánakác (*Sophora japonica* 'Pendula') (5100 Jászberény, Bercsényi u., hrsz. 40/1)
- 73) Szomorú japánakác (*Sophora japonica* 'Pendula') (5100 Jászberény, Sírkert utca 45., hrsz. 1794)
- 74) Szomorú kőris (*Fraxinus excelsior* 'Pendula') (5100 Jászberény, Sírkert utca 45., hrsz. 1794)
- 75) Magas kőris (*Fraxinus excelsior*) – 2 egyed (5100 Jászberény, Bajcsy-Zs. utca , hrsz. 5412)
- 76) Körtefa (*Pyrus communis*) (5100 Jászberény, Neszűr 1. dűlő)
- 77) Mocsári ciprus (*Taxodium distichum*) – 4 egyed (5100 Jászberény, Vásártér utca, hrsz. 2410/3)
- 78) Enyves éger (*Alnus glutinosa*) (hrsz. 0332/27)
- 79) Jegenyenyár (*Populus nigra Italica*) – 6 egyed (5100 Jászberény, Vaspálya utca, hrsz.7783/8)
- 80) Feketenyár (*Populus nigra*) (hrsz. 044/1)
- 81) Feketefenyő (*Pinus nigra*) (5100 Jászberény, Báthori utca 13., hrsz. 7226/13)
- 82) Gömbkőris (*Fraxinus excelsior Globosa*) (5100 Jászberény, Gyöngyösi út, hrsz. 1884)
- 83) Nagylevelű hárs (*Tilia platyphyllos*) – 2 egyed (5100 Jászberény, Kertész utca, hrsz. 7709)

- 84) Kislevelű hárs (*Tilia cordata*) (5100 Jászberény, Déryné utca 6., hrsz. 3915)
85) Óriástobozú fenyő (*Pinus sabiniana*) (5100 Jászberény, Kórház utca 28., hrsz. 3727/2)
86) Perzsa varázsfű (*Parrotia persica*) (5100 Jászberény, Rákóczi út 55., hrsz. 5910/2)
87) Oregoni álciprus (*Chamaecyparis lawsoniana*) (5100 Jászberény, Seregély utca, hrsz. 2835)
88) Arizóniai ciprus (*Cupressus arizonica*) (5100 Jászberény, Kórház utca, hrsz. 3725)
89) Szelídgesztenye (*Castanea sativa*) (5100 Jászberény, László Károly utca 2., hrsz. 8783)
90) Tengeri mamutfenyő (*Sequoia sempervirens*) (hrs. 6378)
91) Kocsányos tölgy (*Quercus robur* L.) (5100 Jászberény, Rákóczi út 13., hrsz. 6289)
92) Magas kőris (*Fraxinus excelsior* L.) (5100 Jászberény, Rákóczi út 13., hrsz. 6289)

A településen kiemelten védett régészeti lelőhelynek számítanak a Szent Imre, Négyszállás I. és II, Cserő-halom, Belső-szőlők I. és II. elnevezésű területek.

A Lehel vezér tér 15. szám alatt található Jászkun Kerület Székháza történelmi emlékhelynek minősül.

Jelentősebb fejlesztések ismertetése

Margit-sziget zöldfelületi potenciáljának fenntartható kihasználása és továbbfejlesztése

TOP pályázati forrás felhasználásával Margit-szigeten gyalogos híd és a hozzá kapcsolódó gyalogsétány építése, - meglévő sportpark bővítése - játszótér építése valósult meg. A Kormány Nemzeti Szabadidős Programja keretében továbbá 1 darab „D” típusú sportpark került kialakításra (150 m² gumi burkolat, 15 db eszköz). Megvalósult továbbá a Riszner sétány útburkolatának felújítása.

Az elmúlt években nagyobb volumenű műemléképület felújítások

- Jászberényi Polgármesteri Hivatal épületének felújítása (2016),
- Nagytemplom belső felújítására (2016)
- Rozália Kápolna felújítására (2016)
- Bíróság épületének felújítása (2017)
- Juhászkereszt felújítása (2017)
- Cserőhalmi kereszt restaurálása (2017)
- Kígyó u. 12. népi tájház felújítása (2018)
- Polgármesteri Hivatal belső udvarának felújítása, a Múzeumhoz tartozó bemutató helyiség kialakítása
- Nepomuki Szent János szobor állagmegóvási munkálatai (2020)
- Petőfi szobor felújítása (2021-2022)
- Nepomuki Szent János szobor restaurálása (2021-2022)

Utak felújítása, parkolóhelyek létesítése

Belterületi fejlesztések

2020-ban a TOP-TOP-3.1.1-16-JN1-2017-00004. számú pályázat keretében megújult a buszpályaudvar teljes területe, valamint a környező csomópontok, parkolók (Palotásy János utca, Thököly út).

2021-ben elindult a „Iparterületek infrastrukturális fejlesztése Jászberényben” című TOP-1.1.1-16-JN1-2017-00004 azonosítószámú pályázat, amelynek keretében a Vasútállomás környezetének felújítása a Vaspálya utca és járda teljes szakaszának felújítása, valamint a Rákóczi út Vaspálya utca – Sportpálya utca közötti szakasz és járda felújítása valósul meg.

A városi parkolási lehetőségek bővítése érdekében a Fürdő utcában a korábban lebontott óvoda és egyéb épületek helyén 44 állásos parkoló épült, megújult a Városi Piac, a Lehel vezér tér egy része, a Holló András utca, a Déryné utca és a Polgármesteri Hivatal udvara a TOP-2.1.2-15-JN1-2016-00005 számú pályázat keretében.

A Jász Múzeum oktatóterének és tanulmánytárának kialakítása Jászberényben című és EFOP-4.1.9-16-2017-00002 azonosítószámú pályázat eredményeként a Jász Múzeum mögötti területen felújításra került egy raktár, mely tanulmánytárként funkcionál 2020 óta.

2019. évben átadásra került a TOP-3.1.1-15—JN1-2016-00013 pályázat keretében megvalósult kerékpárút hálózat (1588 m kerékpárút, 2083 m közös gyalog- és kerékpárút, 1615 m kerékpársáv, 488 m nyitott kerékpársáv, 441 m kerékpáros nyom)

Feladatok:

- Malom Konferencia és Rendezvényközpont kivitelezés befejezése
- Közművek, közterületi elemek naprakész nyilvántartásának előkészítése, egységes elektronikus program általi nyilvántartás bevezetése
- A város Gazdasági Programja alapján 2024-ig előirányzott szakterületi cél a belterületi utak állapotfelmérése, a rendszeres padka karbantartás, az állapotmegőrzés és a közlekedés biztonsága érdekében pedig a folyamatos kátyúzás, újabb parkoló helyek kialakítására koncepció készítése, a forgalomtechnikai felülvizsgálatban megfogalmazottak tervezése és megvalósítása. Külterületi utak járhatóságának felmérése és karbantartási ütemterv kidolgozása, a karbantartások folyamatos elvégzése. Ipari területek útjainak megfelelő szintű karbantartására, felújításuk tervezésére. Kiemelt cél az elkerülő és bekötő utak építése és a tehermentesített belső úthálózat rekonstrukciója. Az elkerülő út III. szakaszának megépülését követően cél a főtér III. ütemének megvalósítása. Cél az ipari zónákat feltáró utak és alapinfrastruktúra kiépítése: Monostori úti iparterület fejlesztése, Felsőmező út menti iparterület fejlesztése.

- Felújításra szoruló gyűjtő utak: Thököly út, Rákóczi út, Fémnyomó út, Dózsa György út, Kórház utca, Rét utca, Szent István körút. Lakóutak felújítása.
- A Gazdasági Program tervei között szerepel a Kerékpáros Hálózati Tervben szereplő alábbi nyomvonalakkal bővíteni a kerékpárút hálózatot:
 - Szelei úti kerékpárút tovább folytatása (Csoma utcától – hulladéklerakó udvarig)
 - Rét utcától – Jásztelki útig
 - Kossuth Lajos u. – Temető utca – Nyíl utca – Szelei út
 - Főtéri kerékpárút (Megyeház utcától – Lehel vezér tér – Szabadság tér kereszteződésig)
 - Szent Imre herceg úti szakasz tovább folytatása (Rét utcai kereszteződéstől – Szelei útig)
 - Autóbusz állomástól – Lehel vezér térig
 - Ady Endre út
 - Hatvani út és a Felsőmező út közötti szakasz
- Okos Város fejlesztések: szenzoros kukák telepítése, okos öntözőrendszer kialakítása, okos gyalogátkelőhelyek létesítése, zárt biciklitárolók létesítése, okos Polgármesteri Hivatal kialakítása
- Faiskola utca 7. szám alatt meglévő többlakásos épület felújítása
- Ipari park, Helyi gazdaságfejlesztés - Iparterület fejlesztése Jászberényben (főleg infra) -Felsőmező út vagy Monostori úti iparterelep
- Helyi és térségi turizmusfejlesztés - Jász Tiszti Kaszinó felújítása
- Élhető települések (zöld infrastruktúra fejlesztése, csapadékvíz, kerékpárút, barnamező) - Iparterelep út és környezete csapadékvíz-elvezető rendszerének felújítása és Hatvani úti kerékpárút folytatása
- Belterületi utak fejlesztése
- Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése, energiaközösségek és energiaközösségek - Napelemes rendszerek telepítése az Önkormányzat intézményeire (Polgármesteri Hivatal, Szociális Otthon, Óvodák, Orvosi rendelő)
- Helyi humán fejlesztések - Helyi humán fejlesztést célzó SOFT programok Jászberényben
- Gyermekeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése - Bölcsőde és Óvodai intézmények fejlesztése
- Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése - Szociális otthon bővítése (nappali ellátás)

4.6.6. Energiagazdálkodás

Jászberény energiaellátása a vezetékes energiahordozók közül a villamos energia és a földgázfelhasználására épül.

A távhőellátás a városban nem jellemző (a település központjában a telepszerű többszintes rendszerben épült lakóépületek kis részénél központi fűtést alkalmaznak).

Földgáz alapú fűtőberendezéseknél a füstgázokkal eltávozó vízgőz fajhőjének visszanyerésével az ún. „kondenzációs kazánokkal” gazdaságosabb termikus energiaellátás biztosítható, ezt a fűtőkorszerűsítések során figyelembe kell venni.

A földgázzal elsődleges energiahordozóként – nagyobb új beruházásoknál – „Trigenerációs” gázmotoros kondenzációs erőművek létesítését javasoljuk. Ezen megoldással, a villamos áram termelése mellett a keletkező „hulladékhő” hűtési és fűtési funkciókra történő felhasználásával (akár távhő ellátásként is alkalmazva), automatikus üzemvitelű és gazdaságos termikus energiaellátás biztosítható.

Megújuló energiaforrások szélesebb körű alkalmazásának lehetőségei

- A termálvíz energiatartalmának fűtési célokra történő hasznosítási lehetőségét, valamint a termálvíz gáztalanításánál kapott éghető gáz gázmotoros, ún. „Trigenerációs” erőműben való hasznosítását is célszerű megvizsgálni.
- Az úgynevezett „passzív, autonóm és ökológikus” házak építését, valamint a levegő és a föld hőtartalmát kihasználó hőszivattyús, napkollektoros energiaellátó berendezések alkalmazását, meglévő épületek hő-háztartásának javítását (nyílászáró csere, hőszigetelés és a szellőzés és fűtési rendszereinek korszerűsítését pl. kondenzációs hő visszanyerő berendezés) szorgalmazni szükséges.
- A napelemek alkalmazása, az általuk termelt villamos energiatárolási, gazdaságossági és üzemviteli körülményeinek javulása miatt, egyre inkább előtérbe kerül a városban, ezt a tendenciát tovább kell követni.

Energiahatékonysági Intézkedési Terv

A Jászberény Városi Önkormányzat az energiahatékonyságról szóló 2015. évi LVII. törvényben, illetve az energiahatékonyságról szóló törvény végrehajtását szabályozó 122/2015. (V.26.) Korm. rendeletben foglaltak alapján ötéves, energiahatékonysági intézkedési terv összeállítására kötelezett. Az intézkedések nyomon követése a Sourcing Hungary Szolgáltató Kft. támogatásával valósul meg. A nyomon követés a megvalósulási tervek ellenőrzésén és archiválásán, valamint a fogyasztási adatok megfigyelésén keresztül történik.

A jelentés tartalmazza a vizsgált 18 darab épület (épületegyüttes) alapadatait illetve műszaki alapadatait is (külső falazat, tető, nyílászárók, fűtési- hűtési szellőzői rendszer jellemzőit), továbbá a 2017-2019 közötti időszakban mért villamosenergia és gázfogyasztásokat.

Fenntartható Energiagazdálkodási Akcióterv (SEAP)

Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 2016. évben fogadta el a Fenntartható Energiagazdálkodási Akciótervet (SEAP), amelyben kiemelt célként fogalmazódott meg a klíma védelme, az energiatakarékosság illetve a gazdaságtudatos városfejlesztés.

A SEAP elkészítésének módszertana alapján az energiafogyasztók három nagy és ezeken belül több alkategóriába lettek felosztva. A főbb kategóriák:

- I. Épületek, közvilágítás, ipar
- II. Közlekedés
- III. Helyi energiatermelés, megújuló energiahasználat

A SEAP-ban vállalt értékek monitorozása

A SEAP-ban vállalt értékek bemutatását is lehetővé teszi az ún. ENIKŐ modul, amelyben a rögzített közüzemi számlák és abból készült utalványrendeletek pénzügyi adataira alapozva a számlákon részletezett fogyasztási értékek és a hozzájuk tartozó mennyiségi adatok kerülnek nyilvántartásra. A közüzemi számlák 4 fő típusát kezeli a modul: áram, víz, gáz, távhő-számlák.

Az alkalmazással a fogyasztási összefüggések, eltérések követésére nyílik lehetőség, melyek alapján könnyen tervezhető a közüzemi szolgáltatásokra vonatkozó költség, illetve iránymutatást ad a szükséges energetikai fejlesztések megtervezéséhez.

Feladat:

- Elektromos és alternatív üzemanyag hajtású buszok alkalmazásnak felülvizsgálata.
- Közintézmények nyílászáróinak cseréje (Központi Óvoda), fűtési rendszer korszerűsítése.
- A város Gazdasági Programja alapján 2024-ig előirányzott szakterületi cél az új, költséghatékony, időjárásálló, valamint hosszú élettartamú LED-es lámpatestek felszerelése, napelemes kandeláberek számának növelése, elektromos töltőpontok kialakítása az elektromos autókhoz, okos padok kihelyezése (napelemes), okos alapon működtetett utastájékoztató rendszer. Helyi tömegközlekedés felülvizsgálata. További cél folytatni a közintézmények energetikai fejlesztését (pl: napelemek alkalmazása), a közvilágítási hálózatban lámpák - LED-lámpára történő cseréjét, napelem parkok kialakítását, geotermikus energia hasznosítását.
- Feladat az energiagazdálkodás hatékony javítása érdekében az Önkormányzati intézmények komplex energetikai korszerűsítésére vonatkozó pályázati lehetőségek keresése és pályázati forrás elnyerése, a Fenntartható Energiagazdálkodási Akciótervben (SEAP) vállalt értékek monitorozása.

4.6.7. Zöldfelület gazdálkodás

Jászberény a település zöldfelület-rendszerének tengelyét a Zagyva alkotja. Bár használati értéke nem jelentős - betölti a zöldfelületek kondicionáló szerepét (a város ökológiai adottságainak javítása, esztétikai érték, pszichikai hatás).

A folyó biológiailag aktív felületeihez több zöldfelületi elem is kapcsolódik, így a városközponti zöldterületek, közterek, intézménykertek. A távolabb eső településrészek zöldfelületei szigetszerű elrendezést mutatnak, kialakításuk, elhelyezkedésük többnyire esetleges.

Összességében Jászberényben a biológiailag aktív felületek aránya megfelelőnek mondható, amelyben nagy szerepet játszanak a magánkertek zöldfelületei. A családi házban élők zöldfelületi igényét a lakókertek jórészt fedezik, a lakótömbös beépítésű területeken viszont, jellemzően nem megfelelő a zöldfelületi ellátottság. Nem megfelelő a gazdasági területek és azok környezetének zöldfelületi ellátottsága sem, és gyakran hiányoznak a takaró és védőfásítások, a telken belüli zöldfelületek.

Egyre több helyen kerül kiépítésre a zöldfelületek automatikus öntözése is, ezeken a helyeken érezhetően szebbek, zöldebbek a növények. Ezt kiegészítve a tartósan nagy meleg esetén locsoló tehergépjárművel öntözik a fiatal sekély gyökérzetű fákat és a frissen telepített cserjéket.

A település 3 helyszínén (Conselve park, Promenád park, Székely Mihály Általános Iskola) a nyári időszakban párapapuk kihelyezésére is sor került. A karbantartási feladatok részét képezi továbbá a díszkutat és ivókutak karbantartása is.

A jégmentesítés során a fenntartó fokozatosan figyel a környezetbarát termékek alkalmazására, fokozatosan tér át az útszórósó használata helyett a kalcium-klorid, illetve fűrészpor és faforgács alkalmazására. Környezetkímélő síkosságmentesítés történik a hidak, fahidak felületein, valamint a mészkő alapú járőfelületeken (Promenád, Piac).

A helyi lakosság és intézmények bevonása a települési zöldfelületek tervezésébe és fenntartásába többféle módon valósul meg.

- Az Önkormányzat a településkép javítása érdekében a közigazgatási területén levő közösségi funkciójú zöldfelületek kezeléséhez és fejlesztéséhez támogatást biztosít azon társasházak, lakásszövetkezetek, egyesületek, magánszemélyek, vállalkozások és civil szervezetek számára, melyek az Önkormányzattal ingatlan haszonkölcsön szerződést kötnek. 2019. és 2020. években összesen 18 társasház gondozta és fejlesztette az Önkormányzat tulajdonában levő, haszonkölcsönbe adott, összesen 44 571 m² nagyságú közterületi zöldfelületet.
- „Közösségi funkciójú zöldfelület fejlesztési pályázat” kiírása.

A helyi védelemmel kapcsolatos előírásokat a településkép védelméről szóló 18/2017. (IX.14.) önkormányzati rendelet tartalmazza. A rendelt mellékletét képezik a védett épített értékek és a védett zöldfelületi értékek felsorolása is. A védett zöldfelületi értékek felsorolását a 4.6.5. fejezet tartalmazza.

A rendeletben nem szabályozott, helyi védelem alatt álló zöldfelületi értékek tekintetében a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény és egyéb vonatkozó jogszabályok rendelkezési az irányadóak.

2022. évtől hatályba lépett a zöldfelületek létesítéséről, kezeléséről és védelméről szóló 23/2021. (X. 21.) számú önkormányzati rendelet.

Erdőterületek növelése

Jászberény 401 A jelű erdőterület

Az „Új temető” melletti erdő Jászberény 401 A jelű üzemtervezett erdőterület az erdőállomány 2014. évi letermelését követően vált erdőfelújításra kötelezett területté. Az erdőfelújítás 2016- ban megtörtént kocsányos tölgy telepítéssel, majd 2017-ben rávetéssel pótolták a korábbi év sikertelen erdősítéséből adódó hiányokat. Az erdőben folyó munkák folyamatosan megtörténnek az általános erdészeti technológiának megfelelően.

Új erdőtelepítési lehetőségek vizsgálata

Az Önkormányzat szakértők bevonásával vizsgálta a fás szárú növények telepítési lehetőségeit. A település közigazgatási területén olyan Önkormányzati tulajdonú külterületi ingatlanokat kerestek, amelyeknek adottságai lehetővé teszik fás szárú növények ültetését. A neszúri 16579/1 helyrajzi számú ingatlanon telepítésre került sor az alábbiak szerint:

A szórt elegyes telepítéssel akácfa (70%), nyárfa (20%) és kiegészítő csemeték (orgona, sajmeggy, zselnice meggy) kerültek kiültetésre. A fásítás nemcsak tájképileg lesz tetszetős, hanem a biodiverzitásra és környék vízháztartására is kedvezően hat- életteret biztosít a madaraknak (búvó-költőhely, táplálékforrás) illetve a terület hasznosítása, művelése is megvalósul és a későbbiekben a vágásérett fák szociális tűzifa alapanyagát is biztosítják.

Jelentősebb megvalósult fejlesztések

- Az Állat és Növénykert öko-turisztikai fejlesztésére TOP pályázat keretből. Az állatkert területén kialakításra került egy ökoturisztikai látogatóközpont valamint egy tematikus játszótér.
- Jászberény 401A erdőrészlet (1738 hrsz., 3,3409 ha) -elegyes kocsányostölgy állományának felújításának folytatása (gyomirtás, mechanikus kézi és gépi sor- és sorköz ápolás)
- Nepomuki Szent János szobor környezetének parkosítása

- Szabadtéri Színpad fejlesztésének megvalósulását követően a terület környezetének fejlesztése: rézsűs terület talajtakaró növényekkel (1900 db) és oszlopos tölgy ültetésével (20 db).
- Déryné utcában fém konténerek egynyári talajtakarókkal beültetése (3 db)

Feladatok:

- A város Gazdasági Programja alapján 2024-ig előirányzott szakterületi cél a meglévő régi játszóterek műszaki állapotának a felülvizsgálata, a felülvizsgálat eredményének a birtokában azok átalakítása, felújítása. További cél az összes játszótér bekerítése és vagyonvédelmi rendszer kialakítása, ivókutak és illemhelyek telepítése. Felmérést kell készíteni a balesetveszélyes fákról és gondoskodni kell azok kivágásáról, pótlásáról, és a veszélyes fák folyamatos, tervszerű gallyazásáról. Különös figyelmet kell szentelni az utcabútorok állapotára, azok folyamatos karbantartására. Célszerű a közterületek rendbetétele érdekében növénytelepítési tervet készíteni. A felújításba bevonni tervezett területek, épületek a következők: Ferencesek tere, Szentkúti tér, Margit-sziget, Conselve tér, Szabadság tér, Honvéd Jász kaszinó, Eördögh – ház, Városi Könyvtár.
- Mobil virágkonténerek kihelyezése a belvárosban (fém konténerek, virágoszlopok) opcionálisan okos megoldásokkal kiegészítve
- Automata öntözőrendszerek telepítése
- Zagyva melletti „kiserdő” egy részének előírt véghasználatának megvalósítása
- Terek, parkok felújítása (Kapitánykert, Testvérvárosok parkja)

4.6.8. Környezetbiztonság, környezet-egészségügyi helyzet

A település veszélyelhárítási tervei

A két legfontosabb terv a Vízkárelhárítási és vízminőség védelmi terv, illetve a Települési Veszélyelhárítási terv.

1. Települési Veszélyelhárítási terv

Jászberény katasztrófavédelmi besorolása

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény értelmében a korábbinál nagyobb hangsúlyt kapott a veszélyhelyzetekre való felkészülés mind országos, mind megyei, mind pedig települési szinten.

Az egyes veszély-, illetve katasztrófa-helyzetek hatékony megelőzése, az élet és anyagi javak megóvása érdekében az ország településeit az adott település vonatkozásában lefolytatott kockázatbecslési eljárást követően katasztrófavédelmi osztályokba kellett sorolni. Jászberény Város a 61/2012. (XII. 11.) BM rendelete alapján a **II. katasztrófavédelmi osztályba** került az alábbi indoklás szerint:

Veszélyeztető hatások értékelése

Jászberény veszélyeztetettsége több tényezőből tevődik össze:

- veszélyes áru szállítása (közúti, vasúti): A településen áthalad a 31. sz. és a 32. sz. másodrendű főútvonal és egy nagy forgalmat lebonyolító vasútvonal is, ezért számolni kell a veszélyes áruk szállítása során bekövetkező balesetek kockázatával is, ezen a téren a város közepes veszélyeztetettségű,
- árvízi-belvízi veszélyeztetettség: Jászberény város a Zagyva folyó jobb partján terül el, erősen veszélyeztetett ár-, illetve közepesen veszélyeztetett belvízi veszélyeztetés szempontjából,
- településen üzemelő veszélyes üzemek: a város területén elhelyezkedő nagyszámú ipari objektum miatt számolni kell a létesítmények általi veszélyeztető hatással, a veszélyes anyag szabadba kerülésének kockázatával,
- rendkívüli időjárási viszonyok (szél-hóvihar, jegesedés, felhőszakadás, aszály),
- földrengésveszély közepes kockázatú,
- egyéb eredetű veszélyek: felszíni és felszín alatti vizek sérülékenysége, a humán és az állatjárvány, a lakosság alapvető ellátását biztosító infrastruktúrák sérülékenysége.

A kockázatbecslést minden év szeptember 30-ig felül kell vizsgálni. A vonatkozó veszélyelhárítási tervek a jogszabályi környezetnek megfelelően átdolgozásra kerültek. A terv 2021 évi felülvizsgálata megtörtént.

4-22. táblázat: Veszélyeztető hatások priorizálása

Veszélyeztető hatások	Részsorolás eredményei	Priorizálási pontok	Priorizálási eredmény
Árvíz	II. osztály	9	1. Árvíz
elvíz	II. osztály	9	2. Belvíz
Helyi vízkár	II. osztály	9	3. Helyi vízkár
Rendkívüli időjárás	II. osztály	6	4. Rendkívüli időjárás
Földrengés	II. osztály	6	5. Földrengés
Küszöb érték alatti üzem	III. osztály	4	6. Küszöbérték alatti üzem
Humán járvány vagy járványveszély, valamint állatjárvány	III. osztály	4	7. Humán járvány vagy járványveszély, valamint állatjárvány
Felszíni és felszín alatti vizek sérülékenysége	III. osztály	4	8. Felszíni és felszín alatti vizek sérülékenysége
Más létesítmény (ipari, mezőgazdasági) általi veszélyeztető hatás, veszélyes anyag szabadba kerülésének kockázata	III. osztály	3	9. Más létesítmény (ipari, mezőgazdasági) általi veszélyeztető hatás, veszélyes anyag szabadba kerülésének kockázata
Veszélyes áruk szállítása	III. osztály	3	10. Veszélyes áruk szállítása
Lakosság alapvető ellátását biztosító infrastruktúrák sérülékenysége	III. osztály	2	11. Lakosság alapvető ellátását biztosító infrastruktúrák sérülékenysége

(forrás: Települési Veszélyelhárítási Terv)

➤ Ár- és belvíz, helyi vízkár

Jászberény város közigazgatási területén az árvízvédelmi művek tekintetében közvetlen árvízveszélyt okozó hiányosság nincs, azonban a fővédvonalak kiépítettsége jelentős hosszán nem éri el a rendeletben meghatározott magassági és keresztmetszeti előírás értékét.

Jászberény közigazgatási területén két kijelölt árvízi tároló található. Az 1999. és 2000. és 2010. évi árvízvédekezések során mindkét tároló megnyitásra került és szélsőséges árvízi helyzetben a későbbiek során is számolni kell azok igénybevételével, vagyis a terület ideiglenes elöntésével.

➤ Rendkívüli időjárás

Számolnunk kell a klímaváltozás következményeivel, elsősorban a lokálisan észlelhető csapadékhullások tekintetében.

Veszélyforrások:

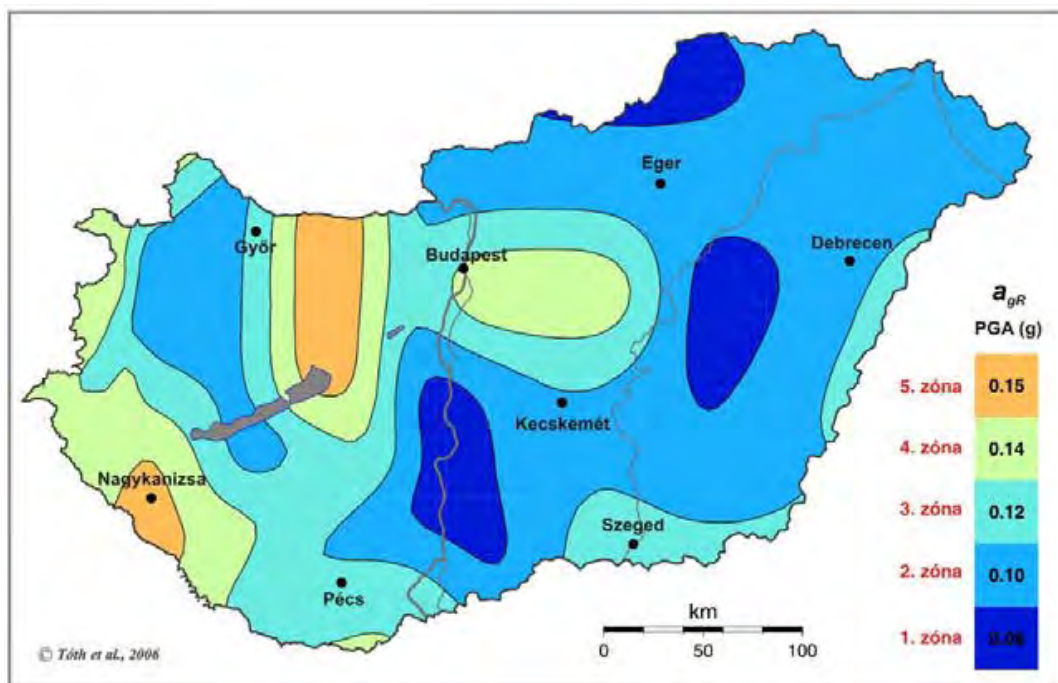
- több napon keresztül eső/hulló hó,
- hófúvás,
- szélvihar,
- tartós esőzések,
- extrém hideg/meleg.

➤ *Földrengés*

Magyarországon a földrengés tevékenység mérsékelt, évente átlagosan 5-8 olyan földrengés fordul elő, amelyet a lakosság már érzékel. Az épületkárokat okozó földrengések 10-15 évente fordulnak elő. Az eddigi adatok alapján sem a megyére sem Jászberényre nem jellemző olyan nagyságú földrengés, amely katasztrófa veszélyével fenyegetne.

Jász-Nagykun-Szolnok megyéhez legközelebbi földrengés forrásterület a Balatontól délre (DNy-ÉK-i) elhelyezkedő Kapos vonal menté, ahol az eddigi legsúlyosabb Mercalli-Sieberg skála szerinti 5-6° földrengés fordult elő.

Az alábbi térkép szerint a település egy esetleges földrengések következtében 50 év alatt, 10%-os meghaladási valószínűséggel, az alapkőzeten várható vízszintes gyorsulása 0,14 g (gravitációs gyorsulás) lenne. A település veszélyeztetettségi osztályba sorolás ebből a szempontból: II. osztály.

4-8. ábra: Magyarország szeizmikus zónatérképe

(forrás: <http://www.seismology.hu/index.php/hu/szeizmicitas/szeizmicitas-es-foeldrengesveszely>)

➤ *Ipari üzemek*

A város területén elhelyezkedő nagy számú ipari objektum miatt számolni kell a létesítmények általi veszélyeztető hatással, a veszélyes anyag szabadba kerülésének kockázatával.

A katasztrófavédelem nyilvántartása alapján a településen az alábbi veszélyes anyaggal foglalkozó üzemek működnek.

4-23. táblázat: Jászberényben üzemelő veszélyes üzemek

Név	Telephely	Típusa	Határozat száma
Electrolux Lehel Kft.	5100 Jászberény, Fémnyomó u. 1.	küszöbérték alatti	36600/1698-11/2016.ált.
Jász-Plasztik Kft.	5100 Jászberény, Necső telep 5.	felső küszöbértékű	36600/5147-10/2015.ált.

A Jász-Plasztik Kft. ezen jogszabályi besorolását a használt akkumulátorok újrahasznosítása miatt jelenlévő veszélyes anyagok mennyisége miatt kapta. Az üzemeltető által készített biztonsági dokumentáció időszakos felülvizsgálata 2021. évben megtörtént.

Az Electrolux Lehel Kft. gyár vezetősége 2019 szeptemberében jelentette be, hogy 2020-ban átszervezi gyártókapacitásait, fejleszti a nyíregyházi gyártási kapacitásokat és ezzel párhuzamosan leépíti a jászberényi termelési volument. Az átszervezéssel érintett jászberényi fagyasztóláda egység jelenleg nem üzemel.

➤ *Humán járvány vagy járványveszély, valamint állatjárvány*

Elsődlegesen az (Zagyva - folyó áradása után) ár- és belvizek esetében léphet fel az ivóvíz megfertőződésével a humán járványok jelentkezése. Ennél sűrűbb előfordulási lehetőséggel kell számolni a települések állatállományát és növényvilágát veszélyeztető járványokkal. A leggyakrabban előforduló járványként a baromfi és sertéspestis, illetve a száj- és körömfájás, valamint a mezőgazdasági kultúrákban jelentkező betegségek említhetők.

A 2020-as év azonban minden eddigi tapasztaltaktól eltérően merően más volt, mint az előző évtizedek bármelyik éve. Az egész világot, így hazánkat is érintve megjelent a COVID-19 járvány, mely járvány terjedésének megakadályozása érdekében országos szintű korlátozó intézkedések kerültek bevezetésre. Ilyen jellegű járványok jelentkezésére az előrejelzések szerint a jövőben is kell számítani.

➤ *Felszíni és felszín alatti vizek sérülékenysége*

A térség ivóvíz készlete felszín alatti vízből (mélységi, illetve parti szűrésű vízbázis) származik. A legnagyobb problémát az arzén, illetve ammónium határértéke jelenti, mivel a régi ivóvízszabványban megengedett érték (arzén tekintetében) ötszöröse az új határértéknek. Az ammónium tekintetében elfogadott tény, hogy a magyarországi mélységi vízbázisokban található ammónium nem szennyvíz eredetű, hanem természetes folyamatok eredményeként jelenik meg. Megjelenhet az ivóvíz bázis szándékos, vagy gondatlanságból bekövetkezett szennyezése, vízi műtárgyak károsodása. Ezek olyan rendkívüli események,

melynek során a szolgáltatott ivóvíz minősége az egészséget károsító mértékben romlik és fertőzésveszély, mérgezés veszély állhat elő.

- *Más létesítmény (ipari, mezőgazdasági) általi veszélyeztető hatás, veszélyes anyag szabadba kerülésének kockázata*

A település jellegéből adódóan, meghatározó szerepet tölt be a mezőgazdaság a település életében. Az utóbbi évek megnövekedett kemikália használata miatt nem gyakori, de akár súlyos következményekkel járó, lokálisan az élővilágra veszélyt jelentő haváriák előfordulhatnak.

Mivel a településre jellemző a mezőgazdaság, így elsősorban a nagy szárazság idején alakulhatnak ki tarlótüzek, melyek gyors terjedésüknél fogva veszélyt jelenthetnek a település adott részén lévő nagy kiterjedésű nádasra, tarlóra, valamint további következményként lakóépületekre is.

- *Veszélyes áruk szállítása*

A településen áthalad a 31.sz. és a 32. sz. másodrendű főútvonal ezért számolni kell a veszélyes áruk szállítása során bekövetkező balesetek kockázatával is.

- *Lakosság alapvető ellátását biztosító infrastruktúrák sérülékenysége*

Az áram-, gáz-, vízszolgáltatás nagy területet huzamosan érintő kimaradása komoly zavarokat okozhat. Ezek közül az *elektromos ellátó* rendszer meghibásodása a legveszélyesebb, mert maga után vonhatja több kommunális szolgáltatás megszűnését is. Korunk fejlett technikai világában kiemelt tényező a kommunikációs technológia, úgymint vezetékes- és mobiltelefon hálózatok, rádióhálózatok, Internet szolgáltatások zavara részleges vagy teljes leállása.

A Települési Veszélyelhárítási Terv készítésének folyamata 2014 évben lezárult, a terv a Katasztrófavédelem által elfogadásra került, mely munkát követően a polgári védelmi beosztások, illetve mozgósítási tervek is naprakészakké váltak.

A tervekben megfogalmazott feladatok nagy részben a belvízelvezető csatornák állapotának felmérésére, illetve az árvízvédelmi szempontból a város üzemeltetésében lévő nyárigát szakasz állapotának felülvizsgálatára és ellenőrzésére terjednek ki, továbbá a polgári védelmi szervezetbe beosztott személyek és technikai eszközök felülvizsgálatára.

A megfelelő humán erőforrás biztosítása céljából szintén minden településnek Polgári Védelmi Szervezetet kell fenntartani, akik a törvény értelmében kötelező jelleggel látják el a szolgálatot, Jászberény Városa a II. veszélyességi osztályba sorolás értelmében 300 főt köteles fenntartani.

2017 évben a közel 300 fővel rendelkező Polgári Védelmi Szervezet tagjai az Önkormányzat, a Katasztrófavédelem, a Közép-Tisza Vidéki Vízügyi Igazgatóság és a Magyar Mentőszolgálat által tartott felkészítésen vettek részt. A törvényi előírás szerint a polgári védelmi

kötelezettek számára három évente szükséges ezt megismételni, a következő felkészítés tervezett ideje 2020 novembere lett volna, ám a COVID—19 világjárvány okozta rendszabályok bevezetésével a felkészítést elmaradt, egy későbbi időpontban kerül majd megrendezésre. Jászberényben a köteles PV tagok száma 334 fő.

A 234/2011. (XI.10.) Korm. rendelet 76. § (1) bekezdés alapján a katasztrófavédelmi szempontból I. és II. veszélyességi osztályba sorolt településen a polgármesternek közbiztonsági referenst kell kijelölnie. Jászberény Város közbiztonsági referense a jogszabály szerint kijelölésre került, majd a 2012-ben lezajlott képzést követően felállt a közbiztonsági referens intézménye.

A polgári védelmi feladatok végrehajtását a Helyi Védelmi Bizottság illetékeségi területén a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Jászberényi Katasztrófavédelmi Kirendeltsége segíti.

A tervek aktualizálása helyszíni bejárást és egyeztetést követően minden év szeptember 30-ig lezajlik.

Az Megyei Védelmi Bizottság illetve a Helyi Védelmi Bizottság feladatkiosztásának megfelelően a település mindent megtesz a feladatok szakszerű és időben történő végrehajtásáért.

A település 10 db riasztóeszközzel rendelkezik, melyek a város különböző pontjain kerültek elhelyezésre. A riasztóeszközök felmérését a Katasztrófavédelem által illetve önállóan is minden évben elvégzi az Önkormányzat, az eszközök karbantartása folyamatos.

Rendkívüli téli időjárásra történő felkészülés keretében végrehajtott feladatok értelmében a hóhelyzetre való felkészítést a JVV NZrt. végzi.

2. Vízkárelhárítási és Vízhősziget Védelmi Terv

A Vízkárelhárítási terv kidolgozása a KÖTIVIZIG (Közép-Tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság) koordinálásával történt.

Jászberény város közigazgatási területén az árvízvédelmi művek tekintetében közvetlen árvízveszélyt okozó hiányosság nincs, azonban a fővédvonalak kiépítettsége jelentős hosszban nem éri el a rendeletben meghatározott magassági és keresztmetszeti előírás értékét. Az árvízvédelmi fővédvonal előírás szerinti kiépítési szintje MÁSZ + 1 m. A fővédvonalak fejlesztése a KÖTIKÖVIZIG középtávú fejlesztési programjában szerepel. A földtöltések fejlesztése azok magasításával és keresztmetszetük növelésével jár majd.

Jászberény közigazgatási területén két kijelölt árvízi tároló található, a Jászteleki és a Borsóhalmi tároló.

5. ELŐZŐ KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM EREDMÉNYEINEK KIÉRTÉKELÉSE

5-1. táblázat: Előző tervezési periódus eredményeinek értékelése

Ssz.	Megnevezés	Felelős	Megtörtént intézkedések	Cél teljesülése
I. Vízvédelem és fenntartható használat				
Ivóvíz				
1	Ivóvíz-hálózat műszaki felmérése, tisztítása, az egyes műtárgyak és hálózat javítása	Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.	rendszer évi 2 mosatása karbantartások elvégzése	folyamatos
2	Vezetéki rekonstrukciók megvalósítása	Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.	csőtörések folyamatos javítása azbesztcement vezetékek kiváltása folyamatos	folyamatos, további intézkedéseket igényel
3	A hálózat működésének folyamatos nyomon követése	Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.	rendszeres vízminőség ellenőrzések	folyamatos
Csapadékvíz				
4	Bel- és csapadékvíz-elvezető művek fejlesztése	JVV NZrt.	csatornaépítések	részben megvalósult, folyamatos intézkedéseket igényel
5	Csapadékvíz elvezető művek karbantartása, felújítása	JVV NZrt.	zárt szakaszok rendszeres mosatása nyílt medrű szakaszokat rendszeres fűnyírással és	folyamatos

Ssz.	Megnevezés	Felelős	Megtörtént intézkedések	Cél teljesülése
			szükség szerinti kotrása áteresztő csövek mosatása karbantartások hibabejelentések alapján elvégezve	
6	A Városi-Zagyva illegális szennyvíz bevezetéseinek felderítése	JVV NZrt.	kritikus helyek kijelölése megtörtént, műszeres vizsgálat szükséges	részben teljesült
7	A belvízelvezető művek feliszapolódásának megakadályozása, gyomnövényektől való megtisztítása.	JVV NZrt.	rendszeres karbantartás megtörténik (Kaszálás, gaztalanítás, iszapoltás)	folyamatos
8	A csapadékvíz szennyvízcsatornába történő szabálytalan bekötéseinek felderítése füstöléses eljárással	JVV NZrt.	ütemterv készült, végrehajtása folyamatban	részben teljesült
9	Az engedély nélküli felszínelatti vízkitermelés megszüntetése, ugyanezen rétegek szennyező forrásainak felderítése és a veszélyeztetés megszüntetése	Önkormányzat	Folyamatos ellenőrzése a vízkivételeknek	folyamatban
II. Talajvédelem				
1	Egyedi termékek termelésének preferálása (zöldség- és gyümölcssteriletek, vetőmagtermesztés, gyógynövény-termesztés).		termelői piac létesítése	megvalósult
2	Erdőterület, zöldfelület további növelése	JVV NZrt.	telepített erdő erdészeti munkáinak elvégzése megtörtént	folyamatos
3	Új erdőtelepítési lehetőségek vizsgálata	Önkormányzat	konkrét terület kiválasztása és geodéziai bemérése megtörtént, telepítése folyamatban	teljesült
III. Települési közszolgáltatások és környezetvédelem				
1	Szennyvízcsatornára való rákötési arány növelése	TRV Zrt.	Ösztönző rendszer kialakítása, évente történnek új csatlakozások	folyamatos

Sz.	Megnevezés	Felelős	Megtörtént intézkedések	Cél teljesülése
2	Csatornahálózat működésének nyomon követése	TRV Zrt.	A csapadékvíz szennyvízcsatornába történő szabálytalan bekötéseinek felderítése ütemterv készítése megtörtént Panaszok alapján hibaelhárítás folyamatos végzése Szennyvízátemelő szivattyúk felújítása és pótlása Rendszeres karbantartások megtörténnek	folyamatos
3	Fejlesztési koncepció kialakítása	Önkormányzat, TRV Zrt.	Szennyvízhálózat kiépítési lehetőségek vizsgálata megtörtént	folyamatban van
IV. Hulladékgazdálkodás				
1	A házi és helyi komposztálási technológiák megismertetése a lakossággal	Önkormányzat, JVV NZrt.	Komposztálást népszerűsítő ismertető anyag készült Rendezvényeken komposztálás népszerűsítése Lakosság komposztáló edényzettel ellátása (2000 db)	teljesült
2	A fogyasztás mérséklését ösztönző kampányok folytatása	Önkormányzat, JVV NZrt.	Rendszeres kampányok, tájékoztatók szervezése	teljesült, folyamatos
3	A gyártói felelősségi körbe tartozó hulladékok (csomagolóanyag, akkumulátor, elem, elektronikai hulladék, gumibroncs) lakossági begyűjtő rendszerének fejlesztése	JVV NZrt.	Hulladékdudvarban leadhatók	teljesült
4	A biohulladék elkülönített gyűjtésének megoldása	JVV NZrt.	Zöldhulladék házhoz menő gyűjtése megvalósult	teljesült
5	A papír és biohulladékok eltérítése a lerakástól	JVV NZrt.	Szelektív hulladékgyűjtés rendszere kiépítésre került	teljesült
6	Az illegális hulladéklerakás megakadályozása	JVV NZrt.	Szerződés alapján a szolgáltató folyamatosan végzi az illegális hulladéklerakások felszámolását ITM pályázaton támogatás szerzése az illegális	teljesült, folyamatos

Ssz.	Megnevezés	Felelős	Megtörtént intézkedések	Cél teljesülése
			hulladéklerakók felszámolására, közel 60 t hulladék begyűjtése	
7	Köztisztaság-védelem fejlesztése	JVV NZrt.	Takarítási világnap akció szervezése Nyílt napok szervezése a hulladékudvaron	teljesült
8	Lakossági veszélyes és elektronikai hulladékgyűjtési akció megszervezése	JVV NZrt.	Külön intézkedés nem történt, hulladékok hulladékudvarban leadhatók	részben teljesült
9	A lakosság zöldhulladék gyűjtésére alkalmas zsákkal való ellátása	JVV NZrt.	Házhoz menő zöldhulladék gyűjtése megvalósult.	teljesült
10	Lomtalanítási akció szervezése évente	JVV NZrt.	Évente 1 alkalommal lomtalanítási akciót szervez a szolgáltató	teljesült
11	Városi kommunális hulladéktömörítő telep létrehozása	JVV NZrt.	telep kiépítése megtörtént	teljesült
12	Városi zöldhulladék komposztáló telep építése	JVV NZrt.	konkrét intézkedés nem történt	nem teljesült
13	Felhagyott hulladéklerakó területén monitoring tevékenység végzése	JVV NZrt.	Monitoring tevékenység évi rendszerességgel elvégzésre kerül.	teljesült, folyamatos
V. Környezetbiztonság				
1	A védekezésben együttműködő szervek kapcsolatának javítása	Önkormányzat	Közbiztonsági referens kijelölésre került, oktatása megtörtént Polgári Védelmi Szervezet a szükséges létszámmal felállt Védekezésben együttműködő szervezetek feladatkörei lefektetésre kerültek	teljesült
2	Veszélyhelyzeti tervek rendszeres felülvizsgálata	Önkormányzat	Tervek rendszeres felülvizsgálata, aktualizálása megtörténik	teljesült

Ssz.	Megnevezés	Felelős	Megtörtént intézkedések	Cél teljesülése
VI. Környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése				
1	Helyi szabályozások felülvizsgálata, környezeti szempontok beemelése	Önkormányzat	Szabályzatok aktualizálása folyamatos, környezeti szempontok érvényre jutnak	teljesült
2	Az oktatási intézményekben környezeti nevelési tevékenység végzése	Önkormányzat, oktatási intézmény	Környezetvédelmi napok, témahetek, versenyek, hulladékgyűjtés, erdei iskola formájában intézményenként részletesen dokumentálva megvalósult. Tananyagba beépültek a környezetvédelmi szempontok.	teljesült
3	A közintézmények környezettudatos működésének megtervezése és kialakítása (pl: energiatakarékos megoldások, szelektív hulladékgyűjtés, stb.)	Önkormányzat, oktatási intézmény	Iratmegsemmisítő gépek, szelektív szemetesek, palackprések alkalmazása a Polgármesteri Hivatalban óvodák víztakarékos vízadagolókkal való felszerelése (104 db)	részben megvalósult
4	Civil környezetvédelmi szerveződések támogatása	Önkormányzat	Természet- és Környezetvédelmi Tudományos Diákszimpózium támogatása További támogatások nyújtása civil szervezeteknek (költségvetésben elkülönített forrás)	teljesült
5	Környezettudatosság erőteljes megjelenítése a helyi médiában	Önkormányzat, szolgáltatók	Lakosság rendszeres tájékoztatása a környezeti kérdésekkel kapcsolatban	folyamatos
6	A környezettudatosság és fenntarthatóság elveinek beépítése a helyi szabályozási folyamatokba	Önkormányzat	Szempontok beépítésre kerülnek	folyamatos
7	Helyi termékek, ökögazdálkodásból származó termékek piacának ösztönzése, figyelemfelkeltés	Önkormányzat	Pályázat kiírása agrárgazdasági gazdálkodók számára (2 körben 8 nyertes pályázat, 7,9 millió Ft támogatás) Jász Piacért Egyesület részére 50 asztal biztosítása a	teljesült

Ssz.	Megnevezés	Felelős	Megtörtént intézkedések	Cél teljesülése
			piacon, amin helyi őstermelők árúsíthatnak Biogazdálkodás keretében homoktövis termesztése az Önkormányzat által	
8	Helyi média anyagának alakítása, befolyásolása, a környezeti értékek megjelenítése céljából (helyi újság, rádió, TV)	Önkormányzat, JVJ NZrt.	Városi hetilapban, Jászkürt Újságban, BerényCafé internetes portálon, Trió Rádióban, Jászsági Térségi TV-ben riportok tájékoztatók adása Lakosság folyamatos tájékoztatása (hulladékgyűjtés, komposztálás, egyéb környezetvédelmi ügyek)	teljesült, folyamatos
9	Helyi tájékoztató anyagok létrehozása, lakossághoz történő eljuttatása, a helyi környezet állapotáról.	Önkormányzat	Környezetvédelmi program időarányos végrehajtásáról beszámoló készítése, nyilvánossá tétele	teljesült
10	Ügyfélbarát ügyintézés	Önkormányzat	E-ügyintézés megvalósult	teljesült
11	Rendezvényeken környezeti tudatformálás	Önkormányzat	Állatkertben megrendezésre kerülő környezetvédelmi programok Környezetvédelmi díjak átadása	teljesült
12	Környezettudatos technológiák alkalmazása	Önkormányzat	Elektromos töltőállomás létesítése, csapadékvíz gyűjtő csiszternák telepítése	teljesült
13	Kerékpár használat és közösségi közlekedés támogatása	Önkormányzat	Kerékpározás népszerűsítésére akciók szervezése Autómentes nap akcióhoz való csatlakozás Kerékpárutak építése	teljesült
VII. Települési környezetminőség				
1	Az önkormányzati tulajdonú épületállomány adatainak nyilvántartása, és az erre épülő karbantartások, felújítások megtervezése és végrehajtása.	Önkormányzat	Épületek adatairól készült nyilvántartás, karbantartások a rendelkezésre álló források függvényében valósulnak meg. Karbantartások elvégzése folyamatos	teljesült, karbantartás folyamatos

Ssz.	Megnevezés	Felelős	Megtörtént intézkedések	Cél teljesülése
			<p>Jász Múzeum kialakítása (tanulmánytár, múzeumpedagógiai oktatótér és oktatóterem kialakítása)</p> <p>Kígyó utca 12 szám alatti népi lakóház felújítása – A helyi védettség alatt álló önkormányzati tulajdonú ingatlan épületének felújítása az alábbiak szerint valósult meg: A munkálatok több elemét autentikusan egyedileg kézzel készítették el, például több asztalosmunkát, valamint a tető náddal való fedését. Az épületen teljes külső és belső felújítást végeztek, és új melléképületeket is építettek. Korszerű, energiatakarékos fűtési rendszerrel, vizesblokkal, akadálymentes mellékkelhellyel látták el a házat. Az udvar is megszépült, egy részét befűtesítették, a többi szilárd burkolatot kapott, ahol hagyományőrző kukoricagóré és gémeskút-imitáció is helyet kapott.</p> <p>Jász Látogatóközpont felújítása és átalakítása Ifjúsági Közösségi térré –Az EFOP-1.5.3-16-2017-00019-es azonosító számú, „Humán szolgáltatások fejlesztése a Jászberényi kistérségben” című pályázat keretében 2020. májusában átadásra került a Kossuth L. u. 58. szám alatt található épület, mely korábban Jász Látogatóközpont néven a Jászkiút újság szerkesztőségének irodaépületeként funkcionált. Tekintettel arra, hogy az épület az irodai funkció okán nem volt teljes mértékben kihasználva, így kiváló lehetőséget adott egy multifunkcionális közösségi tér létesítésére. Az épületben jelenleg elsősorban a fiataloknak szervezett ifjúsági programok kerülinek megrendezésre, azonban jelen</p>	

Ssz.	Megnevezés	Felelős	Megtörtént intézkedések	Cél teljesülése
			vannak a változatos korosztály számára nyújtott szolgáltatások úgymint az álláskeresési klub, az egyéni tanácsadások, a pályorientációs tanácsadás, valamint a gyermeknevelési tanácsadás is. A multifunkciós közösségi tér három fő helyiséggel rendelkezik: egy nagyobb előadóterem, egy kisebb iroda, valamint egy csoportfoglalkozások megtartására alkalmas szoba. Az udvaron fedett pergola áll rendelkezésre a szabadtéri rendezvények lebonyolítására, mely a kora tavaszi és késő őszi időszak között folyamatosan használatban van. Főnix Műhelyház belső felújítása, nyílászárók cseréje Roomli – kreatív alkotók boltjának kialakítása a Lehel vezér tér 33-ban. Székely Mihály Szabadtéri Színpad felújítása, környezetének rendezése	
2	Környezetbarát építési anyagok, folyamatok, technológiák előnyben részesítése az önkormányzati beruházások során	Önkormányzat	Új bölcsőde építésekor előnyben részesültek a környezetbarát technikák, kiemelten az energetikai fejlesztések terén. Szivárvány Óvoda energetikai korszerűsítése, akadálymentesítés megvalósítása	teljesült
3	Zöldterület növelés, fejlesztés	Önkormányzat, JVV NZrt.	Ferencesek tere felújítása Hatvani úti kerékpáros pihenő kialakítása Zöld város kialakítása – TOP projekt (főtér)	megvalósult, folyamatos
4	Helyi védetté nyilvánítások lebonyolítása	Önkormányzat	megtörtént	teljesült

Ssz.	Megnevezés	Felelős	Megtörtént intézkedések	Cél teljesülése
5	Helyi gazdálkodók tájékoztatása a támogatásokhoz való hozzájutáshoz	Önkormányzat	megtörtént	teljesült
6	Településfejlesztési és - rendezési tervek felülvizsgálata	Önkormányzat	megtörtént, ITS kidolgozás alatt	teljesült, folyamatban van
7	A zöldfelületek védelmének erősítése (parkőri, mezőri, stb. tevékenység).	Önkormányzat	mezőőri szolgálat felállt	teljesült
8	Lakosság és intézmények bevonása a települési zöldfelületek tervezésébe és fenntartásába	Önkormányzat, civil szervezetek	Civil egyesületek aktív részvétele a városzépítő tevékenységekben Tárházak számára „Közösségi funkciójú zöldfelület fejlesztési pályázat” hirdetése, támogatások nyújtása	teljesült
9	Ökoturisztikai fejlesztések, pl. a felhagyott agvagybánya tavak revitalizációja	Önkormányzat	Állatkertnél ökoturisztikai központ létesítése	részben teljesült
10	Vasas Horgászto és környékének rekreációs célú fejlesztése	Önkormányzat	Konkrét intézkedés nem történt	nem teljesült
VIII. Az emberi egészség védelmének környezeti lehetősége				
A település levegőminőségének javítása				
1	A Jászberényt elkerülő út III. üteme megvalósítása.	Önkormányzat	Kivitelezés 2020. évben elkezdődött, várható befejezés 2022.	folyamatban
2	Fő közlekedési utak mentén az imissziós légszennyezettség mértékének megismerése	Önkormányzat	Mobil mérőállomás évi kétszer méri a légszennyező anyagokat	teljesült
3	A helyi levegőtisztaság-védelem érdekében megfelelő kommunikáció	Önkormányzat	„Tisztább levegőt!” interjú készítése „Fűtsünk okosan” cikk Parlagfű mentesítésről tájékoztató cikk Európai Mobilitási Hét, Autómentes nap akciókhoz csatlakozás	teljesült

Ssz.	Megnevezés	Felelős	Megtörtént intézkedések	Cél teljesülése
Zaj- és rezgés elleni védelem				
4	A település útjainak tehermentesítése a környezeti terhelés csökkentése érdekében	Önkormányzat	Elkerülő út III. szakaszának kiépítése 2022-ben befejeződik Forgalmi rend felülvizsgálati dokumentáció készült	folyamatos
5	A jegyzői hatáskörbe tartozó zajos tevékenységek kezelése	Önkormányzat	Lakossági panaszok kivizsgálásra kerültek, a szükséges intézkedések megtörténtek	teljesült, folyamatos
6	Épületen belüli nagy csillapítású hangszigetelések alkalmazása	Önkormányzat	Konkrét intézkedések nem történtek	nem teljesült
Egyéb intézkedések az emberi egészségvédelem érdekében				
7	Fásítás a legnagyobb kitettséggel rendelkező helyszíneken	Önkormányzat, JVV Zrt.	Folyamatos fatelepítések történnek a belterületi részekben önkormányzattal egyeztetett terv szerint Csemetekert fenntartása	teljesült, folyamatos
8	Tájékoztatás hőségriadó esetén	Önkormányzat	Helyi médián keresztül teljesült	teljesült
9	A parlagfű borított terület felátarása, a védekezés elmulasztásához kapcsoló hatósági intézkedések fogantatosítása	Önkormányzat	Rendszeres intézkedések történnek Bejelentővonal üzemeltetése folyamatos	teljesült, folyamatos
10	Fürdőszolgáltatások minőségének nyomon követése	Önkormányzat, üzemeltető	Fürdővíz minőségének rendszeres ellenőrzése	teljesült, folyamatos
11	Forgalmas helyeken a klímavédelmi intézkedések megtétele	Önkormányzat	Párapapuk kihelyezése	részben teljesült
12	Közterületi hőszigetelés azonosítása, ezeken a területeken árnyékolt pihenőhelyek, párapapuk és ivókutak kialakítása	Önkormányzat	Párapapuk telepítése a városközponti részekben megtörtént	teljesült
13	Lakosság tájékoztatása rendszeresen, illetve rendkívüli események idején	Önkormányzat, szolgáltatók	Helyi médiában lakosság tájékoztatása rendszeresen megtörténik az aktuális eseményekről.	teljesült, folyamatos
14	Sport és rekreáció számára alkalmas területek kialakítása	Önkormányzat,	Játszóterek karbantartása, felújítása, új játszóterek	teljesült

Ssz.	Megnevezés	Felelős	Megtörtént intézkedések	Cél teljesülése
		JVV Zrt.	kialakítása Margit-szigeten sportpark létesítése Szántai kert fejlesztése	
Energiagazdálkodás				
15	Az intézmények energiahatékonyságának növelése, komplex energetikai korszerűsítése (fűtési, hűtési és világítási rendszerek modernizálása, épületszigetelés).	Önkormányzat	Éves jelentésekben részletesen felsorolásra kerültek az intézmények (iskolák, óvodák, közintézmények, piac), melyek energetikai korszerűsítése megtörtént	teljesült, folyamatos
16	Megújuló Energiahordozó Program helyi kidolgozása (helyi megújuló erőforrások, biomassa, nap-, szél-, geotermikus energia felhasználása.)	Önkormányzat	Megújuló energia hasznosításával kapcsolatban fejlesztések történtek, konkrét program kidolgozására nem került sor	részben teljesült
Közelekedés				
17	Fenntartható közlekedésszervezés	Önkormányzat	Forgalmi rend felülvizsgálati dokumentáció készült, szükséges intézkedések meghatározva	folyamatban
18	A közösségi közlekedési rendszer infrastruktúrájának, állapotának javítása, a szolgáltatási színvonal fejlesztése	Önkormányzat, szolgáltató	Rendszeres karbantartások történnek a szolgáltatás színvonalának megőrzése érdekében, nagyobb fejlesztések forráshiány következtében nem valósultak meg	nem teljesült
19	A meglévő közlekedési infrastruktúra környezetbarát átalakítása	Önkormányzat, szolgáltató	Elektromos töltőállomás létesítése a Szőlő utcában Kerékpárút fejlesztések - Gyöngyösi út – Lehel vezér tér (32. számú főút) (Rác Aladár utca –Megyeház utca közötti szakasz) - Nádor utcai kerékpárút szakasz meghosszabbítása - Kórház-Rét-Szent Imre hercegút szakasz:	részben teljesült

Ssz.	Megnevezés	Felelős	Megtörtént intézkedések	Cél teljesülése
			<p>Kórház – Rét utca</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mária utca, Szelei út - Vásártér utca és Jász-Plasztik Kft. bekötő útja között vezetett kerékpárút 	
20	Kerékpár-hálózat fejlesztése további pályázati formák igénybevételeivel	Önkormányzat	Több szakaszon kiépült a tervezési időszak alatt új kerékpárút, a hálózat további fejlesztése szükséges, TOP PLUSZ projektek keretében fejlesztési cél	teljesült, folyamatban
21	Parkolók létesítése	Önkormányzat	<p>Fürdő utcai 44 állásos parkoló kialakítása, Thököly úti parkoló kialakítása, Palotásy János utcába parkolók kialakítása</p> <p>Apponyi téri (társasház mögötti) parkoló felújítása, Kerekudvari út mellett parkolók kialakítása</p> <p>Szőlő utcai parkolók kialakítása</p> <p>Vörösmarty utcában, a Szakközépiskola előtt parkolók kiépítése</p>	folyamatban

6. SWOT ELEMZÉS

A SWOT elemzés egy a stratégiai kérdésekkel kapcsolatos döntéseket segítő elemzési módszer. A SWOT analízis klasszikus értelmezésében az Erősségek-Gyengeségek tényező-páros a belső tényezőket, míg a Lehetőségek-Veszélyek páros a külső tényezőket elemzi. A belső tényezők esetén az ide tartozó jellemzőkre, azok alakulására a település saját intézkedéseivel hatással lehet, így a későbbiekben befolyásolni tudja az elemzés idején rögzített állapotot. A külső tényezőkre a település önmagában viszonylag kis befolyással rendelkezik.

A SWOT elemzés eredményét a 6-1. táblázat foglalja össze.

6-1. táblázat: SWOT elemzés

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> • a város környezeti állapota általánosságban jónak minősíthető • környezeti nevelési programok folyamatosan megvalósulnak • kiépített közműhálózatok • javulnak a környezeti információkhoz való hozzáférés feltételei, az elektronikus ügyintézés feltételei • értékes táj, környezet, a település környezetében számos Natura 2000 terület és az Ökológiai Hálózat elemei is megtalálhatók • természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatvilág • nagyforgalmú közút stratégiai zajtérképezése elkészült • jelentős kulturális hagyományok • jó közúti kapcsolatok • ipari hagyományok • a település közelében regionális hulladéklerakó működik, a lakossági szilárd hulladék környezetkímélő szigetelt lerakóba jut. • működik a szelektív hulladékgyűjtés a településen • természetes vízfolyással rendelkezik. • jelentősek a természetvédelmi, és turisztikai értékek. • építészeti, kulturális értékek • Környezetvédelmi Alappal rendelkezik • jelentős napenergia potenciál • jelentős felszín alatti vízkészlet • kerékpáros közlekedés szempontjából kedvező fekvés 	<ul style="list-style-type: none"> • természeti adottságok kihasználatlansága • lakossági gyakran nem rendelkezik az életmódváltáshoz szükséges feltételekkel • megújuló energiák kihasználatlansága • illegális hulladéklerakás jelentős problémát okoz • a településközponton áthaladó 31-es és 32-es számú főközlekedési út zaj-és lég szennyezése • a területen található csapadékvíz-elvezető csatornák egy része rendezetlen • környezettudatos szemlélet hiánya a társadalom egy részében. • a burkolt utak állapota, minősége több esetben nem kielégítő. • a település területe felszín alatti vizek szempontjából érzékeny területen található • felszíni vízkészlet szennyvízzel való szennyezettsége időszakosan • városi zöldterület nagysága alacsony
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> • a környezetvédelmi, és komplex turisztikai célokat támogató hazai és EU politika • a kistérség együttműködésének javítása helyi és interregionális szinteken is • épített és természeti értékek • ökológiai adottságoknak legjobban megfelelő talajhasználat bővítése. • a település jelentős természeti értékekkel bír (turizmus, környezetnevelési programok, erdei iskolák, lovas turizmus, vízi turizmus, zöldszturizmus megvalósítása). • a közösségi és a kerékpáros közlekedés jogi és gazdasági eszközökkel való ösztönzésében számos lehetőség rejlik. • zöldfelület-fejlesztés, - rendezés. • környezetbarát energiaforrások (napenergia, talajhő, stb.) használata, azok használatának propagálása • tömegközlekedés fejlesztése (járművek és hálózat) • ökoturizmus fejlesztése • okos város megoldások terjedése • erdősültség növelése 	<ul style="list-style-type: none"> • állandóan változó magyar szabályozórendszer miatt a stratégiai szintű hosszú távú tervezési folyamatok visszaszorulnak • pénzhiány miatt (saját erő) a környezetvédelmi beruházások háttérbe szorulhatnak. • éghajlatváltozás kedvezőtlen környezeti, egészségügyi hatásai • emelkedő fogyasztási igények növekvő hulladékkibocsátást és energiafelhasználást indukálnak • árvízi és belvízi veszélyeztetettség • egyre növekvő vízigény • közlekedési, szállítási forgalom növekedéséből eredő negatív környezeti hatások • veszélyes ipari üzemek általi kockázatok • pandémia kialakulásának kockázata • a turizmus fejlesztésének hatására megnő a környezetszennyezés.

7. KÖRNYEZETI CÉLKITŰZÉSEK 2022-2027 IDŐSZAKRA

Az állapotfelmérés és helyzetértékelés segítségével megállapíthatók azok a feladatok, amelyeket a város területén javasolt megvalósítani annak érdekében, hogy a környezet állapota a kívánt célkitűzéseknek megfeleljen.

A Jászberényben tervezett környezetvédelmi fejlesztéseket szükséges az országos célokhoz hozzárendelni, így elemezhetővé válik, hogy az adott fejlesztés mely országosan kitűzött cél megvalósításához járul hozzá.

A Települési Környezetvédelmi Program átfogó és stratégiai célkitűzései összhangban vannak a Nemzeti Környezetvédelmi Program céljaival.

A program átfogó célkitűzése:

- hozzájárulni a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához

Stratégiai célkitűzések:

- Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése
- Természeti értékek és erőforrások védelme, helyreállítása, fenntartható használata
- Az erőforrás-takarékosság és a hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése

Horizontális célkitűzések:

- A társadalom környezettudatosságának növelése
- Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képesség erősítése

Az egyes stratégiai területek 2022-2027 tervezési periódusra megfogalmazott konkrét célkitűzéseit a stratégiai célkitűzések szerinti bontásnak megfelelően ismertetjük. Megjegyzendő azonban, hogy a kitűzött stratégiai célok teljesülése túlnyúlik egy adott tervezési cikluson, tehát a Környezetvédelmi Program időszakos értékelésénél a folyamatokat és tendenciákat kell figyelembe venni.

7.1. Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése

7.1.1. A település levegőminőségének javítása

A 2021–2026 közötti időszakra szóló, jelenleg jóváhagyásra váró Nemzeti Környezetvédelmi Program – szerint, hazánkban a környezeti levegő nemzetközi összehasonlításban közepesen szennyezettnek tekinthető. Hazánkban a kén-dioxid (SO₂) kibocsátás meghatározó forrása a lakossági fűtés és az energiatermelés, a nitrogén-oxidok (NO_x) legnagyobb része a közlekedésből kerül a levegőbe, a nem metán illékony szerves vegyületek (NMVOC)

kibocsátásáért gyakorlatilag az összes szektor felelős, a környezeti levegőben lévő ammónia (NH₃) pedig a mezőgazdasági tevékenység eredménye. Az utóbbi években a fokozottabb egészség kockázatra való tekintettel a kisméretű aeroszol részecske (PM₁₀, PM_{2,5}) szennyezettség került a levegőminőségi szabályozás középpontjába. A kisméretű részecske emisszió főként a lakossági fűtéshez köthető. Ezzel kapcsolatban fő kihívást a lakossági tüzelőberendezésekből, illetve az avar és a kerti hulladék égetéséből származó részecske kibocsátás csökkentése jelenti.

Az életminőség javításának fontos eszköze a levegőminőség folyamatos javítása. A légszennyezettség kialakulásának megelőzése a legalkalmasabb módszer a terhelés csökkentése érdekében, ezért minden tevékenységet úgy kell megtervezni és megvalósítani, hogy a levegőterhelés, a szennyezőanyagok kibocsátása a lehető legkisebb mértékű legyen.

A Nemzeti Környezetvédelmi Programban megfogalmazott önkormányzati feladatok:

- A lakossági (szilárd) tüzelésből eredő kibocsátások mérséklésének elősegítése.
- Szmogriadó tervek készítése, rendszeres felülvizsgálata.
- A lakosság rendszeres tájékoztatása a település levegőminőségének állapotáról, szemléletformálási kampányok szervezése (helytelen fűtési technika levegőminőségre gyakorolt káros hatásairól).
- A lakosság rendszeres tájékoztatása a fűtéskorszerűsítést, energiatakarékosságot támogató lakossági pályázatokról.

A Települési Környezetvédelmi Programban meghatározott célkitűzések:

- A levegőminőség javítása, állapot romlásának megakadályozása az ipari, lakossági, települési és közlekedési eredetű légszennyező anyag kibocsátások csökkentésével
- Települési levegő minőségének ellenőrzése
- A lakosság rendszeres tájékoztatása a település levegőminőségének állapotáról
- A vegyes-és széntüzelésű berendezések visszaszorítása, korszerűbb eszközökre cseréjének támogatása
- Közlekedési eredetű legszennyezés csökkentése
- Közösségi közlekedés népszerűsítése
- A kerti zöldhulladék rendszeres elszállításának folytatása (égetéses emisszió csökkentése)
- Zöldfelületek nagyságának további növelése
- A helyi levegőtisztaság-védelem érdekében megfelelő kommunikáció folytatása

A szakterületi célkitűzésekkel kapcsolatban megfogalmazott konkrét fejlesztési javaslatok:

- Jászberényt elkerülő út III. üteme kivitelezés befejezése, a belváros teherforgalmának megszüntetése, csökkentése
- Kerékpárutak építése, kerékpározás ösztönzése
- Tájékoztató kampány a lakosság részére a helyes fűtési gyakorlatról (ideális szobahőmérséklet, megfelelő fűtésszabályozás, kályhákban, kandalókban, kazánokban tüzelőanyagként nem használható anyagok)
- Önkormányzati Parlagfű Bejelentő Rendszer korábbi gyakorlatnak megfelelő működtetése
- Zöldtetők, zöldfalak fejlesztési lehetőségeinek feltérképezése a városban
- Illegális égetés (pl. légszennyező fűtési rendszer, zöldhulladék égetés) észlelés bejelenthetőségének megteremtése, ellenőrzési, hatósági, szankcionálási hatáskör kialakítása

7.1.2. Zajterhelés csökkentése

Az EU tagországokhoz hasonlóan Magyarországon is nőtt a zajforrások száma, valamint az általuk kibocsátott zaj zavaró hatása. A zajforrások alapvetően három kategóriába sorolhatók: közlekedési, ipari és szórakoztató létesítmények zaja. Eddigi erőfeszítések ellenére továbbra is a közlekedés maradt zajvédelmi szempontból az egyik legtöbb gondot okozó tevékenység. A probléma kezelése érdekében a 3 millió jármű/évnél nagyobb forgalmú országos közutakra, valamint a 30 000 szerelvény/évnél nagyobb forgalmú vasútvonalakra stratégiai zajtérképek készültek. Ez a közlekedési zajra vonatkozó zajtérkép készítés és intézkedési terv kidolgozás érintette Jászberény városát is. A felmérés célja az aktuális zajhelyzet értékelése, a jövőbeli zajhelyzet előrejelzése, az érintett lakosok számának meghatározása, valamint az intézkedési terv megalapozása volt.

Fontos megjegyezni, hogy a hosszú időn keresztül jelentős zajhatásnak kitett személyeknél a hallási problémákon túl akár keringési betegségek is felléphetnek. A zajos környezet továbbá nehezíti a koncentrációt, befolyásolja az alvásminőséget, így teljesítménycsökkenéshez, valamint az életminőség romlásához vezet. Ezért az intézkedési tervben kijelölt jelentős zajterheléssel területeken mindenképpen szükség van zajscsökkentési intézkedések meghozatalára.

A településeken a lakosság számára veszélyes vagy károsító zajterhelések csökkentését aktív vagy passzív módon, különböző műszaki megoldással, adminisztratív eszközzel, illetve ezek kombinált alkalmazásával lehet biztosítani. Új létesítmények esetében rendkívüli fontossággal bír a zajvédelmi szempontok figyelembevétele már a tervezés során. A településrendezés eszközei is hosszú távon determinálják az érintett lakosság zajterhelési viszonyait.

A Nemzeti Környezetvédelmi Programban megfogalmazott önkormányzati feladatok:

- A stratégiai zajvédelmi intézkedési tervek elkészítése, felülvizsgálata és szükség szerinti módosítása. Az intézkedési tervek megvalósítása.

- Zajcsökkentést célzó intézkedések megtétele a 100 000 főnél kisebb népességű településeken.
- A helyi zajvédelmi szabályok megállapítása (pl. csendes övezet, zajvédelmi szempontból fokozottan védett terület kijelölése, ellenőrzése).
- A helyi lakosság tájékoztatása, szemléletformálása.
- Terület- és településrendezési tervek kialakítása során a zajvédelmi szempontok figyelembevétele.

A Települési Környezetvédelmi Programban meghatározott célkitűzések:

- Belvárosi és lakóövezetek forgalmának enyhítése a forgalmi zaj csökkentése céljából (átmenő forgalom elterelése) a belváros teherforgalmának megszüntetése, csökkentése az elkerülő út megépítése után.
- Naprakész forgalmi térkép és forgalomtechnikai kataszter készítése.
- Forgalmi rend felülvizsgálati dokumentációban javasolt módosítások megvalósítása.
- Terület- és településrendezési tervek kialakítása során a zajvédelmi szempontok figyelembevétele.
- Az önkormányzati utak állapotának javítása (kátyúzás, burkolatcsere).
- A jegyzői hatáskörbe tartozó zajos tevékenységek kezelése, szükség esetén passzív akusztikai védelem fejlesztése.
- Lakossági tájékoztatás, szemléletformálás.

A szakterületi célkitűzésekkel kapcsolatban megfogalmazott konkrét fejlesztési javaslatok:

- Jászberényt elkerülő út III. üteme kivitelezés befejezése után belváros átmenő forgalmának/ teherforgalmának megszüntetésére vagy mérséklésére tett intézkedések.
- Stratégiai zajtérképezés intézkedési tervében foglaltaknak megfelelően kopóréteg csere a 31113. sz. bekötő út kijelölt szakaszain.
- Csatlakozás az Európai Mobilitási Hét és az Autómentes Nap akciókhoz.

7.1.3. Egészséges ivóvíz biztosítása

A lakosság ivóvízzel való ellátása a legfontosabb közszolgáltatások egyike, mely nélkülözhetetlen emberi szükségletet és társadalmi-közegészségügyi igényt elégít ki. Magyarország Alaptörvénye is rögzíti, hogy alapvető jog az egészséges ivóvízhez való hozzáférés. Magyarország településeinek közműves ivóvízellátása mennyiségi szempontból alapvetően rendezettnek tekinthető. További fejlesztésre elsősorban ivóvízbiztonsági-ivóvízminőségi téren van szükség, emellett figyelmet kell fordítani az ellátási hiányok felszámolására, a hálózati veszteségek csökkentésére is. Az ellátási hiányok felszámolását költség-hatékony módon, folyamatos közegészségügyi és vízügyi szakmai kontroll megvalósításával kell végrehajtani.

A hazai lakosság ivóvízellátása döntően felszín alatti vízkészletekből történik, ezért e források mennyiségi és minőségi védelme stratégiai szintű feladat.

Az éghajlatváltozás a vízbázis-védelmet is új kihívások elé állítja. A klímamodellek eredményeinek figyelembevételével rendszeresen fel kell mérni a vízbázisoknak az éghajlatváltozással összefüggő sérülékenységet.

Jászberényben a helyzetértékelés alapján szükséges az ivóvíz mennyiségét, minőségét és a szolgáltatás biztonságát fokozó fejlesztések megvalósítására is.

A Nemzeti Környezetvédelmi Programban megfogalmazott önkormányzati feladatok:

- Az ivóvízminőség-javító beruházások előkészítése és megvalósítása.
- Indokolt esetekben az átmeneti ivóvízellátás biztosításához szükséges feltételek megteremtése.

A Nemzeti Környezetvédelmi Programban megfogalmazott vízművet üzemeltető szervezetek számára kitűzött célok:

- Ivóvízbiztonsági tervek folyamatos felülvizsgálata.
- A biztonságos és folyamatos közüzemi ivóvízellátás megvalósítása, a hálózati veszteségek csökkentése, a szükséges fejlesztések kivitelezése.
- Az illetékességükhöz tartozó vízelosztó hálózatban az ólomcsövek teljeskörű cseréje.
- A hátralévő, mintegy 400 sérülékeny üzemelő vízbázist érintő, még meg nem kezdett vízbázis diagnosztikai beruházások megvalósítása pályázatokon keresztül.
- A vízbázisok biztonságba helyezése pályázaton keresztül.

A Települési Környezetvédelmi Programban meghatározott célkitűzések:

- Egészséges ivóvízhez jutás biztosítása minden lakos számára.
- A biztonságos és folyamatos közüzemi ivóvízellátás megvalósítása, a hálózati veszteségek csökkentése, a szükséges fejlesztések kivitelezése.
- Ivóvízvezeték hálózat elavult szakaszainak (elsősorban AC-vezetékek) cseréje.
- 2021-2035 évi Gördülő Fejlesztési Tervben előírányzott, tervezési időszakra eső beruházások megvalósítása.
- Üzemelő vízbázis diagnosztikai vizsgálata (a termelt réteg hidrogeológiai állapotának vizsgálata), a csökkenő vízhozamok okainak feltárása.
- Lakossági tudatosság növelése a csapvíz minőségével, lehetséges kockázataival és a vízhasználati szokásokkal összefüggésben.

A szakterületi célkitűzésekkel kapcsolatban megfogalmazott konkrét fejlesztési javaslatok:

- Új kút fúrása az ellátás biztonsága érdekében.
- Víztorony felújítása (belső víztér szivárgásának megszüntetése, vakolatjavítások, festések).
- Hálózaton a tolózáraknak felújítása.

- Szent István körúti ivóvíz gerincvezeték és a kapcsolódó bekötővezetékek megépítésének második ütemének megvalósítása

7.1.4. Szennyvízelvezetés és -tisztítás, szennyvíziszap kezelés, hasznosítás

A településeken keletkező szennyvizek elvezetése és tisztítása, a tisztított szennyvizek és a szennyvíziszap hasznosítása, ennek hiányában ártalommentes elhelyezése a lakosság életminőségének javításához, a közegészségügyi szempontok érvényesítéséhez, a környezet védelméhez, valamint a gazdaság fejlesztéséhez, fosszilis tüzelőanyag-igényének csökkentéséhez egyaránt hozzájárul. A településeknek a gazdaságos üzemeltethetőség szempontjait is szem előtt tartva kell a szennyvíztisztítással és szennyvízelvezetéssel kapcsolatos létesítményeit fejleszteni, a közműolló teljes záródását nem indokolt célként kitűzni. A rendszerbe gazdaságosan nem bevonható területeken az egyedi kockázatmentes kezelési, hasznosítási és elhelyezési lehetőségeket kell megteremteni.

Jászberényben a szennyvíztisztító telep folyamatosan bírságolt, nem rendszeresen előfordul, hogy nem megfelelő a tisztítási határfoka. Ezt a problémát növeli a gyakoribbá váló özvízszerű esőzések által kiváltott többletterhelés, mely alkalmakor a nem megfelelően tisztított szennyvíz a felszíni befogadó vízminőségét is kedvezőtlenül befolyásolja, ökológiai állapotát rontja, és károsan hat az érintett víztest biológiai sokféleségére is.

A Nemzeti Környezetvédelmi Programban megfogalmazott önkormányzati feladatok:

- Közreműködés a Szennyvíz Program végrehajtásában, a szükséges beruházások megvalósítása: új szennyvízelvezető és -tisztító rendszerek építése, meglévő szennyvízkezelő és -elvezető rendszerek fejlesztése és bővítése a 2000 LE feletti agglomerációkban.
- A lakások csatornabekötésének ösztönzésére a talajterhelési díjon kívüli pozitív ösztönző kidolgozása.
- A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz kezelésére kötelezően ellátandó és igénybe veendő közszolgáltatás szervezése és fenntartása.
- A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz ártalommentes elhelyezését biztosító előkezelő és fogadó létesítmények kialakítása.
- A csatornahálózatok fejlesztése, rekonstrukciója során törekedni kell az egyesített csapadék- és szennyvízelvezetés fokozatos felszámolására, az érintett zöldfelületek megőrzésére

A Nemzeti Környezetvédelmi Programban megfogalmazott közszolgáltatói feladatok:

- A szennyvízelvezetés- és tisztítás biztosítása, a szükséges fejlesztések megvalósítása.
- Korszerű szállítójármű alkalmazásával, a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz szakszerű gyűjtése és megfelelő ártalmatlanítása.

- Meglévő szennyvíztisztító telepek tisztítási-, energia- és költséghatékonyságának javítása, kombinált fizikai-kémiai és biológiai módszerek fejlesztése.

A Települési Környezetvédelmi Programban meghatározott célkitűzések:

- A szennyvízhálózatra való rákötések számának növelése.
- A szennyvíztisztítás technológiájának fejlesztése (szennyvíztelep jelenleg bírságolt).
- A csatornahálózat fejlesztése, ütemezett rekonstrukciója.
- A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz kezelésére közszolgáltatás fenntartása.
- A csatornahálózatra vezetett csapadékvíz mennyiségének csökkentése kiegyenlítő tározó létesítésével és/vagy a csapadék-rákötések kiküszöbölésével.
- Szennyvízcsatornára történő szabálytalan rákötések feltárása a füstölési terv alapján.
- Városi Zagyva ágon illegális szennyvízelvezetések feltárása.

A szakterületi célkitűzésekkel kapcsolatban megfogalmazott konkrét fejlesztési javaslatok:

- Bajnok utcai szennyvízátemelő telep rekonstrukciós munkálatai
- 2021-2035 évi Gördülő Fejlesztési Tervben előirányzott, tervezési időszakra eső beruházások végrehajtása

7.1.5. Zöldfelületek védelme, zöldinfrastruktúra fejlesztése

A települések zöldfelületi hálózata vagy rendszere (települési zöldinfrastruktúra) magában foglalja a növényzettel fedett összes földfelszíni területet (pl. zöldterület, erdőterület, parkok és magánkertek) és a vonalas jellegű zöldfolyósókat (pl. fasorok, vízfolyásokat kísérő (zöld)folyósók), valamint a földfelszínhez nem kötődő növényzettel borított felületeket is (pl. homlokzati sövények, tetőkertek); a vízfelületekkel együtt (kék infrastruktúra) a település magasabb biológiai aktivitású felületeit alkotja.

A települések zöldfelületi rendszerének funkciója – területe, szerkezete és minősége függvényében – sokrétű: kedvezően módosítja a helyi klímát, védelmet biztosít egyes kedvezőtlen környezeti hatásokkal szemben, a létesítményeket keretbe foglalja, lehatárolja, illetve összekapcsolja a település különböző rendeltetésű területeit, alkalmas a lakosság rekreációjára, valamint hozzátartozik a település vizuális megjelenéséhez. A települési környezet minőségét nagymértékben befolyásolja a művi és természeti elemeinek aránya. A zöldfelületeknek nemcsak hiánya, de a meglévők elhanyagolt állapota, vagy nem megfelelő kialakítása is problémát jelent, hiszen így alkalmatlanok sokrétű funkciójuk ellátására. A zöldfelületi rendszerek pozitív hatással vannak a városi klímára – ezen belül is a levegő páratartalmára, hőháztartására (városi hőszigetekre) –, a talajvízháztartásra, a levegőminőségre, valamint – mindezekén keresztül – magára az emberre is. Ennek megfelelően a zöldfelületek fejlesztése egyre nagyobb hangsúlyt kap.

A Nemzeti Környezetvédelmi Programban megfogalmazott önkormányzati feladatok:

- Zöldfelület-gazdálkodási tervezés (pl. koncepció, program kidolgozása; városi parkok stratégiai tervének elkészítése, rendelkezésre álló, hasznosítatlan területek felmérése és annak integrációja, valamint zöldfelületi fejlesztésre alkalmassá tétele a településrendezési eszközökkel összhangban).
- A Települési Arculati Kézikönyvben a településarculatot meghatározó zöldfelületi elemek számbavétele és védelmük biztosítása a településképi rendeletben.
- Zöldterületek és önkormányzati fenntartás alatt álló intézménykertek minőségi megújítása.
- A zöldfelületi rendszerre vonatkozó környezetegészségügyi, illetve (a Nemzeti Tájstratégiával összhangban) minőségi célkitűzések meghatározása.
- A zöldfelületi rendszer monitoringja, zöldfelületi kataszter térkép és adatbázis (nyilvántartás) létrehozása.
- Új lakó-, illetve egyéb beépítésre szánt területek kijelölése esetén új zöldterület (közkert, park) kialakítása.
- Új térbeli összeköttetések kialakítása a zöldfelületi rendszer elemei között, új zöldhálózati elemek létrehozása.
- Fasorok állapotának javítása, védelme, fenntartása, telepítése, esetenkénti cseréje.
- A zöldfelület fenntartható gondozása, karbantartása, a zöldfelületi funkciók fejlesztése, bővítése, visszaállítása, az idegenhonos inváziós fajoktól való megóvása.
- Az alulhasznosított városi területek felmérése és azok új funkcióra történő hasznosítása keretében a zöldfelületek növelése.
- Zöldtető létesítések ösztönzése (pl. kedvezmények biztosításával).
- A települési klímastratégiákon keresztül a zöldfelületek fejlesztése, zöldfelületi elemek tervezése, átalakítása az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás jegyében (pl. vízvisszatartás zöldfelületeken, szélsőséges időjárási körülményeket elviselő őshonos növényfajok és fajták megválasztása, lehetőleg a fenntartás során felmerülő öntözési igény minimalizálása stb.).
- Települési átfogó rekonstrukciók esetén helytakarékos közműalagút-folyosók kialakítása.

A Települési Környezetvédelmi Programban meghatározott célkitűzések:

- A zöldfelületi rendszerre vonatkozó környezetegészségügyi, illetve minőségi célkitűzések meghatározása.
- A zöldfelületi rendszer monitoringja, zöldfelületi kataszter térkép és adatbázis létrehozása.
- Települési Arculati Kézikönyvben megfogalmazott előírások betartása.
- Új lakó-, illetve egyéb beépítésre szánt területek kijelölése esetén új zöldterület (közkert, park) kialakítása.

- Új térbeli összeköttetések kialakítása a zöldfelületi rendszer elemei között, új zöldhálózati elemek létrehozása.
- Fasorok állapotának javítása, védelme, fenntartása, telepítése, esetenkénti cseréje. Egységes fásított utcaképek kialakítása.
- A zöldfelület fenntartható gondozása, karbantartása.
- Zöldfelület további növelése.
- A helyi lakosság és intézmények bevonása a települési zöldfelületek tervezésébe és fenntartásába.
- A zöldterületek kialakításának támogatási rendszerének fenntartása/fejlesztése.
- Gazdasági területek körüli védőfásítások végrehajtása.

A szakterületi célkitűzésekkel kapcsolatban megfogalmazott konkrét fejlesztési javaslatok:

- A régi játszóterek műszaki állapotának a felülvizsgálata, a felülvizsgálat eredményének a birtokában azok átalakítása, felújítása.
- Játszóterek bekerítése és vagyonvédelmi rendszer kialakítása, ivóutak és illemhelyek telepítése.
- Elöregedett fák felmérése, kivágása, pótlása, veszélyes fák tervszerű gallyazása.
- Utcabútorok karbantartása.
- Zöldfelületi felújításra javasolt területek: Ferencesek tere, Szentkúti tér, Margitsziget, Conselve park, Szabadság tér, Honvéd Jász kaszinó és környezete, Eördögh – ház és környezete, Kapitánykert és környezete.
- mobil virágkonténerek kihelyezése a belvárosban (fém konténerek, virágoszlopok) opcionálisan okos megoldásokkal kiegészítve.
- Automata öntözőrendszerek telepítése.
- Zagyva melletti „kiserdő” egy részére vonatkozó, a hatóság által előírt feladatok végrehajtása.
- Jókai-Rákóczi utcák kereszteződésében, a volt iskolaudvar közparkká alakítási lehetőségének vizsgálata.

7.2. Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata

7.2.1. A biológiai sokféleség megőrzése, természet- és tájvédelem

Magyarországon kialakult gazdag élővilág többnyire kisebb kiterjedésű és mozaikos elhelyezkedésű elemekből áll, melyek megőrzése nehéz feladat. Az éghajlat változása, a társadalom folyamatosan növekvő terület-, energia- és anyagigénye miatt a természeti környezet és az élő rendszerek egyre súlyosabb terheléseknek vannak kitéve. Az élőhelyek feldarabolódását jelentős mértékben a közlekedési infrastruktúra fejlesztése és a területek beépítése okozza. A fragmentálódott és így elszigetelődött élőhelyek közötti ökológiai

kapcsolatok hiánya jelentősen hozzájárul a természetes populációk fennmaradási képességeinek csökkenéséhez, a veszélyeztetett fajok számának növekedéséhez.

Az élővilághoz kapcsolódó programpontok mindegyike azt a célt szolgálja, hogy a biológiai sokféleség fenntartásával, növelésével megmaradjon a természetes állapot. A természet védelme nem csupán a védett területekre, hanem a nem védett területekre, a táj egészére is ki kell, hogy terjedjen. Az idegenhonos inváziós fajok megállíthatatlannak tűnő terjedése – az élőhelyvesztés mellett – napjainkban a biodiverzitásra ható legerősebb veszélyeztető tényező.

A táj védelmének célja a táj jelentős vagy jellemző sajátosságainak megőrzése és fenntartása, amely magában foglalja a táj szerkezetének, jellegének, ökológiai, ökonómiai és tájészttikai potenciáljának megőrzését, változásának nyomon követését. A táj védelme elsősorban a terület- és településrendezési eszközök szabályozási előírásain, valamint egyes egyedi hatósági eljárásokban érvényesíthető. Az egyedi tájértékek megállapítása és nyilvántartásba vétele a nemzeti park igazgatóságok feladata, ugyanakkor a településrendezési terveknek tartalmaznia kell a tervezési területen található egyedi tájértékek felsorolását.

A Nemzeti Környezetvédelmi Programban megfogalmazott önkormányzati feladatok:

- A meglévő helyi védett természeti területek védettségének fenntartása, állapotuk megőrzése.
- A tervezett, illetve szükségessé váló helyi védetté nyilvánítási eljárások lefolytatása
- A megyei és a települési tervekben a természet- és tájvédelmi szempontok érvényesítése.
- Részvétel az egyedi tájértékek kataszterezésében és megőrzésében.
- Együttműködés a helyi érintettekkel a tájvédelmi célok megvalósításában.
- Az inváziós növény- és állatfajok terjedésének megelőzése, visszaszorítása.

A Települési Környezetvédelmi Programban meghatározott célkitűzések:

- A meglévő helyi védett természeti területek védettségének fenntartása, állapotuk megőrzése.
- A zöldfelületek felülvizsgálata, a helyi védelemre érdemes területek védettség alá helyezése.
- Települési tervekben a természet- és tájvédelmi szempontok érvényesítése.
- Részvétel az egyedi tájértékek kataszterezésében.
- Az inváziós növény- és állatfajok terjedésének megelőzése, visszaszorítása.
- A zöldfelületek kialakítása során elsősorban az őshonos növényfajok telepítése.
- Zöldfelületek ellenőrzése, idegenhonos és özönfajok gyérítése.

- Külterületi kerékpárutak tervezésénél egyeztetés a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósággal a kijelölt útvonalon található esetleges jelentős botanikai értékek elhelyezkedésével kapcsolatban.

7.2.2. Talajok védelme és fenntartható használata

Magyarország egyik legfontosabb, feltételelesen megújuló természeti erőforrása a talaj, melynek védelme, termékenységének fenntartása nem csupán a földhasználó, hanem a társadalom hosszú távú érdeke is. A talajkészletek mennyiségének és minőségének fokozott védelme, termékenységének hosszú távú fenntartása az élelmiszerbiztonság szempontjából kiemelkedő feladat, mindazonáltal a talaj védelme környezeti érdek is.

A talajdegradációs folyamatok számos esetben a helytelen földhasználat, a talajvédelmi szempontokat figyelmen kívül hagyó gazdálkodás miatt alakulnak ki és a talajtermékenység csökkenése mellett a mezőgazdasági termelés költségeinek növekedését, az ökológiai, vízháztartási (növekvő aszályérzékenység) körfolyamatok felbomlását, a kockázatos anyagok felhalmozódását (élelmiszerbiztonság), valamint a vizek, ivóvízbázisok elszennyeződését eredményezik. A fenntartható talajhasználat megvalósításában fontos szerepe van az integrált tápanyag-gazdálkodásnak. A talajjavításában a jövőben fontos szerepe lehet a műtrágyázást kiváltó, komposztált biológiai hulladéknak és mezőgazdasági mellékterméknek. További fontos szempont, hogy a tervezett önkormányzati fejlesztések a zöldmezős beruházások helyett barnamezős területeken valósuljanak meg.

A Települési Környezetvédelmi Programban meghatározott célkitűzések:

- A talajtakaró ésszerű használata és védelme.
- Az integrált földhasználati rendszer megteremtése.
- Az ökológiai gazdálkodás ösztönzése, tudatformálás.
- Barnamezős beruházások ösztönzése.

7.2.3. Vizeink védelme és fenntartható használata

A víz korlátozottan rendelkezésre álló, megújuló, sérülékeny természeti erőforrás, mely mind az életminőség, mind a gazdaság alakulásában meghatározó tényező. A víz nemzeti vagyon, annak mennyiségi és miniségi megőrzése megköveteli a vízzel, a vízkészlettel való megfelelő gazdálkodást. A társadalmi és gazdasági tevékenységek jelentős hatást gyakorolnak mind a hidrológiai folyamatokra, mind a készletek mennyiségére és minőségére. Mindezek mellett figyelembe kell venni az éghajlatváltozás, az urbanizáció kedvezőtlen hatásait is.

A vízvédelmi szabályozás alapját a Vízkeret Irányelv előírásai jelentik, melyek alapvető célja a vizek ökológiai, kémiai és mennyiségi állapotának védelme, a fenntartható vízgazdálkodás feltételeinek biztosítása. A VKI végrehajtásának legfontosabb eszközei a hatévente felülvizsgálandó vízgyűjtő-gazdálkodási tervek (VGT) és az azokhoz tartozó intézkedési programok. A VGT2 szerint a hazai vizek a jó ökológiai állapotát/potenciálját várhatóan csak 2027 után lehet elérni. A vízgyűjtő-gazdálkodási problémákat részben a helyi szinten végzett intézkedésekkel lehet megoldani, ezért nagy jelentősége van a települési tervekben megfogalmazott és megvalósított fejlesztéseknek.

A klímaváltozás, a területhasználatok megváltozása hatására az árvízvédelem fokozott jelentőségű. A magas kockázatot hordozó árhullámok kialakulása napjainkban számos települést, köztük Jászberényt is érinti. Fontos a települések árvízi biztonságának növelése, illetve az egyre gyakoribb villámárvizek miatt a víz okozta károk megelőzése, csökkentése érdekében természetes vízviszatarítási megoldások alkalmazása. A kiépült védművek megerősítése mellett nagyobb hangsúlyt kell fektetni a vízkészleteknek az aszályos időszakokra történő tározására, átmentésére. A vízviszatarításnál elsősorban a felszíni és csapadékvizek megtartására és azok hasznosítására kell a hangsúlyt fektetni, míg vízelvezetés esetén a tározást lenne szükséges megoldani.

Kiemelt figyelmet kell fordítani továbbá a víztakarékos technológiák elterjesztésére, mind a kommunális, mind a mezőgazdasági vízfelhasználások terén.

A Nemzeti Környezetvédelmi Programban megfogalmazott önkormányzati feladatok:

- A belterületi vízrendezésekkel a csúcsidejű víztöbbletek által okozott károk csökkentése és a vízhiányos időszakokban fontos vízkészletek helyben tartása.

A Települési Környezetvédelmi Programban meghatározott célkitűzések:

- A felszíni és felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi védelme.
- Csapadékvíz elvezető rendszer állapotának felmérése, kritikus pontok meghatározása (pl. Nagykáta út és környezete, Attila u. – Huszár u.,).
- Csapadékvíz elvezető rendszerre vonatkozó tisztítási, karbantartási és felújítási terv készítése, és a terv megvalósítása.
- Új csapadékvíz-elvezető művek kiépítése (kül- és belterületen egyaránt).
- Csapadékvíz betárolási lehetőségeinek vizsgálata.
- A belvízelvezető művek feliszapolódásának megakadályozása, gyomnövényektől való megtisztítása.
- Felhagyott hulladéklerakó területén monitoring tevékenység folytatása.
- Városi Zagyva csapadékvíz elvezető funkciójának javítása, gravitációs vízátervezetés megoldása .
- A Városi Zagyva-ág vízminőségi és ökológiai monitoringja.

- A Városi Zagyva-ág állapotának felmérése.

A szakterületi célkitűzésekkel kapcsolatban megfogalmazott konkrét fejlesztési javaslatok:

- A Vízkárelhárítási és Vízhatalás Védelmi Tervben veszélyeztetett területként felsorolt településrészek vízrendezésének megoldása.
- Ipartelep úti szakasz elégtelen kapacitásának fejlesztése.
- Necső településrészen az elkerülő út alatti csapadékvízvezetés átmérőjének növelése, megfelelő lejtés kialakítása és növényzet eltávolítása.
- Rekettyési belvízcsatorna (VI. öblözet befogadója) elégtelen keresztmetszetű, műtárgyainak átépítése szükséges.
- Váltó utcai iparterületen a csapadékcatorna rendszer fejlesztése.
- Városi Zagyva ág kotrásának megvalósítása (Potyka u. és Zagyvaparti sétány előregedett fűzfáinak kivágása, kotrás, fásítás).
- Városi Zagyva gravitációs vízátvezetési fejlesztésének megvalósítása.

7.3. Az erőforrás-takarékosság és -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése

A könnyen hozzáférhető erőforrások szűkössége, a növekvő környezeti terhelés, az átalakuló fogyasztói igények és az innovatív technológiák térnyerése egyaránt hozzájárult ahhoz, hogy célként fogalmazódik meg a termelés körforgásos jellegének erősítése. Az Európai Bizottság 2020. március 11-én mutatta be a körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési tervet, amely szerint a termékek környezetre gyakorolt hatásának csökkentése érdekében változtatni kíván a „kitermelés-előállítás-felhasználás-ártalmatlanítás” lineáris modelljén.

A folyamat részét képezi az innovatív, környezetbarát termékfejlesztés, az anyagok és erőforrások környezettudatos felhasználása, a termékek élettartamának növelése, továbbá az anyagoknak a lehető leghosszabb ideig a gazdasági ciklusban tartása (elutasítás, csökkentés, javítás, újrafelhasználás, újratervezés és újrafeldolgozás), mely célok egyben segítik a fogyasztói szokások kedvező irányú változtatását, illetve válaszolnak az új, környezettudatos fogyasztói igényekre.

Ezen elvek érvényesülésével a kedvezőtlen környezeti hatások csökkentése és a természeti erőforrások hatékonyabb felhasználása révén jelentős lépést lehet tenni a fenntarthatóság irányába.

7.3.1. A fogyasztás környezeti hatásainak csökkentése

A lakosság értékrendje és életmódja alapvetően határozza meg fogyasztási szokásait, amely hatással van a környezet állapotára. Az étel-miszerfogyasztás, a lakásfenntartás és a közlekedés felelős a környezetet érő terhelések 70-80%-áért, valamint ezek alkotják a háztartások kiadásainak jelentős részét. Ugyanakkor az egyének saját fogyasztási szokásaikat

kevésbé tudják összefüggésbe hozni olyan átfogó problémákkal, mint az ökoszisztémák védelme vagy az éghajlatváltozás.

A fogyasztás fenntarthatóbbá tétele érdekében közérthető és színvonalas tájékoztatást kell nyújtani a lakosságnak a környezet és az ökoszisztéma szolgáltatások állapotáról, a várható folyamatokról, ezeknek a jelenlegi fogyasztási és életmódmintákkal való összefüggéseiről, a változtatás lehetséges módjairól.

A jelenlegi fenntarthatatlan tendencia csak úgy fordítható meg, ha a fogyasztó tájékozott, döntésképes, és átérzi választásának környezetre gyakorolt hatását, jelentőségét. A körforgásos gazdaságra történő átmenethez szükség van az állampolgárok aktív szerepvállalására a fogyasztási minták megváltoztatása terén is. A fogyasztás környezeti hatásainak csökkentését segítheti a rövid ellátási láncok elterjesztése, amely a helyi gazdaságfejlesztéshez is hozzájárul.

A Nemzeti Környezetvédelmi Programban megfogalmazott önkormányzati feladatok:

- A környezettudatos fogyasztói magatartás elterjesztését elősegítő szemléletformálási kampányok, akciók megvalósítása .
- Helyi fogyasztói közösségek szervezésének ösztönzése (pl. az érintett felek közötti kapcsolatépítés elősegítése).
- Helyi piacok létesítésének, illetve működtetésének ösztönzése.

A Települési Környezetvédelmi Programban meghatározott célkitűzések:

- Vásárlói tudatosság erősítését célzó kampányok és akciók végrehajtása.
- A helyi termékeket kínáló rendezvények támogatása.
- A helyi termelői piac népszerűsítése.
- Környezetbarát termékek és szolgáltatások népszerűsítése.

7.3.2. Energiatakarékosság és -hatékonyság javítása, a megújulóenergia-hasznosítás növelése

Az energiaellátás meghatározó a társadalmi jólét és a gazdaság működése szempontjából, ugyanakkor a környezet számára az energiatermelés és -fogyasztás lényeges terhelést jelent: a természeti erőforrások felhasználásával, az üvegházhatású gázok és más légszennyezőanyagok kibocsátásával, földhasználattal, hulladéktermeléssel jár. Ezek hozzájárulnak az éghajlatváltozáshoz, a természetes ökoszisztémák és az épített környezet, illetve az emberi egészség károsodásához, amik összességében kedvezőtlenül hatnak mind az életminőség alakulására, mind a gazdaság működésére. Emiatt kiemelten fontos, hogy az energiaszükségletek kielégítése a környezeti fenntarthatósággal összhangban valósuljon meg.

Az energiatakarékosság és az energiahatékonyság javítása, a megújuló erőforrásokra alapozott fűtési/hűtési megoldások alkalmazása, a közintézményi, ipari és közlekedési célú energiafelhasználás csökkentése, illetve a megújulókon alapuló decentralizált energiatermelés ösztönzése a környezetre és az emberi egészségre káros kibocsátások elkerülése mellett hozzájárul az energiafüggetlenség és az energiabiztonság megerősítéséhez.

A Nemzeti Környezetvédelmi Programban megfogalmazott önkormányzati feladatok:

- Középületek, közintézmények energiatakarékos működtetése, energiahatékonyságának javítása (fűtési, hűtési és világítási rendszerek modernizálása, tanúsítása, épületszigetelés).
- Helyi megújuló energiaforrások lehetőség szerinti, decentralizált felhasználása a környezeti szempontok figyelembevételével.
- Távhőellátó rendszerek energiahatékonyságának növelése.
- Az energiatakarékosság és –hatékonyság elterjesztését szolgáló szemléletformálási programok, kampányok, akciók, tanácsadás megvalósítása.

A Települési Környezetvédelmi Programban meghatározott célkitűzések:

- Középületek, közintézmények energiatakarékos működtetése, energiahatékonyságának javítása (fűtési, hűtési és világítási rendszerek modernizálása, tanúsítása, épületszigetelés).
- Helyi tömegközlekedés energiatakarékossági felülvizsgálata .
- Közvilágítás energiahatékony fejlesztése.
- Megújuló energiaforrások nagyobb arányú hasznosítása.
- Fenntartható Energiagazdálkodási Akciótervben (SEAP) vállalt értékek monitorozása.
- Az energiatakarékosság és –hatékonyság elterjesztését szolgáló szemléletformálási programok, kampányok, akciók megvalósítása.

A szakterületi célkitűzésekkel kapcsolatban megfogalmazott konkrét fejlesztési javaslatok:

- A helyi tömegközlekedés fejlesztése, elektromos és alternatív üzemanyag hajtású buszok beszerzési lehetőségeinek megvizsgálása, okos alapon működtetett utastájékoztató rendszer megvalósítása.
- Önkormányzati intézmények épületeinek energetikai felújítása (Jász Kaszinó, Eördögh-ház, óvodák, Polgármesteri Hivatal).
- MOL segítségével épülő geotermikus erőmű Jászberény céljára is történő energetikai, fűtési hasznosítása.
- Közvilágításban: új, költséghatékony, időjárásálló, valamint hosszú élettartamú LED-es lámpatestek felszerelése, napelemes kandeláberek számának növelése.

- Elektromos töltőpontok számának bővítése az elektromos autók töltéséhez
- Okos padok kihelyezése (napelemes).

Amennyiben a program keretében napelempark is létesítésre kerül, természetvédelmi szempontból a telepítéssel kapcsolatban az alábbi szempontokat kell szem előtt tartani:

- Nem támogatható napelemparkok telepítése „ex lege” országos jelentőségű természetvédelmi területnek minősülő területeken, Natura 2000 területeken, Országos Ökológiai Hálózat övezetében (magterület és ökológiai folyosó), valamint védelem alatt nem álló gyepterületeken.
- Telepítési helyszínként elsődlegesen alacsony természetességű és/vagy már beépített területeket, vagy degradált területeket (rekultivált hulladéklerakók, felhagyott anyagnyerő helyek), illetve meglévő épületek tetőszerkezete javasolt.

7.3.3. Hulladékgazdálkodás

A környezet és az emberi egészség védelme érdekében minden tevékenységet úgy kell megtervezni és végezni, hogy az biztosítsa a hulladékképződés megelőzését, a képződő hulladék mennyiségének és veszélyességének csökkentését, a hulladék hasznosítását, illetve környezetkímélő ártalmatlanítást. A hulladékgazdálkodásnak fontos szerepe van a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás kialakításában, az erőforrás-felhasználás hatékonyságának javításában, az anyagok termelési-fogyasztási körforgásban tartásában, az üvegházhatású gáz kibocsátás mérséklésében.

A Nemzeti Környezetvédelmi Programban megfogalmazott önkormányzati feladatok:

A Nemzeti Környezetvédelmi Program vonatkozó pontja nem nevesít feladatokat kifejezetten az önkormányzatok számára, azonban a kormányzat számára nevesített feladatok közül több egyértelműen önkormányzati célként is értelmezhető, ezek az alábbiak.

- A hulladék keletkezésének megelőzéséhez kapcsolódó intézkedések megvalósítása.
- Meglévő települési hulladék előkezelő rendszerek fejlesztése, átalakítása (pl. MBH üzemek átalakítása).
- A települési hulladékgyűjtő szigetek közegészségügyi karbantartásának folyamatos biztosítása.
- A települési hulladék hasznosító kapacitások fejlesztése technológiafejlesztéssel és/vagy új technológiák kiépítésével.
- Települési hulladék egyes frakcióinak újrahasználatra történő előkészítését szolgáló fejlesztések végrehajtása.
- Biohulladék és háztartási sűrűolaj kötelező elkülönített gyűjtését szolgáló rendszer kialakítása, működtetése.
- Textilanyagok kötelező elkülönített gyűjtését szolgáló rendszer kialakítása, működtetése.

- A veszélyes hulladék keletkezésének megelőzése, gyűjtésének, hasznosításának, továbbá környezetkímélő ártalmatlanításának fejlesztése, a lakosságnál képződött veszélyes hulladék elkülönített gyűjtését szolgáló rendszer fejlesztése.
- Egyéb kiemelt hulladékáramok (építési-bontási hulladék, gumiabroncs stb.) elkülönített gyűjtését szolgáló rendszer fejlesztése.
- A csomagolási hulladék elkülönített gyűjtésének, újrafeldolgozásának növelését elősegítő intézkedések megvalósítása.
- Meglévő csomagolási papír, műanyag, üveg, fém és zöld hulladék elkülönített gyűjtését szolgáló rendszer működtetése, fejlesztése (pl. kiterjesztés nem csomagolásokra is).
- Az illegálisan lerakott hulladék keletkezésének megelőzése, az illegális hulladéklerakók felszámolása és visszatermelődésük megakadályozása.
- A hulladéklerakók rekultivációja
- Az illegális hulladékégetés visszaszorítása.
- A lakosság szemléletformálása, tájékoztatása a hulladék megelőzésére, hasznosítására és ártalmatlanítására vonatkozó előírásokról és lehetőségekről

A Települési Környezetvédelmi Programban meghatározott célkitűzések:

- A hulladék keletkezésének megelőzéséhez kapcsolódó intézkedések megvalósítása.
- A települési hulladékgyűjtő szigetek közegészségügyi karbantartásának folyamatos biztosítása .
- Hulladékgyűjtő szigetekeken tartósabb, fém gyűjtőedények arányának növelése.
- Az illegálisan lerakott hulladék keletkezésének megelőzése, az illegális hulladéklerakók felszámolása és visszatermelődésük megakadályozása, megfelelő szankciók kidolgozása.
- Önkormányzat minden intézményében a szelektív hulladékgyűjtés bevezetése.
- Szelektív hulladékgyűjtés hatékonyságának növelése érdekében együttműködés a társasházi közös képviselőkkel a közszolgáltatóval és a Közterület-felügyelettel.
- Kereskedelmi és vendéglátó egységek közterületi tisztántartási kötelezettségének betartatása.
- Külterületi településrészen – Újerdő, Tőtevény, Alsómuszáj, Hajta, Öregerő, Neszűr-életvitelszerűen élők részére a hulladékszállítási közszolgáltatás igénybevételi lehetőségeinek a vizsgálata.
- A háztartási sütőolaj és zsiradékok elkülönített gyűjtési rendszerének kiépítése.
- Textilhulladékok elkülönített gyűjtési rendszerének kiépítése.
- A lakosság szemléletformálása, tájékoztatása a hulladék megelőzésére, hasznosítására és ártalmatlanítására vonatkozó előírásokról és lehetőségekről.
- Lakosság tájékoztatása az építkezés és felújítás során keletkező építési-bontási hulladékok tárolásának és elhelyezésének módjáról.
- Lakossági lomtalanításról tájékoztatás nyújtása.

- Lakossági komposztálás támogatása .
- Dohányboltok és vendéglátóhelyek számára szelektív gyűjtésre irányuló ösztönzési rendszer kialakítása.

7.3.4. Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, felkészülés az éghajlatváltozás hatásaira

A klímaváltozás mérséklése érdekében globális szintű összehangolt cselekvésre van szükség, ehhez biztosít átfogó keretet globális klímapolitika jövőjével foglalkozó Párizsi Megállapodás, mely minden ország számára kibocsátás-szabályozással, alkalmazkodással, ezek tervezésével, és a végrehajtással kapcsolatos kötelezettségeket ír elő.

Magyarországon a Párizsi Megállapodásban megfogalmazottakat az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény Részes Feleinek 21. Konferenciáján elfogadott Párizsi Megállapodás kihirdetéséről szóló 2016. évi L. törvény összegzi. A jogszabályi kötelezettségeknek eleget téve Magyarország Kormánya elfogadta az 2050-es klímasemlegességet célzó Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia (NTFS) tervezetét. A klímasemlegesség kifejezés egy olyan egyensúlyi helyzet kialakítására utal, ahol egyensúly jön létre az üvegházhatású gázok emberi eredetű forrásokból való kibocsátási értékei és a nyelők általi, légkörből történt kivonási értékek között.

Míg a kibocsátás csökkentési feladatok leginkább globális összefogással valósíthatók meg, a változó klímához való alkalmazkodási törekvések helyi és regionális szinten vezethetnek eredményre.

A Nemzeti Környezetvédelmi Programban megfogalmazott önkormányzati feladatok:

- Térségi és helyi klímavédelmi (mitigációs és adaptációt segítő) stratégiák kidolgozása és megvalósítása, összhangban a települési fejlesztési és környezetvédelmi tervekkel, programokkal, szabályozási kerettel.
- Integrált csapadékvíz-gazdálkodási terv kidolgozása.

A Települési Környezetvédelmi Programban meghatározott célkitűzések:

- Helyi klímavédelmi (mitigációs és adaptációt segítő) stratégiák kidolgozása.
- Az éghajlatváltozással kapcsolatos ismeretek bővítése, a megelőzési és alkalmazkodási intézkedésekkel kapcsolatos tájékozottság növelése.

7.3.5. Az erdőgazdálkodás környezeti aspektusai

A társadalom környezettudatosságának erősödéséből adódóan az utóbbi években megváltoztak az erdőkkel szemben támasztott elvárások. Az erdők gazdasági szerepének

elismerése mellett előtérbe kerültek az erdő környezet- és természetvédelmi, közjóléti (egészségügyi, szociális, turisztikai) és esztétikai funkciói. A hazai erdőkhez kötődő faj- és egyedszám azt jelzi, hogy az erdőknek kiemelt szerepe van a biológiai sokféleség megőrzésében.

A klímaváltozásra való felkészülés és alkalmazkodás érdekében az erdők és egyéb faállományok (pl. fasorok, fásítások, agrárerdőszeti rendszerek) területének növelése fontos célkitűzésként jelenik meg a stratégiai tervezés során. Bizonyos területeken az erdők az eróziós folyamatok mérséklésében is jelentős szerepet játszanak.

Az erdősítéseknel és az erdőhasználatoknál kiemelt figyelmet kell fordítani az erdőgazdálkodás, vízgazdálkodás, természetvédelem és a klímavédelem szempontjainak összehangolására. Az erdősítést az adott táj és ökoszisztéma működéséhez kell igazítani, figyelembe véve pl. az éghajlatváltozás hatására megváltozó környezeti feltételeket.

A Nemzeti Környezetvédelmi Programban megfogalmazott önkormányzati feladatok:

Kifejezetten az Önkormányzatoknak dedikált feladatot a Nemzeti Környezetvédelmi Program nem határoz meg ezen a területen, de az alábbi kormányzati feladatok integrálása javasolt az egyéb, jelen programban kitűzött célok elérése során:

- Az erdősítés támogatása, az őshonos, elegyes erdők telepítésének előnyben részesítése.
- Az erdők környezeti állapota fenntartásának, javításának, illetve az erdők természetességének javítását és közjóléti értékének növelését biztosító beruházások támogatása.

A Települési Környezetvédelmi Programban meghatározott célkitűzések:

- Új fásítási/erdőtelepítési lehetőségek vizsgálata. Az új fásítási-erdőtelepítési területek kijelölésénél figyelembe kell venni, hogy „ex lege” országos jelentőségű természetvédelmi területnek minősülő területen, valamint Natura 2000 státuszú gyepek, valamint Natura 2000 státusz alatt nem álló, de gyepek művelési ágú vagy gyepek állapotban levő területeken a telepítés természetvédelmi szempontból nem javasolt.
- Ős- és tájhonos fa- és cserjefajok, elegyes erdők telepítésének előnyben részesítése.
- Meglévő erdőterületek karbantartása.

7.3.6. Közlekedés és környezet

A közlekedés bár különböző mértékben, de a környezet minden elemére hatással van (levegő- és zajszennyezés, üvegházhatású gázok kibocsátása, az infrastruktúra kiépítésével összefüggésben az élőhelyek feldarabolása stb.), ezért különösen fontos a környezetet

kevésbé terhelő közlekedési módok és alternatívák előnyben részesítése, ösztönzése. A városi közlekedésben mára kialakult zsúfoltság csak a felszíni közlekedésben részt vevő járművek számának csökkentésével és a közösségi közlekedés egyidejűleg javuló kínálatával, az utazási forgalom átkerülésével valósítható meg. A közlekedési módok összekapcsolása a közlekedés hatékonyabbá tétele mellett a környezetre gyakorolt káros hatások csökkentéséhez is hozzájárul.

A Nemzeti Környezetvédelmi Programban megfogalmazott önkormányzati feladatok:

- A mobilitási igények csökkentése várostervezési, forgalomszervezési és szabályozási eszközök segítségével (pl. alacsony kibocsátású zónák létesítése).
- A közlekedési igényt, személygépjármű forgalmat csökkentő kampány szervezése (pl. autómentes nap).
- A gyalogos és a kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása (járda- és kerékpárút-építés, valamint ezek karbantartása, a biztonságos használat feltételeinek javítása).
- Kerékpártárolás, -bérlés, -kölcsönzés feltételeinek megteremtése, fejlesztése.
- A közösségi közlekedés (infrastruktúra, járműpark) fejlesztése.
- Az éghajlatváltozás közlekedési infrastruktúrát és eszközparkot érintő hatásainak felmérése, az alapján az indokolt megelőzési intézkedések megtétele (pl. megállóhelyek árnyékolása, közösségi közlekedési eszközök légkondicionálása).
- A települési úthálózat por-, illetve síkosság mentesítése (környezetbarát anyagok alkalmazásával)
- Az egyéni közlekedési szokások alakítása szemléletformálással, folyamatos tájékoztatással.
- A kis fajlagos szennyezőanyag kibocsátású tömegközlekedési járművek számának és arányának növelése.

A Települési Környezetvédelmi Programban meghatározott célkitűzések:

- Közlekedési-szállítási eredetű környezetterhelés csökkentése a településközpontot elkerülő úthálózat fejlesztésével.
- Forgalomtechnikai felülvizsgálatban megfogalmazottak tervezése és megvalósítása.
- Útburkolat karbantartása.
- A közösségi közlekedés (infrastruktúra, járműpark) fejlesztése.
- A kis fajlagos szennyezőanyag kibocsátású tömegközlekedési járművek számának és arányának növelése.
A gyalogos és a kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása (járda- és kerékpárút-építés, valamint ezek karbantartása, a biztonságos használat feltételeinek javítása).
- A települési úthálózat por-, illetve síkosság mentesítése (környezetbarát anyagok alkalmazásával).
- További parkolók létesítése.
- Nyilvános töltőpontok kialakítása elektromos járművek részére.
- Az egyéni közlekedési szokások alakítása szemléletformálással, folyamatos tájékoztatással.

- Az Európai Mobilitási Hét és az Autómentes Nap akciókhoz való csatlakozás.

7.3.7. Turizmus és környezet

A turisztikai úti célok minősége és vonzereje szorosan összefügg a természeti értékek állapotával, ezek jelentős vonzerőt képviselnek, infrastruktúra nélkül azonban nem képeznek piacképes turisztikai terméket.

A turizmus hozzájárulhat a természeti értékek ismertségéhez, az egészséges életmód elterjesztéséhez, ugyanakkor a látogatók számának bővülése és az infrastruktúrák fejlesztése jelentős környezeti igénybevétellel és terheléssel járhat, illetve a jelentős közlekedési és energiaigények miatt számottevő üvegházhatású gáz kibocsátást is eredményez.

A Nemzeti Környezetvédelmi Programban megfogalmazott önkormányzati feladatok:

- A természeti és környezeti értékek fenntartható módon történő bemutatását szolgáló fejlesztések, programok megvalósítása, kiemelten a natúrparkok területén.
- Az erdei óvoda és iskola intézmények, valamint a természet- és környezetvédelmi oktatóközpontok szerepének erősítése ezen tevékenységekben.
- A turisztikai építési beruházásokban az erőforrás-takarékos módok alkalmazása, a turisztikai létesítmények működtetése, a programok szervezése során a környezeti szempontok fokozott figyelembevétele.
- A természet bemutatását szolgáló létesítmények fejlesztése.
- A helyi értékek megismerését, bemutatását lehetővé tevő útvonalak kialakítása, fenntartása.
- A falusi és vidéki szálláshelyek ökoturisztikai igényeknek megfelelő fejlesztése, speciális ökoszálláshelyek kialakítása. Vendéglátóhelyek környezet- és egészségtudatos szempontok szerinti fejlesztése.
- Környezetbarát közlekedési módok használatának ösztönzése, elősegítése.
- Hagyományos és helyi termékek előállítása, márkatermékként való terjesztése; helyi sajátosságokhoz igazodó rendezvénykínálat fejlesztése (pl. környezetbarát gazdálkodást bemutató programok); komplex szolgáltatás-csomagok kialakítása a különböző célcsoportoknak.
- Közönségkapcsolatok fejlesztése (sajtócikk, tévéműsor, könyv stb.), korszerű informatikai és kommunikációs eszközökre épülő tájékoztató, látogatói információs hálózat kialakítása és működtetése.
- Irányelvek és etikai kódexek kialakítása, terjesztése a helyi értékek megőrzése érdekében.
- Öko-szemléletű minőségbiztosítási rendszer kiépítése.
- Honlapok folyamatos fejlesztése, bővítése.

A Települési Környezetvédelmi Programban meghatározott célkitűzések:

- A természet bemutatását szolgáló létesítmények fejlesztése.
- A helyi értékek megismerését, bemutatását lehetővé tevő útvonalak kialakítása, fenntartása.
- Öko-szálláshelyek kialakításának támogatása.
- Kerékpáros turizmus fejlesztése.
- Honlap fejlesztése, ahol a helyi öko-turisztika programok és desztinációk nyomon követhetők.

7.3.8. A környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése

A környezeti szemléletformálás célja, hogy az állampolgárok tájékozottak legyenek a szűkebb és tágabb környezetük állapotáról, a táji- és a biológiai sokféleség értékéről és jelentőségéről, az ökoszisztéma szolgáltatások fontosságáról, a vizek értékéről és szerepéről, a környezetvédelem szükségességéről és ismerjék az életmódjuk, az általuk is használt termékek, eszközök környezeti kockázatait, azok következményeit, a megelőzés és mérséklés lehetőségeit, továbbá akarjanak tenni a környezet megóvása érdekében. Ismerjék meg és alkalmazzák a természeti erőforrásokkal való gondos bánásmód lehetőségeit (energia- és víztakarékosság, hulladékcsökkentés stb.). Mindez összefügg a klímatudatosság erősítésével is.

A környezettudatos viselkedés elterjedését, a környezettudatos életvitel kialakítását, a lakosság és a döntéshozók széles körét érintő szemléletváltást segíti a mindennapi életben előforduló pozitív minták, példaértékű cselekvések támogatása, bemutatása, elismerése, illetve a környezeti szempontból helytelen viselkedés, közösségnek okozott kár számonkérése és társadalmi elítélése.

A környezeti nevelés és oktatás a személyes példaadással párosuló ismeretátadáson keresztül, a képzés pedig a fenntarthatóságra neveléssel, az ehhez szükséges tudás átadásával ösztönzi a környezettudatos szemlélet alakulását annak érdekében, hogy az egyén képes legyen döntéseiben és életvitelében is alkalmazni, viselkedése szerves részévé tenni az elsajátított ismeretanyagot.

A Nemzeti Környezetvédelmi Programban megfogalmazott cselekvési irányok, feladatok:

- Az oktatás területén a környezettudatosság erősítése.
- A társadalmi szemléletformálás területén a környezettudatosság erősítése.

A Települési Környezetvédelmi Programban meghatározott célkitűzések:

- Környezeti nevelés folyamatos integrálása a pedagógiai munkába.
- környezetvédelmi vonatkozású világnapokon programok szervezése.
- Környezetvédelem, természetvédelem témájú rendezvények támogatása.
- Nem kifejezetten környezetvédelmi jellegű helyi rendezvényeket felhasználása a környezeti szemléletformálásra.

- Környezetvédelemmel foglalkozó civil szervezetek működésének további támogatása.
- Környezettudatosság erősítése a helyi médiában.
- Környezetvédelmi témájú versenyek rendezése.

A 2022-2027 tervezett környezetvédelmi cselekvési programot a 7.1-7.3. táblázatok foglalják össze.

7-1. táblázat: Cselekvési program - Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése

Cél	Szükséges intézkedések	Cselekvési program		
		Cselekvési program	Határidő	Felelős
A település levegőminőségének javítása	<ul style="list-style-type: none"> A levegőminőség javítása, állapot romlásának megakadályozása az ipari, lakossági, települési és közlekedési eredetű légszennyező anyag kibocsátások csökkentésével Települési levegő minőségének ellenőrzése A lakosság rendszeres tájékoztatása a települési levegőminőségének állapotáról A fa-és széntüzelésű berendezések visszaszorítása, korszerűbb eszközökre cseréjének támogatása Közlekedési eredetű légszennyezés csökkentése 	<ol style="list-style-type: none"> Tájékoztató kampány a lakosság részére a helyes fűtési gyakorlatról Jászberényt elkerülő út III. üteme kivitelezés befejezése, a belváros teherforgalmának megszüntetése, csökkentése Kerékpárutak építése, kerékpározás ösztönzése Illegális égetés (pl. légszennyező fűtési rendszer, zöldhulladék égetés) észlelés bejelenthetőségének megteremtése, ellenőrzési, hatósági, szankcionálási hatáskör kialakítása Zöldtetők, zöldfalak 	<p>Évente, fűtési szezon megelőzően</p> <p>2027</p> <p>2027</p> <p>2024</p>	<p>Önkormányzat JVV NZrt.</p> <p>Magyar Állam Jászberény Város Főépítésze, Önkormányzat</p> <p>Jászberény Város Főépítésze, Önkormányzat</p> <p>Önkormányzat Jegyző</p> <p>Jászberény Város</p>

Cél	Szükséges intézkedések	Cselekvési program		
	<ul style="list-style-type: none"> A kerti zöldhulladék rendszeres elszállításának folytatása (égetéses emisszió csökkentése) Zöldfelületek nagyságának további növelése A helyi levegőtisztaság-védelem érdekében megfelelő kommunikáció folytatása 	fejlesztési lehetőségeinek feltérképezése a városban 6. Parlafű Bejelentő Rendszer korábbi gyakorlatnak megfelelő működtetése	2024 folyamatos	Főépítésze, Önkormányzat Jegyző
Zajterhelés csökkentése	<ul style="list-style-type: none"> Belvárosi és lakóövezetek forgalmának enyhítése a forgalmi zaj csökkentése céljából (átmenő forgalom elterelése) a belváros teherforgalmának megszüntetése, csökkentése az elkerülő út megépítése után Naprakész forgalmi térkép és forgalomtechnikai kataszter készítése Forgalmi rend felülvizsgálati dokumentációban javasolt módosítások 	1. Jászberényt elkerülő út III. üteme kivitelezés befejezése után belváros teherforgalmának megszüntetésére vagy mérséklésére tett intézkedések 2. Forgalomtechnikai kataszter készítése 3. Stratégiai zajtérképezés tervében intézkedési	2027 2027 2023	Jászberény Város Főépítésze, Önkormányzat Önkormányzat Magyar Állam

Cél	Szükséges intézkedések	Cselekvési program		
	<p>megvalósítása</p> <ul style="list-style-type: none"> Az önkormányzati utak állapotának javítása (kátyúzás, burkolatcsere) A jegyzői hatáskörbe tartozó zajos tevékenységek kezelése, szükség esetén passzív akusztikai védelem fejlesztése Terület- és településrendezési tervek kialakítása során a zajvédelmi szempontok figyelembevétele Lakossági szemléletformálás tájékoztatás, 	<p>foglaltaknak megfelelően kopórétteg csere a 31113. sz. bekötő út kijelölt szakaszain</p> <p>4. Az önkormányzati utak állapotának javítása (kátyúzás, burkolatcsere)</p> <p>5. A jegyzői hatáskörbe tartozó zajos tevékenységek kezelése,</p> <p>6. Terület- és településrendezési tervek kialakítása során a zajvédelmi szempontok figyelembevétele</p> <p>7. Csatlakozás az Európai Mobilitási Hét és az Autómentes Nap akciókhoz</p>	<p> folyamatos</p> <p> folyamatos</p> <p> folyamatos</p> <p> évente</p>	<p>JVV NZrt. Önkormányzat</p> <p>Jegyző</p> <p>Önkormányzat</p> <p>Önkormányzat Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhasznu Nonprofit Kft.</p>
Egészséges ivóvíz biztosítása	<ul style="list-style-type: none"> Egészséges ivóvízhez jutás biztosítása minden lakos számára 	<p>1. Új kút fúrása az ellátás biztonsága érdekében</p>	<p>2027</p>	<p>TRV Zrt. Önkormányzat</p>

Cél	Szükséges intézkedések	Cselekvési program		
	<ul style="list-style-type: none"> 2021-2035 évi Gördülő Fejlesztési Tervben előírt, tervezési időszakra eső beruházások megvalósítása Üzemelő vízbázis diagnosztikai vizsgálata (a termelt réteg hidrogeológiai állapotának vizsgálata), a csökkenő vízhozamok okainak feltárása A biztonságos és folyamatos közüzemi ivóvízellátás megvalósítása, a hálózati veszteségek csökkentése, a szükséges fejlesztések kivitelezése. Ivóvízvezeték hálózat elavult szakaszainak (elsősorban AC-vezetékek) cseréje. Lakossági tudatosság növelése a csapvíz minőségével, lehetséges kockázataival és a vízhasználati szokásokkal összefüggésben A szennyvízhálózatra való rákötések 	<p>2. Víztorony felújítása (belső víztér szivárgásának megszüntetése, vakolatjavítások, festések)</p> <p>3. Hálózaton a tolózáraknak felújítása</p> <p>4. Szent István körüli ivóvíz gerincvezeték és a kapcsolódó bekötővezetékek megépítése - második ütem megvalósítása</p> <p>5. Ivóvízvezeték hálózat elavult szakaszainak (elsősorban AC-vezetékek) cseréje</p> <p>6. Lakosság tudatosságnövelése vízhasználati szokásokkal kapcsolatban</p>	<p>2027</p> <p>2027</p> <p>2027</p> <p>folyamatos</p> <p>évente</p>	<p>TRV Zrt. Önkormányzat</p> <p>TRV Zrt. Önkormányzat</p> <p>TRV Zrt. Önkormányzat</p> <p>TRV Zrt. Önkormányzat</p> <p>TRV Zrt. Önkormányzat</p>
Szennyvízelvezetés és -		1. Bajnok utcai	2027	TRV Zrt.

Cél	Szükséges intézkedések	Cselekvési program	
tisztítás, szennyvíziszap kezelés, hasznosítás	<p>számának növelése</p> <ul style="list-style-type: none"> A szennyvíztisztítás technológiájának fejlesztése A csatornahálózat fejlesztése, ütemezett rekonstrukciója A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz kezelésére közszolgáltatás fenntartása A csatornahálózatra vezetett csapadékvíz mennyiségének csökkentése kiegyenlítő tározó létesítésével és/vagy a csapadékrákötések kiküszöbölésével. Szennyvízcsatornára történő szabálytalan rákötések feltárása a füstölési terv alapján Városi Zagyva ágon illegális szennyvízelvezetések feltárása 	szennyvízátemelő telep rekonstrukciós munkálatai	Önkormányzat
		2. 2021-2035 évi Gördülő Fejlesztési Tervben előirányzott, tervezési időszakra eső beruházások/felújítások végrehajtása	TRV Zrt. Önkormányzat
		3. A csatornahálózatra vezetett csapadékvíz mennyiségének csökkentése	TRV Zrt. Önkormányzat JVVNZrt.
		4. A csatornahálózatra és a Városi Zagyva ágra történő szabálytalan rákötések feltárása	TRV Zrt. Önkormányzat JVV NZrt.
		5. A szennyvízhálózatra való rákötések számának növelése	TRV Zrt.

Cél	Szükséges intézkedések	Cselekvési program	
Zöldfelületek védelme, zöldinfrastruktúra fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> • Zöldfelület-gazdálkodási tervezés megvalósítása • A zöldfelületi rendszerre vonatkozó környezetegészségügyi, illetve minőségi célkitűzések meghatározása • A zöldfelületi rendszer monitoringja, zöldfelületi kataszter térkép és adatbázis létrehozása • Települési Arculati Kézikönyvben megfogalmazott előírások betartása • Új lakó-, illetve egyéb beépítésre szánt területek kijelölése esetén új zöldterület (közpark, park) kialakítása • Új térbeli összeköttetések kialakítása a zöldfelületi rendszer elemei között, új zöldhálózati elemek létrehozása • Fásorok állapotának javítása, védelme, fenntartása, telepítése, esetenkénti cseréje. Egységes fásított utcaképek kialakítása. • A zöldfelület fenntartható gondozása, karbantartása • Zöldfelület további növelése • A helyi lakosság és intézmények 	<ol style="list-style-type: none"> 1. A régi játszóterek műszaki állapotának a felülvizsgálata, a felülvizsgálat eredményének a birtokában azok átalakítása, felújítása. 2. Játszóterek bekerítése és vagyónvédelmi rendszer kialakítása, ivókutak és illemhelyek telepítése. 3. Balesetveszélyessé vált fák felmérése, kivágása, pótlása, veszélyes fák tervszerű gallyazása 4. Utcabútorok karbantartása 5. Zöldfelületi felújításra javasolt területek: Ferencesek tere, Szentkúti tér, Margit-sziget, Conselve park, Szabadság tér, Honvéd Jász kaszinó és környezete, Eördögh – ház és környezete, 	<p>JVV NZrt.</p> <p>JVV NZrt.</p> <p>JVV NZrt. Önkormányzat</p> <p>JVV NZrt.</p> <p>JVV NZrt. Önkormányzat</p>

Cél	Szükséges intézkedések	Cselekvési program		
	<p>bevonása a települési zöldfelületek tervezésébe és fenntartásába</p> <ul style="list-style-type: none"> A zöldterületek kialakításának támogatási rendszerének fenntartása/fejlesztése Gazdasági területek körüli védőfásítások végrehajtása 	<p>Kapitánykert és környezete, Szántai kert, Testvérvárosok Parkja</p> <p>2024</p> <p>6. Mobil virágkonténerek kihelyezése a belvárosban (fém konténerek, virágoszlopok) opcionálisan okos megoldásokkal kiegészítve</p> <p>2024</p> <p>7. Automata öntözőrendszerek telepítése</p> <p>2027</p> <p>8. Zagyva melletti „kiserdő” egy részére vonatkozó, a hatóság által előírt feladatok végrehajtása.</p>		<p>JVV NZrt.</p> <p>JVV NZrt.</p> <p>JVV NZrt.</p>

7-2. táblázat: Cselekvési program - Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata

Cél	Szükséges intézkedések	Cselekvési program		
		Cselekvési program	Határidő	Felelős
A biológiai sokféleség megőrzése, természet- és tájvédelem	<ul style="list-style-type: none"> A meglévő helyi védett természeti területek védeltségének fenntartása, állapotuk megőrzése A zöldfelületek felülvizsgálata, a helyi védelemre érdemes területek védeltség alá helyezése Települési tervekben a természet- és tájvédelmi szempontok érvényesítése Résztétel az egyedi tájértékek kataszterezésében Az inváziós növény- és állatfajok terjedésének megelőzése, visszaszorítása A zöldfelületek kialakítása során elsősorban az őshonos növényfajok telepítése Zöldfelületek ellenőrzése, idegenhonos és őzönfajok gyérítése 	1. A meglévő helyi védett természeti területek védeltségének fenntartása, állapotuk megőrzése	folyamatos	Önkormányzat JV V NZrt.
		2. Települési tervekben a természet- és tájvédelmi szempontok érvényesítése	folyamatos	Önkormányzat Jászberény Város Főépítészé
		3. Az inváziós növény- és állatfajok terjedésének megelőzése, visszaszorítása	folyamatos	JV V NZrt.
		4. Őshonos növényfajok telepítése	folyamatos	JV V NZrt.
		5. Zöldfelületek ellenőrzése, idegenhonos és őzönfajok gyérítése	folyamatos	JV V NZrt.

Cél	Szükséges intézkedések	Cselekvési program		
		1. Az ökológiai gazdálkodás ösztönzése, tudatformálás	évente	Önkormányzat
Talajok védelme és fenntartható használata	<ul style="list-style-type: none"> A talajtakaró ésszerű használata és védelme Az integrált földhasználati rendszer megteremtése Az ökológiai gazdálkodás ösztönzése, tudatformálás Talajvédelmi szaktanácsadás biztosítása Barnamezős beruházások ösztönzése 			
Vizeink védelme és fenntartható használata	<ul style="list-style-type: none"> A felszíni és felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi védelme Csapadékvíz elvezető rendszer állapotának felmérése, kritikus pontok meghatározása (pl. Nagykátai út és környezete, Attila u. – Huszár u.) Csapadékvíz elvezető rendszerre vonatkozó tisztítási, karbantartási és felújítási terv készítése, és a terv megvalósítása Új csapadékvíz-elvezető művek kiépítése (kül- és belterületen egyaránt) Csapadékvíz betárolási lehetőségeinek vizsgálata A belvízelvezető művek feliszapolódásának megakadályozása, 	<p>1. Csapadékvíz elvezető rendszer állapotának felmérése, kritikus pontok meghatározása</p> <p>2. Csapadékvíz elvezető rendszerre vonatkozó tisztítási, karbantartási és felújítási terv készítése</p> <p>3. A Vízkárelhárítási és Víztisztaság Védelmi Tervben veszélyeztetett területként felsorolt településrészek vízrendezésének megoldása</p> <p>4. Ipartelep úti szakasz (Váltó utca) elégtelen kapacitásának fejlesztése</p>	<p>2023</p> <p>2024</p> <p>2027</p> <p>2024</p>	<p>JVV NZrt. Önkormányzat</p> <p>JVV NZrt. Önkormányzat</p> <p>JVV NZrt. Önkormányzat</p> <p>JVV NZrt. Önkormányzat</p>

Cél	Szükséges intézkedések	Cselekvési program		
	<p>gyomnövényektől való megtisztítása</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felhagyott hulladéklerakó területén monitoring tevékenység folytatása • Városi Zagyva csapadékvíz elvezető funkciójának javítása, gravitációs vízátervezetés megoldása • A Városi Zagyva-ág vízminőségi és ökológiai monitoringja • A Városi Zagyva-ág állapotának felmérése, az elmaradt szakaszokon a meder iszapoló kotrásának elvégzése 	<p>5. Necső településrészen az elkerülő út alatti csapadékvízvezetés átmérőjének növelése, megfelelő lejtés kialakítása és növényzet eltávolítása</p> <p>6. Rekettvényi belvízcsatorna (VI. öblözet befogadója) elégtelen keresztmetszetű, műtárgyainak átépítése</p> <p>7. Suba – öböl projekt</p> <p>8. Városi Zagyva ág kotrásának megvalósítása (Potyka u. és Zagyvaparti sétány előregedett fűzfáinak kivágása, kotrás, fásítás)</p> <p>9. Városi Zagyva gravitációs vízátervezési fejlesztésének megvalósítása</p> <p>10. A belvízelvezető művek feliszapolódásának</p>	<p>2024</p> <p>2025</p> <p>2024</p> <p>2025</p> <p>2027</p>	<p>JVV NZrt.</p> <p>JVV NZrt.</p> <p>JVV NZrt. Önkormányzat</p> <p>JVV NZrt.</p> <p>JVV NZrt.</p>

Cél	Szükséges intézkedések	Cselekvési program		
		megakadályozása, gyomnövényektől való megtisztítása	2027	JVV NZrt.
		11. A Városi Zagyva-ág vízminőségi és ökológiai monitoringja	folyamatos	JVV NZrt.
		12. A Városi Zagyva-ág állapotának felmérése,	évente	JVV NZrt. TRV Zrt.

7-3. táblázat: Cselekvési program - Az erőforrás-takarékosság és -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése

Cél	Szükséges intézkedések	Cselekvési program		
		Cselekvési program	Határidő	Felelős
A fogyasztás környezeti hatásainak csökkentése	<ul style="list-style-type: none"> Vásárlói tudatosság erősítését célzó kampányok és akciók végrehajtása A helyi termékeket kínáló rendezvények támogatása A helyi termelői piac népszerűsítése Biopiac létrehozása (ökológiai gazdálkodás során előállított termékek értékesítésére) Környezetbarát termékek és szolgáltatások népszerűsítése 	1. Vásárlói tudatosság erősítését célzó kampányok és akciók végrehajtása	évente	Önkormányzat Jászkisér Kulturális és Nonprofit Kft.
		2. A helyi termékeket kínáló rendezvények támogatása.	folyamatos	Önkormányzat
		3. A helyi termelői piac népszerűsítése	folyamatos	Önkormányzat
		4. Környezetbarát termékek és szolgáltatások népszerűsítése	folyamatos	Önkormányzat JVV NZrt.
Energiatakarékosság és -hatékonyság javítása, a megújulóenergia-hasznosítás növelése	<ul style="list-style-type: none"> Középületek, közintézmények energiatakarékos működtetése, energiahatékonyságának javítása (fűtési, hűtési és világítási rendszerek modernizálása, tanúsítása, épületszigetelés) 	1. A helyi tömegközlekedés fejlesztése, elektromos vagy alternatív üzemanyag hajtású buszok beszerzése lehetőségeinek megvizsgálása, okos alapon működtetett	2027	Önkormányzat

Cél	Szükséges intézkedések	Cselekvési program		
	<ul style="list-style-type: none"> Helyi tömegközlekedés energiatakarékossági felülvizsgálata Közvilágítás energiahatékony fejlesztése Megújuló energiaforrások nagyobb arányú hasznosítása Fenntartható Energiagazdálkodási Akciótervben (SEAP) vállalt értékek monitorozása Az energiatakarékosság és –hatékonyság elterjesztését szolgáló szemléletformálási programok, kampányok, akciók megvalósítása 	utastájékoztató rendszer megvalósítása	2027	Önkormányzat
		2. Önkormányzati intézmények épületeinek energetikai felújítása (Jász Kaszinó, Eördögh-ház, óvodák, Polgármesteri Hivatal)		
		3. Közvilágításban: új, költséghatékony, időjárásálló, valamint hosszú élettartamú LED-es lámpatestek felszerelése, napelemes kandeláberek számának növelése	folyamatos	Önkormányzat
		4. Elektromos töltőpontok számának bővítése az elektromos autók töltéséhez	folyamatos	Önkormányzat
		5. Okos padok kihelyezése (napelemes)	folyamatos	Önkormányzat
		6. Fenntartható Energiagazdálkodási Akciótervben (SEAP) vállalt értékek monitorozása	folyamatos	Önkormányzat

Cél	Szükséges intézkedések	Cselekvési program		
		7. Az energiatakarékosság és –hatékonyság elterjesztését szolgáló szemléletformálási programok, kampányok, akciók megvalósítása	folyamatos	Önkormányzat
Hulladékgazdálkodás	<ul style="list-style-type: none"> A hulladék keletkezésének megelőzéséhez kapcsolódó intézkedések megvalósítása A települési hulladékgyűjtő szigetek közegészségügyi karbantartásának folyamatos biztosítása Hulladékgyűjtő szigetek tartósabb, fém gyűjtőedények arányának növelése Az illegálisan lerakott hulladék keletkezésének megelőzése, az illegális hulladéklerekók felszámolása és visszatermelődésük megakadályozása, megfelelő szankciók kidolgozása Önkormányzat minden intézményében a szelektív hulladékgyűjtés bevezetése Szelektív hulladékgyűjtés hatékonyságának növelése érdekében együttműködés a társasházi közös képviselővel a közszolgáltatóval és a Közterület-felügyelettel 	1. Hulladék keletkezésének megelőzéséhez kapcsolódó intézkedések megvalósítása	folyamatos	JVV NZrt. Önkormányzat
		2. Hulladékgyűjtő szigetek karbantartása	folyamatos	JVV NZrt.
		3. Illegálisan lerakott hulladék keletkezésének megelőzése, az illegális hulladéklerekók felszámolása	folyamatos	JVV NZrt. Önkormányzat
		4. Önkormányzat minden intézményében a szelektív hulladékgyűjtés bevezetése	folyamatos	JVV NZrt. Önkormányzat
		5. Kereskedelmi és vendéglátó egységek közterületi tisztántartási kötelezettségének betartatása	folyamatos	JVV NZrt. Közterület-felügyelet Jegyző

Cél	Szükséges intézkedések	Cselekvési program		
	<ul style="list-style-type: none"> Kereskedelmi és vendéglátó egységek közterületi tisztántartási kötelezettségének betartatása Külterületi településrészen – Újerdő, Tőtevény, Alsómuszáj, Hajta, Öregerő, Neszűr- életvitelszerűen élők részére a hulladékszállítási közszolgáltatás igénybevételi lehetőségeinek a vizsgálata A háztartási sütőolaj és zsiradékok elkülönített gyűjtési rendszerének kiépítése Textilhulladékok elkülönített gyűjtési rendszerének kiépítése A lakosság szemléletformálása, tájékoztatása a hulladék megelőzésére, hasznosítására és ártalmatlanítására vonatkozó előírásokról és lehetőségekről Lakosság tájékoztatása az építkezés és felújítás során keletkező építési-bontási hulladékok tárolásának és elhelyezésének módjáról Lakossági lomtalanításról tájékoztatás nyújtása 	<p>6. Külterületi településrészen a hulladékszállítási közszolgáltatás igénybevételi lehetőségeinek a vizsgálata</p> <p>7. Sütőolaj és zsiradékok, valamint textilhulladék gyűjtési rendszerének kiépítése</p> <p>8. Lakossági szemléletformálás</p> <p>9. Lakosság tájékoztatása lomtalanításról, építési bontási hulladékok kezeléséről, komposztálásról</p> <p>10. Dohányboltok és vendéglátóhelyek számára szelektív gyűjtésre irányuló ösztönzési rendszer kialakítása</p>	<p>2025</p> <p>folyamatos</p> <p>évente</p> <p>évente</p> <p>folyamatos</p>	<p>JVV NZrt.</p> <p>JVV NZrt.</p> <p>Önkormányzat JVV NZrt.</p> <p>Önkormányzat JVV NZrt.</p> <p>Önkormányzat JVV NZrt.</p>

Cél	Szükséges intézkedések	Cselekvési program		
	<ul style="list-style-type: none"> Lakossági komposztálás támogatása Dohányboltok és vendéglátóhelyek számára szelektív gyűjtésre irányuló ösztönzési rendszer kialakítása 			
Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, az felkészülés éghajlatváltozás hatásaira	<ul style="list-style-type: none"> Helyi klímavédelmi (mitigációs és adaptációt segítő) stratégiák kidolgozása Az éghajlatváltozással kapcsolatos ismeretek bővítése, a megelőzési és alkalmazkodási intézkedésekkel kapcsolatos tájékozottság növelése 	1. Éghajlatváltozás hatásaival kapcsolatos kampány szervezése 2. Helyi klímavédelmi (mitigációs és adaptációt segítő) stratégia kidolgozása	2023 2027	Önkormányzat Önkormányzat
Az erdőgazdálkodás környezeti aspektusai	<ul style="list-style-type: none"> Új erdőtelepítési lehetőségek vizsgálata Óshonos, elegyes erdők telepítésének előnyben részesítése Meglévő erdőterületek karbantartása 	1. Új fásítási/erdőtelepítési lehetőségek vizsgálata 2. Meglévő erdőterületek karbantartása	2023 folyamatos	Önkormányzat JVV NZrt.
Közlekedés és környezet	<ul style="list-style-type: none"> Közlekedési-szállítási eredetű környezetterhelés csökkentése a településközpontot elkerülő úthálózat fejlesztésével Forgalomtechnikai felülvizsgálatban megfogalmazottak tervezése és 	1. Útburkolat karbantartása 2. A települési úthálózat por-, illetve síkosság mentesítése 3. Forgalomtechnikai	folyamatos folyamatos	JVV NZrt. JVV NZrt.

Cél	Szükséges intézkedések	Cselekvési program		
	<p>megvalósítása</p> <ul style="list-style-type: none"> Útburkolat karbantartása A közösségi közlekedés (infrastruktúra, járműpark) fejlesztése A kis fajlagos szennyezőanyag kibocsátású tömegközlekedési járművek számának és arányának növelése A gyalogos és a kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása (járda- és kerékpárút-építés, valamint ezek karbantartása, a biztonságos használat feltételeinek javítása) A települési úthálózat por-, illetve síkosság mentesítése (környezetbarát anyagok alkalmazásával) További parkolók létesítése Nyilvános töltőpontok kialakítása elektromos járművek részére Az egyéni közlekedési szokások alakítása szemléletformálással, folyamatos tájékoztatással. Az Európai Mobilitási Hét és az Autómentes Nap akcióhoz való csatlakozás 	<p>felülvizsgálatban megfogalmazottak tervezése és megvalósítása</p> <p>4. A gyalogos és a kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása (járda- és kerékpárút-építés, valamint ezek karbantartása, a biztonságos használat feltételeinek javítása)</p> <p>5. További parkolók létesítése</p> <p>6. Nyilvános töltőpontok kialakítása elektromos járművek részére</p> <p>7. Az egyéni közlekedési szokások alakítása szemléletformálással, folyamatos tájékoztatással.</p> <p>8. Az Európai Mobilitási Hét</p>	<p>2027</p> <p>folyamatos</p> <p>2027</p> <p>évente</p> <p>évente</p>	<p>Önkormányzat JVV NZrt.</p> <p>JVV NZrt.</p> <p>Önkormányzat</p> <p>Önkormányzat</p> <p>Önkormányzat</p> <p>Önkormányzat</p>

Cél	Szükséges intézkedések	Cselekvési program		
		és az Autómentes akciókhoz való csatlakozás	Nap	Jászkisérlet Kulturális és Művészeti Közhasznu Nonprofit Kft.
Turizmus és környezet	<ul style="list-style-type: none"> A természet bemutatását szolgáló létesítmények fejlesztése A helyi értékek megismerését, bemutatását lehetővé tevő útvonalak kialakítása, fenntartása Öko-szálláshelyek kialakításának támogatása Kerékpáros turizmus fejlesztése Honlap fejlesztése, ahol a helyi öko-turisztika programok és desztinációk nyomon követhetők 	1. Öko-szálláshelyek kialakításának támogatása 2. Kerékpáros turizmus fejlesztése 3. Honlap fejlesztése, ahol a helyi öko-turisztika programok és desztinációk nyomon követhetők 4. A helyi értékek megismerését, bemutatását lehetővé tevő útvonalak kialakítása, fenntartása	folyamatos folyamatos 2027 folyamatos	Önkormányzat Önkormányzat Önkormányzat Önkormányzat
	<ul style="list-style-type: none"> Környezeti nevelés folyamatos integrálása a pedagógiai munkába Környezetvédelmi világnapokon programok szervezése Környezetvédelem, természetvédelem témájú rendezvények támogatása 	1.Környezeti nevelés folyamatos integrálása a pedagógiai munkába 2. Környezetvédelmi világnapokon	folyamatos folyamatos	Önkormányzat Oktatási Intézmények Önkormányzat Jászkisérlet Kulturális és Művészeti Közhasznu

Cél	Szükséges intézkedések	Cselekvési program		
	<ul style="list-style-type: none"> Nem kifejezetten környezetvédelmi jellegű helyi rendezvények felhasználása a környezeti szemléletformálásra Környezetvédelemmel foglalkozó civil szervezetek működésének további támogatása Környezettudatosság megjelenítése a helyi médiában Környezetvédelmi témájú versenyek rendezése 	programok szervezése	<p>3. Környezetvédelem, természetvédelem témájú rendezvények támogatása</p> <p>4. Nem kifejezetten környezetvédelmi jellegű helyi rendezvényeket felhasználása a környezeti szemléletformálásra</p> <p>5. Környezetvédelemmel foglalkozó civil szervezetek működésének további támogatása</p> <p>6. Környezettudatosság erőteljes megjelenítése a helyi médiában</p> <p>7. Környezetvédelmi témájú versenyek rendezése</p>	<p>Nonprofit Kft.</p> <p>Önkormányzat</p> <p>Önkormányzat</p> <p>Önkormányzat</p> <p>Önkormányzat JVV NZrt.</p> <p>Önkormányzat</p> <p>Jászkerület Kulturális és Művészeti Közhatalmú Nonprofit Kft.</p>

8. A CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK ELLENŐRZÉSI RENDSZERE

A Környezetvédelmi törvény rendelkezése szerint a települési önkormányzat gondoskodik a települési környezetvédelmi programban foglalt feladatok végrehajtásáról, a végrehajtás feltételeinek biztosításáról, és figyelemmel kíséri a feladatok ellátását.

A Környezetvédelmi Program végrehajtásának és a projektek megvalósításának értékeléséhez a monitoring rendszer szolgáltat információt a projektgazda és az önkormányzat részére. A megfelelő monitoring tevékenység és a specifikus indikátorok biztosítják azt, hogy indokolt esetben a projekt megvalósításának felülvizsgálatával, a végrehajtási folyamatba történő beavatkozással biztosítható legyen a kitűzött eredmény elérése.

A rendszer alapját a kiindulóértékek és a megfelelő output indikátorok megadása jelenti. A stratégia célok és az elérhető erőforrások ismeretében a tervezési időszak célértékei is meghatározásra kerülnek.

A célértékek és az indikátorok pontosan csak akkor azonosíthatók és számszerűsíthetők, amikor a Program célkitűzései és intézkedései véglegesen elfogadásra kerülnek, illetve az egyes projektek műszaki és tartalmi előkészítettsége eljut arra a szintre, hogy a hozzájuk kapcsolódó indikátorok meghatározhatóak legyenek. Amíg ezen feltételek nem teljesülnek, addig az egyes intézkedéstípusokra javasolt monitoring mutatók megállapítására kerülhet sor.

A Környezetvédelmi Programban megfogalmazott célkitűzések alapján éves Akcióterv készül az aktuális feladatok feltüntetésével. Az indikátorokat ennek megfelelően célszerű évenként felülvizsgálni és a kitűzött éves feladatokhoz rendelni.

Az alábbiakban az egyes stratégiai célok mérésére alkalmas mutatószámokat sorolunk fel, melyeket az adott évi akcióterv konkrét fejlesztéseinek ismeretében kell hozzárendelni az adott fejlesztésekhez.

Stratégiai cél	Javasolt környezeti mutatók
Az emberi egészség és életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése	
1. Levegőminőség javítása	levegőminőségi mérési eredmények alakulása légszennyezettségi határérték túllépések száma (db) kiadott tájékoztató füzetek/cikkek száma (db) belvárosi forgalomszámlálási adatok alakulása parlagfűvel kapcsolatos intézkedések száma (db) lakossági panaszok száma (db)
2. Zajterhelés csökkentése	lakossági panaszok száma (db) hatósági intézkedések száma (db) zajmérések eredményei zajvédelmi létesítmények telepítése (m, db, m ²) belterületi felújított utak hossza (m)

Stratégiai cél	Javasolt környezeti mutatók
3. Egészséges ivóvíz biztosítása	nem megfelelő ivóvízzel ellátott lakosok száma (fő) meghibásodások száma hálózati veszteség mértékének alakulása felújított vezetékek hossza (m) vízművek termelési kapacitása összes szolgáltatott ivóvíz mennyisége (m ³)
4. Szennyvízelvezetés és -tisztítás, szennyvíziszap kezelés és hasznosítás	ivóvízhálózatba és a szennyvízcsatorna hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%) csatornahálózatra rákötések száma (db) megépült csatornaszakaszok hossza (m) tisztított szennyvíz mennyisége (m ³) szennyvíztisztító tisztítási határfoka szennyvízbírságok száma, összege
5. Zöldfelületek védelme, zöldinfrastruktúra fejlesztése	1 lakosra jutó zöldterület (m ² /fő) fasorral ellátott útszakaszok hossza (m) növénytelepítések száma (db) új parkosított közterület mérete (m ²)
Természeti értékek és erőforrások védelme, helyreállítása, fenntartható használata	
1. A biológiai sokféleség megőrzése, természet- és tájvédelem	védett területek száma (db)
2. Talajok védelme és fenntartható használata	földhasználat változása (ha) talajjavítási intézkedések száma (db)
3. Vizeink védelme és fenntartható használata	megszüntetett illegális rákötés (db) Városi Zagyva vízminőségének alakulása
4. Területi vízgazdálkodás, vízkármegelőzés és elhárítás	megkötött Zagyva-ág hossza (m) karbantartások száma (db)
Az erőforrás-takarékosság és -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése	
1. A fogyasztás környezeti hatásainak csökkentése	tudatformáló kampányok száma (db)
2. Energiatakarékosság és -hatékonyság javítása, a megújulóenergia hasznosítás növelése	megújuló energia mértéke (kW) energiahatékonyságot célzó fejlesztések száma(db)
3. Hulladékgazdálkodás	képződött hulladék mennyisége (kg) szelektíven gyűjtött hulladék mennyisége (kg) veszélyes hulladék gyűjtőakció szervezése házi komposztálásba bekapcsolódott háztartások száma (db)
4. Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, felkészülés az éghajlatváltozás hatásaira	vízviisszatartással, tározással kapcsolatos intézkedések száma(db) automata öntözéssel ellátott terület nagysága (m ²)
5. Az erdőgazdálkodás környezeti aspektusai	erdősítésbe bevont terület nagysága (ha)
6. Közlekedés és környezet	útburkolatfelújítással érintett útszakaszok (m) új kerékpárutak hossza (km) környezetbarát tömegközlekedési eszközök száma(db) elektromos autó töltőállomások száma (db)
7. Turizmus és környezet	helyi értékeket bemutató túraútvonalak hossza (m)

Stratégiai cél	Javasolt környezeti mutatók
	vendégéjszakák száma (db)

A Környezetvédelmi Program előrehaladásának értékelése során az alábbi fő szempontokat kell mérlegelni:

- annak ellenőrzése, hogy a program időarányos teljesítéséről szóló beszámolók megfelelnek-e a célkitűzésekben, illetve a feladatok meghatározása során rögzített közvetlen követelményeknek,
- a környezet állapotának éves értékelése megfelelően tartalmazza-e a program végrehajtásának időszakos eredményeit.

Amennyiben a fenti feltételek teljesülnek, Képviselő-testület határozatban dönthet a Környezetvédelmi Programban foglaltak időarányos végrehajtásáról szóló beszámoló elfogadásáról.

9. A MEGVALÓSÍTÁS LEHETSÉGES PÉNZÜGYI ESZKÖZEI

Jászberény Város 2022-2027 időszakra vonatkozó Környezetvédelmi Programja keretstratégia, amelynek végrehajtása a rendelkezésre álló hazai és EU-s támogatások, valamint az Önkormányzat költségvetése függvényében alakul.

9.1. Saját források

Az Önkormányzat gazdálkodási feltételeit alapvetően meghatározza jelenlegi finanszírozási helyzete, a feladatellátás struktúrája. Az elmúlt időszakban történt államigazgatási reformok miatti feladatellátási struktúra átrendeződését követően a korábbi önkormányzati közfeladatok jelentős részét az állam közvetlenül látja el. Ez a finanszírozási rendszer átalakítását is maga után vonta.

A feladatfinanszírozás során az állam az általa meghatározott működési kiadási szükséglet, valamint az Önkormányzat működési bevételi lehetőségeinek figyelembe vételével (adóerő képesség, beszámítás stb.) kerül meghatározásra az Önkormányzat költségvetési támogatása.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 116. §-ában foglalt rendelkezések alapján a Képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti.

A Gazdasági Program kiemelten az alábbiakat tartalmazza: Jászberény fejlesztési elképzeléseit, a településfejlesztési stratégiát, az adópolitika célkitűzéseit, az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldásokat, a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítését, kulturális- sport- és ifjúságpolitikai elképzeléseket, továbbá Jászberény esetében a befektetés-ösztönzési stratégia és városüzemeltetési stratégia célkitűzéseit.

A program fejlesztési elképzelései a lehető legtöbb ponton illeszkedik az Európai Unió 2021-2027-es költségvetési időszaka főbb célkitűzéseire is: munkahelyteremtés, a fenntartható növekedés, innováció. Azonban olyan területeken, mint a kutatás-fejlesztés, okos-város fejlesztés (Smart Cities), a digitális hálózatok és a karbonszegény gazdaság is tesz javaslatokat. A Programban számos környezetvédelmi vonatkozású fejlesztés is megjelölésre került, melyek megvalósítása a rendelkezésre álló források figyelembe vételével ütemezhető.

A futó környezetvédelmi beruházások egy része többéves saját forrás finanszírozási kötelezettséget von maga után, ezen kötelezettségeket az Önkormányzat betervezte az aktuális költségvetésébe.

9.2. Környezetvédelmi Alap

Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a feladat- és hatáskörébe tartozó helyi környezet- és természetvédelmi feladatok, kötelezettségek teljesítése érdekében környezetvédelmi alapot hozott létre.

A Környezetvédelmi Alappal kapcsolatos előírásokat a 20/2021. (IX.17.) önkormányzati rendelet tartalmazza.

Az Alap rendeltetése, hogy megfelelő feltételeket és fedezetet biztosítson:

- a. a település környezetminőségének javításához, az emberhez méltó, egészséges és esztétikus környezeti állapot megteremtéséhez,
- b. a környezeti ártalmak és károsítások pontos feltárásához, megelőzéséhez, mérsékléséhez és felszámolásához,
- c. a környezetkímélő technológiák és tevékenységek támogatásához,
- d. a település természeti értékeinek megóvásához, fenntartásához és fejlesztéséhez,
- e. a zöldfelületek védelméhez és fejlesztéséhez,
- f. a környezet- és természetvédelmi tudatformáláshoz, ismeretterjesztéshez, oktatáshoz, neveléshez,
- g. a Környezetvédelmi Programban foglalt feladatok végrehajtásához.

Az Alap bevételi forrásai:

- a) az önkormányzat által kiszabott környezetvédelmi bírság teljes összege,
- b) az illetékes környezetvédelmi hatóság által a települési önkormányzat területén kiszabott környezetvédelmi bírságok összegének 30 %-a (kivéve a veszélyhelyzet kihirdetését megalapozó eseménnyel összefüggésben kiszabott bírságok),
- c) a környezetterhelési díjak és az igénybevételi járulékok külön törvényben meghatározott része,
- d) egyéb bevételek (pl. faérték és zöldfelületi érték összege, a környezetvédelemmel kapcsolatos károkozás megtérített kárelhárítási költsége)

Az Alap pénzeszközeit az Önkormányzat elkülönített alszámláján kezelni, bevételi források szerint tartja nyilván.

9.3. EU támogatás és hazai költségvetési társfinanszírozás

9.3.1. Széchenyi Terv Plusz (2021-2027)

Magyarország Partnerségi Megállapodás tervezete összefoglalja a 2021-2027 közötti uniós fejlesztési ciklusra vonatkozó kohéziós fejlesztések (ERFA, KA, ESZA+, ETHA alapok) magyar fejlesztési beavatkozásait, a kapcsolódó koordinációs és végrehajtási mechanizmusok és a támogatási források megoszlásának ismertetésével. Ezzel biztos alapot nyújt a kohéziós források nemzeti érdekeknek megfelelő, hatékony felhasználásához. A forrásfelhasználás konkrét beavatkozásait az operatív programok tartalmazzák, melyeknek a Települési Környezetvédelmi Program készítésekor még társadalmi egyeztetése zajlott.

A környezetvédelmi fejlesztések a 2021–2027 közötti időszakban elsősorban a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz) keretein belül jelennek meg, melynek prioritási tengelyei az alábbiak:

- megújuló energiagazdaság;
- vízgazdálkodás és katasztrófakockázat csökkentése;
- környezet- és természetvédelem;
- körforgásos gazdasági rendszerek és fenntarthatóság.

A környezetpolitika integrációja szükségessé teszi azonban, hogy más operatív programok is hozzájáruljanak a hazai környezetpolitikai célok megvalósításához.

A programozási időszakban meghirdetett további operatív programok az alábbiak:

- GINOP Plusz - Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz
- TOP Plusz - Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz,
- IKOP Plusz - Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz,
- DIMOP Plusz - Digitális Megújulás Operatív Program Plusz,
- EFOP Plusz - Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz
- MAHOP Plusz – Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz
- VOP Plusz – Végrehajtás Operatív Program Plusz

A fentiek mellett a megújuló Vidékfejlesztési Program és a LIFE program forrásai is hozzájárulnak a környezetvédelmi célok eléréséhez. A költségvetési támogatásoknak, kedvezményes hiteleknek jelentős szerepe van az önkormányzati, gazdálkodói és lakossági környezetvédelmi feladatokhoz kapcsolódó források mobilizálásában.

A város a TOP Plusz Jász-Nagykun-Szolnok megyére dedikált keret terhére számos fejlesztési pályázatot tervez benyújtani (már került beadásra pályázat) ezek előzetes összefoglaló táblázata :

9-1. táblázat: TOP Plusz program keretében tervezett fejlesztések

Prioritás	Intézkedés	Tématerület	Felhívására benyújtani tervezett projekt címe
1. prioritás: VERSENY- KÉPES MEGYE	1.1 Helyi gazdaságfejlesztés	1.1.1 Ipari park, helyi gazdaságfejlesztés	Városi Piac fejlesztés II. ütem, Inkubátorház az Eördögh-házban
		1.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés	Jász Tiszti kaszinó felújítása, Jász múzeummá alakítása
	1.2 Településfejlesztés, települési szolgáltatások	1.2.1 Élhető települések (zöld infrastruktúra fejlesztése, csapadékvíz, kerékpárút, barnamező)	Ipartelep út és környezete csapadékvíz-elvezető rendszerének felújítása és Hatvani úti kerékpárút folytatása
		1.2.3 Belterületi utak fejlesztése	Belterületi utak felújítása
		3.3.2 Helyi közszolgáltatások fejlesztése (egészségügyi alap- és szakrendelés, szociális alapszolgáltatások)	Szociális otthon bővítése
2.	2.1 Klímaparát megye	2.1.1 Helyi, önkormányzati energiahatékonyság és megújuló energia-felhasználás és energiaközösségek	Polgármesteri Hivatali épület, Szociális Otton, Óvodák napelemrendszer kiépítése

Prioritás	Intézkedés	Tématerület	Felhívására benyújtani tervezett projekt címe
3. prioritás: TERÜLETI HUMÁN FEJLESZ- TÉSEK	3.1 Megyei és térségi fejlesztések (ESZA+ elemei)	3.1.2 Szociális városrehabilitáció (ESZA)	SOFT programok
		3.1.3 Helyi humán fejlesztések (közösségfejlesztés, sport, egyéb)	Helyi humán fejlesztést célzó SOFT programok
	3.3 Helyi és térségi köszolgáltatások	3.3.1. Gyermekevelést támogató Humán infrastruktúra-fejlesztés (bölcsőde és óvodai fejlesztés, köznevelés)	Bölcsőde és óvodai intézmények fejlesztése
		3.3.2. Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése	Szociális otthon bővítés

9.3.2. Zöld Busz Program

A Klíma- és természetvédelmi akcióterv keretében meghirdetett Zöld Busz Program célja a helyi közösségi közlekedésben résztvevő autóbusz-állomány cseréje a hazai buszgyártás ösztönzésével, az üzemeltetett buszok átlagéletkorának, a buszos közlekedés károsanyag-kibocsátási értékeinek és fenntartási, üzemeltetési költségeinek csökkentése, továbbá az utazási szolgáltatások minőségének javítása.

A Kormány 2019 szeptemberében elfogadta a nemzeti buszstratégia koncepcióját, a Zöld Busz Programot (1537/2019. (IX. 20.) Korm. határozat, melyet az 1280/2021 (V. 17.) módosított), melynek részeként létrejött az Innovációs és Technológiai Minisztérium felügyelete alatt a Zöld Busz Projektroda, majd 2021. szeptember 1-től a HUMDA Magyar Autó-Motorsport Fejlesztési Ügynökség Zrt. koordinálásával működik tovább.

A Program keretében 2020 és 2029 között összesen 35,9 milliárd forint áll rendelkezésre a 25 ezer főnél nagyobb lélekszámú városok és közlekedési közszolgáltatók számára, elektromos meghajtású buszok és önjáró trolibuszok beszerzésének támogatására.

A „Környezetkímélő, klímasemleges városi, elektromos meghajtású személyszállítási járművek beszerzésére és a kapcsolódó töltőinfrastruktúra kiépítésére” című pályázati felhívás 2020. november 30-án 4,2 milliárd Ft értékben (2020-2021. évi források) vált elérhetővé a pályázók számára. A támogatási kérelem benyújtási határideje 2021. május 31. napján lezárult. A május 31-én lejárt pályázaton 80 százalékban támogatták elektromos autóbuszok vásárlását és 60 százalékban töltőinfrastruktúra kiépítését.

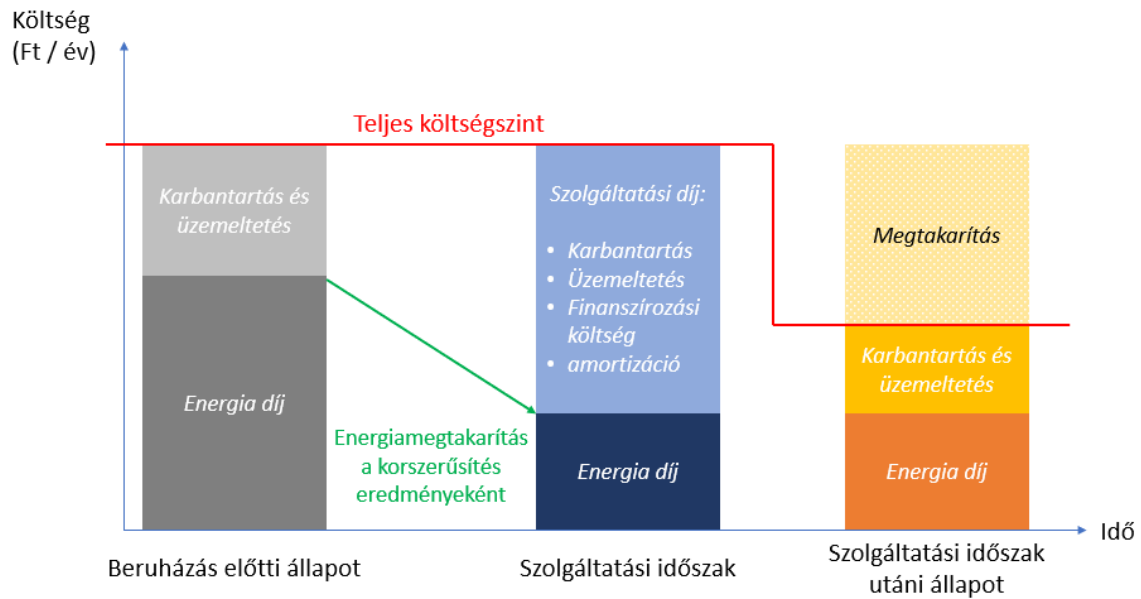
Jelenleg nincs futó pályázat, de hamarosan új pályázati lehetőségek nyílnak meg annak érdekében, hogy minél több város be tudjon kapcsolódni a programba.

9.4. Energiahatékonysági beruházás ESCO-finanszírozással

Az energetikai infrastruktúra modernizálásának egy lehetséges és ismert finanszírozási módja az ESCO konstrukció is, amely elsősorban a közvilágítás, az önkormányzati tulajdonban lévő épületek beltéri világítási, valamint hűtési-fűtési eszközeinek korszerűsítése során használható eredményesen – ezen eszközök modernizációja akár 50% feletti energiamegtakarítást is eredményezhet, azonos felhasználási szokásokat feltételezve (pl. középület helységeinek éves világítási vagy fűtési óraszám). Az ESCO konstrukció garantálja a beruházás megvalósulását, a megfelelő minőségű kivitelezést és az üzemeltetést.

Ezen beruházási és szolgáltatási forma során egy energiahatékonysági szolgáltató partner energiahatékonysági korszerűsítést végez a használatnak megfelelő megtérülési keretrendszerben, majd ezt a korszerű infrastruktúrát üzemelteti egy szolgáltatási szerződés keretében. A beruházás az önkormányzat részére akár nulla önköltséggel valósulhat meg, a

korszerűsítési projekt befejezése után az önkormányzat szolgáltatási díjat fizet a partner részére a szolgáltatási időszakban – ezzel a díj, a megfelelő szolgáltatási konstrukció esetén, a korszerűsítés elvégzése előtti szinten marad, míg a szolgáltatás (világítás, fűtés, stb) szintje és minősége azonnali, látható javulást eredményez, az energiafelhasználás pedig jelentősen csökken. A szolgáltatási idő lejártakor az eszközök az önkormányzat tulajdonába kerülnek – az ezzel járó üzemeltetési és karbantartási feladatokkal együtt. A teljes beruházási-üzemeltetési ciklust az alábbi ábra szemlélteti.

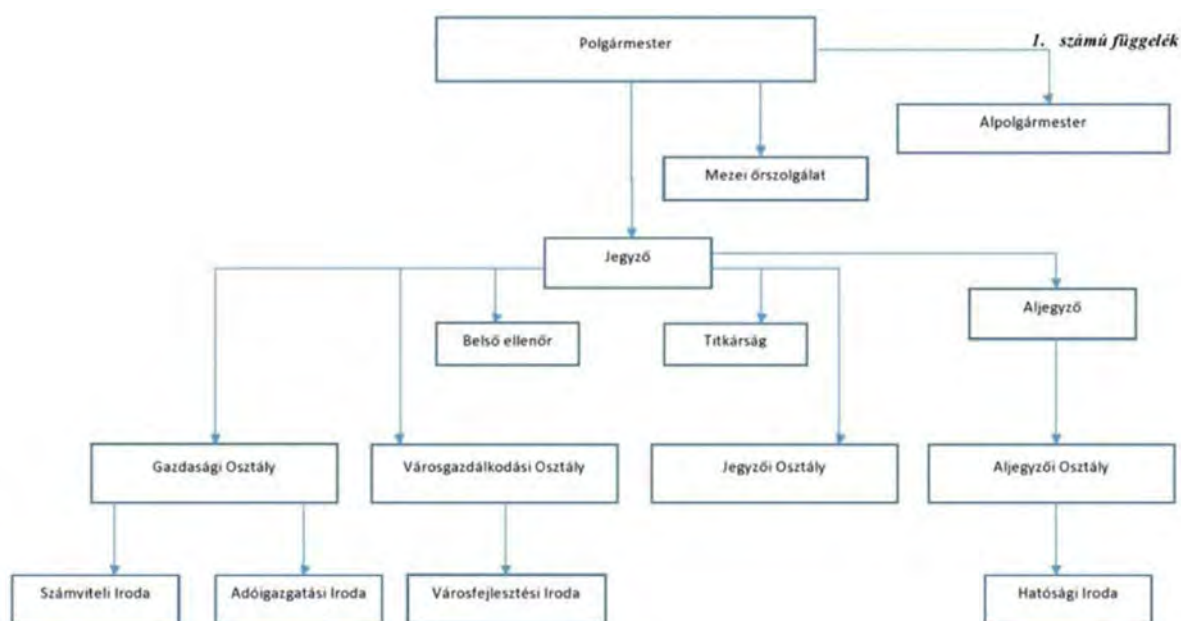

9-1. ábra: ESCO konstrukció sematikus ábrája

10. VÉGREHAJTÁS

A Környezetvédelmi Program végrehajtása olyan széleskörű társadalmi együttműködéssel megvalósuló folyamat, amelynek elengedhetetlen része a rendszeres monitoring és az időszakos stratégiai felülvizsgálat. A program kivitelezése helyi szinten bővíti a fenntarthatóságról, az azt veszélyeztető folyamatokról és a szükséges értékváltásról rendelkezésre álló tudást. A rendszeres visszacsatolás révén lehetővé teszi a helyi rendeletek, településfejlesztési politika és a végrehajtásért felelős intézményrendszer rendszeres megújítását.

A Környezetvédelmi Program végrehajtásában közvetve Jászberény Város Polgármesteri Hivatalának és az Önkormányzat minden szervezeti egysége és tagja szerepet vállal, ha különböző mértékben is. A Polgármesteri Hivatal egységeinek tagolódását az alábbi ábra szemlélteti.

10-1. táblázat: A Polgármesteri Hivatal szervezeti felépítése

Az Önkormányzat nem hozott létre városfejlesztő társaságot, a városfejlesztés operatív háttér tevékenységét a Városgazdálkodási Osztály, illetve az azon belül működő Városfejlesztési Iroda végzi. A Városfejlesztési Iroda látja el a saját forrásból finanszírozott és külső finanszírozásra szánt projektek előkészítését és menedzsmentjét is.

A tervezett tevékenységeinek végrehajtásában az önkormányzat bizottságai és tanácsnoki is jelentős szerepet kapnak.

Az Önkormányzat bizottságai:

- Humán, Jogi és Közrendi Bizottság
- Pénzügyi, Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság
- Városfejlesztési Bizottság
- Városüzemeltetési Bizottság

Tanácsnokok:

- Ifjúságért és sportért felelős tanácsnok
- Környezetvédelmi tanácsnok
- Közbiztonsági tanácsnok

A fejlesztésekkel minden bizottság munkája érintett, jellegükből adódóan azonban kiemelt szerepet kap a Városfejlesztési Bizottság, a Városüzemeltetési Bizottság, illetve a Képviselőtestület, a Polgármester, valamint a Környezetvédelmi tanácsnok.

A Környezetvédelmi Programban foglaltak végrehajtását a Hivatal Városgazdálkodási Osztálya koordinálja szakértők bevonásával.

A Környezetvédelmi Program megvalósításával, az operatív feladatok elvégzésével kapcsolatban a Városgazdálkodási Osztály és annak vezetője, illetve a pályázatok benyújtása, megvalósítása tekintetében a Városfejlesztési Iroda és annak vezetője felelős. A fejlesztéssel kapcsolatos döntés meghozataláért és a végrehajtás számonkéréséért a Képviselőtestület, a Polgármester, a Városfejlesztési Bizottság és annak elnöke, valamint a pályázat témájában érintett bizottság felel.

A Városfejlesztési Iroda feladatai között szerepel a program célkitűzéseivel összeegyeztethető pályázatfigyelés és az esetleges pályázati feltételeknek történő megfelelés vizsgálata. Amennyiben a pályázati kiírás megfelel egy adott tervezett fejlesztés finanszírozására, a Városfejlesztési Iroda értesíti az érintett önkormányzati intézményt vagy civil szervezetet.

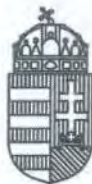
A pályázatok készítése két módon történik:

- Hivatalon belüli pályazatkészítés
- Pályázatírás külső szervezet bevonásával

Nyertes pályázat esetében a Városfejlesztési Iroda végzi a lebonyolítás (külső és belső érintett szervezetekkel való kapcsolattartás, koordináció) és az utánkövetés feladatát is.

Az egyes operatív feladatok elvégzésének felelőse minden esetben a feladatot végző hivatali egység vezetője.

Jászberény, 2022. április 11.

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

FÖLDHIVATALI FŐOSZTÁLY
FÖLDHIVATALI OSZTÁLY 1.

Jászberény Városi Önkormányzat

Jászberény

Lehel vezér tér 18.

5100

Iktatószám: 12.058/2/2022.

Tárgy: Jászberény Város Környezetvédelmi
Programjának véleményezése

Melléklet: -

Ügyintéző: Gömöri Zsolt

Telefon: 06-57-795-096

Hivatkozási szám: PH/1996-22/2022.

Tisztelt Címzett!

Hivatkozással az Önök által a fenti számon megküldött, a „Jászberény Város Környezetvédelmi Programja a 2022-2027. közötti időszakra” témakörű megkeresésekre vonatkozóan a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Földhivatali Osztály 1. (a továbbiakban: ingatlanügyi hatóság) hatáskörében az alábbi tájékoztatást, véleményezést adja ki:

A benyújtott dokumentáció alapján megállapítottam, hogy az termőföldvédelmi érdekeket nem sért, ellene kifogást nem emelek.

Az ingatlanügyi hatóság jelen véleményezési eljárásban a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 48/F. § (1) bekezdés c) pontja alapján vett részt.

Hatáskörömet és illetékességemet a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet, az egyes földügyi eljárások részletes szabályairól szóló 384/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet és a fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 86/2019. (IV. 23.) Korm. rendelet állapítja meg.

Jászberény, 2022. április 4.

Dr. Berkó Attila kormány megbízott
nevében és megbízásából kiadmányozó:

Ferencsik Beáta
Ferencsik Beáta
osztályvezető

Kapják:

1./ Címzett (Hivatali kapun keresztül)

2./ Irattár

Az eredeti papíralapú dokumentummal egyező.

Ezen lap nem része az eredeti iratnak,
kizárólag a jogszabályi megfeleléshez szükséges záradékolás megjelenítését szolgálja.

Digitálisan aláírta:

Gömöri Zsolt

földügyi ügyintéző

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal

Dátum: 2022.04.04. 15:31:29

**JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI KÖZGYŰLÉS
ELNÖKE**

Iktatási szám: MÖH/115-2/2022.
Ügyintéző: Páldi Tamás

Tárgy: Tájékoztatás
Melléklet: -

Jászberény Városi Önkormányzat

Jászberény

**Lehel vezér tér 18.
5100**

Tisztelt Cím!

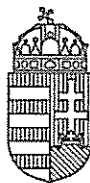
Tájékoztatom, hogy Jászberény Város Környezetvédelmi Programja 2022-2027 dokumentumhoz észrevételt nem teszek, elfogadását támogatom és javaslom.

Szolnok, 2022. április 5.

Tisztelettel:

Hubai Imre
megyei közgyűlés elnöke

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI KORMÁNYHIVATAL

KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI ÉS HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI
FŐOSZTÁLY

Jászberény Városi Önkormányzat

Jászberény

Lehel vezér tér 18.

5100

Iktatószám: JN/59/03760-9/2022.

Tárgy: Szakmai vélemény

Melléklet: -

Ügyintéző: Dobó Dalma

Telefon: 56/523-411

Tisztelt Cím!

A Jászberény Városi Önkormányzat PH/1996-24/2022. és PH/1996-25/2022. számon, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban Kvt.) 48/F. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján megkereste a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályt Jászberény Város 2022-2027 közötti időszakra vonatkozó Környezetvédelmi Programjának véleményezése céljából.

„Jászberény Város Környezetvédelmi Programja 2022-2027” című dokumentációra vonatkozóan az alábbi szakmai véleményt alakítottuk ki:

1. hulladékgazdálkodási szempontból:

- A dokumentáció 77. oldalán feltüntetett egységes környezethasználati engedélyszám, amely a Jászsági és Dél-Hevesi Regionális Hulladéklerakó üzemeltetésére vonatkozik, már nem hatályos engedélyt jelöl. A hatályos egységes környezethasználati engedély magában foglalja a lerakás előtti előkezelési technológiát (MBH), amelyet a lerakás elkerülése céljából vezettek be, valamint a válogatóművet is, ahol a kijelölt gyűjtőszigetekről és hulladékudvarokról származó, valamint a zsákos házhoz menő szelektíven gyűjtött hasznosítható hulladékok döntően kézi válogatása és értékesítésre történő előkészítése, valamint a papír és műanyag hulladék bálázása történik. A 2024. március 31-ig hatályos engedély száma: JN-07/61/00821-4/2018. **Javasoljuk** az engedélyszámot dokumentációban javítani (77. és 81. oldal)

- A külterületi településrészekben – Újerdő, Tőtevény, Alsómuszáj, Hajta, Öregerő, Nesz-
úr - életvitelszerűen élők részére a hulladékszállítási közszolgáltatás igénybevételi le-
hetőségeinek a vizsgálata a hulladékgazdálkodási tárgykörben meghatározott feladat-
ként (87. oldal), illetve a program egyik célkitűzéseként is szerepel. A cselekvési prog-
ram 7-3. táblázatában a vizsgálat határidejeként 2027. évet terveztek.

Javasoljuk a határidőt átgondolni és lehetőség szerint a legrövidebb határidővel elvé-
gezni a vizsgálatot. Ezekről a területekről heti rendszerességgel érkezik bejelentés ille-
gálisan elhagyott hulladékról, amelynek alapvető oka véleményünk szerint a közszol-
galtatás hiánya.

2. földtani közeg védelme szempontjából:

- A településen két kármentesítés van folyamatban:
 - az MNV Zrt. WDS-1 jelű szennyezett talajtárolójánál, amely a környezetének hasz-
nosítására nincs hatással,
 - és az Electrolux Lehel Kft. a Jászberény, Fémnyomó út 1. szám alatti telepén feltárt
felszín alatti víz és földtani közeg szennyezés kármentesítése, amely a környező terü-
leteket is érinti, többek között az utóbbi időkben jelentős fejlődést mutató Jászberény,
Felsőmező út területét.
- A Kft. kármentesítésről szóló tájékoztatását Jászberény Polgármesteri Hivatala
2017.7.11-én a hirdető falán és honlapján is nyilvánossá tette, amelyről tájékoztatást
küldött hatóságunknak.
- Az utóbbi években a Jászberény, Felsőmező út környezetébe több ipari létesítmény te-
lepült, azonban az infrastruktúra – főként vízellátás és szennyvíz elvezetés - kiépítésé-
nek hiánya miatt, pótló létesítményekkel tervezik/végzik a tevékenységet. A területen
tevékenység – vízkivétel - csak úgy végezhető, hogy annak módja és mértéke a tevé-
kenységek együttes hatása esetén se okozza a szennyezés további nem szennyezett te-
rületekre és rétegekre történő áttérjedését, a kármentesítést ne akadályozza. Az enge-
délyezések során mennyiségi korlátozás, ill. az engedély nélkül létesített vízkivétel
megszüntetésére volt szükség a kármentesítés hatékonyságának megőrzéséhez. Min-
den új fúrás, újabb szennyezés lehetőségét és a felszín alatti vízrétegek áramlási viszo-
nyainak megváltoztatásával a kármentesítés akadályozását, újabb területek veszélyez-
tetését okozhatja. Megoldást a települési vízellátórendszer bővítésével a terület köz-
műhálózatának kiépítése jelentene, amelyre már több esetben és fórumon felhívtuk a
figyelmet.
- Jászberény Város Környezetvédelmi Programjában, Ipari park, Helyi gazdaságfejlesz-
tés, Iparterületek fejlesztése (Felsőmező út) megjelöléssel a TOP Plusz programban fej-
lesztés szerepel, azonban az ehhez szükséges infrastruktúra – környezetvédelmi szem-
pontból is fontos közműves vízellátásra vonatkozó fejlesztés nem (infrastruktúraként
csak utaknál említik).
- Kérjük az észrevételünknek megfelelően a környezeti elemek állapotánál a kármentesí-
tést szerepeltetni és fejlesztésnél a területek közművesítését is figyelembe venni.

3. természet- és tájvédelmi szempontból:

- A megküldött dokumentáció 63. és 64. oldalán tévesen szerepelnek Natura 2000 területek megnevezései, kódszámai, valamint olyan Natura 2000 terület is feltüntetésre került, amely jászberényi hrsz.-okkal nem mutat átfedést. Ezen túlmenően a Natura 2000 területek térképi ábrázolásánál (65. oldal) tévesen került megnevezésre a természetmegőrzési területek kategóriája („kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület”-ek helyett „különleges természet megőrzési terület”-ek szerepelnek).

Jászberény közigazgatási területén az alábbi Natura 2000 területek szerepelnek:

- HUHN20076 Borsóhalmi-legelő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
 - HUDI20025 Hajta mente kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
 - HUHN20078 Jászsági Zagyva-ártér kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
 - HUHN10005 Jászság különleges madárvédelmi terület
- Jászberény közigazgatási területén található kiemelkedő jelentőségű táji és természeti értékek, melyek nem kerültek feltüntetésre a megküldött dokumentációban, azonban javasoljuk ezeket feltüntetni:
 - A Zagyva folyó Jászberény és Jászfelsőszentgyörgy közötti szabályozatlan szakasza. (Az ország egyik utolsó, még bolygatatlan mederszakasza, ahol a természetes folyamatok határozzák meg a folyó haladási irányát. Ezt a szakaszt bokorfűzésekkel tarkított ártéri kaszálórétek és legelők kísérik.)
 - A jászsági erdők orchidea állományai. (Szinte kivétel nélkül magas tőszámmal és diverzitással vannak jelen az erdei, árnyékos termőhelyet kedvelő orchidea fajok.)
 - Jász-Nagykun-Szolnok megyében, ezen belül Jászberény közigazgatási területén is a fokozottan védett parlagi sas (*Aquila heliaca*) országos kitekintésben is leg-erősebb, stabil állománya található.
 - Fontos megjegyezni, hogy a megyében található folyók és csatornák környezeti állapota nem tekinthető kedvezőnek a tisztítva/tisztítatlanul ezen természetközeli vízfolyásokba kerülő szennyvizek -, és a mezőgazdasági művelés alatt álló, vegyszermaradványokkal terhelt csapadékvizek miatt. Különös hangsúlyt kell fektetni az illegális és/vagy félig legális szennyvízkivezetések felszámolására.
 - Vízügyi tartáskor elsősorban a felszíni és a csapadékvizek megtartására és azok hasznosítására kell a hangsúlyt fektetni, míg vízelvezetés esetén a tározást lenne szükség-szerű megoldani.
 - Külterületi kerékpár utak tervezésénél tekintettel kell lenni arra, hogy az útnemzetgyé-ken jelentős botanikai értékek, sokszor védett növények igen nagy állományai lelhetők fel, ezért a tervezések során a természetvédelmi kezelő Hortobágyi Nemzeti Park Igaz-gatóságát javasoljuk megkeresni.
 - Új, beépítésre szánt területek kijelölését, valamint fásítási-erdőtelepítési munkálatokat nem támogatjuk „ex lege” országos jelentőségű természetvédelmi területeknek minő-sülű -, valamint Natura 2000 státuszú gyepek, illetve „begyepesedett” területeken, vala-mint a Natura 2000 státusz alatt nem álló, de gyepek művelési ágú, vagy gyepek állapotban lévő területeken.
 - Erdőtelepítéseknél, illetve zöldterületek, zöldfelületek kialakításánál ős- és tájhozonyos fa-és cserjefajok telepítését tartjuk természetvédelmi szempontból támogathatónak.

- Természetvédelmi szempontból nem engedélyezhető, illetve nem támogatható a napelemparkok telepítése az alábbi területeken:
 - ex lege" országos jelentőségű természetvédelmi területeknek minősülő területeken
 - Natura 2000 területeken
 - Országos Ökológiai Hálózat övezetében (magterület és ökológiai folyosó)
 - védelem alatt nem álló gyepterületeken
- Napelemparkok telepítési helyszínének elsődlegesen az alacsony természetességű és/vagy már beépített területeket, vagy degradált területeket (rekultivált hulladéklerakók, felhagyott anyagnyerő helyek), illetve meglévő épületek tetőszerkezetét javasoljuk.

Levegő-, és zajvédelmi szempontból a Környezetvédelmi Program tervezetét nem kifogásoljuk, az abban foglaltakat tudomásul vettük.

Indokolás

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban Kvt.) 46. § (1) bekezdés b) pontja a helyi önkormányzatok környezetvédelmi feladatként határozza meg az önálló települési környezetvédelmi program kidolgozását. Ennek megfelelően elkészült Jászberény Város Környezetvédelmi Programja a 2022-2027 közötti időszakra.

A Jászberény Városi Önkormányzat PH/1996-24/2022. és PH/1996-25/2022. számon, a Kvt. 48/F. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján megkereste a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályt „Jászberény Város Környezetvédelmi Programja 2022-2027” című dokumentációjának véleményezése céljából.

A Kvt. 48/F. § (2) bekezdése szerint: *„A környezetvédelmi hatóság a véleményezésbe bevonja az illetékes környezetvédelmi igazgatási szervet, a hulladékgazdálkodási hatóságot, a védett természeti területek természetvédelmi kezeléséért felelős szervet, valamint a természetvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervet, amelyek 30 napon belül tájékoztatják véleményükről a hatóságot.”*

Kvt. 48/F. § (4) bekezdése szerint: *„A véleményező szervek szakmai véleményükről hatvan napon belül tájékoztatják a környezetvédelmi program kidolgozóját.”*

A Kvt. 48/F. § (5) bekezdése szerint: „Az elfogadott területi környezetvédelmi programot meg kell küldeni a program tervezetét véleményezőknak.”

A fenti hivatkozás szerint kérem, hogy küldje meg a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály részére a környezetvédelmi programot annak elfogadását követően.

Az együttműködést köszönöm!

Szolnok, 2022. április 6.

Tisztelettel:

Dr. Berkó Attila
kormány megbízott
nevében és megbízásából kiadmányozó:

Molnár Gabriella
osztályvezető

Értesül:

- 1./ Jászberény Városi Önkormányzat „elektronikusan” (15732671)
- 2./ Irattár

Az eredeti papíralapú dokumentummal egyező.

**Ezen lap nem része az eredeti iratnak,
kizárólag a jogszabályi megfeleléshez szükséges záradékolás megjelenítését szolgálja.**

A dokumentum elektronikusan hitelesített.
Dátum: 2022.04.07 11:18:12
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal
Kiadó: Molnár Gabriella

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG

Tárgy: környezetvédelmi program
véleményezése
Ügyintéző: Kozma Géza
Ügyiratszám: 36600/1253/2022.ált.
Iktatószám: elektronikus bélyegző
szerint
Ügyintézőjük: Kardos Orsolya
Hiv. szám: PH/1996-26/2022.
PH/1996-27/2022.
Telefon: 56/501-900 (20098)
Mell.: -

Jászberény Város Önkormányzat

5100 **Jászberény**
Lehel vezér tér 18.

Tisztelt Cím véleményünket kérte a VTK Innosystem Kft. (1117 Budapest, Prielle K. u. 47-49.) által készített „Jászberény Város Környezetvédelmi Programja 2022-2027” című dokumentációjával kapcsolatban.

Vízvédelmi és vízgazdálkodási szempontból a benyújtott dokumentációt elfogadjuk.

Kelt: Szolnok, az elektronikus bélyegző szerinti napon

Matuska Zoltán tű. ezredes
tűzoltósági tanácsos
igazgató

Melléklet: -
Terjedelem: 1 oldal / 1 lap
Kapják: 1. Irattár
2. Címzett, hivatali kapu

ZÁRADÉK

A dokumentum elektronikus aláírással hitelesített
36600/1253-2/2022.ált.

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

JÁSZBERÉNYI JÁRÁSI HIVATAL
NÉPEGÉSZSÉGÜGYI OSZTÁLY

Budai Lóránt polgármester
részére

Jászberény Városi Önkormányzat

ÉTDR felületén

Iktatószám: JN-02/NEO/5487-2/2022.
Tárgy: Jászberény Város Környezetvédelmi
Programjának véleményezése
Ügyintéző: Makóné Kalocsa Krisztina
Telefon: 57/501-496

Tisztelt Polgármester Úr!

A Jászberényi Városi Önkormányzat által elkészített Jászberény Város Környezetvédelmi Programjának 2022-2027 közötti tervezete

közegészségügyi szempontból megfelel

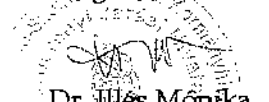
- a higiénés, egészségvédelmi szempontokat,
- az ivóvíz-minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X. 25.) Kormány rendeletben,
- a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás körébe tartozó hulladékkal kapcsolatos közegészségügyi követelményekről szóló 13/2017. (VI. 12.) EMMI rendelet 3.§-ban,
- a kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvény 28. és 29. §-ban szereplő előírásokat figyelembe véve.

Kérem a fentiek szíves figyelembe vételét.

Jászberény, 2022. április 5.

Tisztelettel:

Vári-Nagy Judit hivatalvezető
nevében és megbízásából kiadmányozó

Dr. Illés Mónika
járási tisztii főorvos
osztályvezető

Értesül:

1. Címzett - ÉTDR elektronikus felületén
2. Irattár

Záradék

Az eredeti papíralapú dokumentummal egyező.

Ezen lap nem része az eredeti iratnak, kizárólag a jogszabályi megfeleléshez szükséges záradékolás megjelenítését szolgálja.

Tárgy: Környezetvédelmi program

Feladó: György Turóczy <turoczy.iroda@gmail.com>

Dátum: 2022. 03. 23. 13:45

Címzett: batoa@jaszbereny.hu, kardos.orsolya@jaszbereny.hu

Kedves Városgazdálkodási Osztály!

Áttanulmányoztam a város környezetvédelmi programját, az alábbi észrevételeket kívánom megtenni:

- 96. oldal, feladat: Elektromos és alternatív üzemanyag hajtású buszok alkalmazásnak felülvizsgálata

(indoklás: A Volán terveiben már cng és hidrogén hajtású buszok beszerzése is szerepel.)

- 122. oldal: A vegyes- és széntüzelésű berendezések visszaszorítása, korszerűbb eszközökre cseréjének támogatása

(indoklás: Egyes fatüzelésű rendszerek, mint pl. cserépkályha, fagázósító rendszer, faforgács és szalma tüzelésű kazán, stb., igen alacsony károsanyag kibocsátással rendelkeznek, nem környezetszennyező megoldások)

- 123. oldal: Jászberényt elkerülő út III. üteme befejezését követően, a város átmenő forgalmának megszüntetése, csökkentése

(indoklás : Mivel az elkerülő III. szakasza már nem terv, hanem megvalósulásának végén jár, az ezzel kapcsolatos feladat már csak a nem jászberényi célforgalom - személy- és teherforgalom is - csökkentése, megszüntetése.)

- 128. oldal: A játszóterekkel kapcsolatos felújítási feladatok a 98. oldalon is megfogalmazódtak, mint gazdasági feladat. Érdemes lenne szétbontani a feladatokat, gazdasági feladat a játszóterek műszaki és biztonsági felújítása, környezetvédelmi feladat pedig a környezeti rendezés, zöldfelület kialakítása.

- 7.3.2 pontban megjeleníthető lehet a MOL segítségével épülő geotermikus erőmű Jászberény céljára is történő energetikai, fűtési hasznosítása.

Üdvözlettel:

Turóczy György

Vfb tagja

Ezt a levelet a Kaspersky Secure Mail Gateway ellenőrizte.

Jászberény város Környezetvédelmi Programjának véleményezési eljárásában beérkezett vélemények értékelése

Javítások jegyzéke

Észrevétel	Javítás rövid leírása
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály részéről tett észrevételek	
Hulladékgazdálkodási szempontok	
Jászsági és Dél-hevesi Regionális Hulladéklerakó hatályos engedély számának módosítása	A dokumentációban az engedély száma javításra került.
Külterületi településrészek (Újerdő, Tőtevény, Alsómuszaj, Hajta, Öregerő, Neszűr) hulladékszállítási közszolgáltatás igénybevételi lehetőségeinek vizsgálata	A cselekvési programban a tervezett határidőt 2025. évre módosítottuk. A vizsgálat elvégzésének ütemezésénél a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás várható átalakulásából eredő változásokat is figyelembe kell venni.
Földtani közeg védelme	
Településen folyamatban levő kármentesítések (MNV Zrt. szennyezett talajtárolójánál és az Electrolux Lehel Kft Fémnyomó út 1. telephelyén) ismertetése a környezeti elemek állapota fejezetében.	A fejezetrész (4.2 fejezet) kiegészítésre került a kármentesítések ismertetésével.
A Környezetvédelmi Programban „Ipari park, Helyi gazdaságfejlesztés, Iparterületek fejlesztése (Felsőmező út)” megjelöléssel a TOP Plusz programban fejlesztés szerepel, azonban az ehhez szükséges infrastruktúra – környezetvédelmi szempontból is fontos közműves vízellátásra vonatkozó fejlesztés nem.	A tervezett fejlesztés a 9.1 táblázatból törlésre került. A pályázat benyújtásának feltételei nem teszik lehetővé, hogy az önkormányzat pályázzon.
Természet- és tájvédelem	
A 63. és 64. oldalon tévesen szerepelnek a Natura 2000 területek megnevezései	A megnevezések és a térkép javításra kerültek.
Jászberény közigazgatási területén található kiemelkedő jelentőségű táji és természeti értékek nem kerültek ismertetésre.	A 4.5. fejezet kiegészítésre került.
A folyók és csatornák környezeti állapota nem tekinthető kedvezőnek, ezért hangsúlyt kell fektetni az illegális szennyvízkivezetések felszámolására.	4.1.1. fejezet a megjegyzéssel kiegészítésre került.
Vízviszartartással kapcsolatos észrevétel.	7.2.3. fejezet kiegészítésre került.
Külterületi kerékpárutak tervezésénél egyeztetés a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósággal.	7.2.1. fejezet kiegészítésre került a megjegyzéssel.

Észrevétel	Javítás rövid leírása
Az új fásítási-erdőtelepítési területek kijelölésénél természetvédelmi szempontok érvényesülése.	A 7.3.5. fejezet a megjegyzéssel kiegészítésre került.
Napelemparkok telepítésének természetvédelmi aspektusai.	A megjegyzéssel a 7.3.2. fejezet kiegészítésre került.
Turóczi György VFB tag részéről tett észrevételek	
96. oldal javaslat: Elektromos buszok mellett alternatív üzemanyag hajtású buszok alkalmazásának felülvizsgálata is.	4.6.6. fejezet kiegészítése megtörtént.
122. oldal: Szöveg módosítása az alábbiakkal: A „fa- és széntüzelésű” berendezések visszaszorítása, korszerűbb eszközökre cseréjének támogatása helyett „vegyes- és széntüzelésű” berendezések visszaszorítása.	A 7.1.1. fejezet a javaslatnak megfelelően módosításra került.
123. oldal: Jászberényt elkerülő út III. üteme befejezését követően, a „belváros teherforgalmának” helyett a „város átmenő forgalmának” megszüntetése, csökkentése	Az elkerülőút használatával fokozatosan lehet különböző forgalomtechnikai intézkedésekkel átirányítani a forgalmat az elkerülőútra. Első lépésként a teherforgalom átirányítása a legfontosabb intézkedés. Ezt követően mérlegelhető további forgalomtechnikai intézkedések meghozatala a város átmenő forgalmának csökkentésére megfelelő alátámasztó vizsgálatokat követően. Jelenlegi helyzetben javasoljuk az eredeti célkitűzés megtartását és az évente aktualizálásra kerülő célok között mérlegelni az elért eredmények fényében a további intézkedéseket.
128. oldal: A játszótérekkel kapcsolatos felújítási feladatok a 98. oldalon is megfogalmazódtak, mint gazdasági feladat. Érdemes lenne szétbontani a feladatokat, gazdasági feladat a játszótérek műszaki és biztonsági felújítása, környezetvédelmi feladat pedig a környezeti rendezés, zöldfelület kialakítása.	Nem javasoljuk különválasztani a játszótérek felújítását gazdasági és zöldfelület rendezési célra. A 98. oldalon a 4.6.7. fejezet Zöldfelület gazdálkodás – itt az állapotfelmérés és helyzetértékelés (a feltárt állapottal kapcsolatban különböző dokumentumokban megfogalmazott feladatok) kerülnek ismertetésre, míg a 128. oldalon már a 2022-2027 időszak konkrét célkitűzési kerültek meghatározásra. Véleményünk szerint ez logikailag indokolható.
7.3.2 pontban megjeleníthető lehet a MOL segítségével épülő geotermikus erőmű Jászberény céljára is történő energetikai, fűtési hasznosítása.	A 7.3.2. fejezet kiegészítésre került.